

OBSAH**Část A: PLÁN KONTROLNÍ ČINNOSTI**

6.	Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2021 (VII)
(21/29, 21/30, 21/33, 21/37)	519
7.	Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2022 (III)
(22/09, 22/15, 22/23, 22/25, 22/28)	521

Část B: KONTROLNÍ ZÁVĚRY Z KONTROLNÍCH AKCÍ

21/07	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými jsou příslušné hospodařit vybrané organizace v resortu Ministerstva pro místní rozvoj	525
21/10	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými jsou příslušné hospodařit vybrané příspěvkové organizace Ministerstva kultury	539
21/12	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušné hospodařit Ministerstvo financí	563
21/21	Peněžní prostředky státu vynakládané na systém ochrany měkkých cílů	579
21/22	Peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie poskytované na podporu sociálních podniků	595
21/24	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Ministerstvo zdravotnictví</i> za rok 2021, účetní závěrka Ministerstva zdravotnictví za rok 2021 a údaje předkládané Ministerstvem zdravotnictví pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021	635
21/27	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Ministerstvo vnitra</i> za rok 2021, účetnictví Ministerstva vnitra za rok 2021 a údaje předkládané Ministerstvem vnitra pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021	685
21/36	Peněžní prostředky státu a Evropské unie určené na rekonstrukci vybraných mimokoridorových železničních tratí	723

Část A**Plán kontrolní činnosti****6. Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2021 (VII)**

Číslo kontrolní akce: 21/37

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky státu a Evropské unie určené na modernizaci dálnice D1

Změna v položce:

Časový plán:

- předložení KZ ke schválení: 11/2022
(původní údaj: 08/2022).

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 6/IX/2022 na svém IX. jednání 27. 6. 2022.

Číslo kontrolní akce: 21/30

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky státního rozpočtu určené na účelovou podporu průmyslového výzkumu, vývoje a inovací v rámci národních programů v gesci Ministerstva průmyslu a obchodu

Změna v položce:

Časový plán:

- předložení KZ ke schválení: 08/2022
(původní údaj: 07/2022).

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 3/X/2022 na svém X. jednání 18. 7. 2022.

Číslo kontrolní akce: 21/29

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie určené na podporu rodinné politiky

Změna v položce:

Časový plán:

- předložení KZ ke schválení: 09/2022
(původní údaj: 08/2022).

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 3/XI/2022 na svém XI. jednání 15. 8. 2022.

Číslo kontrolní akce: 21/33

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky státu a Evropské unie vynakládané v resortu Ministerstva zemědělství na podporu zpracování zemědělských produktů

Změna v položce:

Časový plán:

- předložení KZ ke schválení: 10/2022
(původní údaj: 09/2022).

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 4/XIII/2022 na svém XIII. jednání 19. 9. 2022.

7. Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2022 (III)

Číslo kontrolní akce: 22/09

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky státu a Evropské unie určené na podporu opatření na ochranu a péči o přírodu a krajinu

Změna v položce:

Kontrolované osoby:

– *doplňuje se:*

REVITA CZ o.p.s., Droužetice.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 7/IX/2022 na svém IX. jednání 27. 6. 2022.

Číslo kontrolní akce: 22/25

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky státu vynaložené v souvislosti s přípravou a realizací projektu *Sčítání lidu, domů a bytů 2021*

Změna plánu kontrolní činnosti:

– vypuštění kontrolní akce 22/25 z plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2022.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 3/XII/2022 na svém XII. jednání 29. 8. 2022.

Číslo kontrolní akce: 22/28

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky státu určené na podporu zaměstnanosti

Změna v položce:

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie určené na podporu zaměstnanosti
(*původní znění: Peněžní prostředky státu určené na podporu zaměstnanosti*).

Cíle kontroly:

Provéřit, zda byly peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie určené na podporu zaměstnanosti vynaloženy účelně a v souladu s právními předpisy
(*původní znění: Provéřit, zda byly peněžní prostředky státu určené na podporu zaměstnanosti vynaloženy účelně a v souladu s právními předpisy*).

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 4/XII/2022 na svém XII. jednání 29. 8. 2022.

Číslo kontrolní akce: 22/15

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky státu a Evropské unie určené na podporu rybnářství v České republice z operačního programu *Rybnářství 2014–2020*

Změna v položce:

Kontrolované osoby:

– *vybraní příjemci peněžních prostředků – upřesňuje se:*

ANAS, spol. s r.o., Dobříš;

RYBNÁŘSTVÍ LITOMYŠL s.r.o., Litomyšl;

Tilapia s.r.o., Tábor;

Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Praha;

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích;

Radim Adam, Pístina, okr. Jindřichův Hradec;

Ing. Roman Kůrka, Kardašova Řečice;

Jiří Kuliš, Plavsko, okr. Jindřichův Hradec;

Jan Kolowrat-Krakowský, Rychnov nad Kněžnou.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 5/XIII/2022 na svém XIII. jednání 19. 9. 2022.

Číslo kontrolní akce: 22/23

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky státu určené k vracení nadměrných odpočtů daně z přidané hodnoty

Změna v položce:

Kontrolované osoby:

– *vybrané finanční úřady – upřesňuje se:*

Finanční úřad pro Jihomoravský kraj, Brno;

Finanční úřad pro Kraj Vysočina, Jihlava.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 3/XIII/2022 na svém XIII. jednání 19. 9. 2022.

Část B**Kontrolní závěry z kontrolních akcí****Kontrolní závěr z kontrolní akce****21/07****Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými jsou příslušné hospodařit
vybrané organizace v resortu Ministerstva pro místní rozvoj**

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2021 pod číslem 21/07. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Josef Kubíček.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda vybrané organizace v resortu Ministerstva pro místní rozvoj hospodaří s majetkem a peněžními prostředky státu účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo pro místní rozvoj (dále také „MMR“);

Centrum pro regionální rozvoj České republiky, Praha (dále také „Centrum“);

Česká centrála cestovního ruchu-CzechTourism, Praha (dále také „agentura CzechTourism“);

Horská služba ČR, o.p.s., Špindlerův Mlýn (dále také „Horská služba“).

Kontrolováno bylo období od roku 2015 do roku 2020, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrola byla u kontrolovaných osob prováděna od června 2021 do února 2022.

Kolegium NKÚ na svém VIII. jednání, které se konalo dne 30. května 2022,

schválilo usnesením č. 10/VIII/2022

kontrolní závěr v tomto znění:

Hospodaření vybraných organizací v působnosti Ministerstva pro místní rozvoj

Financování kontrolovaných osob v letech 2015–2020 (příspěvky/dotace z MMR)

Horská služba	Agentura CzechTourism	Centrum pro regionální rozvoj
1 073 mil. Kč	2 669 mil. Kč	2 652 mil. Kč

Veřejné zakázky

Finanční objem zakázek vybraných ke kontrole NKÚ	Počet zakázek vybraných ke kontrole NKÚ	Finanční objem nedostatků zjištěných NKÚ
313 mil. Kč	88	114 mil. Kč

U Horské služby byly zjištěny nedostatky u devíti z 10 zakázek.
U agentury CzechTourism byly zjištěny nedostatky u devatenácti z 60 zakázek.
U Centra pro regionální rozvoj nebyly zjištěny nedostatky.

I. Shrnutí a vyhodnocení

NKÚ provedl kontrolu majetku a peněžních prostředků státu, se kterými jsou příslušné hospodařit vybrané organizace v resortu Ministerstva pro místní rozvoj. Cílem kontroly bylo prověřit, zda vybrané organizace v resortu MMR hospodařily s majetkem a peněžními prostředky státu účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

NKÚ u Ministerstva pro místní rozvoj ověřil, jakým způsobem ministerstvo řídilo a kontrolovalo tři vybrané organizace – Centrum pro regionální rozvoj České republiky, CzechTourism a Horskou službu. NKÚ také ověřil nastavení postupů MMR, kterými ministerstvo jako správce kapitoly sledovalo a vyhodnocovalo účelnost a hospodárnost výdajů u těchto tří kontrolovaných organizací.

NKÚ zjistil nedostatky v systému řízení a kontroly Ministerstva pro místní rozvoj ve vztahu ke kontrolovaným organizacím. Tyto nedostatky zvyšují riziko nehospodárného a neúčelného vynakládání prostředků státu.

MMR v některých případech porušilo zákon o finanční kontrole¹. NKÚ zjistil nedostatky v oblasti provádění veřejnosprávních kontrol na místě a předběžných kontrol.

Agentura CzechTourism v kontrolovaném období 2015–2020 hospodařila s kontrolovaným majetkem a peněžními prostředky státu účelně a hospodárně. Při ověřování souladu s právními předpisy NKÚ zjistil nedostatky v těchto oblastech:

- zadávání veřejných zakázek na pořízení služeb,
- evidence a účtování o majetku,
- zavedení a funkčnost vnitřního kontrolního systému.

NKÚ zjistil, že Horská služba nehospoďařila s dotacemi poskytnutými ze státního rozpočtu účelně a hospodárně, když:

- proplatila částku za poradenství nad rámec odměny sjednané smlouvou,
- proplatila z prostředků dotace duplicitně fakturované položky.

Horská služba porušila podmínky rozhodnutí o poskytnutí dotace a právní předpisy² v oblasti zadávání veřejných zakázek. V devíti z deseti kontrolovaných veřejných zakázek NKÚ zjistil nedostatky v procesu zadávání veřejných zakázek, například nedodržení lhůt nebo zveřejňování.

V hospodaření Centra pro regionální rozvoj České republiky NKÚ nezjistil v kontrolovaných oblastech nedostatky.

Celkové hodnocení vyplývá z následujících zjištěných nedostatků:

1. MMR neprovádělo pravidelné veřejnosprávní kontroly u jednotlivých kontrolovaných organizací. Ministerstvo neověřovalo v rámci svých veřejnosprávních kontrol na místě správný průběh zadávacích řízení. U Horské služby ministerstvo neověřovalo provádění

¹ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

² Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, resp. zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

- veřejných zakázek ani při předběžných kontrolách, čímž postupovalo v rozporu se zákonem č. 320/2001 Sb.³ a vyhláškou č. 416/2004 Sb.⁴ (viz též část IV.2 tohoto kontrolního závěru).
2. MMR zrušilo u agentury CzechTourism útvar interního auditu, přestože nebyly naplněny podmínky stanovené zákonem č. 320/2001 Sb.⁵ MMR nadto po zrušení útvaru interního auditu neprovádělo u agentury CzechTourism veřejnosprávní kontroly, jejichž výkon podle zákona č. 320/2001 Sb. nahrazuje funkci útvaru interního auditu (viz též část IV.1 tohoto kontrolního závěru).
 3. MMR jako poskytovatel dotace nevyzvalo v letech 2015–2020 Horskou službu k předložení průběžných zpráv o realizaci akce za každý kalendářní rok. Tím MMR postupovalo v rozporu se zákonem č. 320/2001 Sb.⁶, neboť neověřilo, zda příjemce postupoval v souladu s rozhodnutím o poskytnutí dotace a jeho podmínkami a poskytovalo Horské službě každoročně investiční dotace (viz též část IV.2 tohoto kontrolního závěru).
 4. Horská služba u dvou investičních dotací z programu 11701⁷ nepodala MMR jako správci akce závěrečné vyhodnocení akce a ke třem investičním dotacím nepodala zprávu pro závěrečný účet, čímž porušila podmínky dotace (viz též část IV.2 tohoto kontrolního závěru).
 5. V oblasti veřejných zakázek NKÚ zjistil u Horské služby pochybení u devíti z deseti kontrolovaných zakázek². Například, ve třech případech⁸ Horská služba nezrušila zadávací řízení, v jejichž rámci byla podána pouze jedna nabídka, čímž porušila povinnost stanovenou v podmínkách k rozhodnutí o poskytnutí dotace. Nedostatky týkající se částky 96,48 mil. Kč vyhodnotil NKÚ jako skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně⁹. MMR tyto nedostatky nezjistilo, neboť neprovádělo požadované kontroly v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb.⁶ (viz též části IV.2 a IV.3 tohoto kontrolního závěru).
 6. Při kontrole výběrových řízení u agentury CzechTourism zjistil NKÚ nedostatky u 19 ze 60 kontrolovaných zakázek. Agentura CzechTourism porušila zákon č. 137/2006 Sb.¹⁰, když umožnila podstatnou změnu práv a povinností vyplývajících ze smlouvy jejím

³ Ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 320/2001 Sb.

⁴ Ustanovení § 13 odst. 1 a 2 písm. b), ustanovení § 17 vyhlášky č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb.

⁵ Ustanovení § 29 odst. 5 zákona č. 320/2001 Sb.: „V případech s malou pravděpodobností výskytu nepřiměřených rizik při hospodaření s veřejnými prostředky, a to zejména v návaznosti na povahu zajišťovaných úkolů, strukturu a stupeň obtížnosti vnitřního řízení, mohou orgány veřejné správy podle § 8 odst. 1 u organizačních složek státu a příspěvkových organizací ve své působnosti, územní, ..., organizací nahradit funkci útvaru interního auditu výkonem veřejnosprávní kontroly podle části druhé tohoto zákona.“

⁶ Ustanovení § 11 odst. 4 zákona č. 320/2001 Sb.

⁷ Program 11701 – Rozvoj a obnova materiálně technické základny systému řízení MMR na roky 2008–2013.

⁸ Veřejná zakázka č. P19V00001767, P20V00002910 a P20V00003036.

⁹ Ustanovení § 3 písm. e), § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

¹⁰ Ustanovení § 6 odst. 1, § 82 odst. 7 písm. a) a b) zákona č. 137/2006 Sb.

opakovaným prodlužováním, a to celkově o 45 měsíců. V jednom případě došlo k proplacení plnění za provedené služby dodavateli bez uzavření písemné smlouvy¹¹. Agentura CzechTourism nezasílala smlouvy a objednávky do registru smluv dle zákona č. 340/2015 Sb.¹². Nedostatky zjištěné kontrolou u agentury CzechTourism u veřejných zakázek ve výši 2,97 mil. Kč vyhodnotil NKÚ jako skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně¹³. Ministerstvo neprováděním kontrol dle zákona č. 320/2001 Sb.⁶ tyto nedostatky v oblasti veřejných zakázek nezjistilo (viz též části IV.2 a IV.3 tohoto kontrolního závěru).

II. Informace o kontrolované oblasti

Ministerstvo pro místní rozvoj je dle ustanovení § 14 zákona č. 2/1969 Sb.¹⁴ ústředním orgánem státní správy, do jehož působnosti spadá několik přímo nebo nepřímo řízených organizací, jejichž přehled je uveden v následující tabulce.

Tabulka 1: Přehled přímo a nepřímo řízených organizací MMR

Přímo řízené organizace	Nepřímo řízené organizace
Centrum pro regionální rozvoj České republiky	Horská služba ČR, o.p.s.
Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism	Státní fond podpory investic
Ústav územního rozvoje	Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. ¹⁵
Privum	

Zdroj: vypracoval NKÚ.

NKÚ provedl kontrolu u dvou přímo řízených organizací (Centrum a CzechTourism) a jedné nepřímo řízené organizace (Horská služba). Přehled dotací a příspěvků, které MMR poskytlo těmto organizacím, je uveden v tabulce č. 2.

¹¹ Ustanovení § 6 odst. 1 a 2 zákona č. 137/2006 Sb.

¹² Ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 340/2015 Sb., zákon o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv).

¹³ Ustanovení § 3 písm. e), § 44 odst. 1 písm. a) zákona č. 218/2000 Sb.

¹⁴ Zákon České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

¹⁵ ČMZRB se od září 2021 změnila na Národní rozvojovou banku, jejíž součástí je jako dceřiná společnost i Národní rozvojový fond.

Tabulka 2: Přehled dotací a příspěvků poskytnutých vybraným organizacím v působnosti MMR (v Kč)

Příspěvky/dotace		Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Centrum	Neinvestiční	120 904 026	308 217 316	481 742 903	559 707 697	533 663 024	572 033 822
	Investiční	2 174 248	0	24 158 156	6 200 088	35 495 495	7 377 501
	Celkem	123 078 273	308 217 316	505 901 059	565 907 785	569 158 519	579 411 323
CzechTourism	Neinvestiční	546 494 678	462 153 290	440 977 962	495 630 519	383 085 214	334 585 947
	Investiční	690 272	0	2 635 337	2 772 130	0	0
	Celkem	547 184 950	462 153 290	443 613 299	498 402 649	383 085 214	334 585 947
Horská služba	Neinvestiční	114 800 000	130 000 000	140 000 000	135 000 000	160 000 000	168 927 563
	Investiční	50 000 000	20 000 000	20 000 000	24 513 665	45 995 680	64 008 852
	Celkem	164 800 000	150 000 000	160 000 000	159 513 665	205 995 680	232 936 415
Celkem v jednotlivých letech		835 063 224	920 370 606	1 109 514 358	1 223 824 099	1 158 239 413	1 146 933 685
Celkem za roky 2015–2020		6 393 945 384					

Zdroj: vypracoval NKÚ.

Centrum je příspěvková organizace MMR zřízená zákonem č. 248/2000 Sb.¹⁶ a pod názvem Centrum pro regionální rozvoj České republiky působí od 1. června 2015. Sídlo organizace se nachází v Praze. Své pobočky má v každém krajském městě pro *Integrovaný regionální operační program* (dále také „IROP“) a v každém regionu NUTS II pro programy přeshraniční spolupráce. Rozpočet kapitoly 317 – *Ministerstvo pro místní rozvoj* obsahuje výdaje na činnost příspěvkových organizací, kterou je i Centrum. Ze státního rozpočtu čerpalo Centrum i příspěvek na provoz¹⁷. Z prostředků Evropské unie (dále také „EU“) organizace financovala mzdy zaměstnanců, nájem a služby spojené s nájmem pražské centrály a územních pracovišť, vybavení potřebné pro chod organizace (nábytek, systémová i uživatelská infrastruktura IT a jiné) a vzdělávání zaměstnanců.

Činnost této organizace je zaměřena na administraci programů EU v České republice a podporu regionální politiky vlády realizované z evropských prostředků. Centrum je také součástí celoevropské poradenské sítě pro malé a střední podnikatele Enterprise Europe Network.

Tabulka 3: Centrum – přehled majetku, nákladů a výnosů (v tis. Kč)

Položka	Rok					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aktiva celkem	357 271	509 141	563 576	631 699	719 097	681 447
– z toho: DHM	118 339	147 276	165 993	177 685	206 455	208 325
Celkové náklady	94 428*	327 240	465 667	558 990	584 349	589 413
– z toho: mzdové náklady	50 827	151 115	245 737	319 243	322 460	326 989
Celkové výnosy	94 440*	327 269	465 667	558 990	584 349	589 413
– z toho: výnosy z transferů	92 948	324 397	464 944	558 785	581 933	587 522

Zdroj: vypracoval NKÚ.

* Za rok 2015 údaje za období 1. 6. 2015 – 31. 12. 2015.

CzechTourism je příspěvková organizace MMR zřízená rozhodnutím ministra hospodářství České republiky č. 29 ze dne 18. 3. 1993 v souladu se zákonem č. 576/1990 Sb.¹⁸ Rozpočet

¹⁶ Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje.

¹⁷ V roce 2020 činil příspěvek na provoz částku výši 90 mil. Kč, což představovalo 15 % výnosů organizace.

¹⁸ Zákon č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice.

kapitoly 317 – *Ministerstvo pro místní rozvoj* obsahuje výdaje na činnost příspěvkových organizací, tedy i výdaje na činnost agentury CzechTourism.

CzechTourism plní úkoly v oboru cestovního ruchu. V rámci svého poslání koordinuje státní propagaci cestovního ruchu s aktivitami prováděnými podnikatelskými subjekty a rozvíjí střednědobou a aktuální strategii pro marketing cestovního ruchu na domácím i zahraničním trhu.

Tabulka 4: CzechTourism – přehled majetku, nákladů a výnosů (v tis. Kč)

Položka	Rok					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aktiva celkem	190 549	185 838	210 865	198 607	188 298	193 001
– z toho: DHM	9 987	11 327	11 335	10 675	13 941	8 612
Celkové náklady	601 375	420 659	464 795	488 331	361 433	331 403
– z toho: ostatní služby	453 511	325 547	332 216	382 197	250 670	237 528
Celkové výnosy	606 292	446 853	446 693	488 371	394 274	332 708
– z toho: výnosy z transferů	570 998	426 717	440 948	479 026	383 323	329 827

Zdroj: vypracoval NKÚ.

Horskou službu založilo MMR v prosinci 2004. Horská služba je obecně prospěšnou společností, jejímž cílem je především organizace a provádění záchranných a pátracích akcí v horském terénu a vytváření podmínek pro bezpečnost návštěvníků hor.

Horská služba je řízena správní radou a kontrolním orgánem společnosti je dozorčí rada. Členy do těchto rad jmenuje MMR jako zakladatel Horské služby. Statutárním orgánem společnosti je ředitel, kterého jmenuje a odvolává správní rada. Ředitel používá také tradiční označení náčelník Horské služby. V průběhu kontrolovaného období došlo pětkrát ke změně na pozici ředitele Horské služby. Podle statutu Horské služby (článek 4 oddíl 3 bod 11) má zakladatel právo účastnit se jednání správní rady s poradním hlasem.

MMR v roli zakladatele poskytuje Horské službě finanční zdroje pro zajištění chodu společnosti prostřednictvím provozních a investičních dotací. Kromě těchto zdrojů Horská služba hospodaří s prostředky získanými formou dotací a grantů poskytnutých územně samosprávnými celky, dary fyzických a právnických osob a finančními prostředky získanými za úhradu poskytnutých služeb.

Tabulka 5: Horská služba – kontrolovaný objem (v Kč)

Provozní dotace	848 727 563
Investiční dotace	224 682 845
– z toho:	
Kontrolované veřejné zakázky	96 482 421
Kontrolovaný majetek	36 736 012
Celkem	1 073 410 408

Zdroj: vypracoval NKÚ.

III. Rozsah kontroly

Kontrolní akcí č. 21/07 bylo prověřeno, zda vybrané organizace v resortu Ministerstva pro místní rozvoj hospodaří s majetkem a peněžními prostředky státu účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

MMR poskytlo kontrolovaným organizacím v letech 2015 až 2020 celkem 6 394 mil. Kč. Objem majetku a peněžních prostředků skutečně prověřených u Centra dosáhl hodnoty 465,9 mil. Kč a u agentury CzechTourism hodnoty 347,6 mil. Kč. U Horské služby NKÚ zkontroloval dotační prostředky poskytnuté z rozpočtu MMR ve výši 1 073 mil. Kč. Při kontrole NKÚ u vybraných organizací ověřil 88 veřejných zakázek v celkovém objemu 313 mil. Kč.

NKÚ prověřoval, zda MMR jako správce kapitoly a zřizovatel státních příspěvkových organizací (a zakladatel Horské služby) postupovalo při řízení a kontrole hospodaření vybraných organizací v resortu ministerstva v souladu s právními předpisy.

Dále NKÚ posuzoval, zda MMR nastavilo postupy, kterými by sledovalo a vyhodnocovalo hospodárnost a účelnost výdajů svých podřízených organizací.

U vybraných organizací NKÚ posuzoval hospodárnost, tj. zda tyto organizace použily veřejné prostředky k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků. Při posouzení účelnosti NKÚ hodnotil, zda byla dosažena optimální míra dosažení cílů při plnění stanovených úkolů.

Kontrolováno bylo období od roku 2015 do roku 2020, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Nejvyšší kontrolní úřad prověřil:

- nastavení systému řízení a kontroly Ministerstva pro místní rozvoj prováděné u vybraných organizací,
- hospodaření s peněžními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu z rozpočtové kapitoly MMR jako provozní a investiční dotace Horské službě,
- hospodaření s majetkem a výdaje vynaložené příspěvkou organizací CzechTourism, které byly spojeny s propagací České republiky. V tomto ohledu byla ověřena i potřebnost vybraných propagačních aktivit, zejména jejich pořízení, náklady na odměňování zaměstnanců, využívání majetku a ověřování výstupů a jejich dopadů. Další část kontroly byla zaměřena na kontrolu majetku, který CzechTourism ke své činnosti využívá,
- hospodaření s majetkem a peněžními prostředky Centra poskytnutými z rozpočtu kapitoly MMR. NKÚ ověřil i využití majetku na jednotlivých pobočkách Centra v porovnání s výkony a skutečnými potřebami při administraci IROP.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobnosti ke zjištěným skutečnostem

1. Proces řízení

1.1 Každá z kontrolovaných organizací byla řízena a kontrolována jiným odborem MMR. Přístup jednotlivých odborů ministerstva se lišil podle povahy činnosti a úkolů dané organizace. Odlišnost byla také dána jiným právním postavením Horské služby, která je obecně prospěšnou společností a které MMR poskytovalo provozní a investiční dotace¹⁹.

¹⁹ V roce 2020 byla činnost Horské služby financována z rozpočtu kapitoly 317 – MMR ve výši 96,2 %. Dalšími zdroji financování byly granty, dotací od krajů nebo vlastní příjmy, např. za ošetření zahraničních turistů.

Způsob řízení a kontroly jednotlivých organizací a právní předpisy MMR promítlo minimálně do 55 vnitřních řídicích aktů a metodik, jak obecné, tak i konkrétní povahy. Zatímco pro postupy zřizovatele při řízení a kontrole příspěvkových organizací ve své působnosti MMR vydalo několik vnitřních předpisů, **ve vztahu k Horské službě nevypracovalo žádný závazný interní předpis, který by se týkal stanovení práv a povinností MMR jako jejího zakladatele.** Hlavní forma spolupráce mezi MMR a Horskou službou spočívala ve financování provozních a investičních potřeb organizace formou programového financování²⁰.

- 1.2 Jedním z řídicích aktů MMR bylo rozhodnutí o zrušení útvaru interního auditu u agentury CzechTourism a jeho nahrazení veřejnosprávní kontrolou, kterou mělo provádět ministerstvo jako jeho zřizovatel. **Ke zrušení interního auditu u agentury CzechTourism ministerstvo přistoupilo, přestože k provedení tohoto kroku nebyly splněny podmínky dané zákonem o finanční kontrole⁵.** Jednalo se o podmínku malé pravděpodobnosti výskytu nepřiměřených rizik při hospodaření s veřejnými prostředky, avšak MMR v této organizaci v minulosti opakovaně identifikovalo rizika při hospodaření s veřejnými prostředky. Ani další zákonná podmínka týkající se malé organizace, umožňující nahrazení auditu, nebyla splněna.

MMR po zrušení útvaru interního auditu u agentury CzechTourism nezahájilo do doby ukončení kontroly NKÚ žádnou veřejnosprávní kontrolu, jejímž výkonem měla být nahrazena funkce zrušeného útvaru interního auditu. Navíc plánované, avšak nerealizované veřejnosprávní kontroly svým plánovaným rozsahem plně nepokrývaly oblast, kterou by se měl interní audit zabývat.

- 1.3 MMR jako centrální zadavatel od roku 2012 připravovalo, opakovaně zadávalo a rušilo veřejnou zakázku na zajištění služeb ostrahy budov ve své působnosti a k uzavření příslušné smlouvy došlo až v roce 2019. MMR v tomto období poskytlo agentuře CzechTourism souhlasy s uzavřením smluv mimo resortní systém centralizovaného zadávání zakázek. Agentura CzechTourism tak následně jednala v rozporu se zákonem č. 137/2006¹⁰.

2. Poskytování a kontrola peněžních prostředků

- 2.1 Horská služba v letech 2015–2020 neplnila své povinnosti uvedené v podmínkách rozhodnutí o poskytnutí dotace a nepředkládala všechny požadované doklady správci akce (zprávy pro závěrečný účet nebo závěrečné vyhodnocení akce). MMR jako poskytovatel dotace nevyzvalo Horskou službu k předložení průběžné zprávy o realizaci akce za každý kalendářní rok období 2015–2020 dopisem, ve kterém by specifikovalo doklady, které má příjemce předložit. **Tím, že MMR neprovedlo žádnou kontrolu, nezjistilo, že Horská služba neplnila své povinnosti uvedené v podmínkách rozhodnutí o poskytnutí dotace. MMR tak postupovalo v rozporu se zákonem č. 320/2001 Sb.⁶**

Systém kontrol nastavený ministerstvem také včas nezachytil absenci závěrečných vyhodnocení dvou akcí, a MMR tak jednalo v rozporu se zákonem č. 320/2001 Sb.⁶ Horská služba nepředložila v termínu uvedeném v rozhodnutí o poskytnutí dotace závěrečná vyhodnocení dvou akcí na pořízení a obnovu stanic Horské služby a nákup

²⁰ Program 117D13 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny Horské služby o.p.s. 2018–2022* (dříve program 11701 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny systému řízení MMR na roky 2008–2013*).

dopravních prostředků. Termín pro jejich předložení uplynul již ke konci roku 2019. MMR – oddělení bezpečnosti a krizového řízení vyzvalo Horskou službu k jejich předložení až v květnu 2021, což bylo více než 16 měsíců po uplynutí lhůty na jejich předložení. Ke dni skončení kontroly NKÚ Horská služba tato vyhodnocení ministerstvu nepředložila.

2.2 Ministerstvo pro místní rozvoj od prosince 2018 nenastavilo schvalovací postupy pro příkazy operace v souladu se zákonem o finanční kontrole³ a jeho prováděcí vyhláškou⁴, neboť v rámci předběžné kontroly neověřovalo efektivnost a dodržení podmínek stanovených pro zadávání veřejných zakázek. MMR při posuzování žádosti neprovádělo kontrolu souladu zadávacího řízení se zákonem o veřejných zakázkách, ani nepožadovalo od Horské služby předložení dokumentace k tomuto posouzení.

2.3 MMR v kontrolovaném období 2015–2020 vykonalo u Centra a agentury CzechTourism dvě následné veřejnosprávní kontroly. Zrušení funkce interního auditu u agentury CzechTourism přitom mělo být spojeno s veřejnosprávní kontrolou realizovanou odborem kontroly MMR, a to navíc rozšířenou o oblast, kterou se zabýval interní audit. Tuto skutečnost mělo MMR při plánování a realizaci kontrol zohlednit, což se však v letech 2019 a 2020 nestalo. MMR v rámci těchto následných veřejnosprávních kontrol na místě provedených u Centra a agentury CzechTourism neověřovalo dodržování zákona o zadávání veřejných zakázek, a postupovalo tak v rozporu s vlastním vnitřním předpisem.

U Horské služby provedlo MMR v letech 2015–2017 devět kontrol a u šesti z nich bylo jejich součástí i posouzení, zda bylo výběrové řízení provedeno v souladu se zákonem². MMR při těchto kontrolách nezjistilo žádná porušení podmínek vyplývajících z rozhodnutí o poskytnutí dotace a právních předpisů. **Za období od roku 2018 do roku 2020 ministerstvo neprovedlo žádné následné kontroly u Horské služby zaměřené na dodržování zákona o zadávání veřejných zakázek nebo jakékoliv jiné následné veřejnosprávní kontroly.**

3. Hospodaření v souladu s právními předpisy – realizace veřejných zakázek

3.1 Agentura CzechTourism pořizovala služby, s výjimkou některých případů²¹, v souladu s právními předpisy. Porušení zákona o veřejných zakázkách¹⁰ bylo zjištěno například při zajišťování ostrahy objektu sídla agentury CzechTourism. Agentura CzechTourism nevybrala dodavatele těchto služeb na základě vlastního transparentního výběrového řízení a dodavatel nebyl vybrán ani v rámci centralizovaného systému pro nákup služeb ostrahy a úklidu ministerstvem jako centrálním zadavatelem (viz příklad č. 1).

Příklad č. 1

Agentura CzechTourism uzavřela s dodavatelem smlouvu o poskytování služeb souvisejících se zabezpečením ostrahy svého sídla. Smlouva byla uzavřena dne 29. 2. 2008²² na dobu určitou 54 měsíců, a plněno tak mělo být do 30. 9. 2012.

Agentura CzechTourism očekávala zahájení zadání centralizované veřejné zakázky MMR na základě požadavku vlády ČR z roku 2011 na centralizované zadávání veřejných

²¹ Ojedinelé individuální případy nebo případy porušení spočívající zejména v porušení nedodržení lhůt stanovených zákonem č. 137/2006 Sb., zákonem č. 134/2016 Sb. nebo zákonem č. 340/2015 Sb.

²² Doba plnění služeb ostrahy byla od 1. 4. 2008 – 30. 9. 2012.

zakázek. MMR však centrální výběrová řízení na zajištění ostrahy pro více objektů v resortu MMR průběžně rušilo a nedokončilo.

Agentura CzechTourism tak v rozporu se zákonem o veřejných zakázkách přistoupila k uzavření sedmi dodatků, kterými byla doba plnění prodloužena celkově o 45 měsíců. Agentura CzechTourism vyplatila na základě uvedených dodatků částku ve výši 2 304 000 Kč. Na postup v rozporu se zákonem o zadávání veřejných zakázek agentura CzechTourism upozornila i ministerstvo, které však s prodloužením smluv prostřednictvím dodatků souhlasilo.

NKÚ toto vyhodnotil jako skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně, kterou oznámil správci daně.

V jednom případě došlo v rozporu se zákonem²³ k proplacení plnění za skutečně provedené služby dodavateli bez uzavření písemné smlouvy. Agentura CzechTourism také nezasílala smlouvy a objednávky do registru smluv dle zákona²⁴.

NKÚ vyhodnotil nedostatky zjištěné kontrolou u agentury CzechTourism u veřejných zakázek ve výši 2,97 mil. Kč jako skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně¹³.

3.2 Horská služba porušila právní předpisy² při pořizování majetku a služeb v devíti z deseti kontrolovaných veřejných zakázek. Jednalo se zejména o formální nedostatky spočívající v neodeslání povinně uveřejňovaných dokumentů²⁵ do *Věstníku veřejných zakázek*, nebo překročení lhůt, kdy k tomu mělo dojít.

Horská služba například ve třech případech²⁶ ve stanovené lhůtě nezveřejnila na profilu zadavatele celé znění smlouvy, nebo písemnou zprávu zadavatele. V jednom případě²⁷ překročila stanovenou lhůtu pro zaslání kupní smlouvy správci registru smluv. Ve třech případech²⁸ také nezrušila zadávací řízení, ve kterých byla podána pouze jedna nabídka, čímž porušila povinnost stanovenou v podmínkách rozhodnutí o poskytnutí dotace. V jednom případě²⁹ pak Horská služba porušila povinnost při zadávání a realizaci zakázky tím, že s vybraným uchazečem uzavřela kupní smlouvu před uplynutím 10denní lhůty pro podání námitek proti rozhodnutí o výběru nejvhodnějšího dodavatele.

NKÚ vyhodnotil nedostatky zjištěné u Horské služby týkající se částky 96,48 mil. Kč jako skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně⁹.

²³ Ustanovení § 6 odst. 1 a 2 zákona č. 137/2006 Sb.

²⁴ Ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 340/2015 Sb.

²⁵ Oznámení o výsledku zadávacího řízení, oznámení o zadání zakázky – veřejná zakázka č. P15V00000926, P15V00002685, P16V00004329, P17V00004327, P18V00003869, P19V00010141, P20V00002910 a P20V00003036.

²⁶ Veřejná zakázka č. P15V00000926, P20V00002910 a P19V00010141.

²⁷ Veřejná zakázka č. P20V00003036.

²⁸ Veřejná zakázka č. P19V00001767, P20V00002910 a P20V00003036.

²⁹ Veřejná zakázka č. P15V00002685.

4. Hospodaření v souladu s právními předpisy, účelnost a hospodárnost poskytnutých prostředků

Horská služba v rozporu s podmínkami rozhodnutí o poskytnutí dotace nepodala správci akce u tří akcí³⁰ zprávy pro závěrečný účet k investičním dotacím z programu 117010 za roky 2015–2018 a ke dni ukončení kontroly NKÚ nepodala závěrečné vyhodnocení dvou akcí³¹. Horská služba též v rozporu s rozhodnutím o poskytnutí dotace vyplatila v roce 2016 z provozní dotace mzdové náklady v celkové výši 2 445 991 Kč, když jako účastník soudního řízení neuspěla ve sporu s bývalým zaměstnancem (viz příklad č. 2).

Příklad č. 2

Bývalý zaměstnanec Horské služby podal žalobu o náhradu mzdových výdajů, proplacení dovolené a určení neplatnosti své výpovědi z pracovního poměru. Po prohraném soudním sporu proplatila Horská služba částku ve výši 2 445 991 Kč z dotace, přestože NKÚ zjistil, že částka měla být uhrazena z vlastních prostředků Horské služby.

Horská služba tak financovala z prostředků provozní dotace na rok 2016 náhradu osobních nákladů, včetně úroků z prodlení, pracovníka, který v té době již nebyl zaměstnancem Horské služby. Příjemce tím nedodržel účelové určení dotace a porušil nejen podmínky dotace, ale i zásady pro poskytování dotací. NKÚ tuto skutečnost oznámil správci daně jako skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně.

Horská služba při nakládání s prostředky z provozní dotace na rok 2020 **nepostupovala hospodárně**, když proplatila bez právního důvodu částku v celkové výši 92 476 Kč za položky, které jí dodavatel fakturoval duplicitně. NKÚ toto vyhodnotil jako skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně.

Horská služba také proplatila z provozní dotace na roky 2015–2018 v rozporu s uzavřenou smlouvou jednomu poskytovateli poradenství částku o 5 130 Kč vyšší, než bylo ujednáno. Tuto částku ze státního rozpočtu **použila Horská služba neúčelně a nehospodárně**, tzn. že částka nad rámec odměny sjednané ve smlouvě nebyla nezbytná pro plnění předmětu smlouvy. I tento případ NKÚ vyhodnotil jako skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně.

³⁰ Akce id. č. 117D011000009, 117D012000016 a id. č. 117D012000017.

³¹ Akce id. č. 117D012000016 a id. č. 117D012000017.

Seznam zkratk

agentura CzechTourism	Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism
Centrum	Centrum pro regionální rozvoj České republiky
EU	Evropská unie
Horská služba	Horská služba ČR, o.p.s.
IROP	<i>Integrovaný regionální operační program</i>
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad

Kontrolní závěr z kontrolní akce

21/10

Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými jsou příslušné hospodařit vybrané příspěvkové organizace Ministerstva kultury

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2021 pod číslem 21/10. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Roman Procházka.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda vybrané příspěvkové organizace Ministerstva kultury hospodaří s majetkem a peněžními prostředky státu účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob od dubna do prosince 2021.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2018 až 2020, v případě věcných souvislostí i období předcházející či následující.

Kontrolované osoby:

Národní galerie v Praze (dále také „NG“);

Uměleckoprůmyslové museum v Praze (dále také „UPM“).

Kolegium NKÚ na svém VIII. jednání, které se konalo dne 30. května 2022,

schválilo usnesením č. 9/VIII/2022

kontrolní závěr v tomto znění:

Příspěvkové organizace v číslech za období 2018–2020

Národní galerie v Praze

1 344,6 mil. Kč

245,3 mil. Kč

1 512 472

599 836
(39,7)

104,3 mil. Kč

Celkové náklady organizace
za roky 2018–2020Náklady na výstavy celkem
za roky 2018–2020Počet návštěvníků celkem
za roky 2018–2020Počty návštěvníků zdarma
za roky 2018–2020
(tj. % z celkového počtu)Tržby ze vstupného celkem
za roky 2018–2020

Uměleckoprůmyslové museum v Praze

359,8 mil. Kč

14,7 mil. Kč

230 855

28 307
(12,3)

26,4 mil. Kč

I. Shrnutí a vyhodnocení

Nejvyšší kontrolní úřad provedl kontrolu majetku a peněžních prostředků státu, se kterými jsou příslušné hospodařit příspěvkové organizace Ministerstva kultury Národní galerie v Praze a Uměleckoprůmyslové museum v Praze.

Cílem kontrolní akce bylo prověřit, zda příspěvkové organizace Národní galerie v Praze a Uměleckoprůmyslové museum v Praze hospodaří s majetkem a peněžními prostředky státu účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Kontrolované příspěvkové organizace plnily své úkoly vyplývající ze základacích dokumentů a účelu zřízení. Kontrolou však bylo zjištěno, že příspěvkové organizace hospodařily s majetkem a peněžními prostředky státu při plnění svých úkolů v některých případech neúčelně a v rozporu s právními předpisy.

NG nepostupovala v souladu s právními předpisy, když při zadání veřejných zakázek spojených s nabýváním majetku a pořizováním služeb nevyužila žádný z druhů zadávacího řízení. NG vynakládala peněžní prostředky za plnění, které nebylo podloženo platnými smlouvami. Dále byly zjištěny nedostatky ve vedení účetnictví, v evidenci majetku a při jeho inventarizaci.

Kontrolou u UPM byly zjištěny nedostatky ve vedení evidence majetku a jeho zařazování do účetnictví. UPM v nájemních smlouvách nesjednalo inflační doložky.

Obě příspěvkové organizace uzavřely dohodu o spolupráci s Ministerstvem kultury (dále také „MK“), na základě které neodůvodněně snižovaly výnosy ze vstupného. Dále NG i UPM nepostupovaly v souladu se zákonem o finanční kontrole¹ tím, že vedoucí zaměstnanci nedodržovali kontrolní a schvalovací postupy nastavené vnitřním kontrolním systémem. Důsledkem nedostatečně fungujícího vnitřního kontrolního systému bylo ve zjištěných případech neúčelné nakládání s majetkem a peněžními prostředky.

Celkové vyhodnocení vyplývá z těchto zjištěných skutečností:

1. Nedostatky při vynakládání peněžních prostředků na vybrané služby

Národní galerie v Praze v kontrolovaném období opakovaně při zajišťování služeb externími dodavateli uzavírala smlouvy bez zadávacího řízení. V několika případech tak činila i s více dodavateli na stejné či obdobné plnění. Tímto jednáním nepostupovala v souladu se zákonem o zadávání veřejných zakázek². NG vynakládala peněžní prostředky na základě smluv, které byly podle zákona o registru smluv³ zrušeny od počátku.

U UPM nebyly kontrolou zjištěny nedostatky ani v procesu zadávání veřejných zakázek, ani v oblasti hospodárnosti a účelnosti vynakládání peněžních prostředků v souvislosti se zajišťováním služeb.

¹ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

² Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

³ Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv).

2. Nedostatky při hospodaření s majetkem

NG nedisponovala investičními plány, a neměla tudíž přehled o budoucích investičních potřebách. NG v rozporu se zákonem o finanční kontrole⁴ neprověřila prostřednictvím schvalovacího postupu příkazce operace nezbytnost připravovaných operací k zajištění stanovených úkolů v oblasti nabývání majetku. NG nepostupovala v souladu s právními předpisy, když při zadání veřejných zakázek spojených s nabýváním majetku nevyužila žádný z druhů zadávacího řízení. NG měla zpracovaný plán oprav, ale většina oprav provedených v kontrolovaném období nebyla v tomto plánu uvedena. NG vynaložila peněžní prostředky za vytvoření nového loga, jehož předmětem nebyl její zákonný název. Jelikož nebyla provedena změna názvu v zákoně, nemůže NG využívat toto logo ani název na oficiálních dokumentech. Takové vynaložení peněžních prostředků nebylo v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech⁵, který příspěvkovým organizacím povoluje použít peněžní prostředky jen k účelům, na které jsou určeny, a to na krytí nezbytných potřeb. NG v kontrolovaném období ve zjištěných případech o nabytí majetku neúčtovala do období, s nímž toto nabytí majetku časově a věcně souviselo.

U UPM byly zjištěny nedostatky v oblasti evidence majetku. Dále bylo zjištěno, že UPM o nabytí pozemku neúčtovalo do období, se kterým nabytí pozemku časově a věcně souviselo.

3. Nedostatky vnitřního kontrolního systému

NG porušovala ustanovení zákona o finanční kontrole. Nebyly dodržovány schvalovací postupy předběžné řídicí kontroly před vznikem závazku ani po jeho vzniku. Dále hradila faktury až po termínu jejich splatnosti. Kontrolou bylo zjištěno, že NG nedohledala záznamy o projednávání a schvalování plánů kontrol, zprávy z provedených interních auditů, přijatá nápravná opatření k těmto auditům a ani ke kontrolám provedeným externími kontrolními orgány. Značná část zjištěných pochybení souvisí s nastavením a fungováním vnitřního kontrolního systému. Interní audit nezajistil potřebný rozsah a potřebnou úroveň auditů. NG nezavedla spisovou službu v elektronické podobě⁶.

UPM v rozporu se zákonem o finanční kontrole neprověřovalo auditem účinnost vnitřního kontrolního systému a ve zprávách o výsledcích finančních kontrol neuvádělo zhodnocení přiměřenosti a účinnosti zavedeného systému vnitřní kontroly. Dále bylo zjištěno pochybení u schvalovacích postupů předběžné řídicí kontroly a v neexistenci vnitřního předpisu upravujícího podpisové vzory.

4. Neodůvodněné snižování výnosů státu

Obě příspěvkové organizace (dále také „PO“) snižovaly výnosy z majetku státu tím, že poskytovaly zdarma určitým okruhům návštěvníků vstupy do objektů ve své správě, a to na základě *dohody o spolupráci* uzavřené s MK a dalšími PO zřízenými MK.

⁴ Ustanovení § 26 odst. 1 zákona č. 320/2001 Sb. a ustanovení § 10 a § 13 vyhlášky č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb.

⁵ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), (dále také „zákon o rozpočtových pravidlech“).

⁶ Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů.

UPM uzavřelo smlouvy, které neobsahovaly režim zvyšování nájemného, což nebylo v souladu se zákonem o majetku státu⁷. UPM přenechalo bezúplatně podnikatelskému subjektu movitý majetek u dvou uzavřených nájemních smluv, což je v rozporu se zákonem o majetku státu.

II. Informace o kontrolované oblasti

Kontrolované osoby jsou příspěvkovými organizacemi Ministerstva kultury a v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech hospodaří s peněžními prostředky získanými hlavní činností a přijatými ze státního rozpočtu v rámci finančních vztahů stanovených zřizovatelem. Dále PO hospodaří s peněžními prostředky svých fondů, s prostředky získanými jinou činností, s peněžitými dary od fyzických a právnických osob, s peněžními prostředky poskytnutými ze zahraničí a s peněžními prostředky poskytnutými z rozpočtů územních samosprávných celků a státních fondů, včetně prostředků poskytnutých České republice z rozpočtu Evropské unie a přijatých příspěvkovými organizacemi z Národního fondu.

Národní galerie v Praze

Národní galerie v Praze je příspěvkovou organizací Ministerstva kultury⁸. NG byla zřízena za účelem poskytovat veřejně prospěšné služby, veřejné kulturní služby a dále za účelem získávat, shromažďovat, trvale ochraňovat, evidovat, odborně zpracovávat a zpřístupňovat veřejnosti sbírky muzejní povahy, provádět vědecký výzkum týkající se sbírek a prostředí, z něhož jsou získávány sbírkové předměty, šířit výsledky výzkumu a vývoje prostřednictvím výuky a publikací, realizací muzejních výstav, funkčních prezentací exponátů a programů se zřetelem na mezinárodní kontext.⁹

Pro výstavní činnost v Praze využívá NG zejména Veletržní palác, Šternberský palác, klášter sv. Anežky České, Schwarzenberský palác, Salmovský palác, palác Kinských na Staroměstském náměstí a Valdštejnskou jízdárnu. NG dlouhodobě zapůjčila části sbírky na zámky Fryštát a Žďár nad Sázavou. NG spravuje také Český a Slovenský pavilon v italských Benátkách a najímá si depozitář v Lobkovicích.

Uměleckoprůmyslové museum v Praze

Uměleckoprůmyslové museum v Praze je příspěvkovou organizací zřízenou Ministerstvem kultury ČR. UPM plní funkci muzea ve smyslu zákona o ochraně sbírek muzejní povahy¹⁰. Hlavním předmětem činnosti UPM je získávání, shromažďování, trvalé uchování, odborné zpracování a zpřístupňování sbírky umění veřejnosti, zejména v oblasti uměleckého řemesla, užitého umění, uměleckého průmyslu a designu, knižní kultury, fotografie a oděvní tvorby.

UPM spravuje hlavní budovu muzea spolu s knihovnou v Praze, Centrální depozitář UPM v Praze-Stodůlkách, zámek Kamenice nad Lipou, depozitář v Brandýse nad Labem (připraven pro předání jiné státní instituci – Národnímu technickému muzeu, stav ke dni 18. 11. 2021), objekt v Chlumíně (připraven pro předání Ústavu pro zastupování státu ve věcech

⁷ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích (dále také „zákon o majetku státu“).

⁸ Národní galerie v Praze byla zřízena zákonem č. 148/1949 Sb., o Národní galerii v Praze.

⁹ Článek II statutu Národní galerie v Praze.

¹⁰ Zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů.

majetkových, stav ke dni 18. 11. 2021) a sklad v Stehelčevsi. Od roku 1995 si UPM najímá prostory Galerie Josefa Sudka v Praze, zaměřené na fotografickou tvorbu. Na základě smlouvy se Státním fondem kultury ČR má UPM v Domě U Černé Matky Boží umístěno muzeum sbírek českého kubismu. Dále si najímá nesbírkové sklady v Čelákovících a v České Skalici (sklad textilních strojů, který bude uvolněn po předání strojů Národnímu technickému muzeu).

Kontrolované příspěvkové organizace spravují především budovy na území hlavního města Prahy. NG v jednom případě spravuje budovu mimo území České republiky, a to v italských Benátkách, což znázorňuje příloha č. 1.

Interaktivní příloha doplňující kontrolní závěr z kontrolní akce č. 21/10 je dostupná zde: <https://infogram.com/1p32xdwnnw7rygu0q971z7153wud33lnqji?live>.

Přehled hodnoty majetku ve správě NG a UPM dle rozvah sestavených ke dni 31. 12. 2018, 31. 12. 2019 a 31. 12. 2020 uvádí tabulka č. 1.

Tabulka č. 1: Vybrané položky rozvahy NG a UPM (v tis. Kč)

Aktiva	Netto hodnoty					
	k 31. 12. 2018		k 31. 12. 2019		k 31. 12. 2020	
	NG	UPM	NG	UPM	NG	UPM
Aktiva celkem	1 716 779,78	945 032,39	1 679 762,34	967 738,98	1 774 281,60	966 260,03
Stálá aktiva	1 606 601,40	912 404,54	1 583 169,11	948 033,42	1 597 755,61	944 883,71
Dlouhodobý nehmotný majetek	4 185,72	526,62	4 473,95	805,63	5 063,13	864,42
Software	1 576,12	224,12	2 583,92	259,05	1 786,63	864,42
Dlouhodobý hmotný majetek	1 602 327,09	911 877,92	1 578 606,56	947 227,79	1 591 203,88	944 019,28
Pozemky	350 669,54	62 912,32	350 669,54	62 912,32	388 411,82	62 912,32
Kulturní předměty	25 698,98	94 643,41	38 710,40	133 717,03	47 946,89	141 632,12
Stavby	1 137 646,31	691 661,61	1 107 714,60	685 315,69	1 079 827,65	678 324,10
Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí	86 651,56	62 052,53	76 527,55	63 732,36	71 572,50	59 768,39
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	1 660,69	608,04	4 984,47	1 550,39	3 445,01	942,35
Oběžná aktiva	110 178,37	32 627,85	96 593,22	19 705,55	176 525,99	-12 922,30

Zdroj: účetní závěrky NG a UPM za roky 2018, 2019 a 2020.

Z tabulky č. 1 je patrné, že dlouhodobý hmotný majetek, konkrétně stavby, představuje většinu hodnoty celkových aktiv. Akviziční činností obě příspěvkové organizace každoročně navyšovaly počty svých kulturních předmětů.

Celkové náklady a výnosy NG a UPM dle výkazů zisku a ztráty sestavených ke dni 31. 12. 2018, 31. 12. 2019 a 31. 12. 2020 uvádí tabulka č. 2.

Tabulka č. 2: Vybrané položky výkazu zisku a ztráty NG a UPM (v tis. Kč)

Vybrané položky nákladů	2018		2019		2020	
	NG	UPM	NG	UPM	NG	UPM
Náklady celkem	443 980,06	120 660,53	474 356,94	126 141,95	426 258,07	112 982,69
Náklady z činnosti	440 515,82	120 029,23	472 380,23	125 513,67	425 350,15	112 824,66
Spotřeba materiálu	21 183,93	3 228,05	30 791,08	2 864,32	10 726,89	2 514,37
Spotřeba energie	35 394,01	6 185,75	46 880,64	6 927,19	45 999,57	6 317,19
Opravy a udržování	41 482,37	5 299,95	29 639,33	4 986,49	39 940,16	5 022,19
Ostatní služby	158 654,41	34 763,63	166 529,91	38 350,82	119 724,99	24 850,74
Mzdové náklady	87 731,45	38 075,60	91 361,60	41 605,56	99 205,65	44 180,15

Odpisy dlouhodobého majetku	49 812,07	11 225,20	51 235,08	11 880,15	51 503,25	12 482,12
Ostatní náklady z činnosti	5 433,54	980,70	15 860,50	2 437,87	10 120,05	663,66
Výnosy celkem	444 168,47	120 660,53	474 408,86	126 141,95	426 258,67	112 982,69
Výnosy z činnosti	106 689,61	24 877,12	152 237,53	26 172,46	46 230,31	9 616,89
Výnosy z prodeje služeb	53 357,69	16 458,82	66 526,78	16 149,60	23 264,33	3 536,46
Výnosy z pronájmu	16 913,10	2 379,24	25 550,09	2 361,00	10 134,98	1 484,46
Finanční výnosy	59,28	74,93	102,36	29,97	151,79	207,36
Výsledek hospodaření běžného účetního období	188,41	0,00	51,93	0,00	0,61	0,00

Zdroj: účetní závěrky NG a UPM za roky 2018, 2019 a 2020.

Pozn.: Hodnoty u NG slučují hlavní a hospodářskou činnost, UPM hospodářskou činnost nevykazovalo.

Na nákladech z činnosti se u obou příspěvkových organizací největší měrou podílely mzdové náklady, náklady na ostatní služby a odpisy dlouhodobého majetku. Většina výnosů a nákladů uvedených v tabulce č. 2 v roce 2019 oproti předcházejícímu roku rostla a v roce 2020 se vlivem pandemie onemocnění covid-19 hodnoty většiny nákladů i výnosů snížily pod hodnoty roku 2018.

III. Rozsah kontroly

Předmětem kontrolní akce byly majetek a peněžní prostředky státu, se kterými jsou příslušné hospodařit vybrané příspěvkové organizace Ministerstva kultury.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda vybrané příspěvkové organizace Ministerstva kultury hospodaří s majetkem a peněžními prostředky státu účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy. Kontrolováno bylo období let 2018–2020, v případě věcných souvislostí i období předcházející a období do ukončení kontroly.

Hodnota kontrolovaného majetku u NG za kontrolované období činila 99 449 159,43 Kč. Objem kontrolovaných peněžních prostředků za kontrolované období u NG činil celkem 333 750 623,82 Kč. Celkový kontrolovaný objem majetku a peněžních prostředků činil 433 199 783,25 Kč.

Hodnota kontrolovaného majetku UPM za kontrolované období činila 954 495 278,15 Kč. Objem kontrolovaných peněžních prostředků za kontrolované období u UPM činil celkem 97 182 532,25 Kč. Celkový kontrolovaný objem majetku a peněžních prostředků činil 1 051 677 810,40 Kč.

Kontrolou bylo ověřováno, zda PO plnily povinnosti stanovené zákonem o majetku České republiky a zákonem o rozpočtových pravidlech. Dále kontrola prověřila, zda PO postupovaly v souladu se zákonem o zadávání veřejných zakázek. Kontrolou bylo prověřeno i nabývání majetku a nakládání s majetkem, včetně pronajímání a pozbytování nepotřebného majetku. Kontrola se také zaměřila na vynakládání peněžních prostředků na vybrané služby, zejména na opravy a udržování majetku, právní a úklidové služby, služby ostražky a v případě NG i služby realitní. Dle zákona o registru smluv bylo kontrolováno dodržování povinnosti uveřejnit smlouvy v registru smluv.

Kontrolováno bylo rovněž dodržování zákona o účetnictví¹¹ a prováděcí vyhlášky¹². V oblasti účetnictví se kontrola zaměřila zejména na soulad fakturace se smlouvami a dále také na to, zda byl pořízený majetek zaúčtován na správné majetkové účty, ve správném ocenění a v období časově a věcně souvisejícím. Dle vyhlášky o inventarizaci¹³ bylo kontrolou ověřeno, zda PO řádně evidovaly a inventarizovaly majetek.

NKÚ se zaměřil i na kontrolu provádění řídicí kontroly ve smyslu zákona o finanční kontrole a prováděcí vyhlášky¹⁴.

Kontrolou bylo podrobena hospodaření PO a jeho ovlivnění dopadem pandemie onemocnění covid-19 v roce 2020. NKÚ také prověřil realizaci opatření k odstranění nedostatků zjištěných kontrolními akcemi NKÚ č. 14/29 a č. 19/09.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

1. Nedostatky při vynakládání peněžních prostředků na vybrané služby

Kontrolou bylo prověřeno u příspěvkových organizací pořizování právních a úklidových služeb, služeb ostrahy a u NG také služeb realitních. NG nepostupovala v souladu s právními předpisy, když při zadání veřejných zakázek spojených s pořizováním služeb nevyužila žádný z druhů zadávacího řízení. NG vynakládala peněžní prostředky za plnění, které nebylo podloženo platnými smlouvami. U UPM nebyly kontrolou zjištěny nedostatky ani v procesu zadávání veřejných zakázek, ani v oblasti hospodárnosti a účelnosti výdajů peněžních prostředků v souvislosti se zajišťováním služeb.

NG nezadala veřejnou zakázku na obecné právní služby v zadávacím řízení

Obecné právní služby¹⁵ poskytovali v kontrolovaném období Národní galerii v Praze současně až tři různí poskytovatelé na základě sedmi smluv. NG se všemi poskytovateli uzavírala smlouvy přibližně na jeden rok, aniž by před jejich uzavřením proběhlo výběrové řízení. V kontrolovaném období jen za tyto služby uhradila NG 6 735 777,52 Kč včetně daně z přidané hodnoty (dále také „DPH“). NG disponovala vlastním právním oddělením. Podle organizačního řádu mělo právní oddělení poskytovat a zajišťovat podporu generálnímu řediteli a organizačním jednotkám ve všech věcech, vyjma otázek daňových a celních, a také zastupovat NG v soudních řízeních, zajišťovat restituční agendu, vést centrální registr smluv, zajišťovat agendu související s veřejnými zakázkami a koordinovat agendu ochrany osobních údajů ve spolupráci s pověřencem.

Kontrolou bylo zjištěno, že agendu svěřenou organizačním řádem právnímu oddělení vykonávali externí poskytovatelé a většinu smluv uzavíraných NG, včetně vzorů, připravovali dle dokumentů předložených ke kontrole výše zmínění tři dodavatelé. NG nepředložila ke

¹¹ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

¹² Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.

¹³ Vyhláška č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků.

¹⁴ Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb.

¹⁵ Služby, na které se nevztahuje výjimka § 29 písm. k) zákona č. 134/2016 Sb.

kontrole souhrn činností, které toto oddělení v kontrolovaném období zajišťovalo. Uvedené smlouvy se netýkaly zastupování NG v soudních řízeních, na něž byly uzavírány samostatné smlouvy se stejnými i dalšími poskytovateli.

Tabulka č. 3: Přehled smluv na zajišťování obecných právních služeb

Poskytovatel	Smlouva	Předpokládaná hodnota smlouvy v Kč bez DPH	Uhrazeno v letech 2018–2020	
			v Kč bez DPH	v Kč s DPH
1.	1.	1 500 000,00	2 972 912,00	3 597 223,52
	dodatek 1	2 000 000,00		
	dodatek 2	2 600 000,00		
	2.	500 000,00	340 062,00	411 475,00
Celkem za poskytovatele		3 100 000,00	3 312 974,00	4 008 698,52
2.*	1.**	275 000,00	396 000,00	396 000,00
	dodatek 1**	312 000,00		
	2.**	660 000,00	600 600,00	600 600,00
	3.**	931 000,00	665 800,00	665 800,00
Celkem za poskytovatele		1 903 000,00	1 662 400,00	1 662 400,00
3.	1.***	624 000,00	424 300,00	513 403,00
	2.***	700 000,00	455 600,00	551 276,00
Celkem za poskytovatele		1 324 000,00	879 900,00	1 064 679,00
CELKEM		6 327 000,00	5 855 274,00	6 735 777,52

Zdroj: podklady NG.

* Není plátcem DPH.

** Výše plnění u těchto smluv vychází z přílohy č. 2 – *Informace o zakázce*, kde je uvedena předpokládaná výše celkového peněžitého plnění ze smlouvy, smlouvy obsahovaly měsíční plnění ve výši 42 500 Kč + odměnu nad rámec smluvních 50 hod/měsíčně.

*** Výše plnění u těchto smluv vychází z přílohy č. 2 – *Informace o zakázce*, kde je uvedena předpokládaná výše celkového peněžitého plnění ze smlouvy, smlouvy obsahovaly měsíční plnění ve výši 32 000 Kč + odměnu nad rámec smluvních 16 hod/měsíčně.

- NG uzavřela s prvním poskytovatelem obecných právních služeb dvě smlouvy na dobu určitou.
 - V prvním případě se jednalo o smlouvu s maximální odměnou 1 500 000 Kč bez DPH, která byla navýšena dvěma dodatky až na 2 600 000 Kč bez DPH. Dodatky navýšily celkovou výši odměny o 73 % oproti původně sjednané odměně. Z tabulky č. 3 je patrné, že NG na základě této smlouvy uhradila 2 972 912 Kč bez DPH, což je o 372 912 Kč bez DPH více, než kolik činila odměna sjednaná smlouvou a oběma dodatky.
 - V druhém případě se jednalo o smlouvu s maximální výší plnění 500 000 Kč bez DPH. NG uhradila 340 062 Kč bez DPH (tj. 411 475 Kč včetně DPH) za plnění poskytnutá na základě této smlouvy.

NG nepostupovala v souladu s ustanovením zákona o registru smluv, který stanoví, že smlouva, která podléhá uveřejnění v registru, nabývá účinnosti dnem uveřejnění¹⁶ v tomto registru. NG v prvním případě sjednala účinnost ke dni podpisu smlouvy a v druhém případě sjednala zpětnou účinnost smlouvy, což je v rozporu s ustanovením zákona o registru smluv. NG nezaslala správci registru smluv k uveřejnění druhou smlouvu s uvedenou hodnotou předmětu smlouvy. Hodnota předmětu smlouvy patří

¹⁶ Ustanovení § 6 zákona č. 340/2015 Sb.

mezi povinně zveřejňovaná metadata¹⁷, bez jejichž uveřejnění v registru smluv se smlouva považuje za neuveřejněnou a je zrušena od počátku¹⁸.

- S druhým poskytovatelem obecných právních služeb uzavřela NG napřímo tři smlouvy s paušální odměnou, kdy poskytovateli byly uhrazeny peněžní prostředky i za měsíce, kdy neposkytoval žádné právní služby. Na základě těchto smluv uhradila NG celkem 1 662 400 Kč¹⁹. Ani jedna z těchto tří smluv nebyla uzavřena s poskytovatelem vzešlým z předchozího zadávacího řízení, smlouvy byly uzavřeny na základě přímého zadání, čímž nebyl dodržen zákon o zadávání veřejných zakázek²⁰.
- S třetím poskytovatelem uzavřela NG v kontrolovaném období dvě smlouvy na poskytování obecných právních služeb. Obdobně jako v předchozím případě byly smlouvy uzavřeny na základě přímého zadání, nikoli v souladu se zákonem o zadávání veřejných zakázek²⁰. V kontrolovaném období NG za poskytnuté služby od tohoto poskytovatele uhradila celkem 1 064 679 Kč včetně DPH. NG nezaslala správci registru smluv k uveřejnění druhou smlouvu s uvedenou hodnotou předmětu smlouvy. Tato hodnota však patří mezi povinně zveřejňovaná metadata¹⁷, bez jejichž uveřejnění v registru smluv se smlouva považuje za neuveřejněnou a je zrušena od počátku¹⁸.

NG jako veřejný zadavatel nepostupovala v souladu s právními předpisy, když při zadání veřejných zakázek²¹ spojených s pořizováním služeb nevyužila žádný z druhů²² zadávacího řízení.

NG vynaložila peněžní prostředky ve výši 962 751 Kč²³ s DPH za plnění vyplývající ze smluv, které byly podle zákona o registru smluv zrušeny od počátku z důvodu neuveřejnění v registru smluv ve správném formátu a se všemi náležitostmi. Dle NKÚ se jedná o skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně²⁴.

NG nezadala veřejnou zakázku na realitní služby v zadávacím řízení

Realitní služby poskytovali v kontrolovaném období Národní galerii v Praze současně až tři různí poskytovatelé na základě devíti smluv. Souhrnná předpokládaná hodnota předmětného plnění všech devíti smluv byla ve výši 2 384 100 Kč bez DPH. NG se všemi subjekty uzavírala smlouvy, aniž by před jejich uzavřením uspořádala výběrová řízení. NG v kontrolovaném období uhradila za realitní služby celkem 1 541 391 Kč bez DPH.

¹⁷ Ustanovení § 5 zákona č. 340/2015 Sb.

¹⁸ Ustanovení § 7 zákona č. 340/2015 Sb.

¹⁹ Dodavatel nebyl plátcem DPH.

²⁰ Ustanovení § 6 zákona č. 134/2016 Sb.

²¹ Ustanovení § 2 zákona č. 134/2016 Sb.

²² Ustanovení § 3 zákona č. 134/2016 Sb.

²³ Součet prostředků uhrazených na základě druhých smluv s dodavateli č. 1 a 3.

²⁴ Ustanovení § 3 písm. e) a ustanovení § 44 odst. 1 písm. a) zákona č. 218/2000 Sb.

Tabulka č. 4: Přehled smluv na zajišťování realitních služeb

Poskytovatel	Smlouva	Předpokládaná hodnota smlouvy v Kč bez DPH	Uhrazeno v letech 2018–2020	
			v Kč bez DPH	v Kč s DPH
1.	1.	1 200 000,00	1 157 291,00	1 400 323,50
	dodatek 1	2 000 000,00		
Celkem za poskytovatele		2 000 000,00	1 157 291,00	1 400 323,50
2.	1.	50 000,00	50 000,00	60 500,00
	2.	45 000,00	45 000,00	54 450,00
	3.	50 000,00	50 000,00	60 500,00
Celkem za poskytovatele		145 000,00	145 000,00	175 450,00
3.*	1.	47 500,00	47 500,00	47 500,00
	2.	48 000,00	48 000,00	48 000,00
	3.	44 000,00	44 000,00	44 000,00
	4.	50 000,00	50 000,00	50 000,00
	5.	49 600,00	49 600,00	49 600,00
Celkem za poskytovatele		239 100,00	239 100,00	239 100,00
CELKEM		2 384 100,00	1 541 391,00	1 814 873,50

Zdroj: podklady NG.

* Poskytovatel nebyl plátcem DPH.

- NG uzavřela s poskytovatelem napřímo (bez výběrového řízení) v listopadu 2017 smlouvu na dobu určitou do konce roku 2019, jejímž předmětem bylo poskytování specializovaných i obvyklých realitních služeb v předpokládané výši plnění 1 200 000 Kč bez DPH. Již o necelého půl roku později dodatkem upravila výši plnění až na 2 000 000 Kč bez DPH.
- NG v červenci 2018 uzavřela s druhým poskytovatelem napřímo tři smlouvy v jeden den, předmětem těchto smluv bylo poskytnutí realitních služeb a jejich hodnota činila celkem 145 000 Kč bez DPH, jednotlivě nepřekročila 50 000 Kč bez DPH. Tímto způsobem NG obcházela zákon o registru smluv²⁵.
- NG uzavřela s třetím poskytovatelem napřímo během dvou dnů v červenci a srpnu 2018 dalších pět smluv, jejichž předmětem bylo poskytnutí realitních služeb a jejichž hodnota činila celkem 239 100 Kč bez DPH a jednotlivě nepřekročila 50 000 Kč bez DPH. Tímto způsobem NG obcházela zákon o registru smluv²⁵.

NG jako veřejný zadavatel nedodržela postup stanovený zákonem o zadávání veřejných zakázek, když při zadání veřejné zakázky na poskytování realitních služeb nevyužila žádný z druhů²² zadávacího řízení. Dle NKÚ se jedná o skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně²⁴.

²⁵ Ustanovení § 2 a § 3 zákona č. 340/2015 Sb.

NG nezadala veřejnou zakázku na úklidové služby v zadávacím řízení

Úklidové služby v objektech NG kromě Českého a Slovenského pavilonu v Benátkách zajišťoval v kontrolovaném období jediný dodavatel, a to na základě celkem tří smluv. Smlouvy byly uzavřeny na určité období či do vyčerpání výše předpokládaného plnění.

Tabulka č. 5: Přehled smluv na zajišťování úklidových služeb

Smlouva	Smlouva uzavřena	Soutěž	Smlouva uzavřena na	Hodnota plnění v Kč bez DPH
1.	8/2015	Ano	4 roky	13 113 433,62
dodatek 1	10/2017			337 500,00
dodatek 2	8/2018			1 250 000,00
2.	8/2019	Ne	3 měsíce	2 000 000,00
3.	1/2020	Ano	4 roky	33 481 314,21

Zdroj: podklady NG.

NG uzavřela s poskytovatelem v srpnu 2015 smlouvu o dílo na základě nadlimitní veřejné zakázky, předmětem tohoto smluvního vztahu byly úklidové služby v celkové hodnotě 13 113 433,62 Kč. K uvedené smlouvě uzavřela NG dva dodatky, kterými navýšila hodnotu plnění o částku 1 587 500 Kč bez DPH. Podle zákona nesmí zadavatel umožnit podstatnou změnu závazku²⁶ ze smlouvy na veřejnou zakázku po dobu jeho trvání bez provedení nového zadávacího řízení, přičemž za podstatnou změnu závazku se nepovažuje změna maximálně do výše 10 % původní hodnoty závazku. NG navýšila původní hodnotu smlouvy o 12,1 %, což představovalo podstatnou změnu závazku ze smlouvy podle zákona o zadávání veřejných zakázek. Tím nedodržela uvedené ustanovení zákona.

V srpnu 2019 uzavřela NG se stejným poskytovatelem smlouvu na úklidové služby na dobu tří měsíců. V období od listopadu 2019 do ledna 2020 zadávala úklidové služby stejné společnosti jen formou přímých objednávek. NG uhradila za plnění na základě smlouvy ze srpna 2019 a dalších objednávek celkem 2 776 553,72 Kč²⁷.

NG jako veřejný zadavatel nepostupovala v souladu s právními předpisy, když při zadání veřejných zakázek spojených s pořizováním služeb nevyužila žádný z druhů zadávacího řízení. Dle NKÚ se jedná o skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně²⁴.

NG nezaslala smlouvu o poskytování bezpečnostních služeb k uveřejnění v registru smluv

NG uzavřela s poskytovatelem v únoru 2018 smlouvu o poskytování bezpečnostních služeb na dobu 4 let na základě nadlimitní VZ. Národní galerie v Praze zaslala k uveřejnění v registru smluv předmětnou smlouvu bez uvedení její hodnoty. Předmětná smlouva byla zveřejněna v registru smluv dne 7. 3. 2018. Hodnota předmětu smlouvy patří mezi povinně zveřejňovaná metadata¹⁷, bez jejichž uveřejnění v registru smluv se smlouva považuje za neuveřejněnou a je zrušena od počátku¹⁸. Hodnota smlouvy byla zjistitelná na základě výsledku zadávacího řízení, kde NG uvedla částku ve výši 42 274 328 Kč bez DPH za 1 rok plnění služeb.

NG vynaložila peněžní prostředky ve výši 154 642 925,97 Kč s DPH za plnění na základě smlouvy, která byla podle zákona registru smluv¹⁸ zrušena od počátku. Dle NKÚ se jedná o skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně²⁴.

²⁶ Ustanovení § 222 zákona č. 134/2016 Sb.

²⁷ Novou smlouvu o poskytování úklidových služeb uzavřela NG dne 13. 1. 2020 na základě výsledků nadlimitní veřejné zakázky na dobu 4 let s předpokládanou hodnotou plnění ve výši 33 481 314,21 Kč bez DPH.

NG uzavřela smlouvu o dílo s generálním ředitelem NG

V roce 2018 NG uzavřela s generálním ředitelem NG smlouvu na vytvoření autorského díla bez výběrového řízení v celkové hodnotě 1 120 000 Kč. NG sjednala u této smlouvy účinnost¹⁶ od září 2017, tedy zpětně, ačkoliv smlouva byla uzavřena až v prosinci 2018. Za NG ji v zastoupení podepsala neoprávněná osoba – kancléřka generálního ředitele. NG podepsala smlouvu s generálním ředitelem, aniž by předtím oslovila další možné dodavatele, čímž nepostupovala v souladu se zásadou transparentnosti²⁰ podle zákona o zadávání veřejných zakázek.

2. Nedostatky při hospodaření s majetkem

Kontrolou bylo zjišťováno, zda NG a UPM měly vytvořeny plány oprav, investiční plány a akviziční plány. Dále na kontrolním vzorku bylo prověřeno účelné a hospodárné nabývání majetku, jeho pozbyvání, evidence a inventarizace, náklady na opravy a udržování majetku, účtování o majetku a soulad s právními předpisy.

NG nedisponovala investičními plány, a neměla tudíž přehled o budoucích investičních potřebách. NG v rozporu se zákonem o finanční kontrole⁴ neprověřila schvalovacím postupem příkazce operace nezbytnost připravovaných operací k zajištění stanovených úkolů v oblasti nabývání majetku. NG při pořizování majetku nedodržela zákon o zadávání veřejných zakázek. Většina oprav provedených v kontrolovaném období nevycházela z plánu oprav. NG vynaložila peněžní prostředky za vytvoření nového loga, jehož předmětem nebyl její zákonný název. Jelikož nebyla provedena změna názvu v zákoně, nemůže NG využívat toto logo ani název na oficiálních dokumentech. Takové vynaložení peněžních prostředků nebylo v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech, který příspěvkovým organizacím povoluje používat peněžní prostředky jen k účelům, na které jsou určeny, a to na krytí nezbytných potřeb.

UPM mělo vytvořený investiční plán a nebyly u něho zjištěny nedostatky v souvislosti s nabýváním a pozbyváním majetku. U UPM byly zjištěny nedostatky v oblasti evidence majetku. Dále bylo zjištěno, že o nabytí pozemku neúčtovalo UPM do období, se kterým toto nabytí pozemku časově a věcně souviselo.

NG a UPM nevedly ve zjištěných případech úplné, správné a průkazné účetnictví, neboť neúčtovaly o nabytí majetku ve správném účetním období a kontrolou byly zjištěny nedostatky v inventarizaci.

Příspěvkové organizace chybovaly u nabývání majetku a jeho účtování

NG neměla vytvořen investiční plán k pořizování dlouhodobého majetku. V kontrolovaném období byl pořízen dlouhodobý majetek v hodnotě 174 390 137,94 Kč. Ke kontrole u NG bylo vybráno 15 případů nabytí dlouhodobého majetku v pořizovací ceně 81 816 095,44 Kč, což představovalo téměř 47 % hodnoty pořízeného dlouhodobého majetku.

- NG uzavřela v roce 2018 na základě dvoukolové soutěže smlouvu na vytvoření nové vizuální identity NG – vytvoření loga *Národní galerie Praha* – v hodnotě 1 300 000 Kč bez DPH. Logo neodpovídalo názvu stanovenému zákonem²⁸ o Národní galerii v Praze. Jelikož nebyla provedena změna názvu v zákoně, nemůže NG využívat toto logo ani název na oficiálních dokumentech. Takové vynaložení peněžních prostředků nebylo

²⁸ Čl. I zákona č. 148/1949 Sb.

v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech, který příspěvkovým organizacím povoluje použít peněžní prostředky pouze k účelům, na které jsou určeny, a to na krytí nezbytných potřeb.

- Na základě výběrového řízení uzavřela NG smlouvu s vybraným dodavatelem, který dodal a nainstaloval osvětlení k expozici *Old Masters*. NG převzala dílo, které nebylo vyhotoveno tak, aby odpovídalo potřebám expozice. NG jej prostřednictvím dvou dalších objednávek dala upravit tak, aby splňovalo parametry plnohodnotného nasvícení expozice. Celkově vydala peněžní prostředky ve výši 2 608 829 Kč bez DPH, čímž překročila nabídku vybraného dodavatele ve výši 2 316 366 Kč bez DPH a také překročila nabídkovou cenu 2 485 856 Kč bez DPH neúspěšného uchazeče. Tím nedodržela zásadu rovného zacházení a zákazů diskriminace ve smyslu ustanovení zákona o zadávání veřejných zakázek²⁰ a zvýhodnila vítězného uchazeče.

Uvedený majetek převzala NG v prosinci roku 2019, ale do účetnictví ho zařadila až v říjnu 2020²⁹.

- NG koupila a převzala spolu s předávacím protokolem v lednu roku 2020 umělecké dílo v hodnotě 8 000 000 Kč, ale o jeho pořízení účtovala až o více než 6 měsíců později.
- NG v roce 2017 zajistila smlouvou o dílo modernizaci výtahu v hodnotě 759 331,84 Kč, kterou správně v roce 2017 zaúčtovala do majetku jako technické zhodnocení. V roce 2018 ji však navíc zaúčtovala i do nákladů na účet 511 – *Opravy a udržování*. Tím došlo k nesprávnému, duplicitnímu zaúčtování³⁰.

UPM disponovalo investičním plánem k pořízení dlouhodobého majetku. V kontrolovaném období byl pořízen dlouhodobý majetek v hodnotě 29 142 529,40 Kč. Ke kontrole u UPM bylo vybráno 27 případů pořízení dlouhodobého majetku v hodnotě 16 248 104,23 Kč, což představovalo 55,8 % hodnoty pořízeného dlouhodobého majetku.

- UPM uzavřelo „smlouvou o předání majetku a o změně příslušnosti hospodařit s majetkem státu“ s Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových v dubnu 2015 a touto smlouvou získalo právo hospodařit s pozemkem v hodnotě 1 810 Kč. UPM zmíněný pozemek zařadilo do svého účetnictví až v říjnu 2021, tedy o 6 let a 5 měsíců později, což není v souladu se zákonem o účetnictví²⁹.

NG a UPM evidovaly a inventarizovaly majetek nesprávně

NG provedla technické zhodnocení objektu zámku Zbraslav, ve kterém byla v nájmu. Na základě „dohody o skončení nájmu nebytových prostor“ byl nájemní vztah v roce 2009 ukončen. I po ukončení nájmu vedla NG tento majetek v pořizovací hodnotě 12 965 067,99 Kč v účetnictví²⁹ po dobu téměř dalších deseti let.

NG v rozporu se zákonem neprováděla úplnou inventarizaci majetku a závazků. U více než 30 účtů inventarizovaného majetku a závazků nevyhotovila inventurní soupisy. Příkazy k inventarizaci stanovily odpovědnost za inventarizaci jednotlivých účtů zmatečně více dílčím inventarizačním komisím (dále také „DIK“) nebo naopak žádné komisi. Inventarizaci některých účtů provedla DIK, která k tomu nebyla oprávněna. Mnohé inventarizační zápisy nebyly podepsány alespoň dvěma členy příslušných DIK. Závěrečné zprávy o inventarizaci obsahovaly vzájemně si odporující informace. Zpráva o provedení inventarizace za rok 2018

²⁹ Ustanovení § 3, 8 a 28 zákona č. 563/1991 Sb.

³⁰ Ustanovení § 8 zákona č. 563/1991 Sb.

nebyla nikým podepsána. Zjištěné inventarizační rozdíly Národní galerie v Praze nevyúčtovala a neřešila je ani žádným jiným způsobem. NG při inventarizaci majetku a závazků k 31. 12. 2018, k 31. 12. 2019 a k 31. 12. 2020 nezjistila skutečný stav veškerého majetku a závazků, neověřila, že zjištěný skutečný stav odpovídá stavu majetku a závazků v účetnictví, a k velkému množství účtů nevyhotovila žádné inventurní soupisy, což je v rozporu se zákonem o účetnictví³¹.

NG měla vytvořenu směrnici, která upravovala režim zacházení se sbírkou³², jak jí ukládá zákon o ochraně sbírek muzejní povahy. Směrnice povolovala nakládání (předávání mezi vypůjčiteli) se sbírkovými předměty bez účasti zaměstnance NG, který by měl přehled o jejich stavu. V průběhu kontroly došlo k aktualizaci směrnice.

Kontrolou na místě u NG bylo zjištěno, že dva sbírkové předměty ze 78 náhodně vybraných nebyly na místech³³, kde měly být podle systematické evidence. Oba sbírkové předměty byly dohledány. Dále jeden sbírkový předmět nebyl označen inventárním číslem a další dva měly inventární číslo zaměněno.

NG dlouhodobě zapůjčila část sbírky vypůjčiteli, který ji umístil v zámku ve Žďáru nad Sázavou. NG nekontrolovala na místě, zda vypůjčitel zajistil klimatické podmínky pro vhodné vystavení zapůjčených předmětů v souladu se smlouvou. Smlouva zahrnovala podmínky vycházející z režimu zacházení se sbírkou³². NG tak neměla přehled o stavu sbírkových předmětů, což není v souladu se zákonem o ochraně sbírek muzejní povahy.

UPM nepostupovalo v souladu s ustanoveními katastrálního zákona³⁴ tím, že neohlásilo příslušnému katastrálnímu úřadu nově nabytou nemovitost „dvorní dílny v Praze“ umístěnou vedle hlavní budovy UPM v Praze a nepředložilo v tomto smyslu listinu, která tuto skutečnost dokládá, a nedalo tak v katastru nemovitostí zaevidovat³⁵ tuto změnu a zakreslit ji do katastrální mapy. Tuto nemovitost přitom UPM mělo od roku 1972 zařazenou v majetku. Na základě kontroly NKÚ byla budova zaměřena a UPM podalo návrh na zanesení do katastrálních map. Uvedenou skutečnost UPM neodhalilo ani v rámci provádění inventarizací³¹.

Při kontrole majetku bylo u UPM zjištěno, že v 14 případech ze 116 ks kontrolního vzorku nebyl majetek označen identifikačním číslem, což je v rozporu s ustanovením vyhlášky o inventarizaci majetku a závazků³⁶, a v sedmi případech ze 116 ks se majetek nenacházel na místech uvedených v inventárních soupisech.

³¹ Ustanovení § 8, 29 a 30 zákona č. 563/1991 Sb.

³² Ustanovení § 9 zákona č. 122/2000 Sb.

³³ Ustanovení § 9 a § 12 zákona č. 122/2000 Sb.

³⁴ Zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon).

³⁵ Ustanovení § 3 a § 37 zákona č. 256/2013 Sb.

³⁶ Ustanovení § 9 vyhlášky č. 270/2010 Sb.

3. Nedostatky vnitřního kontrolního systému

Kontrolou bylo ověřováno, zda NG a UPM mají vytvořený vnitřní kontrolní systém, v organizační struktuře začleněný útvar interního auditu a jestli při schvalovacích postupech postupovaly v souladu se zákonem o finanční kontrole a prováděcí vyhláškou. Dále bylo zjišťováno, zda NG a UPM přijímají nápravná opatření k nedostatkům zjištěným veřejnosprávními kontrolami a kontrolami provedenými NKÚ.

Kontrolované příspěvkové organizace zaměstnávají jediného interního auditora, což se u NG jeví jako nedostatečné jak vzhledem k její velikosti a každoroční výši rozpočtu, tak vzhledem k nedostatkům zjištěným kontrolou NKÚ.

NG a UPM nepostupovaly v souladu se zákonem o finanční kontrole, neboť při vynakládání peněžních prostředků nedodržovaly kontrolní a schvalovací postupy stanovené vnitřním kontrolním systémem. Neúčelné nakládání s majetkem a peněžními prostředky zjištěné kontrolou NKÚ bylo důsledkem nedostatečně fungujícího vnitřního kontrolního systému.

Kontrolované příspěvkové organizace uzavíraly smlouvy a objednávaly služby bez provedení řádného schvalovacího postupu

NG v letech 2018–2020 nepostupovala v souladu se zákonem o finanční kontrole v 61 zjištěných případech v celkové výši 30 502 076,20 Kč, neboť před podepsáním smlouvy či odesláním objednávky neprověřila schvalovacím postupem, zda je připravovaná operace nezbytná k zajištění stanovených úkolů a schválených záměrů a cílů, tzn. neprovedla předběžnou řídicí kontrolu před vznikem závazku³⁷.

UPM v jednom případě přenechalo nebytové prostory k užívání externímu subjektu a nájemní smlouvu uzavřelo až šest dní po datu ukončení užívání. V dalším případě přenechalo nebytové prostory k užívání externímu subjektu a nájemní smlouvu uzavřelo až v poslední den konání akce. UPM tak nepostupovalo v souladu se zákonem o finanční kontrole tím, že před vznikem závazku neprovedlo předběžnou řídicí kontrolu, která by výše uvedeným pochybením zabránila.

Schvalovací postupy prováděla NG po termínu splatnosti faktur a docházelo k pozdním úhradám

NG v letech 2018–2020 v 60 zjištěných případech v celkové výši 37 246 304,15 Kč nepostupovala v souladu se zákonem o finanční kontrole, neboť v rámci schvalovacích postupů provedla schválení příkazem operace, hlavním účetním či oběma až po termínu splatnosti faktur, tzn. při řízení veřejných výdajů neprovedla předběžnou kontrolu po vzniku závazku.

Proplácením faktur po datu jejich splatnosti se NG vystavovala riziku požadavků dodavatelů služeb na úhradu úroků z prodlení a v některých případech se vystavovala riziku uplatnění smluvních sankcí³⁸. Kontrola zjistila, že v 50 případech v souhrnné výši 27 229 089,24 Kč

³⁷ Ustanovení § 26 zákona č. 320/2001 Sb. a § 10 vyhlášky č. 416/2004 Sb.

³⁸ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

došlo k úhradě faktur po jejich splatnosti³⁹. NG nepostupovala v souladu s ustanovením zákona o finanční kontrole⁴⁰.

Kontrolované příspěvkové organizace nezajistily správné fungování interního auditu

Kontrolou bylo zjištěno, že NG neevidovala žádné písemné doklady, kterými by mohla prokázat, že generální ředitel projednal a schválil střednědobé plány kontrol a schválil roční plán akcí interního auditu pro rok 2018. Roční plány akcí interního auditu neobsahovaly upřesnění personálního zajištění, věcné zaměření ani úkoly v metodické a konzultační činnosti.

NG nedoložila zprávy o provedení interních auditů v kontrolovaném období. Není tedy zřejmé, zda NG interní audity prováděla. NG tak nemohla přijímat opatření k zefektivnění vnitřního kontrolního systému a ke zkvalitnění procesů a postupů zde probíhajících.

NG nevede elektronickou spisovou službu ani po 17 letech od účinnosti zákona o archivnictví a spisové službě⁴¹. Tento zákon byl schválen 30. 6. 2004 a nabyl účinnosti dne 1. 1. 2005.

UPM nemělo v celém kontrolovaném období vnitřní dokument upravující podpisové vzory, přestože na něj odkazovaly jiné vnitřní předpisy. Vnitřní předpisy obsahují nepřesné názvy funkcí oproti těm, které jsou oficiálně uváděny v seznamu funkcí.

UPM neuvedlo ve zprávách o výsledcích finančních kontrol za roky 2018 a 2020 zhodnocení přiměřenosti a účinnosti zavedeného systému finanční kontroly⁴² a zpráva za rok 2020 navíc neobsahovala ani informace o výsledcích veřejnosprávních kontrol vykonaných v tomto roce⁴⁰.

UPM minimálně od roku 2017 nezajistilo prověření účinnosti svého vnitřního kontrolního systému, jak požaduje zákon o finanční kontrole⁴³.

Kontrolované příspěvkové organizace nepřijaly k některým zjištěným nedostatkům nápravná opatření

NG nepřijala v kontrolovaném období opatření k odstranění nedostatků zjištěných při veřejnosprávní kontrole a neinformovala o nich orgán, který tuto veřejnosprávní kontrolu provedl.

NG dále nepřijala účinná opatření k odstranění všech nedostatků zjištěných kontrolní akcí NKÚ č. 14/29⁴⁴.

Kontrolou bylo rovněž zjištěno, že UPM odstranilo pouze některé nedostatky zjištěné kontrolní akcí NKÚ č. 19/09⁴⁵.

³⁹ Ustanovení § 1970 zákona č. 89/2012 Sb. a nařízení vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku, veřejných rejstříků právnických a fyzických osob a evidence svěrenských fondů a evidence údajů o skutečných majitelích.

⁴⁰ Ustanovení § 4 zákona č. 320/2001 Sb.

⁴¹ Ustanovení § 63 zákona č. 499/2004 Sb.

⁴² Ustanovení § 32 vyhlášky č. 416/2004 Sb.

⁴³ Ustanovení § 30 zákona č. 320/2001 Sb.

⁴⁴ Kontrolní akce č. 14/29 – *Peněžní prostředky vynakládané na úhradu nákladů z činnosti a hospodaření s majetkem státu u vybraných příspěvkových organizací.*

⁴⁵ Kontrolní akce č. 19/09 – *Ochrana sbírek muzejní povahy ve vlastnictví České republiky.*

4. Neodůvodněné snižování výnosů z majetku

Kontrolou bylo ověřováno, zda NG a UPM neodůvodněně nesnižovaly své výnosy, např. tím, že u nájemních smluv nesjednávaly tzv. inflační doložky na výši nájemného, či zda neuzavíraly jinak nevýhodné smlouvy vztahující se k majetku, který spravují.

Obě kontrolované příspěvkové organizace uzavřely dohodu o spolupráci s MK, na základě které neodůvodněně snižovaly výnosy ze vstupného.

NG v roli pronajímatele uzavřela smlouvy, v nichž výše nájemného neodpovídala nájemnému obvyklému v daném místě a čase, a obdobně si počínala i v roli nájemce. UPM uzavřelo smlouvy, které neobsahovaly zvyšování nájemného (inflační doložku), což nebylo v souladu se zákonem o majetku státu.

Kontrolované příspěvkové organizace uzavřely s MK nevýhodnou dohodu o spolupráci

NG a UPM uzavřely s MK a dalšími 20 příspěvkovými organizacemi paměťového typu⁴⁶ zřizovanými Ministerstvem kultury dohodu o spolupráci, do níž se zapojilo dalších devět PO MK. Účelem bylo dle dohody zefektivnění přístupu zaměstnanců ke vzdělávání. Podle dohody se přitom vztahovala participace na zaměstnaneckých benefitech nejen na zaměstnance příslušných organizací, ale i na další tři osoby doprovodu. Takto široce pojatá participace nemá oporu v deklarovaném účelu, neboť zaměstnanecký benefit v podobě zefektivnění přístupu ke vzdělávání se nedá vztáhnout na další osoby. Volné vstupy na základě uvedené dohody začaly obě příspěvkové organizace poskytovat od ledna 2019. NG v prosinci roku 2020 zaslala Ministerstvu kultury výpověď uvedené dohody s platností od počátku roku 2021. V srpnu 2021 NG zrušila odstoupení od dohody a začala opět poskytovat vstupy zdarma na základě dohody o spolupráci. NG a UPM nepostupovaly v souladu s ustanovením zákona o majetku státu⁴⁷, neboť poskytováním volných vstupů zdarma do svých výstavních prostor v uvedených případech neodůvodněně snižovaly výnosy z majetku státu.

Tabulka č. 6: Celkové počty volných vstupů u NG a UPM

	2018	2019	2020	Celkem
NG	276 053	166 495	157 288	599 836
UPM	13 738	11 882	2 687	28 307
CELKEM	289 791	178 377	159 975	628 143

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů NG a UPM.

NKÚ zjistil, že ani jedna z kontrolovaných příspěvkových organizací nemá přehled o rozsahu poskytovaných volných vstupů vyplývajících z uzavřené dohody o spolupráci s MK.

Z tabulky č. 6 je patrné, že v kontrolovaném období docházelo k poklesu počtu volných vstupů do výstavních objektů obou příspěvkových organizací. Rok 2020 byl značně ovlivněn uzavřením objektů kvůli pandemii onemocnění covid-19.

UPM uzavíralo nájemní smlouvy, které obsahovaly nedostatky

UPM ve dvou případech přenechalo prostory sloužící k podnikání nájemci a spolu s prostory přenechalo bezúplatně do užívání i movité věci, což bylo v rozporu se zákonem o majetku

⁴⁶ Jedná se o PO MK, které umožňují přístupy ke kulturnímu dědictví.

⁴⁷ Ustanovení § 14 zákona č. 219/2000 Sb.

státu⁴⁸. V prvním případě UPM v červenci 2016 uzavřelo smlouvu o nájmu prostoru sloužícího k podnikání a spolu s prostory přenechalo nájemci i movitý majetek, a to i přes tu skutečnost, že se jednalo o věci v hodnotě více než 1 mil. Kč. Nájemné za užívání prostor bylo stanoveno na základě veřejné nabídky ve výši 5 000 Kč měsíčně.

V druhém případě UPM v září 2017 uzavřelo s nájemcem smlouvu o nájmu prostoru sloužícího k podnikání a na základě této smlouvy kromě určeného prostoru přenechalo nájemci navíc do bezplatného užívání i movité věci, což bylo v rozporu se zákonem o majetku státu⁴⁸. Uzavřená smlouva se od návrhu smlouvy uvedeného ve výzvě, na kterou uchazeči reagovali, lišila v části pojednávající o přenechání movitých věcí, kde u podepsané smlouvy bylo sjednáno jejich bezúplatné užívání, zatímco výzva bezúplatné přenechání movitých věcí neobsahovala. Ani jeden z uvedených dokumentů (smlouva a návrh smlouvy) navíc neobsahoval inflační doložku, která by reagovala na vývoj situace, jak požaduje zákon o majetku státu⁴⁸.

⁴⁸ Ustanovení § 14 a § 27 zákona č. 219/2000 Sb.

Seznam zkratk

DIK	dílčí inventarizační komise
DPH	daň z přidané hodnoty
MK	Ministerstvo kultury
NG	Národní galerie v Praze
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
PO	příspěvkové organizace
UPM	Uměleckoprůmyslové museum v Praze
VZ	veřejná zakázka

Zkrácené názvy právních předpisů

katastrální zákon – zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon)

zákon o finanční kontrole – zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)

zákon o majetku státu – zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích

zákon o Národní galerii v Praze – zákon č. 148/1949 Sb., o Národní galerii v Praze

zákon o ochraně sbírek muzejní povahy – zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů

zákon o registru smluv – zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv)

zákon o rozpočtových pravidlech – zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)

zákon o účetnictví – zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

zákon o zadávání veřejných zakázek – zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek

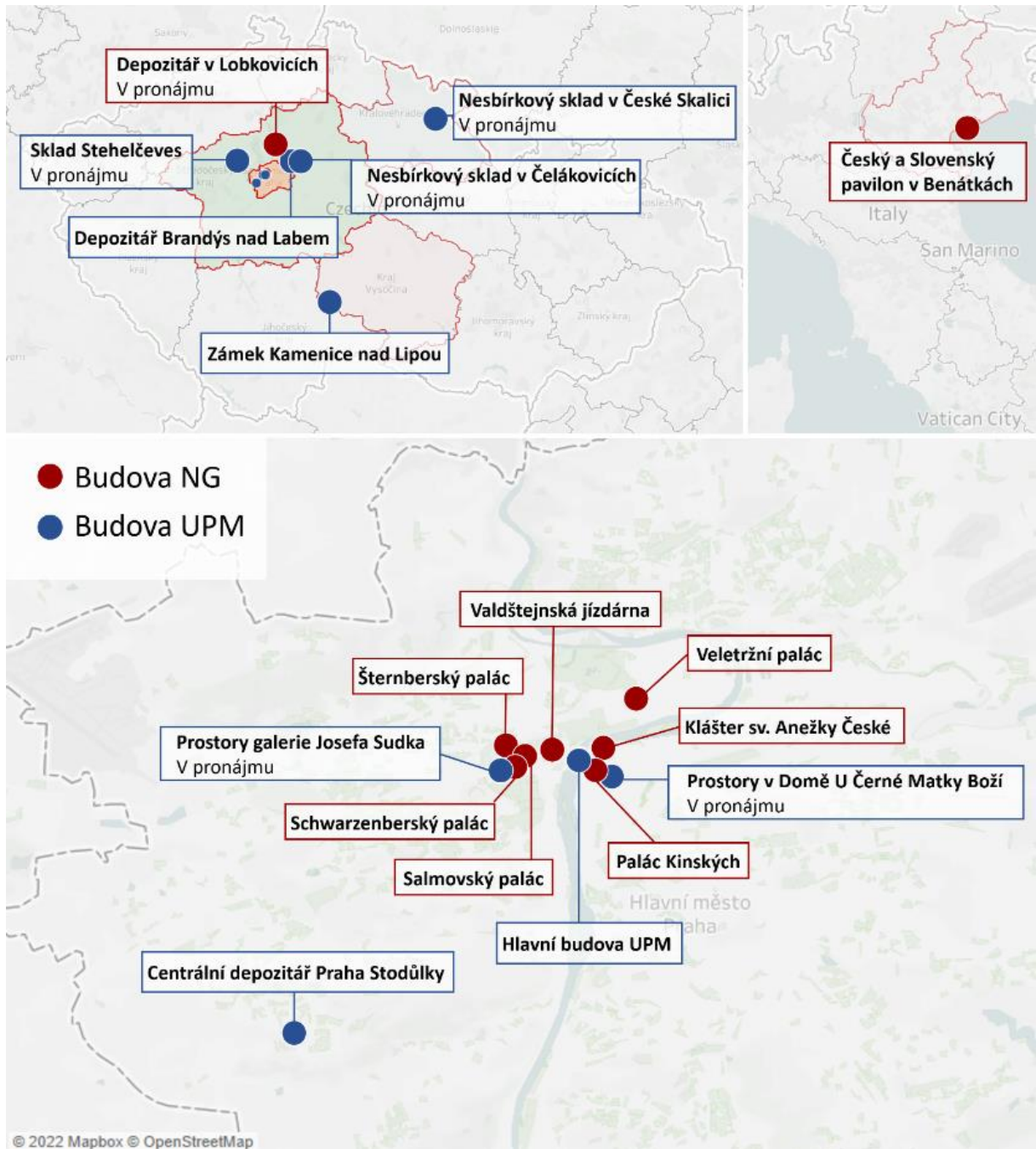
Seznam příloh:

Příloha č. 1: Přehled budov kontrolovaných příspěvkových organizací na území ČR, Prahy a Itálie

Příloha č. 2: Dopad pandemie onemocnění covid-19 na příspěvkové organizace

Příloha č. 3: <https://infogram.com/1p32xdwnnw7rygu0q971z7153wud33lnqjj?live>

Příloha č. 1: Přehled budov kontrolovaných příspěvkových organizací na území ČR, Prahy a Itálie

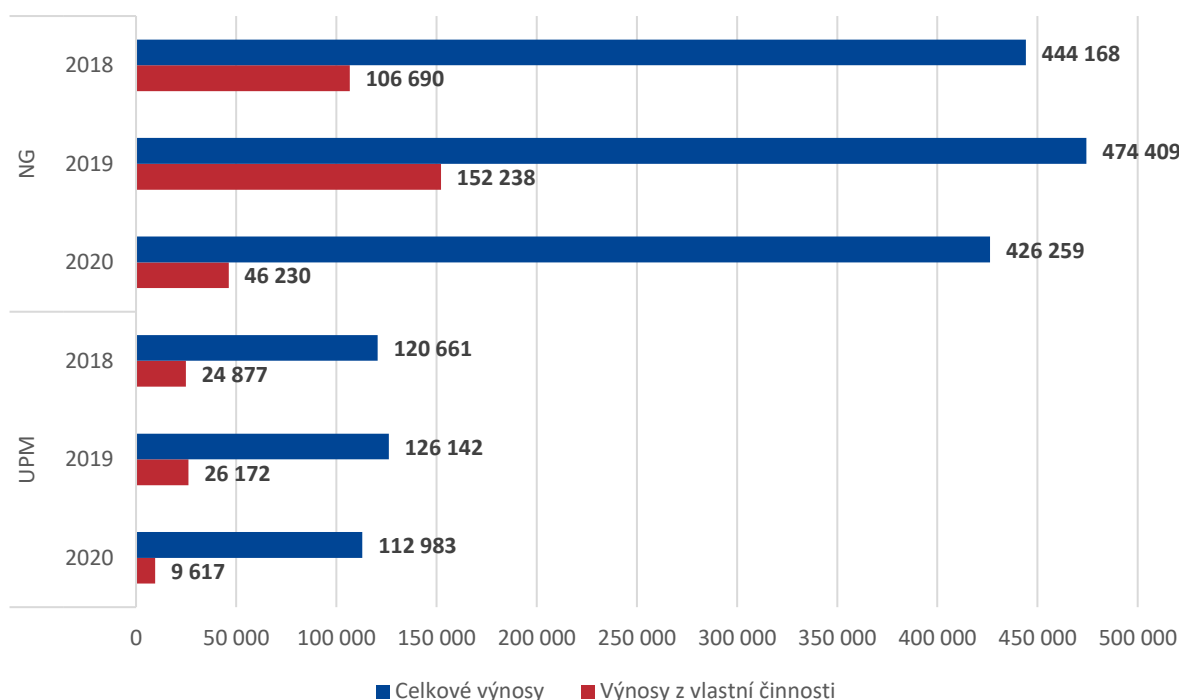
Zdroj: vypracoval NKÚ dle webových stránek kontrolovaných příspěvkových organizací.

Pozn.: Budovy ve vlastnictví státu, s nimiž jsou příslušné hospodařit kontrolované příspěvkové organizace.

Příloha č. 2: Dopad pandemie onemocnění covid-19 na příspěvkové organizace

V březnu roku 2020 propukla na území České republiky pandemie onemocnění covid-19. Důsledkem této pandemie bylo výrazné omezení a v některém období i úplné uzavření výstavních prostor Národní galerie v Praze a Uměleckoprůmyslového musea v Praze a došlo k omezení činnosti obou institucí i v ostatních oblastech jejich činnosti. Tyto skutečnosti měly zásadní vliv na snížení výnosů především z prodeje služeb, zejména ze vstupného, z prodeje vlastních výrobků (zboží) a z pronájmů.

Graf č. 1: Výnosy NG a UPM za roky 2018–2020 (v tis. Kč)

Zdroj: vypracoval NKÚ dle účetních závěrek NG a UPM za roky 2018, 2019 a 2020.

Celkové výnosy u obou příspěvkových organizací do roku 2019 rostly. V roce 2019 činily u NG celkem 474 409 tis. Kč a v roce 2020 v důsledku pandemie poklesly na částku 426 259 tis. Kč, z toho výnosy z vlastní činnosti v roce 2019 činily 152 238 tis. Kč a v roce 2020 poklesly na 46 230 tis. Kč.

V roce 2019 činily celkové výnosy u UPM celkem 126 142 tis. Kč a v roce 2020 v důsledku pandemie poklesly na částku 112 983 tis. Kč, z toho výnosy z vlastní činnosti v roce 2019 činily 26 172 tis. Kč a v roce 2020 činily 9 617 tis. Kč.

Naproti tomu došlo vlivem omezení provozu i k poklesu provozních nákladů. Provozní náklady se v posledních letech rovněž každoročně zvyšovaly, ale v roce 2020 došlo vlivem pandemie k jejich poklesu. Celkové provozní náklady u NG v roce 2019 činily 474 357 tis. Kč a v roce 2020 činily 426 258 tis. Kč. U UPM celkové provozní náklady v roce 2019 činily 126 142 tis. Kč a v roce 2020 došlo k jejich snížení na částku 112 983 tis. Kč.

K vyrovnání propadu výnosů poskytl zřizovatel (MK) jak NG, tak i UPM v letech 2019 i 2020 příspěvek na provoz ve výši, která pokryla tyto výpadky příjmů a znamenala, že obě instituce v uvedených letech měly vyrovnané hospodaření.

Pandemie onemocnění covid-19 měla zásadní vliv i na vývoj návštěvnosti výstavních prostor. V roce 2019 navštívilo Národní galerii v Praze 556 409 osob, zatímco v roce 2020 pouze 282 563. Obdobný vývoj zaznamenalo i Uměleckoprůmyslové museum v Praze, v roce 2019 jej navštívilo 90 392 návštěvníků, zatímco v roce 2020 jen 18 874.

Kontrolní závěr z kontrolní akce

21/12

Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušné hospodařit Ministerstvo financí

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2021 pod číslem 21/12. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ RNDr. Vladimír Koníček.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Ministerstvo financí hospodaří s majetkem a peněžními prostředky státu hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2019 a 2020, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrola byla prováděna u kontrolované osoby v době od dubna 2021 do prosince 2021.

Kontrolovaná osoba:

Ministerstvo financí (dále také „MF“).

Kolegium NKÚ na svém VIII. jednání, které se konalo dne 30. května 2022,

schválilo usnesením č. 11/VIII/2022

kontrolní závěr v tomto znění:

ČERPÁNÍ VÝDAJŮ NA VYBRANÉ PROGRAMY PROGRAMOVÉHO FINANCOVÁNÍ

Program 112V01 – Rozvoj a obnova mat. tech. základny systému řízení Ministerstva financí – od r. 2007

4 728 mil. Kč

Plánované výdaje

4 132 mil. Kč

Skutečně čerpané výdaje

596 mil. Kč

Nevyčerpané výdaje

Program 012V01 – Rozvoj a obnova materiálně technické základny systému řízení Ministerstva financí na léta 2014–2020

3 618 mil. Kč

Plánované výdaje

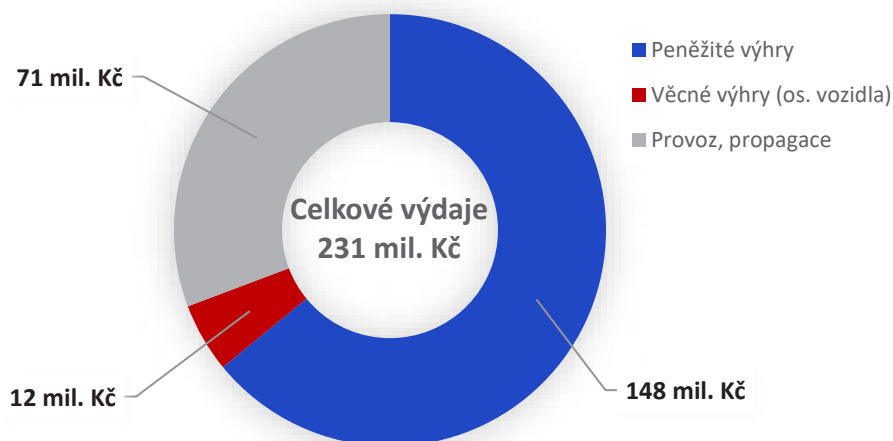
2 640 mil. Kč

Skutečně čerpané výdaje

978 mil. Kč

Nevyčerpané výdaje
(k 7. 4. 2022)

VÝDAJE NA ÚČTENKOVOU LOTERII V LETECH 2017–2021

Zdroj: informace MF; vlastní zpracování NKÚ.

I. Shrnutí a vyhodnocení

NKÚ provedl kontrolu hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu, se kterými je příslušné hospodařit Ministerstvo financí.

Kontrola byla zaměřena na vybrané programy programového financování, zejména na plánování potřeb v investiční oblasti, zpracování dokumentace investičních akcí, výdaje na vybrané investiční akce, postupy při realizaci a zpracování zpráv pro závěrečné vyhodnocení akce a rovněž na závěrečné vyhodnocení programu. Dále NKÚ kontroloval přijaté úhrady za pronájem nemovitého majetku a postupy MF při těchto pronájmech, výdaje na úctenkovou loterii a postup MF při ukončení smlouvy o komplexním zajištění provozu úctenkové loterie.

NKÚ při kontrole zjistil nedostatky v provádění finanční kontroly a v oblasti archivnictví:

- MF nepostupovalo v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb.¹ a vyhláškou č. 416/2004 Sb.², a to v oblasti provádění předběžné řídicí kontroly před vznikem závazku. Na kontrolním vzorku 85 případů zjistil NKÚ pochybení u 52 z nich, převážná většina se týkala pozdního provádění předběžné řídicí kontroly, kdy příkazce operace a správce rozpočtu ji prováděli po podpisu smluv a jejich dodatků s jednotlivými dodavateli, příp. po odeslání objednávky, tj. až po vzniku závazku. Skutečnosti zjištěné kontrolou ukázaly, že nastavený systém předběžné řídicí kontroly nebyl u více než 60 % kontrolovaných operací dodržen (viz IV.1.).
- MF nepostupovalo v souladu se zákonem č. 499/2004 Sb.³, když do elektronického systému spisové služby nezaevidovalo investiční záměr, příp. dokument schvalující investiční záměr (viz IV.1.).

NKÚ při kontrole dále zjistil následující skutečnosti:

- MF při zařazování akcí do kontrolovaného programu nevycházelo primárně z aktuální potřeby vyplývající ze skutečného stavu. Hlavním kritériem pro výběr akcí byla ze strany MF výše přidělených rozpočtových prostředků (viz IV.2.).
- Přestože MF definovalo parametry kontrolovaného podprogramu, z celkem 73 akcí tohoto podprogramu realizovalo 17 akcí (tj. 23 %), které nenaplnily žádný z těchto předem stanovených parametrů. MF zařazovalo do tohoto podprogramu veškeré výdaje na ICT, tj. i jakékoliv běžné výdaje na služby ICT včetně služeb elektronických telekomunikací, které žádným způsobem nenaplnily vyhodnocované parametry (viz IV.2.).
- NKÚ u vybraného vzorku investičních akcí zjistil, že MF v průběhu realizace investičních akcí výrazně upravovalo jejich finanční, časové i věcné parametry. Změny parametrů akcí ukazují na nedostatečnou přípravu investičních akcí (viz IV.3.).

Nedostatečnou přípravu zjistil NKÚ např. u plánování investiční akce na rekonstrukci, obnovu a vybavení závodní kuchyně. MF při přípravě této akce uvedlo, že je stávající

¹ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

² Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb.

³ Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě.

technologie nevyhovující, zařízení jsou zastaralá, vykazují častou poruchovost a vyšší spotřebu plynu, vody a elektrické energie. MF investiční akci po dvou letech předčasně ukončilo a u čtyř ze šesti původních zařízení konstatovalo plnou funkčnost. V souvislosti s tím měnilo MF věcné, finanční i časové parametry akce.

- MF předčasně ukončilo investiční akci na stavební úpravy pro rozšíření plochy archivů, aniž by naplnilo cíl této akce. V době tvorby žádosti o závěrečné vyhodnocení této akce nemělo MF k dispozici žádné oficiální informace k záměru plánované výstavby resortního archivu Státní pokladny Centra sdílených služeb, s. p., kterým zdůvodnilo ukončení investiční akce (viz IV.4.).
- NKÚ kontroloval dva investiční programy a zjistil u nich opakované prodlužování doby realizace ze strany MF. V jednom případě MF prodloužilo termín pro realizaci programu o čtyři roky, v druhém případě o pět let. U obou programů prodloužilo termín pro vypracování návrhu závěrečného vyhodnocení programu o 6 let (viz IV.5.).

NKÚ již dříve⁴ upozornil na skutečnost, že prodlužování programů snižuje možnost věrohodného vyhodnocení stanovených cílů.

- MF v dokumentaci programu stanovilo, že v pozici správce programu bude sledovat hospodárnost, efektivnost a účelnost vynakládaných prostředků státního rozpočtu v jednotlivých podprogramech, a tím i v programu jako celku, a výsledky bude uvádět v ročních zprávách. Tento úkol MF neplnilo (viz IV.6.).
- MF pronajímá pozemky v areálu výstaviště v pražských Letňanech na základě smlouvy, ve které stanovilo fixní valorizaci nájemného ve výši 2,6 % ročně. Vzhledem k tomu, že inflace představuje v čase proměnlivý ukazatel, považuje NKÚ nastavení fixní valorizace z hlediska hospodárného nakládání s majetkem za rizikové. MF v době uzavření smlouvy nevyužilo institut inflační doložky, pomocí které by mohlo zvyšovat nájemné dle aktuální výše inflace, a upřednostnilo méně výhodnou variantu. Při určování výše fixní valorizace navíc MF zvolilo 2,6 %, přestože průměrná roční míra inflace podle Českého statistického úřadu dosáhla v roce 2020 hodnoty 3,2 % a nájemce v nabídce uváděl inflaci ve výši 4,5 % pro období let 2021–2025. MF svým postupem nezajistilo, aby nedocházelo ke snižování výnosu z majetku státu (viz IV.7.).
- Pro zajištění provozu úctenkové loterie uzavřelo MF dne 20. 3. 2017 s dodavatelem smlouvu o komplexním zajištění provozu úctenkové loterie, a to na dobu neurčitou. MF tuto smlouvu vypovědělo ke dni 31. 3. 2020 s roční výpovědní dobou, během které uhradilo dodavateli paušální platby v celkové výši 15 332 479 Kč, a to i za služby, které nevyužívalo nebo je užívalo ve značně omezené míře.

Přestože při zavádění úctenkové loterie jako motivačního prvku pro zákazníky mělo být jejím přínosem vést občany k přebírání úctenek a tím podpořit řádný výběr daní, MF tento přínos po ukončení úctenkové loterie nevyhodnotilo (viz IV.8.).

⁴ Kontrolní akce č. 15/31 – *Peněžní prostředky určené na zajištění informační podpory systému financování programů a dotací a vybrané dotace a programy reprodukce majetku*, kontrolní závěr z této kontrolní akce byl zveřejněn v částce 4/2016 *Věstníku NKÚ*.

II. Informace o kontrolované oblasti

Ministerstvo financí je ústřední orgán státní správy, organizační složka státu a účetní jednotka, působnost MF je stanovena zákonem České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. MF je správcem kapitol státního rozpočtu 312 – *Ministerstvo financí*, 396 – *Státní dluh*, 397 – *Operace státních finančních aktiv* a 398 – *Všeobecná pokladní správa*.

Programové financování

Programové financování představuje nástroj, který má sloužit pro střednědobé a dlouhodobé finanční plánování a řízení investic spolufinancovaných nebo plně hrazených z prostředků státního rozpočtu. Prostřednictvím programů a v nich realizovaných akcí má být pořizován a technicky zhodnocován dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek. MF je za tuto oblast metodicky odpovědné a je tvůrcem metodických postupů reprodukce majetku. MF je rovněž zodpovědné za tvorbu návrhů právních předpisů v oblasti programového financování.

Tabulka č. 1: Výdaje zařazené v programovém financování v kontrolovaném období (v tis. Kč)

Program ⁵	2019		2020	
	Rozpočet konečný	Skutečnost	Rozpočet konečný	Skutečnost
112V09	124 407	56 486	45 104	44 093
012V09	401 362	182 329	191 299	80 486
012V01	664 107	90 471	750 371	357 204
012V02	10 000	0	148 160	726
Celkem	1 199 876	329 386	1 134 934	482 509

Zdroj: informační portál MONITOR.

Povinnosti, práva a postupy jednotlivých účastníků programového financování upravuje zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), vyhláška č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku, a pokyn MF č. R 1-2010 k upřesnění postupu MF, správců programů a účastníků programu při přípravě, realizaci, financování a vyhodnocování programu nebo akce a k provozování informačního systému programového financování.

Právní předpisy upravující oblast programového financování umožňují, aby MF vystupovalo současně ve třech na sobě závislých pozicích. MF v pozici správce i účastníka programu a posuzovatele dokumentace programu samo sobě předkládá a zároveň schvaluje dokumentaci programu, její změny, objem finančních prostředků státního rozpočtu na financování programu a jeho závěrečné vyhodnocení. MF si schvaluje registrace svých investičních akcí, výdaje na jejich financování i jejich závěrečné vyhodnocení.

⁵ 112V09 – *Výstavba, obnova a provozování Státní pokladny.*

012V09 – *Rozvoj, obnova a provozování Státní pokladny.*

012V01 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny systému řízení Ministerstva financí.*

012V02 – *Rozvoj a obnova MTZ systému řízení MF.*

Pronájem nemovitého majetku

Dle ustanovení § 27 zákona č. 219/2000 Sb.⁶ lze hmotnou věc nebo její část, kterou organizační složka dočasně nepotřebuje k plnění funkcí státu nebo jiných úkolů v rámci své působnosti nebo stanoveného předmětu činnosti, přenechat do užívání právnické nebo fyzické osoby. Obdobně lze postupovat v případě, že tak bude dosaženo účelnějšího nebo hospodárnějšího využití věci při zachování hlavního účelu, ke kterému organizační složce slouží, anebo je-li to účelné před konečným naložením s věcí, u které bylo v rámci příslušné organizační složky rozhodnuto o trvalé nepotřebnosti. Toto užívání lze sjednat pouze na dobu určitou v trvání nejdéle 8 let pro jednoho uživatele.

Účtenková loterie

Záměr pořádat účtenkovou loterii v návaznosti na zavedení elektronické evidence tržeb (online hlášení tržeb) byl součástí programového prohlášení vlády, které bylo schváleno usnesením vlády ČR ze dne 12. února 2014 č. 96. Následně byl v roce 2016 přijat zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, který v ustanovení § 35 zmocňuje MF k pořádání účtenkové loterie.

III. Rozsah kontroly

Kontrolní akcí č. 21/12 bylo prověřeno, zda Ministerstvo financí hospodaří s majetkem a peněžními prostředky státu hospodárně a v souladu s právními předpisy. Kontrola byla zaměřena zejména na:

- zpracování dokumentace investičních akcí, obsah investičních záměrů, dodržení stanovených indikátorů a parametrů investičních akcí, obsah uzavřených smluv, provedení předběžné řídicí kontroly, postupy při realizaci a zpracování dokumentace závěrečného vyhodnocení akce, závěrečné vyhodnocení programu,
- postupy při pronájmu dočasně nepotřebného nemovitého majetku, uzavírání smluvních vztahů, uplatňování úroků z prodlení při pozdních úhradách nájemného,
- výdaje na účtenkovou loterii, postup MF při ukončení smlouvy o komplexním zajištění provozu účtenkové loterie,
- postupy MF při realizaci společných nákupů a dodržení pravidel stanovených pro společné nákupy.

V části programového financování byl ke kontrole vybrán program 012V01 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny systému řízení Ministerstva financí* s plánovanými výdaji 3 618 mil. Kč a jemu předcházející program 112V01 – *Rozvoj a obnova mat. tech. základny systému řízení Ministerstva financí – od r. 2007*, kde byly plánovány výdaje 4 728 mil. Kč a čerpáno bylo 4 131 mil. Kč.

Kontrolovaný objem finančních prostředků činil 5 070 053 352 Kč.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

⁶ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

IV.1. MF neprovedlo řádně finanční kontrolu a nepostupovalo v souladu se zákonem o archivnictví a spisové službě

V letech 2017 až 2021 mělo MF postup při výkonu předběžné řídicí kontroly při správě veřejných výdajů před vznikem závazku dle zákona č. 320/2001 Sb. a vyhlášky č. 416/2004 Sb. implementován do vnitřních předpisů. Na kontrolním vzorku 85 případů NKÚ zjistil, že MF tyto postupy vyplývající z vyhlášky č. 416/2004 Sb. nedodrželo zcela důsledně u 52 z nich.

NKÚ prověřil postupy MF při výkonu předběžné řídicí kontroly při správě veřejných výdajů před vznikem závazku u sedmi vybraných investičních akcí, přičemž nejvíce nedostatků zjistil u dvou nejrozsáhlejších z nich, a to č. 012V012000012 *Sanace proti vlhkosti objektů MF* a č. 012V012000020 *Rekonstrukce objektu MF – Cihelná*. Jedním z nejčastějších nedostatků bylo zejména pozdní provádění předběžné řídicí kontroly před vznikem závazku, kdy příkazce operace a správce rozpočtu provedli tuto kontrolu až po vzniku závazku, tj. po odeslání objednávky nebo po podpisu smluv a jejich dodatků s jednotlivými dodavateli. NKÚ zjistil, že MF provedlo předběžnou řídicí kontrolu v jednom případě až po přijetí plnění dle objednávky a u šesti případů dokonce v nižší hodnotě, než činila celková hodnota objednávky, příp. smlouvy včetně dodatků. Takto realizované předběžné řídicí kontroly nemohou naplňovat smysl zákona č. 320/2001 Sb. Bližší údaje jsou uvedeny v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2: Nedostatky v předběžné řídicí kontrole

Investiční akce	Kontrolovaný vzorek	Nedostatky zjištěny u:	Předběžnou řídicí kontrolu realizovalo MF:			
			po odeslání objednávky	po uzavření smlouvy nebo dodatku	po převzetí plnění	v nižší částce, než činila celková hodnota objednávky, smlouvy nebo dodatku
012V012000004	2	2	–	1	1	–
012V012000005	5	0	–	–	–	–
012V012000012	26	17	1	14	–	2
012V012000015	2	2	2	–	–	–
012V012000020	41	28	6	19	–	3
012V012006000	7	3	–	2	–	1
012V012006001	2	0	–	–	–	–
Celkem	85	52	9	36	1	6

Zdroj: informace MF; vlastní zpracování NKÚ.

MF rovněž nepostupovalo v souladu se zákonem č. 499/2004 Sb., a to v případě dvou investičních akcí, ke kterým nepředložilo investiční záměr, příp. jeho schválení. V obou případech uvedlo, že dokument nedohledalo, protože nebyl vložen do elektronického systému spisové služby a došlo k jeho ztrátě. MF dále nepředložilo doklady a písemnosti, ze kterých vyplývá schválení a uzavření dodatků k nájemní smlouvě na pronájem pozemků v Letňanech.

Ve všech uvedených případech neplnilo MF povinnost uchovávat dokumenty, nepostupovalo tudíž v souladu s ustanovením § 68 odst. 1 zákona č. 499/2004 Sb.

IV.2. Závěrečné vyhodnocení programu 112V01

V souvislosti s kontrolou postupu MF při závěrečném vyhodnocení programu 112V01 NKÚ zjistil, že dle dokumentace programu 112V01 měla být primárním kritériem pro zařazení akcí do tohoto programu potřeba. MF uvedlo, že hlavním kritériem v rámci celého programu byla ve skutečnosti výše přidělených peněžních prostředků státního rozpočtu, aktuální potřeba vyplývající ze skutečného stavu tak byla až následným kritériem.

Do podprogramu 112V011 nezařazovalo MF akce dle stanovených parametrů⁷, ale zařazovalo do něj veškeré výdaje související s ICT, aniž by ověřovalo, zda dané akce naplňují stanovené parametry programu. Z celkem 73 akcí zařazených do tohoto podprogramu neplnilo žádný ze stanovených čtyř parametrů celkem 17 realizovaných akcí. Přehled akcí, kterým nelze přiřadit žádný parametr programu, je uveden v příloze č. 1 (tabulka č. 1). Tyto akce Ministerstvo financí z pohledu naplnění parametrů podprogramu 112V011 nijak ve zprávách pro závěrečné vyhodnocení programu a podprogramu nevyhodnocovalo.

Kontrolou postupu MF při závěrečném vyhodnocení programu 112V01 bylo zjištěno, že MF ve zprávě pro závěrečné vyhodnocení podprogramu 112V011 vyhodnotilo pouze vybrané dílčí cíle u 22 akcí z celkových 73. MF žádným způsobem nevyhodnotilo 51 akcí podprogramu. Přehled akcí, u kterých nebyly ve zprávě pro závěrečné vyhodnocení podprogramu vyhodnoceny dílčí cíle, je uveden v příloze č. 1 (tabulka č. 2).

IV.3. MF v průběhu realizace investičních akcí výrazně upravovalo jejich finanční, časové i věcné parametry

Investiční akce č. 012V012000004 *Rekonstrukce, obnova a vybavení závodní kuchyně, Letenská*

Ve zdůvodnění nutnosti a potřeby realizace této akce uvedlo MF v investičním záměru mj. to, že z hlediska funkčnosti a ekonomického provozu je stávající technologie pro zajištění provozu závodní kuchyně pro uskladnění potravin, přípravy a výdeje pokrmů včetně mytí nádobí a skla nevyhovující. Jedná se o zastaralá zařízení, která vykazují podle MF častou poruchovost, vyšší spotřebu plynu, vody a elektrické energie. MF stanovilo celkem šest parametrů akce, naplnilo však pouze dva – pořízení tunelové pásové myčky a elektrického kráječe knedlíků. Z původně

⁷ MF ve zprávách pro závěrečné vyhodnocení programu 112V01 a jeho dvou podprogramů vyhodnocovalo celkem 5 parametrů programu:

- sledované proaktivně rozhodující služby ICT (Service Desk),
- kvalita služeb datových přípojek pro MF a na FÚ,
- funkční a provozní spolehlivost v průběhu roku u SW (IS),
- zabezpečení SLA VS Vápenka v letech 2010–2014,
- zajištění odpovídajících pracovních podmínek a vybavení materiálně technické základny pro výkon funkcí zaměstnanců MF. Dále zabezpečení toho, aby nedocházelo ke znehodnocení majetku, se kterým je příslušné hospodařit MF.

Z těchto zpráv vyplývá, že první čtyři parametry byly určeny pro podprogram 112V011, pátý parametr byl určen pro podprogram 112V012.

alokované částky 5 400 000 Kč, kterou v průběhu realizace akce navýšilo MF na částku 7 900 000 Kč z důvodu dodatečných úprav pro modernizaci zázemí závodní kuchyně, vyčerpalo MF necelé 3 mil. Kč. Nevyčerpané prostředky ve výši téměř 5 mil. Kč (více než 60 % alokace) převedlo MF na realizaci jiné investiční akce. Jako důvod ukončení akce uvedlo MF⁸, že na základě fyzické prohlídky provedené zaměstnanci byla konstatována plná funkčnost přístrojů. MF tak uvedlo zcela opačné vyjádření, než které uvádělo na začátku při přípravě investiční akce.

Investiční akce č. 012V012000005 *Bezpečnostní vybavení budov MF*

Cílem akce bylo pořídit RTG zařízení pro kontrolu zavazadel, rám detekce kovů a ruční detektory kovů. V roce 2019 MF aktualizovalo investiční záměr, tím došlo k podstatné obsahové změně celé akce, kdy novým cílem bylo: „rozšíření a modernizace jednotného bezpečnostního systému MF a provázání dílčích bezpečnostních systémů“. MF⁹ navýšilo účast státního rozpočtu na částku 33 950 000 Kč a zároveň prodloužilo termín realizace akce do 31. 12. 2022. Po téměř šesti letech od registrace akce realizovalo MF výdaje pouze ve výši 2,1 mil. Kč (tj. cca 6 % upravené alokace výdajů a cca 41 % původní alokace).

Investiční akce č. 012V012000012 *Sanace proti vlhkosti objektů MF*

Cílem akce bylo odstranění vlhkosti v suterénech budovy MF – Praha, Letenská 9 a 15. V průběhu realizace akce došlo k výraznému navýšení finanční účasti státního rozpočtu ze 14 mil. Kč na 100 mil. Kč. Toto navýšení bylo způsobeno provedením většího rozsahu nutných stavebních prací, se kterým MF dle původní projektové dokumentace nepočítalo, a růstem cen stavebních prací na trhu. V průběhu realizace akce upravilo MF⁹ počet parametrů z jednoho na tři a rozšířilo cíl o objekt v ulici Legerova.

Investiční akce č. 012V012000020 *Rekonstrukce objektu MF – Cihelná*

Cílem akce byla rekonstrukce administrativní budovy v ulici Cihelná v Praze. Při první úpravě investičního záměru navýšilo MF počet parametrů z devíti na čtrnáct. V průběhu realizace akce navýšilo MF⁹ výrazně účast státního rozpočtu na financování akce ze 75 mil. Kč na 160,5 mil. Kč. Hlavním důvodem navýšení byla aktualizace nákladů dle zpracovatele projektové dokumentace (o cca 60 mil. Kč) a náklady na vícepráce (o cca 25,5 mil. Kč). Správce programu odsouhlasil prodloužení realizace akce do 30. 6. 2021. Ke dni 1. 12. 2021 realizovalo MF výdaje v celkové výši cca 155 mil. Kč. Do ukončení kontroly nebyla tato investiční akce závěrečně vyhodnocena.

Investiční akce č. 012V012006000 *Pořízení a obnova osobních a technologických vozidel*

Cílem akce bylo pořízení a obnova služebních vozidel pro potřeby MF. Kontrola zjistila, že MF⁸ v rámci této akce nepostupovalo při pořizování jednoho vozidla v roce 2015 v souladu s ustanoveními § 12 odst. 1 a § 47 odst. 5 a 6 zákona č. 218/2000 Sb. ani v souladu s ustanovením § 5 odst. 1 vyhlášky č. 560/2006 Sb., když financovalo pořízení vozidla: 1) ze dvou různých programů (012V01 a 112V01), 2) v rámci dvou různých akcí, 3) částečně z nároků z nespotřebovaných výdajů, které mají být podle ustanovení § 47 odst. 5 zákona č. 218/2000 Sb. zapojovány do týchž programů a projektů, z nichž nároky vznikly. MF pořídilo celkem 12 vozidel v celkové výši 8 537 847 Kč a akci ukončilo.

⁸ Jako účastník programu.

⁹ Jako správce programu.

IV.4. MF předčasně ukončilo investiční akci bez naplnění jejího cíle

Investiční akce č. 012V012000015 *Stavební úpravy pro zvýšení plochy archivů MF*

MF v žádosti o závěrečné vyhodnocení akce ze dne 28. 5. 2020 uvedlo, že jedním z důvodů, proč byla tato investiční akce zrušena, byla skutečnost, že v průběhu realizace veřejné zakázky předložil podnik Státní pokladna Centrum sdílených služeb, s. p., návrh na vybudování resortního archivu s možností využití i pro potřeby MF. V době tvorby žádosti o závěrečné vyhodnocení akce ale MF nemělo žádné oficiální informace k záměru plánované výstavby resortního archivu, protože informace k záměru Státní pokladny Centra sdílených služeb, s. p., na výstavbu resortního archivu MF byly Státní pokladnou Centrem sdílených služeb, s. p., vyhotoveny až v červenci 2020 a MF předloženy 3. 8. 2020. Odůvodnění ukončení investiční akce z důvodu záměru Státní pokladny Centra sdílených služeb, s. p., na vybudování resortního archivu s možností využití i pro potřeby MF tedy nebylo založeno na reálně existujícím záměru.

MF v souvislosti s touto investiční akcí vynaložilo na studii proveditelnosti adaptace bývalé jídelny na archiv a na stavební úpravy příslušných prostor celkově 269 638 Kč z běžných výdajů. Stanovený cíl v podobě rozšíření prostor pro archivaci dokumentů MF v objektech Voctářova 11, Praha 1 a Letenská 15, Praha 1 ale nebyl naplněn z důvodu zrušení investiční akce.

MF předpokládá, že k zaplnění všech jeho stávajících archivních prostor dojde za 3 až 5 let. Dle informací MF je výše uvedený resortní archiv, na jehož výstavbu MF spoléhá, aktuálně již přes rok pouze ve fázi informace k záměru výstavby. Přestože je MF zakladatelem Státní pokladny Centra sdílených služeb, s. p., a má vůči tomuto podniku povinnost provádět dozorovou činnost, nedisponuje dalšími informacemi ohledně výstavby resortního archivu, např. střednědobým výhledem či informacemi o financování stavby resortního archivu. Materiál do porady vedení MF o umístění resortního archivu do budovaného areálu Státní pokladny Centra sdílených služeb, s. p., v Zelenči nebyl nikdy MF předložen. Existuje riziko, že kvůli nerealizaci oprav vlastních budov v Praze na adresách Voctářova 11 a Letenská 15 nebude mít MF dostatečné kapacity archivních prostor.

IV.5. MF opakovaně prodlužovalo dobu realizace programů

Program 112V01

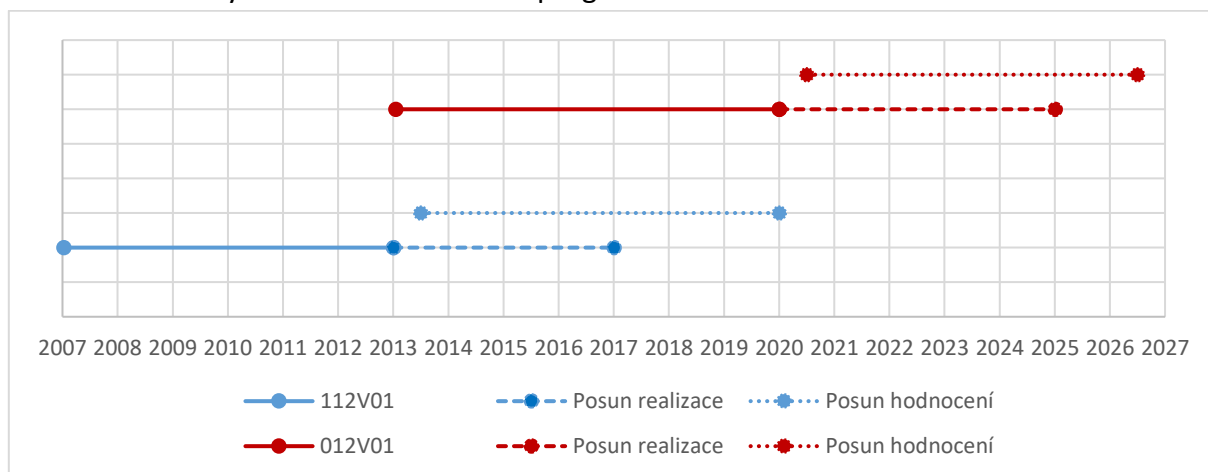
Dokumentaci programu 112V01 – *Rozvoj a obnova mat. tech. základny systému řízení Ministerstva financí – od r. 2007* schválilo MF dne 8. 1. 2008. Program tvořily dva podprogramy, a to 112V011 – *Pořízení, obnova a provozování ICT systému v letech 2007–2013* a 112V012 – *Pořízení a obnova materiálně technické základny Ministerstva financí v letech 2008–2013*. Ukončení realizace programu stanovilo MF původně na 31. 12. 2013, následně však program několikrát prodloužilo, nejprve do konce roku 2014, poté postupně do konce roku 2015, 2016 a 2017. Vypracování 1. verze návrhu závěrečného vyhodnocení programu stanovilo MF na červen 2014, následně tento termín prodloužilo až do konce roku 2020.

Program 012V01

Dne 19. 12. 2013 předložilo MF ke schválení návrh dokumentace programu 012V01 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny systému řízení Ministerstva financí* na léta 2014–2020, který si MF schválilo dne 15. 1. 2014. Program má dva podprogramy, a to: 012V011 – *Pořízení, obnova a provozování ICT MF* a 012V012 – *Pořízení a obnova materiálně technické základny MF*.

Dne 9. 8. 2018 prodloužilo MF termín realizace programu 012V01 a podprogramu 012V011 shodně do 31. 12. 2025 (původní termín: do 31. 12. 2020) a termín pro vypracování návrhu závěrečného vyhodnocení programu 012V01 a podprogramu 012V011 shodně do 30. 6. 2027 (původní termín: do 30. 6. 2021). Zároveň MF změnilo osoby pověřené správou programu 012V01 a podprogramu 012V011. MF také prodloužilo termín realizace podprogramu 012V012 do 31. 12. 2024 (původní termín: do 31. 12. 2020) a termín pro vypracování návrhu závěrečného vyhodnocení podprogramu do 30. 6. 2026 (původní termín: do 30. 6. 2021). Vzhledem k tomu, že se nejedná o ukončený program, může nastat situace, že MF tyto termíny v budoucnu ještě změní.

Graf č. 1: Termíny realizace a hodnocení programů

Zdroj: informace MF; vlastní zpracování NKÚ.

IV.6. MF nesledovalo hospodárnost, efektivnost a účelnost vynakládaných prostředků státního rozpočtu v rámci programu 112V01

V dokumentaci programu 112V01 uvedlo MF ve vymezení kontrolní činnosti, že správce programu bude sledovat hospodárnost, efektivnost a účelnost vynakládaných prostředků státního rozpočtu v jednotlivých podprogramech, a tím i v programu jako celku, a že výsledky bude uvádět v ročních zprávách, tj. v závěrečných účtech kapitoly 312. Závěrečné účty kapitoly 312 za dobu trvání programu v rozporu se záměrem v dokumentaci programu 112V01 neobsahují vyhodnocení hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti prostředků státního rozpočtu vynaložených v tomto programu a jeho dvou podprogramech.

IV.7. Pronájem nemovitého majetku

MF je od 1. 8. 2008 příslušné hospodařit s pozemky v areálu výstaviště v pražských Letňanech o celkové výměře 29 873 m². Tyto pozemky přešly na MF po zániku České konsolidační agentury, a to včetně uzavřené smlouvy o nájmu ze dne 6. 3. 1998 a jejích dodatků. MF jako pronajímatel následně prodlužovalo s nájemcem smlouvu až do 31. 3. 2021. MF se stejným nájemcem uzavřelo novou smlouvu dne 2. 7. 2021 (se zpětnou účinností k 1. 4. 2021) na dobu určitou do 31. 3. 2026 s tím, že nájemci povolilo zatížit pozemky další dočasnou stavbou administrativní budovy. Až na základě nově uzavřené smlouvy upravilo MF i výši nájemného, do té doby k žádným novým cenovým ujednáním nedošlo, tzn. nájemce hradil za předmětné pozemky nájemné v původní výši z roku 2008.

Ve výše zmíněné smlouvě ze dne 2. 7. 2021 je uvedena fixní valorizace ve výši 2,6 % ročně. Z dat zveřejněných Českým statistickým úřadem vyplývá, že inflace od října 2019 nebyla nižší nebo rovna hodnotě 2,6 %. Přestože nájemce v nabídkách k uzavření smlouvy předpokládal inflaci ve výši 4,5 % pro období let 2021 až 2025 a 4 % v roce 2026, stanovilo ji MF ve smlouvě ve výši 2,6 %, a to s ohledem na střednědobý výhled inflace MF.

IV.8. Účtenková loterie

Účtenkovou loterii provozovalo MF na základě ustanovení § 35 zákona č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb. Dle MF bylo cílem účtenkové loterie pozitivně motivovat občany k přebírání účtenek a tím podpořit řádný výběr daní. V důvodové zprávě k tomuto zákonu je mj. uvedeno, že se má za vhodné zřídit zvláštní účtenkovou loterii s účelem umožnit veřejnosti zkontrolovat pravost účtenek vydávaných povinnými subjekty, což zároveň zpětně poskytne co největší množství účtenek od co nejširšího vzorku povinných subjektů správci evidence a správci daně pro další analytickou práci a cílené zaměření kontrol.

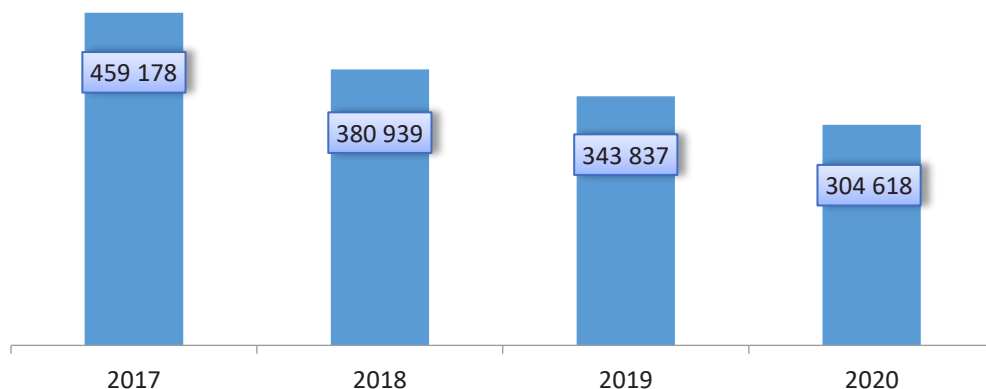
V tabulce č. 3 jsou uvedeny měsíční průměry vybraných údajů za jednotlivé roky konání účtenkové loterie. Z tabulky je zřejmé, že průměrný počet aktivních hráčů i zaregistrovaných účtenek meziročně klesal. Průměrný počet aktivních hráčů znázorňuje také graf č. 2.

Tabulka č. 3: Měsíční průměry statistických údajů v letech 2017–2020

	2017	2018	2019	2020
Průměrný počet aktivních hráčů	459 178	380 939	343 837	304 618
Průměrný počet všech zaregistrovaných účtenek	16 177 911	16 096 361	15 806 686	11 981 160
Průměrný počet účtenek ve slosování	13 521 683	14 087 707	13 924 894	10 576 311

Zdroj: informace MF; vlastní zpracování NKÚ.

Graf č. 2: Průměrný měsíční počet aktivních hráčů v letech 2017–2020

Zdroj: informace MF; vlastní zpracování NKÚ.

Za období od října 2017 do března 2021 si hráči zřídili 827 007 hráčských účtů (úplná registrace), základních registrací (hráč si nezřídil hráčský účet) bylo celkem 304 518.

Celkové výdaje na účtenkovou loterii dosáhly za dobu jejího provozu do ukončení účinnosti smlouvy výše 230 617 001 Kč a zahrnovaly v sobě:

- paušál za provoz účtenkové loterie	55 060 520 Kč,
- bankovní poplatky a SMS zprávy	1 509 274 Kč,
- peněžité výhry	148 394 700 Kč,
- výdaje na pořízení osobních vozidel jako věcné výhry	11 570 021 Kč,
- ostatní výdaje (zejména propagace)	14 082 486 Kč.

Pro zajištění provozu účtenkové loterie uzavřelo MF dne 20. 3. 2017 s dodavatelem smlouvu o komplexním zajištění provozu účtenkové loterie. Tato smlouva mohla být ukončena na základě vzájemné dohody, výpovědi s roční výpovědní dobou či odstoupení od smlouvy. MF uvedlo, že se pokusilo domluvit s dodavatelem na ukončení smlouvy vzájemnou dohodou, avšak dodavatel s touto možností nesouhlasil. Jednání s dodavatelem proběhlo telefonicky, o jednání MF nepořídilo zápis ani jiný doklad, který by prokazoval průběh jednání. Závěry z jednání však byly následně na základě dotazu NKÚ potvrzeny prohlášením dodavatele. MF vzhledem k tomuto neúspěšnému jednání přistoupilo k ukončení smlouvy výpovědí s roční výpovědní dobou.

Za dobu od vypovězení smlouvy do konce její účinnosti uhradilo MF za paušál dodavateli celkem 15 332 479 Kč, z toho 13 998 699 Kč za měsíce, kdy již neprobíhalo slosování. Smlouva o komplexním zajištění provozu účtenkové loterie ani její dodatky nijak nespécifikovaly postup v případě, kdy účtenková loterie bude ukončena dříve, než skončí účinnost smlouvy, např. nestanovily možnost snížení měsíčního paušálu s ohledem na to, že v případě ukončení účtenkové loterie nedostane MF předmět plnění¹⁰ tak, jak ho upravovala smlouva.

¹⁰ Předmětem plnění bylo dle smlouvy o komplexním zajištění provozu účtenkové loterie poskytování služby spočívající v komplexním zajištění provozu účtenkové loterie, který v sobě zahrnuje registraci hráče, příjem a registraci účtenek, losování výherců, distribuci a výplatu výher, zajištění komunikačních kanálů, zákaznickou podporu, poskytování statistik a statistických dat, spolupráci a součinnost při přípravě herního plánu a PR aktivit.

Součástí předmětu plnění, a tedy i součástí měsíčního paušálu byly části plnění, které po ukončení úctenkové loterie nebyly plněny po celou dobu výpovědní lhůty, příp. byly plněny ve výrazně omezenější míře než v době před ukončením úctenkové loterie. Po skončení úctenkové loterie spočívala činnost dodavatele především v tom, že udržoval systém, který z důvodu ukončení úctenkové loterie nemohl být řádně/plně využíván. MF hradilo celý rok měsíční paušál v plné výši – za období duben až červenec 2020 se jednalo o částku 1,33 mil. Kč měsíčně, za období srpen 2020 až březen 2021 se jednalo o částku 1,25 mil. Kč měsíčně.

Seznam zkratk

ČTK	Česká tisková kancelář
DMS	document management system (systém pro správu dokumentů)
DS	daňová správa
EHP	Evropský hospodářský prostor
ICT	informační a komunikační technologie
FKVS	finanční kontrola ve veřejné správě
FÚ	finanční úřady
IS	informační systém
IT	informační technologie
KFA	Kancelář finančního arbitra
KIVS	komunikační infrastruktura veřejné správy
MF	Ministerstvo financí
MONITOR	specializovaný informační portál Ministerstva financí, který umožňuje veřejnosti volný přístup k rozpočtovým a účetním informacím ze všech úrovní státní správy a samosprávy
MTZ	materiálně technické zabezpečení
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
PIS	personální informační systém
PR	public relations (vztahy s veřejností)
RTG zařízení	rentgenové zařízení
SLA	service level agreement (smlouva o úrovni poskytovaných služeb)
SMVS	informační systém <i>Správa majetku ve vlastnictví státu</i>
SW	software
VS	výpočetní středisko

Příloha č. 1

Tabulka č. 1: Přehled akcí podprogramu 112V011 bez stanoveného parametru programu, resp. podprogramu

Číslo akce	Název akce	Skutečnost projektu (souhrn zdrojů celkem) v Kč
112V011001002	Krizové pracoviště MF	192 200
112V011002004	ICT – Telekomunikace MF	63 896 051
112V011002007	ČTK – Zpravodajský servis	5 550 445
112V011002023	Pořízení a obnova serverů a SAN technologií	20 130 275
112V011002027	Vybavení zasedacích místností projekční technikou	1 458 612
112V011002031	Komplexní řešení hlasových služeb resortu Ministerstva financí (KŘHS)	11 783 000
112V011002034	Vybavení zasedacích místností audiokonferenční technikou	0
112V011002041	DMS pro resort MF – analýza a studie proveditelnosti	2 681 520
112V011002045	ICT – budova Janovského (GSA)	1 557 450
112V011002046	Protikorupční opatření EHP – Norsko	6 275 241
112V011002048	Centralizace auditů na MF – telekomunikace	4 085 191
112V011008001	KFA – Provozování a vybavenost ICT	207 224
112V011008002	KFA – Telekomunikace	99 751
112V01100P003	Údržba a provoz počítačových sítí MF v r. 2009 a 2010	76 922 211
112V01100P013	Provozování ICT – MF v r. 2013	59 654 601
112V01100P018	Údržba a provoz počítačových sítí MF v r. 2011–2012	50 186 954
112V01100P024	Údržba a provoz počítačových sítí MF v r. 2013–2014	20 151 812

Zdroj: vlastní zpracování NKÚ na základě dat SMVS.

Tabulka č. 2: Akce podprogramu 112V011, u nichž MF ve zprávě pro závěrečné vyhodnocení programu, resp. podprogramu, nehodnotilo plnění dílčích cílů podprogramu 112V011

Číslo akce	Název akce	Skutečnost projektu (souhrn zdrojů celkem) v Kč
112V011001001	Režimové pracoviště	20 379 675
112V011001002	Krizové pracoviště MF	192 300
112V011002005	Financování datových služeb KIVS, rok 2008–2009	47 924 259
112V011002006	Komplexní antivirová ochrana MF a DS	70 871 659
112V011002007	ČTK – Zpravodajský servis	5 550 445
112V011002012	PIS VEMA	6 428 237
112V011002013	IS Audio Video k záznamům konferencí na MF	178 500
112V011002016	Redakční systém – RedDot	18 844 093
112V011002018	IS ZBAPA – Zabezpečovací přístup k aplikacím	3 481 071
112V011002019	GIS – Grafický informační systém	4 421 735
112V011002020	Informační systém plánování a přezkoumávání hospodaření územně samosprávných celků – IS MPP	11 393 750
112V011002021	OnLine zálohování uživatelských dat	3 553 578
112V011002022	Pořízení počítačových programů	64 051 287
112V011002023	Pořízení a obnova serverů a SAN technologií	20 130 275
112V011002025	Hlavní soubory ICT MF	66 753 456

112V011002026	Pomocné ICT soubory v objektech MF na rok 2008–2009	46 415 237
112V011002027	Vybavení zasedacích místností projekční technikou	1 458 612
112V011002028	IS Automat – stravovací systém	231 000
112V011002029	IS SEODA – Systém pro elektronický oběh dokumentů a archivaci	19 641 960
112V011002030	IDSIMA 4-Pro (přístupový a docházkový systém)	1 000 000
112V011002031	Komplexní řešení hlasových služeb resortu Ministerstva financí (KŘHS)	11 783 000
112V011002032	Aplikační vybavení odborných útvarů MF	11 663 508
112V011002033	Výpočetní střediska MF	22 171 017
112V011002034	Vybavení zasedacích místností audiokonferenční technikou	0
112V011002035	IS Audit	5 784 000
112V011002039	IS AVIS MF	3 819 600
112V011002040	Editor zákona – softwarová aplikace pro volitelné zobrazení právních předpisů	2 352 000
112V011002042	IS Šachmatky	0
112V011002043	IS AUDIT (2011–2013)	1 700 400
112V011002044	Výpočetní střediska MF (2011–2013)	26 632 080
112V011002045	ICT – budova Janovského (GSA)	1 557 450
112V011002050	IS FKVS	3 932 500
112V011008001	KFA – Provozování a vybavenost ICT	207 224
112V011008002	KFA – Telekomunikace	99 751
112V01100P002	Provozování a podpora provozu IS a aplikací	50 271 549
112V01100P004	Provozování ICT – MF v r. 2009	89 167 852
112V01100P005	Provozování a podpora provozu IS a aplikací v roce 2009	55 274 243
112V01100P006	Financování datových služeb KIVS v r. 2009	78 565 059
112V01100P007	Financování datových služeb KIVS v r. 2010	66 408 825
112V01100P008	Financování datových služeb KIVS v r. 2011	73 021 000
112V01100P009	Financování datových služeb KIVS v r. 2012	65 447 000
112V01100P010	Provozování ICT – MF v r. 2010	82 706 660
112V01100P011	Provozování ICT – MF v r. 2011	67 854 502
112V01100P012	Provozování ICT – MF v r. 2012	89 041 977
112V01100P013	Provozování ICT – MF v r. 2013	59 654 601
112V01100P014	Provozování a podpora provozu IS a aplikací v r. 2010	66 761 797
112V01100P015	Provozování a podpora provozu IS a aplikací v r. 2011	40 027 930
112V01100P016	Provozování a podpora provozu IS a aplikací v r. 2012	86 651 706
112V01100P017	Provozování a podpora provozu IS a aplikací v r. 2013	51 267 300
112V01100P021	Provozování a podpora provozu IS a aplikací v r. 2014	18 988 448
112V01100P023	Financování datových služeb KIVS v r. 2013–2015	62 140 069

Zdroj: vlastní zpracování NKÚ na základě dat SMVS.

Kontrolní závěr z kontrolní akce

21/21

Peněžní prostředky státu vynakládané na systém ochrany měkkých cílů

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2021 pod číslem 21/21. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jan Stárek.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky státu na systém ochrany měkkých cílů byly vynaloženy a čerpány účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v období od srpna 2021 do února 2022.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2016 až 2021, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo vnitra (dále také „MV“); Ministerstvo kultury (dále také „MK“); Ministerstvo zdravotnictví (dále také „MZd“); Ústecký kraj, Ústí nad Labem; Fakultní nemocnice Bulovka, Praha; Národní knihovna České republiky, Praha.

Kolegium NKÚ na svém VIII. jednání, které se konalo dne 30. května 2022,

schválilo usnesením č. 12/VIII/2022

kontrolní závěr v tomto znění:

Neinvestiční programy MV, MK a MZd na ochranu měkkých cílů v letech 2019–2021¹

194 mil. Kč

Čerpané peněžní prostředky státu

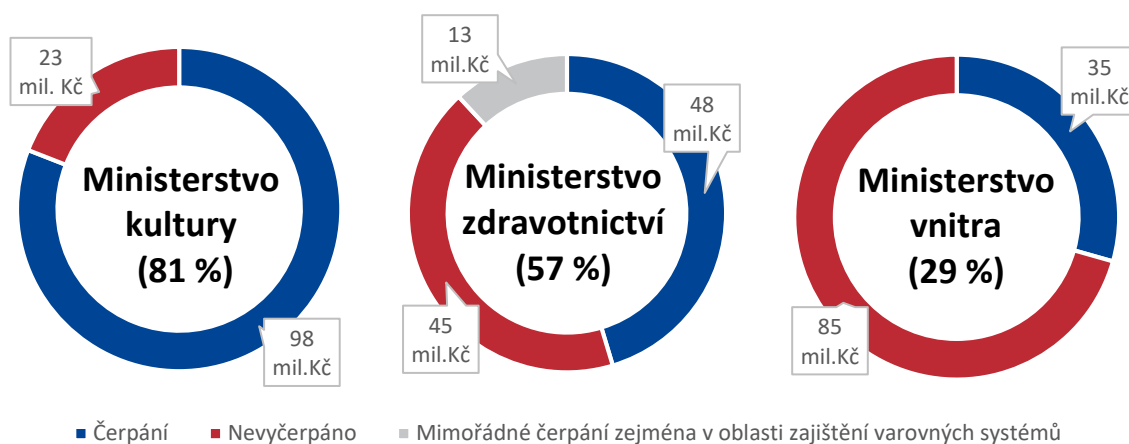
746

Počet financovaných projektů

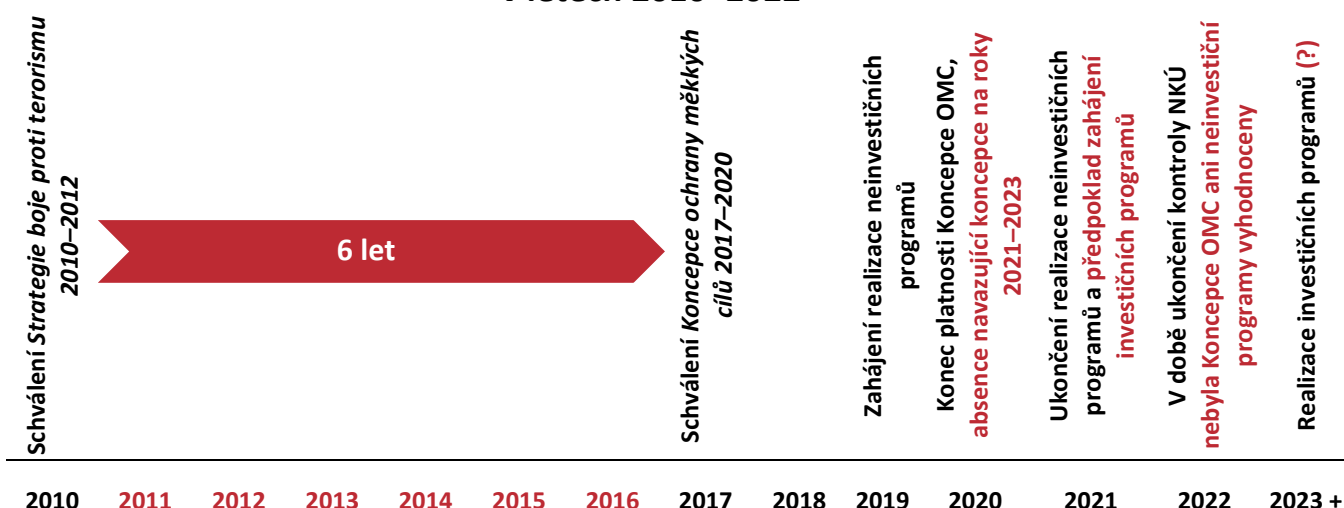
?

MV, MK a MZd neznají počet měkkých cílů, u nichž došlo ke zvýšení jejich ochrany

Podíl čerpání peněžních prostředků státu na neinvestiční programy ochrany měkkých cílů

Vývoj vybraných aktivit MV v oblasti ochrany měkkých cílů v letech 2010–2022

¹ Pojem „neinvestiční programy“ je užíván kontrolovanými osobami.

I. Shrnutí a vyhodnocení

NKÚ provedl kontrolu peněžních prostředků státu poskytovaných z kapitol státního rozpočtu MV, MK a MZd na systém ochrany měkkých cílů (dále také „OMC“). Jako měkké cíle (dále také „MC“) se obecně označují objekty, prostory nebo akce charakterizované častou přítomností většího počtu osob a současně absencí či nízkou mírou zabezpečení proti násilnému útoku. Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky státu na systém OMC byly vynaloženy a čerpány účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy. Kontrola byla provedena u tří poskytovatelů dotací a tří příjemců.

Česká republika (dále také „ČR“) čelila v nedávné minulosti několika závažným útokům na měkké cíle. MV řeší problematiku MC od roku 2010, v roce 2017 byla schválena *Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017–2020* (dále také „Koncepce OMC“) a od roku 2019 poskytují vybraná ministerstva peněžní prostředky státu na zvýšení OMC (neinvestiční programy¹). MV, MK a MZd vynaložily v období 2019–2021 na tyto programy z plánovaných 347 mil. Kč částku 194 mil. Kč (tj. 56 %). V rámci jednotlivých podpořených projektů měla být na základě analýzy ohroženosti MC vypracována bezpečnostní dokumentace, realizovány vzdělávací a výcvikové akce a nakoupen drobný hmotný majetek. Dle bezpečnostní dokumentace měla být po vyhodnocení neinvestičních programů identifikována investiční potřeba ke zvýšení OMC tak, aby byl poté s pomocí investičních programů vytvořen národní komplexní systém OMC, nikoliv pouze podpořena dílčí bezpečnostní opatření, která nejsou navzájem provázaná.

NKÚ zjistil významné nedostatky snižující účelnost a hospodárnost vynaložených peněžních prostředků státu a porušení zákona č. 218/2000 Sb.² a zákona č. 320/2001 Sb.³

Významné nedostatky snižující účelnost peněžních prostředků státu zjistil NKÚ u poskytovatelů dotací – MV, MK a MZd zejména:

- nestanovily cíle neinvestičních programů měřitelně, nebudou tak moci vyhodnotit přínos poskytnuté podpory ani zamýšlený dopad, kterým je zvýšení OMC;
- nerealizovaly neinvestiční programy dle potřeb;
- nevyžadovaly od příjemců neinvestičních programů výstupy projektů (bezpečnostní dokumentaci) a informace o jejich využití, což mj. způsobilo, že neznají počet měkkých cílů, u nichž došlo ke zvýšení jejich ochrany;
- nezahájily do doby ukončení kontroly NKÚ plánované investiční programy. NKÚ přitom zjistil, že příjemci mají na základě bezpečnostní dokumentace zjištěny nezbytné potřeby v investiční oblasti (např. pořízení oplocení, kamer nebo zabezpečovacích systémů).

Snížení hospodárnosti peněžních prostředků státu zjistil NKÚ u MK a MZd v roce 2019, neboť tato ministerstva nestanovila např. základě průzkumu trhu maximální finanční limity podporovaných oblastí projektů neinvestičních programů. Po jejich nastavení v následujících letech se výše čerpaných peněžních prostředků státu u obdobných projektů výrazně snížila.

Problematiku OMC na strategické úrovni řeší MV, které zpracovalo Koncepci OMC na období 2017 až 2020. Cíl Koncepce OMC definovalo MV tak, že není a nebude možné vyhodnotit

² Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

³ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

jeho naplnění. MV do doby ukončení kontroly NKÚ nevyhodnotilo Koncepti OMC a nezpracovalo plánovanou navazující koncepci pro období 2021 až 2023, ani nevyhodnotilo plnění cílů neinvestičních programů¹, což je jedním z předpokladů pro zahájení investičních programů⁴. Z důvodu výše uvedených nedostatků a nezahájení realizace navazujících investičních programů tak nedošlo k vytvoření národního komplexního systému OMC.

MV, MK a MZd nepostupovaly dle § 39 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., neboť soustavně nesledovaly a nevyhodnocovaly hospodárnost a účelnost vynakládaných prostředků projektů. MK a MZd nepostupovaly v oblasti provádění veřejnosprávní kontroly dle zákona č. 320/2001 Sb. U Fakultní nemocnice Bulovka a Národní knihovny ČR zjistil NKÚ skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně ve vztahu k peněžním prostředkům poskytnutým ze státního rozpočtu ve smyslu ustanovení § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb.

Celkové hodnocení se opírá o následující hlavní zjištění z kontroly:

- MV stanovilo v Koncepti OMC cíl bez měřitelných indikátorů, nebude tak moci vyhodnotit účelnost peněžních prostředků státu vynaložených na jeho plnění. MV se problematikou OMC zabývá od roku 2010. Ochrana měkkých cílů však byla do konce roku 2016 pojata MV ve zpracovaných dokumentech pouze obecně bez konkrétních cílů a opatření. Koncepti OMC schválila vláda na návrh MV v dubnu roku 2017. MV v ní však konkrétně nedefinovalo např. cíl „pružně, komplexně a rychle reagovat na hrozby útoků“ a nestanovilo jednoznačně měřitelnost „podstatné části měkkých cílů“, u nichž mělo dojít ke zvýšení jejich ochrany. MV předpokládá vyhodnocení Koncepte OMC provést až v roce 2022, tj. v době, kdy dle předkládací zprávy k usnesení vlády č. 527/2017 měla být již plněna navazující koncepce OMC na roky 2021–2023 a kdy měly probíhat investiční programy (**viz část IV., bod 1**).
- MV, MK a MZd nepostupovaly při realizaci neinvestičních programů účelně. MV nenastavilo a nerealizovalo neinvestiční programy dle skutečných potřeb, u MZd a MK došlo rozšířením potenciálních příjemců k opuštění záměru zvýšit ochranu vybraných prioritních měkkých cílů (46 nemocnic u MZd a 57 kulturních zařízení u MK). I proto zůstalo z celkových alokovaných prostředků na neinvestiční programy nevyužito 153 mil. Kč (**viz část IV., bod 2**). MV, MK a MZd nestanovily v neinvestičních programech měřitelné cíle, určily pouze obecný cíl poskytnuté podpory bez konkrétního počtu měkkých cílů, který měl být podpořen. Nevymezily také v souvislosti s poskytovanými peněžními prostředky státu měřitelné indikátory pro vyhodnocení naplnění cílů neinvestičních programů (**viz část IV., bod 3**).
- MV a MK jednoznačně nenastavily pravidla pro transparentní výběr projektů, chyběly např. slovní komentáře oponentů nebo stanovení způsobu bodování u hodnocených ukazatelů (**viz část IV., bod 4**). MK a MZd nestanovily podmínky rozhodnutí o poskytnutí dotace (dále také „ROPD“) tak, aby mohly vyhodnotit, zda příjemci postupovali při realizaci projektů účelně a hospodárně (**viz část IV., bod 5**). MK a MZd nestanovily v roce 2019 např. na základě průzkumu trhu maximální finanční limity a současně věcně neposuzovaly přiměřenost jednotkových cen při hodnocení žádostí. Snížení hospodárnosti u MK a MZd dokládá NKÚ i výraznými rozdíly v jednotkových cenách

⁴ Usnesení vlády ČR ze dne 24. července 2017 č. 527, k návrhu na zřízení dotačních programů za účelem zvýšení ochrany měkkých cílů.

podpořených služeb u obdobných projektů v meziročním srovnání let 2019 a 2020 (**viz část IV., bod 6**).

- MK v období od března 2020 do prosince 2021 a MZd v celém kontrolovaném období nepostupovaly dle § 5 odst. 1 písm. a), d) a e) zákona č. 320/2001 Sb. tím, že neprováděly veřejnosprávní kontroly (**viz část IV., bod 7**).
- MV, MK a MZd nevyžadovaly od příjemců výstupy projektů (bezpečnostní dokumentaci) a informace o jejich využití. Zároveň neprováděly vyhodnocování závěrečných zpráv projektů, což dokládají také skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně zjištěné NKÚ u příjemců podpory. MV, MK a MZd nesledovaly a nevyhodnocovaly účelnost a hospodárnost projektů ve smyslu zákona č. 218/2000 Sb. (**viz část IV., bod 8**). MV a MK nepožadovaly po příjemcích vyčíslení investičních potřeb dle výstupů neinvestičních projektů, ačkoliv následné investice jsou pro národní komplexní systém OMC nezbytné (**viz část IV., bod 9**). MV, MK ani MZd nebudou moci vyhodnotit splnění cílů neinvestičních programů. Bez zahájení investičních programů, se kterým počítalo MV původně již od roku 2021, k vytvoření národního komplexního systému OMC nedošlo (**viz část IV., bod 10**).

II. Informace o kontrolované oblasti

Ochrana MC je zaměřena především na ochranu životů a zdraví osob. Měkkými cíli jsou např. školská zařízení, obchodní centra, hotely, sportovní a kulturní akce, náboženské objekty nebo dopravní prostředky. ČR v nedávné minulosti čelila několika závažným útokům na měkké cíle (např. střelba v restauraci v Uherském Brodě v roce 2015, střelba ve Fakultní nemocnici Ostrava v roce 2019 nebo útok na pedagoga v Praze v roce 2022).

MV řeší téma OMC od roku 2010⁵. Důvodem byl především nárůst výskytu teroristických útoků na měkké cíle v Evropě a dále i zvýšené riziko útoků v ČR. MV zpracovalo Koncepti OMC, kterou schválila vláda v dubnu roku 2017⁶. Cílem Koncepte OMC bylo vytvořit národní systém OMC a jeho pomocí dosáhnout stavu, kdy bude podstatná část měkkých cílů v ČR potenciálně ohrožených teroristickým či obdobným útokem připravena na něj zareagovat tak, že budou případné škody násobně nižší, než kdyby je zastihl nepřipravené. Vláda zároveň uložila ministru vnitra ve spolupráci s ministry dopravy, kultury, ministry školství, mládeže a tělovýchovy, ministry obrany, průmyslu a obchodu a zdravotnictví do 30. června 2017 předložit *Návrh na zřízení dotačních programů za účelem zvýšení ochrany měkkých cílů* (dále také „Návrh programů OMC“).

Návrh programů OMC byl předložen MV a vládou schválen usnesení vlády č. 527/2017. Vláda současně mj. uložila ministrům vnitra, kultury a zdravotnictví připravit a spustit nové programy na zvýšení OMC do 30. září 2018. Programy měly být dle MV orientovány na podporu vytvoření národního komplexního systému OMC, nikoliv na podporu pouze jednotlivých neprovázaných bezpečnostních opatření. Důraz měl být proto kladen na provázanost vyhodnocení ohroženosti a vypracování systému ochrany konkrétních MC.

Návrh programů OMC předpokládal realizaci neinvestičních programů v období 2019–2021 s tím, že spolu s předložením navazující *Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2021–2023*

⁵ Usnesení vlády ČR ze dne 22. března 2010 č. 221, o *Strategii boje proti terorismu pro léta 2010 až 2012*.

⁶ Usnesení vlády ČR ze dne 19. dubna 2017 č. 293, ke *Koncepci ochrany měkkých cílů pro roky 2017–2020*.

předloží MV ve spolupráci s ministerstvy dopravy, kultury a zdravotnictví vládě vyhodnocení plnění neinvestičních programů, na jehož základě budou upřesněny navrhované prostředky na realizaci investičních programů. Dle Návrhu programů OMC mělo MV vůči ministerstvům, která zřídila programy, plnit metodickou úlohu např. formou vytvoření vzorových zásad programů či poskytování konzultací a školení.

MV, MK a MZd poskytly v rámci neinvestičních programů peněžní prostředky státu na 746 projektů. Podpora směřovala zejména na projekty vyhodnocení ohroženosti MC, tvorby bezpečnostních analýz, vzdělávacích a výcvikových akcí, cvičení, nákupu drobného hmotného majetku nebo financování bezpečnostního a administrativního pracovníka. Příjemcům bylo hrazeno 100 % způsobilých výdajů. Při poskytování a čerpání byli poskytovatelé a příjemci povinni řídit se právními předpisy a příslušnými zásadami, resp. metodikami poskytování dotací⁷.

MV zřídilo *Dotační program pro zvýšení ochrany veřejných prostranství a objektů (akcí) veřejné správy, škol a školských zařízení jako měkkých cílů* (dále také „Program OMCV“). Cílem mělo být vytvoření fungujícího systému OMC, díky němuž bude možné pružně, komplexně a rychle reagovat na hrozby útoků vyplývající ze situace jak v zahraničí, tak v ČR. Program se členil na dva podprogramy, a to podprogram *Ochrana veřejných prostranství a objektů (akcí) veřejné správy jako možných měkkých cílů* a podprogram *Ochrana a zabezpečení škol a školských zařízení jako možných měkkých cílů*. Příjemcem byly kraje a hl. m. Praha. Realizátorem projektu byl buď příjemce nebo obec, které byla na základě krajského dotačního řízení dotace následně přerozdělena. Na Program OMCV vyčlenilo MV peněžní prostředky státu ve výši 120 mil. Kč, skutečné čerpání činilo 35,3 mil. Kč na 53⁸ projektů, což je 29 % z celkové alokované částky.

MK zřídilo *Dotační program pro ochranu měkkých cílů v oblasti kultury* (dále také „Program OMCK“). Cílem bylo zvýšit OMC v oblasti kultury a zvýšit motivaci vlastníků a provozovatelů těchto měkkých cílů, aby se začali více zabývat bezpečností objektů a podnikali kroky k jejímu efektivnímu zajištění. Mezi měkké cíle zařadilo veřejně přístupné kulturní památky, muzea, galerie, divadla, koncertní sály, knihovny, festivaly a další prostory, kde se po větší část dne pohybuje větší množství osob. Příjemcem byl vlastník nebo provozovatel MC v oblasti kultury. Na Program OMCK vyčlenilo MK peněžní prostředky státu ve výši 121 mil. Kč, skutečné čerpání činilo 97,9 mil. Kč na 585 projektů, což je 81 % z celkové alokované částky.

MZd zřídilo *Dotační program na zvýšení ochrany měkkých cílů v resortu zdravotnictví* (dále také „Program OMCZ“). Cílem bylo zajištění zvýšení bezpečnosti objektů zdravotnických zařízení a tím i zvýšení bezpečnosti pacientů a zdravotnických pracovníků. Příjemcem byly nemocnice se stanoveným minimálním počtem akutních lůžek. Na Program OMCZ vyčlenilo MZd peněžní prostředky státu ve výši 106 mil. Kč, skutečné čerpání činilo 60,7 mil. Kč na 108 projektů, což je 57 % z celkové alokované částky. V roce 2020 převedlo MZd nevyčerpané peněžní prostředky státu neinvestičního programu ve výši 12,6 mil. Kč na aktivity související s OMC.

Peněžní prostředky státu čerpané na projekty neinvestičních programů OMC činily v kontrolovaném období téměř 194 mil. Kč (tabulka č. 1).

⁷ *Zásady pro poskytování dotací ze státního rozpočtu na výdaje realizované v rámci Programu OMCV (MV), Program OMCK – Metodika (MK), Metodika pro poskytování dotací ze státního rozpočtu na výdaje realizované Programem OMCZ (MZd).*

⁸ U podprogramu *Ochrana a zabezpečení škol a školských zařízení jako možných měkkých cílů* bylo vždy v rámci jednoho projektu podpořeno více objektů (škol a školských zařízení). Např. hlavní město Praha podpořilo v roce 2019 prostřednictvím projektu č. MV-26471-4/OBP-2019 celkem 65 škol.

Tabulka č. 1: Čerpané peněžní prostředky státu z neinvestičních programů OMC (v tis. Kč)

	2019	2020	2021	Celkem
Program OMCV	14 616	11 133	9 525	35 274
Program OMCK	29 985	21 067	46 869	97 922
Program OMCZ	20 844	28 766	11 100	60 710
Celkem	65 445	60 966	67 494	193 906

Zdroj: data předložená MV, MK a MZd.

III. Rozsah kontroly

Kontrolní akce č. 21/21 prověřila, zda byly peněžní prostředky státu určené na systém ochrany měkkých cílů vynaloženy a čerpány účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Právní předpisy vztahující se na peněžní prostředky státu, tj. i na prostředky hrazené z neinvestičních programů, stanoví, že tyto prostředky musí být využity s ohledem na zásadu řádného finančního řízení, která konkrétně zahrnuje např. principy hospodárnosti a účelnosti.⁹ Kontrola u MV, MK a MZd jako poskytovatelů dotací byla zaměřena na koncepční zajištění neinvestičních programů, nastavení konkrétních cílů a měřitelných indikátorů, způsob nastavení hodnoticích kritérií při posuzování projektů, nastavení podmínek pro čerpání peněžních prostředků státu, vyhodnocování hospodárnosti realizovaných projektů a vyhodnocování přínosů realizovaných projektů ke stanoveným cílům programů a Koncepce OMC.

Kontrola u příjemců byla provedena z hlediska účelnosti a hospodárnosti čerpaných peněžních prostředků státu a souladu kontrolovaných činností s právními předpisy. Účelností se rozumí takové použití prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů, mimo jiné výstupů projektů stanovených poskytovateli dotací. Hospodárnost projektů byla posuzována z hlediska stanovení maximální ceny při dodržení odpovídající kvality, za kterou lze jednotlivé činnosti podporované oblasti uskutečnit. Z hlediska legality pak bylo prověřováno, zda peněžní prostředky státu na jednotlivé projekty byly čerpány v souladu s právními předpisy, přičemž právní předpisy byly aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2016 až 2021, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující. Kontrola byla provedena u tří poskytovatelů dotací neinvestičních programů (MV, MK a MZd) a u tří příjemců (Ústecký kraj, Fakultní nemocnice Bulovka a Národní knihovna ČR). Kontrolovaní příjemci celkem realizovali 23 projektů s celkovou výší poskytnuté dotace cca 7,2 mil. Kč. Vzorek kontrolovaných příjemců, resp. projektů, byl vybrán na základě typu příjemců, výše poskytnutých peněžních prostředků státu a zaměření projektů¹⁰.

⁹ Ustanovení § 39 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

¹⁰ Pokud je v KZ uveden příklad, kde figuruje kontrolovaná osoba, je uveden název kontrolované osoby. Pokud je uveden příklad projektu vybraného vzorku u poskytovatele dotace, je uvedeno pouze číslo tohoto projektu.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

1. MV stanovilo v Konceptci OMC cíl bez měřitelných indikátorů, nebude tak moci vyhodnotit účelnost peněžních prostředků státu vynaložených na jeho plnění

Jedním z předpokladů pro účelné vynakládání peněžních prostředků státu na plnění cíle v oblasti OMC je ze strany zpracovatele koncepce, tj. MV, nastavit cíl měřitelně prostřednictvím indikátorů. Na základě jejich plnění pak může vyhodnotit účelnost peněžních prostředků státu vynaložených na splnění cíle.

MV řeší téma OMC od roku 2010, kdy byla vládou schválena *Strategie boje proti terorismu pro léta 2010–2012*⁵. Ve strategii mj. uvedlo, že téma ochrany tzv. měkkých cílů je aktuální výzvou. Tuto skutečnost potvrdil v roce 2016 např. *Audit národní bezpečnosti*¹¹, ve kterém MV uvedlo, že právě měkké cíle jsou zřejmě nejpravděpodobnějším terčem možného teroristického útoku na českém území. Ochrana měkkých cílů byla přesto do konce roku 2016 pojata MV v koncepčních dokumentech bezpečnostní politiky obecně bez konkrétních cílů a opatření.

V roce 2017 MV zpracovalo Konceptci OMC, která byla schválena UV č. 293⁶. Cílem koncepce bylo vytvoření fungujícího národního systému OMC, díky kterému bude možné pružně, komplexně a rychle reagovat na hrozby útoků na měkké cíle vyplývající ze situace jak v zahraničí, tak v ČR. MV dále v Konceptci OMC uvedlo, že pomocí národního systému OMC chce dosáhnout stavu, kdy bude podstatná část měkkých cílů v ČR potenciálně ohrožených teroristickým či obdobným útokem připravena na něj zareagovat tak, že budou případné škody násobně nižší, než kdyby je zastihl nepřipravené.

MV nestanovilo žádné měřitelné indikátory plnění cíle Koncepce OMC, jejichž prostřednictvím by následně posoudilo jeho naplnění. MV také nedoložilo na základě jakých údajů stanovilo např. výše uvedený cíl v podobě zabezpečení připravenosti „podstatné“ části MC v ČR. MV nedisponovalo ani rámcovým počtem měkkých cílů v ČR, a to jak v oblasti vnitřní bezpečnosti, tj. např. školy nebo veřejná prostranství, tak v oblasti kultury nebo zdravotnictví.

MV tak nebude moci vyhodnotit cíl Koncepce OMC ani účelnost vynaložených peněžních prostředků státu. Toto vyhodnocení přitom mělo být mj. jedním ze vstupních údajů pro realizaci navazujících investičních programů, neboť MV předpokládalo, že poskytování dotační podpory ochrany měkkých cílů bude kontinuální proces.

Období trvání Koncepce OMC stanovilo MV na roky 2017 až 2020. MV ji do doby ukončení kontroly NKÚ (únor 2022) nevyhodnotilo. Přitom v roce 2022 měla být již plněna dle předkládací zprávy k usnesení vlády č. 527/2017 navazující koncepce na období 2021–2023. Na základě vyhodnocení koncepce mělo MV také rozhodnout o realizaci investičních programů. Budování národního systému OMC se tak zpožďuje.

2. MV, MK a MZd nepostupovaly při realizaci neinvestičních programů účelně

Předpokladem účelného vynakládání peněžních prostředků státu v rámci dotačního programu je stanovení potřeb v dané oblasti. Dle zjištěných potřeb může poskytovatel dotací poté nastavit program tak, aby byly peněžní prostředky státu směřovány účelně do oblastí, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů.

¹¹ Usnesení vlády ČR ze dne 14. prosince 2016 č. 1125, o *Auditě národní bezpečnosti*.

MV před vyhlášením programu nevyhodnotilo aktuální stav a potřeby OMC, které by využilo při tvorbě cílů a nastavení indikátorů programu. MV nevyužilo např. veřejně dostupná statistická data týkající se počtu škol a školských zařízení. Alokovanou částku programu určilo pouze na základě disponibilních peněžních prostředků státu v rozpočtové kapitole 314 – MV. Na nedostatečné zdůvodnění alokované částky bylo MV upozorněno rovněž v rámci připomínkového řízení k návrhům dotačních programů¹². Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že rozpočet programu neodpovídal skutečným potřebám, v rámci podprogramu pro školy bylo v letech 2019 až 2021 čerpáno 48 % z celkového schváleného rozpočtu a v rámci podprogramu pro veřejná prostranství pouze necelých 11 % prostředků.

MK i MZd nastavily původně cíle a alokovanou částku neinvestičních programů před jejich vyhlášením dle potřeb (viz příklad č. 1). Poté však toto nastavení změnilo tím, že rozšířily okruh příjemců bez vazby na alokované peněžní prostředky státu. Prostředky tak byly sice dostupné pro více potenciálních příjemců, zároveň však došlo u obou poskytovatelů dotací k opuštění záměru zvýšit ochranu prioritních měkkých cílů (46 nemocnic u MZd a 57 kulturních zařízení u MK). Přesto nebyla část poskytnutých prostředků v jednotlivých letech vyčerpána. Např. MZd v roce 2020 použilo nevyčerpané prostředky na úhradu nákladů spojených se školením zaměstnanců v oblasti psychosociální podpory a na upgrade, pořízení či pronájem svolávacího a varovného systému.

Příklad č. 1

MK při přípravě Programu OMCK provedlo průzkum, v jehož průběhu od organizačních útvarů MK získalo informace, na jejichž základě sestavilo seznam 57 prioritních MC v oblasti kultury včetně odhadovaných finančních potřeb.

MZd identifikovalo jako příjemce neinvestičního programu nemocnice, neboť se jedná o veřejně přístupná místa s možností nepřetržitého vstupu. Většina nemocnic se nachází v rozlehlých areálech s komplexy budov a přidruženými prostory, v nemocnicích se pohybuje velké množství zdravotnických pracovníků a návštěvníků. MZd vybralo nemocnice, které poskytují akutní lůžkovou péči s počtem akutních lůžek vyšším než 500 – kategorie I. typu (tj. 22 nemocnic) a s počty akutních lůžek 350 až 500 – kategorie II. typu (tj. 24 nemocnic). Na základě tohoto počtu (46 nemocnic) a předpokládané nákladovosti opatření stanovilo MZd plánovanou alokaci neinvestičního programu na zvýšení OMC

3. MV, MK a MZd nestanovily v neinvestičních programech měřitelné cíle

Jedním z předpokladů účelného vynaložení peněžních prostředků státu je nastavení měřitelného cíle programu, který zajistí dosažení předpokládaných výsledků a zamýšlených dopadů.

MV a MZd určily, že cíl neinvestičního programu je vázán na obecný cíl Koncepce OMC. Tím bylo vytvoření fungujícího národního systému OMC, díky kterému bude možné pružně, komplexně a rychle reagovat na hrozby útoků na MC vyplývající ze situace jak v zahraničí, tak v ČR. MK stanovilo obecný cíl zvýšit OMC v oblasti kultury proti teroristickému nebo jinému

¹² Ministerstvo pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu doporučilo MV v *Návrhu na zřízení dotačních programů za účelem zvýšení ochrany měkkých cílů* (č. j.: MV-32105-19/OBP-2017) mj. lépe vymezit předmět neinvestičních dotačních programů a cílů, které by dotační program měl přinést, lépe zdůvodnit výši alokovaných finančních prostředků nebo zdůvodnit, proč je nutné zřizovat pět dotačních programů na úrovni jednotlivých ministerstev.

násilnému útoku. Dalším cílem bylo zvýšení motivace vlastníků a provozovatelů MC, aby se začali více zabývat objektovou bezpečností a podnikali kroky k jejímu efektivnímu zajištění.

MV, MK a MZd nestanovily konkrétní cíle neinvestičních programů ani blíže nspecifikovaly způsob jejich vyhodnocení, předpokládané výsledky a dopady. Neurčily ani cílové hodnoty, kterých předpokládají dosáhnout, ani měřitelné indikátory, jejichž prostřednictvím by bylo možno míru naplnění cílů vyhodnotit. MV, MK a MZd tak nebudou moci vyhodnotit, zda byly peněžní prostředky státu vynaloženy účelně. Přitom např. indikátory výsledků s ohledem na podporované oblasti (aktivity) neinvestičních programů MZd nastavilo v roce 2019 v rámci závěrečného vyhodnocení projektů (viz příklad č. 2).

Příklad č. 2

MZd stanovilo v roce 2019 v rámci závěrečného vyhodnocení např. následující měřitelné indikátory hodnocení výsledků jednotlivých projektů neinvestičního programu – počet osob zúčastněných na cvičení, počet osob proškolených na školení apod.

4. MV a MK jednoznačně nenastavily pravidla pro transparentní výběr projektů

Proces hodnocení a výběru projektů by měl být nastaven poskytovateli dotací takovým způsobem, aby byl prostřednictvím doložitelné auditní stopy zpětně ověřitelný a tím i transparentní.

MV a MK neměly jednoznačně nastavena pravidla pro transparentní výběr projektů. MK jasně nspecifikovalo způsob rozdělení konkrétního počtu bodů mezi jednotlivé hodnotící ukazatele projektů. Hodnotitelé tak přidělovali body pro jednotlivé ukazatele bez předem daných pravidel. MV a MK neuložily hodnotitelům povinnost doplnit hodnocení o slovní zdůvodnění přiděleného počtu bodů. Bez doložení slovního vysvětlení nebylo jednoznačně zajištěno zpětně ověřitelné zdůvodnění jejich hodnocení (tzv. auditní stopa). MK i přesto stanovilo povinnost hodnotitelům se vyjádřit k přiměřenosti nákladů, ačkoliv v žádostech nepožadovalo po příjemcích podrobné údaje pro toto posouzení (viz příklad č. 3).

Příklad č. 3

Příjemce prostředků neinvestičního programu MK v rámci projektu č. 134V811000089 žádal o dotaci na bezpečnostní studii zabezpečení čtyř divadelních objektů. Náklady na projekt v žádosti vyčíslil pouze souhrnnou celkovou částkou 1,4 mil. Kč bez dalšího podrobného zdůvodnění položky. Přesto hodnotitel pouze na základě této informace doporučil projekt schválit v požadované výši, když ve stanovisku uvedl: „Doporučuji žádost ke schválení vzhledem k potřebě zvýšené ochrany MC v konkrétním případě. Krácení dotace nenavrhuji, náklady na realizaci projektu považuji za přiměřené. Jedná se o analýzu rizik pro 4 objekty.“ MK na základě doporučení hodnotitele schválilo dotaci v navržené výši.

5. MK a MZd nestanovily podmínky rozhodnutí o poskytnutí dotace tak, aby mohly vyhodnotit, zda příjemci postupovali při realizaci projektů účelně a hospodárně

V žádosti o dotaci by měl žadatel na základě požadavků poskytovatele dotací specifikovat realizované aktivity a předpokládaný rozpočet projektu tak, aby poskytovatel dotace mohl mj. posoudit účelnost a hospodárnost poskytovaných peněžních prostředků státu. Parametry pro účelnost a hospodárnost by pak měl poskytovatel dotace vymežit v ROPD.

MK v ROPD jednoznačně nevymezilo věcný rozsah činností v návaznosti na poskytnuté peněžní prostředky státu. U dvou kontrolovaných projektů podal žadatel žádost o financování

činnosti bezpečnostního manažera. MK v ROPD stanovilo celkovou částku na financování této činnosti ve výši 240 000 Kč, resp. 320 000 Kč, neurčilo hodinovou sazbu ani požadovaný počet odpracovaných hodin. Protože příjemci byli limitováni pouze celkovou výší prostředků, nemohlo MK vyhodnotit, zda postupovali při realizaci projektů účelně a hospodárně.

MZd stanovilo v ROPD vydaných pro rok 2019 v části rozpočet pouze jednu položku *služby* s příslušnou schválenou celkovou částkou dotace bez bližšího rozdělení na jednotlivé položky, přestože v žádosti o dotaci požadovalo rozepsat požadované prostředky na jednotlivé položky. V rámci ROPD vydaných pro rok 2020 zjistil NKÚ nejednotnost obsahu. Např. u jednoho kontrolovaného projektu MZd v ROPD u položky *neinvestiční hmotný majetek* specifikovalo počet kusů, v jiných případech uvedlo pouze výčet majetku. Obdobné nedostatky zjistil NKÚ i u položky *služby*. MZd tak nemohlo vyhodnotit, zda příjemci postupovali při realizaci projektů účelně a hospodárně.

6. MK a MZd nestanovily v roce 2019 např. na základě průzkumu trhu maximální finanční limity, snížení hospodárnosti peněžních prostředků státu u MK a MZd dokládá NKÚ i výraznými rozdíly v jednotkových cenách

Předpokladem pro hospodárné vynaložení peněžních prostředků státu na podporované oblasti je při dodržení odpovídající kvality stanovení maximální ceny, za kterou lze jednotlivé činnosti podporované oblasti uskutečnit.

MK a MZd nenastavily v roce 2019 např. na základě průzkumu trhu maximální finanční limity. Současně věcně neposuzovaly přiměřenost jednotkových cen při hodnocení žádostí. Docházelo k situacím, kdy hodnotitel posuzoval výši ceny, ačkoliv neměl dostatek informací k tomuto posouzení (viz příklad č. 3). Následně příjemci vraceli část přidělených prostředků z důvodu dosažení významně nižších cen oproti cenám plánovaným a schváleným poskytovateli dotací (viz příklad č. 4), např. celkem do rozpočtu MZd prostředky ve výši cca 11,2 mil. Kč, což bylo více než 1/3 celkové poskytnuté dotace neinvestičního programu.

Příklad č. 4

MZd stanovilo v ROPD na projekt č. OKP/18/1109/2019 částku 1,33 mil. Kč bez DPH na zpracování podkladů pro zvýšení ochrany a bezpečnosti měkkého cíle. Skutečná cena pak dosáhla pouze 0,63 mil. Kč bez DPH, tj. 48 % předpokládané hodnoty.

To se v dalších letech již neopakovalo, neboť maximální finanční limity poskytovatelé dotací stanovili a na jejich základě došlo ke snížení jednotkových cen obdobných projektů v meziročním srovnání let 2019 a 2020 (viz příklady č. 5 a č. 6).

Příklad č. 5

MK poskytlo v roce 2019 dotaci ve výši 622 885 Kč na analýzu rizik divadelního objektu, resp. částku 1 205 644 Kč na objekt knihovny. V roce 2020 stanovilo MK maximální finanční limity na zpracování analýzy rizik ve výši 350 000 Kč pro všechny typy objektů a tento maximální finanční limit příjemci nepřekročili.

Příklad č. 6

MZd poskytlo v roce 2019 dotaci dvěma nemocničním zařízením na zpracování analýzy hrozeb a rizik částku 1 942 000 Kč, resp. 1 766 000 Kč. Skutečné náklady činily 1 167 408 Kč, resp. 520 300 Kč. V roce 2020 se analýzy hrozeb a rizik pohybovaly u nemocničních zařízeních pod stanoveným limitem 50 000 Kč na jeden měkký cíl.

7. MK a MZd neprováděly veřejnosprávní kontroly dle zákona o finanční kontrole

Při výkonu veřejnosprávní kontroly poskytovatel dotací ověřuje u příjemců mj. skutečnosti rozhodné pro použití peněžních prostředků státu a soulad s právními předpisy, ale i hospodárnost a účelnost při vynakládání peněžních prostředků státu. Jedná se o soustavnou činnost, která má probíhat během celé realizace neinvestičních programů a konkrétních projektů.

MK provádělo veřejnosprávní kontroly pouze v období říjen 2019 až únor 2020 u devíti příjemců a neshledalo žádné porušení podmínek čerpání dotací. MZd neprovedlo u příjemců v kontrolovaném období žádnou kontrolu. Neprováděním kontrol projektů tak MZd neodhalilo např. nedostatky, které NKÚ zjistil u příjemce Fakultní nemocnice Bulovka, které vyhodnotil jako skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně dle zákona č. 218/2000 Sb. (viz příklad č. 7).

Příklad č. 7

Kontrolou NKÚ bylo u Fakultní nemocnice Bulovka jako příjemce prostředků neinvestičního programu MZd v rámci projektu č. OKP/18/1109/2019 zjištěno, že dodavatel vzdělávacích služeb nerealizoval plánovaných 14 seminářů s minimálně 20 účastníky na jednom semináři (jak bylo uvedeno ve smlouvě) ale jen pět seminářů, kde bylo proškolen celkem pouze 174 účastníků. Příjemce z údajů, které vedl, věděl před zaplacením sjednaných služeb o nedodržení smlouvy, přesto fakturu za služby uhradil v plné výši. Tím, že nebyl ze strany dodavatele dodržen rozsah sjednaných služeb, ale příjemce zaplatil služby dle původního rozsahu, porušil podmínky čerpání dotace, protože poskytnuté peněžní prostředky použil na úhradu dílčích aktivit, které nebyly realizovány. Nevyužil je tak hospodárně a účelně k dosažení stanoveného cíle. NKÚ to vyhodnotil jako skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně ve vztahu k peněžním prostředkům státu ve výši 108 900 Kč ve smyslu ustanovení § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb.

MK tak v období od března 2020 do prosince 2021 a MZd v celém kontrolovaném období nepostupovaly dle ustanovení § 5 odst. 1 písm. a), d) a e) zákona č. 320/2001 Sb. Skutečnosti zjištěné kontrolní činností jsou zároveň podkladem pro zajištění mj. hospodárného a účelného nakládání s peněžními prostředky státu.

8. MV, MK a MZd nevyžadovaly od příjemců výstupy projektů a informace o jejich využití, nesledovaly a nevyhodnocovaly tak účelnost a hospodárnost vynakládání peněžních prostředků státu u projektů dle § 39 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb.

Dle ustanovení § 39 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb. je správce rozpočtové kapitoly (tedy i MV, MK a MZd) povinen mj. soustavně sledovat a vyhodnocovat hospodárnost a účelnost vynakládání výdajů ve své kapitole. Na základě výstupů realizovaných projektů a informací o jejich využití mohou poskytovatelé dotací vyhodnotit naplnění cíle projektu ve vazbě na neinvestiční program a ověřit tak mj. účelnost a hospodárnost vynaložených peněžních prostředků státu.

Příjemci byli povinni předložit po ukončení projektu závěrečnou zprávu. Jejím obsahem byl popis projektu, výše vyčerpaných a případně vrácených peněžních prostředků státu, obecný popis naplnění cílů projektu a výčet nedostatků spojených s čerpáním dotace. MV, MK ani MZd nestanovily povinnost doložit výsledek projektu (např. bezpečnostní dokumentaci) ani informaci o jeho následném využití. Vyhodnocení závěrečných zpráv MV, MK a MZd prováděly pouze formálně, což dokládají skutečnosti zjištěné NKÚ u příjemců podpory týkající porušení

podmínek neinvestičních programů MK a MZd (viz příklady č. 8 a č. 9) nebo akceptování závěrečných zpráv, ze kterých nebylo možné ověřit účelnost a hospodárnost vynaložených peněžních prostředků státu (viz příklad č. 10).

Příklad č. 8

Národní knihovně ČR jako příjemci prostředků neinvestičního programu MK byla v rámci projektu č. 134V811000095 poskytnuta dotace na nákup neinvestičních hmotných prostředků (bezpečnostní schránky na klíče). Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že Národní knihovna ČR porušila podmínky ROPD tím, že použila dotaci až po stanoveném maximálním termínu realizace 31. prosince 2020, když uhradila dodavateli fakturu až 13. ledna 2021. Další porušení podmínek ROPD spočívalo v nepředložení závěrečné zprávy projektu ve stanoveném termínu. Národní knihovna ČR tím neoprávněně použila prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu ve smyslu ustanovení § 3 písm. e) zákona č. 218/2000 Sb., což NKÚ vyhodnotil jako skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně ve vztahu k peněžním prostředkům státu ve výši 136 500 Kč ve smyslu ustanovení § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb.

Příklad č. 9

Kontrolou NKÚ bylo u Fakultní nemocnice Bulovka jako příjemce prostředků neinvestičního programu MZd v rámci projektu č. OKP/16/1109/2021 zjištěno, že nesplnila podmínky pro přiznání dotace v rámci neinvestičního programu pro rok 2021 stanovené ve sdělení MZd ze dne 5. ledna 2021 tím, že žádala prostředky ve výši 615 600 Kč, pro které neměla uzavřeny smlouvy o plnění, ačkoliv tuto povinnost ve sdělení MZd stanovilo. Na základě kontroly NKÚ došlo k odstranění zjištěných nedostatků a Fakultní nemocnice Bulovka vrátila tyto prostředky MZd.

Příklad č. 10

V rámci projektu č. 134D811000052 zpracoval příjemce prostředků neinvestičního programu MK metodiku výkonu služby fyzické ostrahy a bezpečnostní analýzu. MK poskytlo na oba výstupy celkem částku 622 885 Kč. V závěrečné zprávě příjemce náklady nerozdělil. MK nepožadovalo výstupy projektu a označilo projekt ve vyhodnocení závěrečné zprávy za splněný, aniž by mohlo posoudit mimo jiné cenu jednotlivých výstupů.

9. MV a MK nepožadovaly po příjemcích vyčíslení investičních potřeb dle výstupů neinvestičních projektů, ačkoliv následné investice jsou pro komplexní ochranu měkkých cílů nezbytné

Předpokladem pro zvýšení OMC bylo na základě výstupů z neinvestičních projektů (zejména bezpečnostní dokumentace) identifikovat případnou potřebu investičních prostředků, které následně zajistí komplexní ochranu měkkého cíle. Přehled o finančním objemu nutných opatření na úrovni jednotlivých měkkých cílů by pak při tvorbě investičních programů sloužil k účelnému nastavení potřeb těchto programů.

MV a MK nepožadovaly po příjemcích informaci o výši investičních prostředků nutných ke zvýšení OMC (viz příklad č. 11 a č. 12).

Příklad č. 11

MV mělo pouze ve dvou z pěti kontrolovaných projektů neinvestičních programů i návrhy rozpočtu investic nezbytných ke zvýšení OMC – např. příjemce v rámci projektů č. MV – 26471-4/OBP-2019 a č. MV-141-/3/OBP-2020 provedl vyhodnocení ohroženosti škol, ze kterých vyplynula doporučení ke zvýšení OMC. Jednalo se např. o instalaci turniketů, senzorů, zavedení režimu identifikace pomocí úředního dokladu, zavedení označení návštěv kartou či možnost vybavení a výcviku vrátných a zavedení tísňového tlačítka. K těmto doporučením byl připojen odhad potřebných peněžních prostředků státu na jejich realizaci.

Příklad č. 12

MK nepožadovalo po příjemcích informací o výši investičních prostředků nutných ke zvýšení OMC – např. Národní knihovna ČR jako příjemce prostředků neinvestičního programu MK provedla vyhodnocení ohroženosti, ze kterého vyplynula doporučení ke zvýšení OMC. Jednalo se např. o obnovu kamerového systému, doplnění monitorů, SW, HW na vybavení velínu ostrahy, pokračování výměny vložek systému generálního klíče apod. K těmto doporučením nebyl připojen odhad potřebných peněžních prostředků státu na jejich realizaci.

Naopak MZd uložilo v roce 2020 organizacím v jeho přímé působnosti, aby předložily požadavky na pořízení investičního majetku pro vytvoření navazujícího investičního programu zaměřeného na zvýšení OMC. Z předložených požadavků vyplynulo, že více než polovina organizací by investiční prostředky využila na následující opatření: kamerový systém, vstupní a vjezdový systém kontroly, bezpečnostní dveře, zajištění bezpečnosti klíčového režimu, elektronický zabezpečovací systém nebo vybudování rozhlasu, rádiové sítě, svolávací a varovný systém. Předpokládané investiční potřeby vyčíslilo MZd na 320 mil. Kč plus 250 mil. Kč na zajištění náhradních zdrojů elektrické energie.

10. MV, MK ani MZd nebudou moci vyhodnotit splnění cílů neinvestičních programů; bez zahájení investičních programů nedošlo k vytvoření národního komplexního systému ochrany měkkých cílů

Předpokladem pro vyhodnocení cíle neinvestičního programu je nastavení měřitelných kvalitativních a kvantitativních indikátorů. Na základě jejich vyhodnocení mohou MV, MK a MZd navrhnout další opatření směřující ke zvýšení ochrany měkkých cílů.

Realizace neinvestičních programů byla vládou schválena na období 2019 až 2021. Dle vyjádření MV, MK a MZd je závěrečné vyhodnocení neinvestičních programů naplánováno na rok 2022. Vzhledem k tomu, že výše uvedená ministerstva neuvedla v dokumentaci neinvestičních programů žádné cílové hodnoty a měřitelné indikátory pro jejich vyhodnocení ani způsob, jakým budou programy hodnotit (viz část IV. bod 3 tohoto kontrolního závěru), nebude možné cíle programů vyhodnotit. Zároveň vzhledem ke skutečnosti, že podpora OMC je jedním z pilířů Koncepce OMC, bude pro MV jako gestora problematiky OMC obtížné vyhodnotit i naplnění cíle této koncepce (viz část IV. bod 1 tohoto kontrolního závěru). Dalším důvodem nemožnosti vyhodnocení je skutečnost, že MV nemá přehled o počtu MC, resp. o podstatné části MC (jak uvádí cíl Koncepce OMC), u nichž mělo dojít ke zvýšení jejich ochrany.

NKÚ zjistil, že projekty neinvestičních programů byly zaměřeny na zpracování bezpečnostních analýz, vyhodnocení ohroženosti MC, zajištění školení, seminářů případně cvičení, úhradu nákladů na bezpečnostního pracovníka nebo nákup drobného hmotného majetku. Součástí

výstupů projektů (bezpečnostní dokumentace) byly požadavky na investiční nákupy, ať již byly vyčísleny finančně, či pouze věcným seznamem.

Realizace neinvestičních programů byla dle NKÚ nezbytným předpokladem pro zmapování potřeb jednotlivých měkkých cílů tak, aby následně mohl být proces komplexní ochrany měkkých cílů dokončen v rámci plánovaných investičních programů (viz příklady č. 11 a č. 12). NKÚ v rámci analýzy zpětné vazby u příjemců zjistil, že příjemci z výše uvedených důvodů a také v návaznosti na Návrh programů OMC⁴, zahájení navazujících investičních programů také předpokládají (viz příklady č. 13 a č. 14). Investiční programy však MV, MK a MZd do doby ukončení kontroly NKÚ nevyhlásily.

Příklad č. 13

Ústecký kraj jako příjemce prostředků neinvestičního programu MV čerpal z poskytnuté výše dotace za období 2019–2021 ve výši 4,366 mil. Kč pouze částku 1,051 mil. Kč (tj. 24 %). Řada především školicích a výcvikových aktivit nebyla realizována z důvodu opatření zavedených v souvislosti s šířením virového onemocnění covid-19, cíl a účel těchto projektů stanovený ROPD nebyl splněn. Zpracováno bylo nicméně vyhodnocení ohroženosti měkkých cílů – 50 středních škol, jejichž zřizovatelem je Ústecký kraj. Vyhodnocení obsahovala mj. nedostatky v oblasti ochrany MC, způsoby možných útoků a doporučení ke snížení ohroženosti MC včetně předpokládaných investičních nákladů ve výši necelých 14 mil. Kč bez DPH. Ústecký kraj předpokládá vyhlášení nového investičního programu, aby mohl realizovat investiční opatření pro lepší zabezpečení škol a školských zařízení na základě již vyhotovených vyhodnocení ohroženosti.

Příklad č. 14

Fakultní nemocnice Bulovka jako příjemce prostředků neinvestičního programu MZd čerpala z poskytnuté výše dotace za období 2019–2021 ve výši 3,835 mil. Kč pouze částku 1,439 mil. Kč (tj. 38 %). Řada především školicích a výcvikových aktivit nebyla realizována z důvodu opatření zavedených v souvislosti s šířením virového onemocnění covid-19, cíl a účel těchto projektů stanovený ROPD nebyl splněn. Zároveň nebyly splněny priority MZd pro roky 2019, resp. 2020, ke kterým patřily právě realizace školení a výcviků. Školení OMC absolvovalo v letech 2019–2021 přibližně 13 % zaměstnanců. Zpracovaná bezpečnostní dokumentace obsahuje jednotlivá doporučení a opatření pro zvýšení bezpečnosti a minimalizaci potenciálních hrozeb. Fakultní nemocnice Bulovka předpokládá v rámci předpokládaného investičního programu např. pořízení plotu v areálu nemocnice, venkovních a vnitřních kamer, mechatronického systému klíčů, elektronického zabezpečovacího systému nebo svolávacího systému pro ostrahu areálu.

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
HW	hardware
Koncepce OMC	<i>Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017–2020</i>
KZ	kontrolní závěr
MC	měkké cíle
MK	Ministerstvo kultury
MV	Ministerstvo vnitra
MZd	Ministerstvo zdravotnictví
Návrh programů OMC	<i>Návrh na zřízení dotačních programů za účelem zvýšení ochrany měkkých cílů</i>
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OMC	ochrana měkkých cílů
Program OMCK	<i>Dotační program pro ochranu měkkých cílů v oblasti kultury</i>
Program OMCV	<i>Dotační program pro zvýšení ochrany veřejných prostranství a objektů (akcí) veřejné správy, škol a školských zařízení jako měkkých cílů</i>
Program OMCZ	<i>Dotační program na zvýšení ochrany měkkých cílů v resortu zdravotnictví</i>
ROPD	rozhodnutí o poskytnutí dotace
SW	software
UV	usnesení vlády

Kontrolní závěr z kontrolní akce

21/22

Peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie poskytované na podporu sociálních podniků

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2021 pod číslem 21/22. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jan Kinšt.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie určené na podporu sociálních podniků byly poskytovány a čerpány účelně, efektivně a v souladu s právními předpisy.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále také „MPSV“);

Ministerstvo pro místní rozvoj (dále také „MMR“);

Centrum pro regionální rozvoj České republiky, Praha (dále také „CRR“);

vybraní příjemci podpory: Pivovar Chříč s.r.o., okr. Plzeň-sever; Veronika Vachulková, B. Němcové 244, Blatná; Ciderie Chříč s.r.o., Praha¹; Spirála Turnov s.r.o., Mírová pod Kozákovem; FT & Catering s.r.o., Brniště; PLT Liberec s.r.o., Liberec; Sociální družstvo Stabilita Olomouc, Olomouc; Tradiční Hanácká, s.r.o., Vrchoslavice; Ústav pohoda, z. ú., Český Těšín; Unika Relax Ostrava, s.r.o., Ostrava; HROCH group s.r.o., Vratimov; Prádelna PRAPOS s.r.o., Ostrava.

Kontrolováno bylo období od roku 2015 do roku 2021, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v době od listopadu 2021 do března 2022.

Kolegium NKÚ na svém VIII. jednání, které se konalo dne 30. května 2022,

schválilo usnesením č. 13/VIII/2022

kontrolní závěr v tomto znění:

¹ Ciderie Chříč s.r.o. změnila v průběhu kontroly své sídlo z Prahy do okresu Plzeň-sever.

Prostředky státního rozpočtu a Evropské unie poskytované na podporu sociálních podniků

Základní fakta

397,9 mil. Kč	170	587,6 mil. Kč	235
Prostředky OPZ ² vydané na podporu sociálního podnikání	Počet podpořených projektů OPZ	Prostředky IROP ³ vydané na podporu sociálního podnikání	Počet podpořených projektů IROP

Zjištění z kontroly

50 %

Podíl projektů posouzených NKÚ jako neúčelné nebo omezeně účelné, či neefektivní nebo omezeně efektivní z celkového počtu 16 hodnocených projektů.

Nejasné vymezení principů sociálního podnikání

Principy sociálního podnikání byly stanoveny způsobem, který ztěžoval kontrolu jejich naplňování.

1 mil. Kč

Vysoká míra podpory – u jednoho projektu IROP zjištěna podpora na jeden přepočtený úvazek (FTE) osoby ze znevýhodněných skupin na jeden rok ve výši téměř jeden milion korun.

4,7–6,2násobek průměrné výše podpory na osobu

Riziko neefektivnosti – vysoká intenzita finanční podpory u některých projektů OPZ – až šestnásobek oproti průměrné výši podpory na osobu u OPZ.

Nákup nemovitosti od osoby blízké

Podpora sociálního podnikání (69 % z dotace projektu) byla použita na nákup nemovitosti od osoby blízké (IROP).

² Operační program *Zaměstnanost 2014–2020*.

³ *Integrovaný regionální operační program*.

I. Shrnutí a vyhodnocení

- 1.1 NKÚ provedl kontrolu peněžních prostředků vynakládaných v rámci programového období 2014–2020 z operačního programu *Zaměstnanost 2014–2020* (dále také „OPZ“) a *Integrovaného regionálního operačního programu* (dále také „IROP“) na podporu sociálních podniků. V rámci OPZ byla vydána rozhodnutí o poskytnutí dotace na podporu sociálních podniků ve výši cca 585,8 mil. Kč, v IROP ve výši cca 809,8 mil. Kč.
- 1.2 Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie určené na podporu sociálních podniků byly poskytovány a čerpány účelně, efektivně a v souladu s právními předpisy. Kontrola byla provedena u MPSV a MMR, kde se zaměřila na jejich činnost jakožto řídicích orgánů programů, dále u CRR jako zprostředkujícího subjektu IROP a rovněž u 12 vybraných příjemců dotací, u nichž byla prověřena realizace 16 projektů schválených k podpoře. Finanční objem kontrolovaných projektů činil 62,8 mil. Kč.
- 1.3 **Kontrolou byly zjištěny nedostatky v nastavení, řízení a realizaci OPZ a IROP na straně poskytovatelů i příjemců podpory, které významně snižují účelnost a efektivnost poskytovaných a čerpaných peněžních prostředků.**

Principy sociálního podnikání stanovily MPSV a MMR neurčitě a bez určení jednoznačné minimální úrovně nutné pro jejich splnění. Nelze proto věrohodně ověřit jejich naplňování.

Ačkoliv MPSV i MMR (resp. CRR) při výběru projektů zamítly velké množství žádostí nesplňujících stanovená kritéria pro podporu, zjistil NKÚ v systému nedostatky, které umožnily výběr a podporu projektů, u kterých nebyly peněžní prostředky vynaloženy účelně a efektivně. Na vzorku projektů vybraných ke kontrole vyhodnotil NKÚ jako omezeně účelné či omezeně efektivní nebo zcela neúčelné a neefektivní polovinu z nich. Nové sociální podniky často vznikaly s významnou personální vazbou na jejich předpokládané odběratele a dodavatele. Naprostá většina kontrolou prověřených podniků ani tak nedosahuje ekonomických předpokladů obsažených v podnikatelských plánech, které předkládali žadatelé o podporu z OPZ a IROP. Monitorovací systém sledování plnění cílů a přínosů podpory je nedostatečný.

NKÚ zjistil porušení právních předpisů u tří příjemců podpory. V případě IROP zjistil NKÚ významný systémový nedostatek spočívající v proplácení nezpůsobilých výdajů příjemců na nákup nemovitostí od osob blízkých.

- 1.4 Toto celkové zhodnocení se opírá o následující hlavní zjištění z kontroly:
- a) Indikátory nastavené MPSV a MMR pro monitorování plnění cílů podpory nesledují dostatečně přínosy, které má zaměstnání v sociálních podnicích pro osoby z cílových skupin. Je to nedostatek zejména v případě OPZ, kde ze strany MPSV nebyly stanoveny odpovídající indikátory pro sledování cíle sociální integrace cílové skupiny či zamezení jejího vyloučení ze společnosti a usnadnění jejího vstupu na volný trh práce a udržení se na něm. Dále nebyly stanoveny cílové hodnoty indikátorů určených pro sledování plnění cílů podpory sociálního podnikání v případě všech definovaných indikátorů. U žádného z indikátorů v OPZ, u kterých byly cílové hodnoty stanoveny, nelze těchto hodnot dosáhnout. Dosažení většiny cílových hodnot indikátorů IROP se podaří pouze díky jejich snížení provedenému MMR. I v důsledku tohoto kroku je ale efektivita

- podpory v IROP vyjádřená prostřednictvím průměrné výše podpory na jeden přepočtený úvazek asi 4,5× nižší oproti původním předpokladům. MMR nepřistoupilo ke snížení dotace vůči příjemcům podpory, když nesplnili cílové hodnoty indikátorů při ukončení realizace projektu (viz odst. 4.2 až 4.10).
- b) MPSV a MMR nestanovily v rámci OPZ a IROP principy sociálního podnikání (viz odst. 2.12) jednoznačným způsobem. Některé principy sociálního podnikání nastavily nejednoznačně, s neurčitým či deklaratorním vymezením, bez stanovení minimální úrovně nutné k jejich splnění. Důsledkem tohoto stavu je nemožnost prokazatelně ověřit plnění principů sociálního podnikání. Kontrolou u vybraného vzorku projektů NKÚ zjistil, že příjemci podpory z OPZ i IROP prokazovali plnění těchto principů velmi rozdílným způsobem (viz odst. 4.12 až 4.20).
- c) V případě vybraného vzorku projektů NKÚ zjistil, že nové sociální podniky často vznikaly s významnou personální vazbou na jejich předpokládané odběratele a dodavatele. V důsledku toho a dalších faktorů (viz odst. 4.34) nebyly v řadě případů motivací ke vzniku nových sociálních podniků primárně cíle sociálního podnikání jako takové (tedy především podpora osob z cílových skupin), ale spíše ekonomické výhody plynoucí pro příjemce podpory. Ekonomické fungování sociálních podniků se přitom téměř u všech kontrolovaných projektů negativně odchyluje od předpokladů, na jejichž základě byly vybrány k podpoře (viz odst. 4.33 až 4.35). Tato skutečnost je zároveň rizikem udržitelného a nezávislého fungování podpořených podniků.
- d) Pro výběr projektů k podpoře MPSV a MMR nestanovily žádné hranice maximální výše podpory na jednoho účastníka projektu (OPZ), resp. na jedno vytvořené FTE⁴ (IROP). Hodnocení efektivnosti projektů nevěnovaly implementační orgány dostatečnou pozornost. V důsledku toho byly zjištěny případy vysoké finanční intenzity podpory jak v případě OPZ, tak IROP. V případě IROP umožnila nastavená kritéria věcného hodnocení podporu všech žádostí, které prošly do této fáze hodnocení (viz odst. 4.24 až 4.29).
- e) V procesu výběru projektů k podpoře MPSV i MMR (resp. CRR) zamítly velké množství žádostí pro nesplnění stanovených kritérií, což hodnotí NKÚ pozitivně. Přesto MPSV v OPZ podpořilo projekty, u kterých došlo k velmi rozdílnému hodnocení nebo které obdržely méně než 50 % z dosažitelného množství bodů (viz odst. 4.30 až 4.32). Rizika vyplývající z těchto skutečností se potvrdila při hodnocení účelnosti a efektivnosti na vzorku projektů posuzovaných NKÚ u příjemců podpory.
- f) NKÚ vyhodnotil z pohledu vynaložených peněžních prostředků polovinu (osm z 16) posuzovaných projektů jako účelné, příp. účelné s mírnými nedostatky. Zbýlých osm projektů bylo vyhodnoceno jako omezeně účelné nebo neúčelné. V těchto kategoriích byly tři projekty podpořené z OPZ a pět z IROP (viz odst. 4.36 až 4.38).
- g) NKÚ vyhodnotil z pohledu vynaložených peněžních prostředků polovinu (osm z 16) z kontrolovaných projektů jako efektivní, případně efektivní jen s mírnými nedostatky.

⁴ Ekvivalent plného pracovního úvazku (FTE – z anglického označení „full time equivalent“) je ukazatel spotřeby lidské práce. Počítá se jako počet odpracovaných hodin za určité období vydělený počtem hodin, které by za stejné období odpracoval jeden pracovník na plný pracovní úvazek. Umožňuje porovnávat spotřebu lidské práce různých jednotek, které zaměstnávají lidi na částečné úvazky; z hlediska FTE je například stejné, když zkoumaná jednotka zaměstnává jednoho člověka na plný úvazek, jako kdyby zaměstnávala dva lidi na poloviční anebo jednoho na poloviční a dva lidi na čtvrtinový úvazek.

Zbýlých osm projektů NKÚ hodnotil jako omezeně efektivní nebo neefektivní. V této kategorii byly tři projekty podpořené z OPZ a pět projektů z IROP, přičemž nejkritičtěji (jako zcela neefektivní) byl hodnocen jeden projekt podpořený z OPZ a jeden projekt podpořený z IROP (viz odst. 4.40 až 4.42).

- h) NKÚ zjistil u jednoho projektu podpořeného z IROP skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně a vzniku nesrovnalosti v důsledku porušení zákazu nákupu nemovitosti pro účely sociálního podnikání od osoby blízké. V případě tohoto projektu se navíc jednalo o částku 2 864 925 Kč, což činí 69 % prostředků z celkového objemu podpory (viz odst. 4.37). Stejně pochybení NKÚ zjistil při kontrole u poskytovatele podpory také u dvou dalších projektů IROP. Orgány implementační struktury IROP (MMR, CRR) v současné době podrobně prověřují, kolika podpořených projektů sociálního podnikání se toto pochybení skutečně týká. Další porušení právních předpisů nasvědčující porušení rozpočtové kázně a vzniku nesrovnalosti zjistil NKÚ ještě u dalších dvou projektů z kontrolovaného vzorku (viz odst. 4.39 a 4.43).

II. Informace o kontrolované oblasti

2.1 Sociální podnikání řeší potřebné společenské, nejčastěji sociální či environmentální otázky, ekonomicky a společensky udržitelným způsobem, spíše než by se jednalo o podnikání s cílem maximalizovat zisk pro zainteresované osoby, zejména pak vlastníky podniků. Jde tak o podnikání s primárně sociálními cíli, kdy zisk z hospodaření je v první řadě znovu investován do podniku opět za sociálním účelem, příp. do rozvoje místní komunity.

2.2 V programovém období 2014–2020 byla podpora sociálního podnikání v rámci operačních programů spolufinancovaných v ČR z prostředků Evropské unie realizována prostřednictvím:

- operačního programu *Zaměstnanost 2014–2020* řízeného MPSV,
- *Integrovaného regionálního operačního programu* řízeného MMR,
- operačního programu *Praha – pól růstu ČR* (dále také „OP PPR“) řízeného hlavním městem Praha⁵.

2.3 Společenským cílem, k jehož naplnění má vést podpora sociálního podnikání uskutečňovaná z operačních programů spolufinancovaných v ČR z prostředků EU, je zaměstnávání a sociální začleňování osob znevýhodněných na trhu práce ze zdravotních, sociálních či jiných důvodů.

Podpora sociálního podnikání z OPZ

2.4 Podpora sociálního podnikání je z prostředků OPZ poskytována v rámci jeho prioritní osy 2 (dále také „PO 2“) *Sociální začleňování a boj s chudobou*, investiční priority 1, specifického cíle 2.1.2 *Rozvoj sektoru sociální ekonomiky* (dále také „SC 2.1.2 OPZ“). OPZ poskytuje podporu sociálního podnikání také v rámci strategií komunitně vedeného místního rozvoje v rámci PO 2, investiční priority 3, SC 2.3.1 *Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech* (dále také „SC 2.3.1

⁵ Podpora z operačního programu *Praha – pól růstu ČR* poskytnutá na sociální začleňování a na boj proti chudobě byla předmětem kontrolní akce NKÚ č. 18/33, viz [kontrolní akce č. 18/33 | NKÚ \(nku.cz\)](#). Proto je další text této části kontrolního závěru věnován již jen podpoře sociálního podnikání z OPZ a IROP, jež byla obsahem kontrolní akce č. 21/22.

OPZ“). Podpora sociálního podnikání poskytovaná v rámci SC 2.3.1 musí být v souladu se zaměřením prioritní osy 2 OPZ.

2.5 Podpora z OPZ je primárně určena na zajištění provozu sociálních podniků (dále také „SP“) formou úhrady vzniklých mezd, nákladů na školení a vzdělávání a nezbytný marketing. Pořizování technologií, zařízení a vybavení je z prostředků *Evropského sociálního fondu* možné do 50 % rozpočtu za podmínek stanovených v příslušných výzvách a na nich navazující dokumentace. Je poskytována formou ex-ante plateb s využitím nepřímých nákladů ve výši 25 % rozpočtu, přičemž míra spolufinancování příjemců podpory u většiny výzev činí 15 %. Doba udržitelnosti nebyla pro projekty OPZ stanovena. Přehled celkové finanční alokace, výše prostředků odpovídající vydaným rozhodnutím o poskytnutí dotace (dále také „RoPD“) i skutečně vzniklých způsobilých výdajů představuje tabulka č. 1. Podrobný přehled podle výzev, v jejichž rámci došlo v OPZ k podpoře projektů sociálního podnikání, je uveden v **příloze č. 4** tohoto kontrolního závěru.

Tabulka č. 1: Finanční alokace OPZ na podporu sociálního podnikání a její čerpání (v Kč)

Celková finanční alokace**	Vydaná rozhodnutí o poskytnutí dotace*	Celkové způsobilé výdaje	Z toho celkové způsobilé výdaje hrazené z OPZ
3 229 972 000,00	585 780 248,81	471 178 223,37	397 940 816,49

Zdroj: MPSV, MS2014+, stav k 02/2022.

Vysvětlivky:

* Bez projektů nedokončených – ukončených příjemcem.

** V rámci některých výzev bylo možné podporovat i jiné aktivity než jen sociální podnikání, přičemž alokace pro jednotlivé aktivity nebyla specifikována.

2.6 V rámci výzev OPZ vyhlášených na podporu sociálního podnikání bylo podáno 1 007 žádostí o podporu, MPSV vydalo RoPD pro 170 žádostí o podporu.⁶

Podpora sociálního podnikání z IROP

2.7 Sociální podnikání je z IROP podporováno v rámci specifického cíle (dále také „SC“) 2.2 *Vznik nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání* (dále také „SC 2.2 IROP“) a v rámci SC 4.1 *Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu* (dále také „SC 4.1 IROP“). Cílem podpory v rámci SC 2.2 IROP je vznik a rozvoj sociálních podniků. Jedná se o aktivity, které by měly umožnit sociálně vyloučeným osobám a osobám ohroženým sociálním vyloučením vstup na trh práce a do podnikatelského prostředí. Podpora z IROP, konkrétně z *Evropského fondu pro regionální rozvoj* (dále také „EFRR“), je určena na vytváření pracovních míst pro osoby znevýhodněné na trhu práce, na budování nových SP, nebo na rozšíření stávajících aktivit.

2.8 Podpora z IROP je primárně určena na vybavení SP nezbytným majetkem a zařízením a výstavbu a rekonstrukci budov. Je poskytována formou ex-post plateb, bez využití nepřímých nákladů, přičemž míra spolufinancování ze strany příjemců podpory činí 15 %. Příjemci podpory jsou povinni po skončení projektů dodržovat pětiletou lhůtu udržitelnosti výstupů podpořených projektů. Přehled celkové finanční alokace, výše prostředků odpovídající vydaným právním aktům i skutečně vzniklých způsobilých výdajů představuje tabulka č. 2.

⁶ Ze 170 RoPD je 108 RoPD vydáno v rámci SC 2.1.2., z toho dvě pro území hl. města Prahy (výzva č. 105), dvě v rámci *Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám* (výzva č. 26) a jedno pro MPSV v rámci výzvy č. 16.

Podrobný přehled podle výzev, v rámci kterých došlo v IROP k podpoře projektů sociálního podnikání, je uveden v **příloze č. 4** tohoto kontrolního závěru.

Tabulka č. 2: Finanční alokace IROP na podporu sociálního podnikání a její čerpání (v Kč)

Celková finanční alokace	Vydaná rozhodnutí o poskytnutí dotace*	Celkové způsobilé výdaje	Z toho celkové způsobilé výdaje hrazené z IROP
1 311 524 947,00	809 767 141,51	691 271 849,82	587 581 072,35

Zdroj: MMR, MS2014+, stav k 02/2022.

Vysvětlivka:

* Bez projektů nedokončených – ukončených příjemcem.

2.9 V rámci výzev IROP vyhlášených na podporu sociálního podnikání bylo podáno 669 žádostí o podporu, MMR vydalo RoPD pro 235 žádostí o podporu.⁷

Cílové skupiny a principy sociálního podnikání

2.10 Sociální podnikání není v České republice upraveno právním předpisem. Koordinace mezi poskytovateli podpor je zajištěna pouze omezeně. Ke spolupráci mezi zapojenými subjekty dosud docházelo především prostřednictvím vzájemné účasti v programových partnerstvích, pracovních týmech či plánovacích komisích. NKÚ v této souvislosti upozorňuje na skutečnost, kterou popsal ve svém kontrolním závěru z kontrolní akce č. 18/33, kdy z operačního programu *Praha – pól růstu ČR* byla v hlavním městě Praze podpora překvapivě zacílena na výrazně širší skupinu osob a za výhodnějších podmínek financování, než jak tomu bylo u podpory projektů sociálního podnikání v rámci ostatních operačních programů určených pro regiony s horší socioekonomickou situací.⁸ Hlavní město Praha jako řídicí orgán tohoto operačního programu neakceptoval doporučení Ministerstva práce a sociálních věcí k úpravě vymezení cílové skupiny a podmínek financování projektů.

2.11 V OPZ a IROP jsou jako znevýhodněné osoby, jejichž zaměstnávání je v projektech sociálního podnikání podporováno, definovány následující cílové skupiny⁹ (dále také „CS“):

- osoby dlouhodobě či opakovaně nezaměstnané,
- osoby se zdravotním postižením,
- osoby v nebo po výkonu trestu,
- osoby opouštějící institucionální zařízení,
- azylanti do 12 měsíců od získání azylu,
- osoby pečující o jiné závislé osoby,
- osoby ohrožené vícenásobnými riziky,
- osoby pečující o malé děti,
- uchazeči o zaměstnání a zájemci o zaměstnání a neaktivní osoby ve věku 55–64 let,
- mladé osoby.

2.12 V OPZ a IROP jsou pro vymezení toho, jaké charakteristiky musí podpořený subjekt splňovat, aby jej bylo možné považovat za sociální podnik, používány principy sociálního

⁷ Z 235 RoPD je 142 RoPD vydáno v rámci individuálních výzev (z toho devět v rámci výzvy č. 90), 93 RoPD bylo vydáno v rámci integrovaných výzev (21 v rámci SC 2.2 a 72 v rámci SC 4.1).

⁸ Více na <https://www.nku.cz/scripts/rka/detail.asp?cisloakce=18/33&rok=0&sestava=0>.

⁹ Jedná se o maximální šíři cílových skupin – konkrétní podporované cílové skupiny byly definovány v textech příslušných výzev.

podnikání.¹⁰ Příjemci podpory jsou povinni tyto principy dodržovat nejen během realizace svých projektů, ale v případě projektů IROP i po jejich skončení v době udržitelnosti. Rozhodným okamžikem, ke kterému musí dojít k naplnění stanovených principů ve vztahu k realizovaným projektům, je přitom datum ukončení realizace projektu. Principy sociálního podnikání jsou v IROP a OPZ definovány obdobným způsobem¹¹ a mají zajistit dodržování stanovených podmínek v oblastech sociální, ekonomické, environmentální a místního prospěchu. Podrobné informace k principům sociálního podnikání používaným v obou operačních programech jsou uvedeny v **příloze č. 3** tohoto kontrolního závěru.

2.13 Oprávněnými žadateli o dotaci jsou osoby samostatně výdělečně činné, obchodní korporace a nestátní neziskové organizace. Mezi nejčastější činnosti, kterými se sociální podniky zabývají, patří výroba potravin, stavebnictví, textilní služby, kovovýroba a dřevovýroba, kavárny, pražírny, lihovary, pivovary, palírny, úklidové služby, prádelny a podobné služby.

III. Rozsah kontroly

3.1 Cílem kontrolní akce bylo prověřit, zda peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie určené na podporu sociálních podniků byly poskytovány a čerpány účelně, efektivně a v souladu s právními předpisy.

3.2 Za účelné se považuje takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů¹². Poskytování a čerpání peněžních prostředků bylo tedy účelné, když došlo k naplnění stanovených cílů především ve smyslu toho, že došlo ke vzniku nového sociálního podniku nebo k rozšíření činnosti stávajícího sociálního podniku, přičemž podpořené subjekty dodržovaly povinnost naplňovat po stanovené období principy sociálního podnikání. V konečném důsledku (přínosu) měla podpora vést k posílení postavení osob z cílových skupin na trhu práce.

3.3 Za efektivní se považuje takové použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění¹³. Poskytování a čerpání peněžních prostředků bylo tedy efektivní, pokud bylo zajištěno optimální vynaložení prostředků vzhledem k výstupům projektu sociálního podnikání a pokud byly financovány jen výdaje související s jeho realizací a nezbytné pro naplnění jeho cílů. Hospodárností se rozumí takové použití veřejných prostředků, které zajistí plnění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků při zajištění odpovídající kvality plnění úkolů¹⁴, kdy zejména nebyly při plnění

¹⁰ V OPZ se tyto principy nazývají rozpoznávacími znaky, v dalším textu se pro zjednodušení používá pojem „principy“. Principy sociálního podnikání uplatňované v OPZ a IROP vycházejí z indikátorů tematické sítě pro sociální ekonomiku, viz www.tessea.cz.

¹¹ IROP má oproti OPZ některé principy definované jen jako doporučené.

¹² Dle ustanovení § 2 písm. o) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

¹³ Dle ustanovení § 2 písm. n) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

¹⁴ Dle ustanovení § 2 písm. m) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

těchto úkolů překročeny náklady v místě a čase obvyklé. Posouzení hospodárnosti bylo v této kontrole součástí celkového posouzení efektivnosti.

3.4 Za účelem naplnění cíle kontrolní akce NKÚ posuzoval zjištěné skutečnosti k zodpovězení těchto otázek:

- A. *Nastavily řídicí orgány OPZ a IROP cíle a indikátory tak, aby poskytovaly informace o účelnosti a efektivnosti poskytované podpory?*
- B. *Nastavily řídicí orgány principy sociálního podnikání tak, aby zajistily poskytnutí účelné podpory?*
- C. *Provedly orgány implementační struktury výběr projektů k podpoře tak, aby bylo zajištěno poskytnutí podpory účelným a efektivním projektům?*
- D. *Byly peněžní prostředky na podporu vybraných sociálních podniků poskytovány a čerpány účelně?*
- E. *Byly peněžní prostředky na podporu vybraných sociálních podniků poskytovány a čerpány efektivně a v souladu s právními předpisy?*

3.5 NKÚ provedl kontrolu u MPSV jako řídicího orgánu operačního programu *Zaměstnanost 2014–2020*, u MMR jako řídicího orgánu *Integrovaného regionálního operačního programu*, u CRR jako zprostředkujícího subjektu tohoto operačního programu a u vybraných příjemců podpory z těchto operačních programů.

3.6 NKÚ kontroloval zejména skutečnosti týkající se podpory sociálního podnikání poskytované v rámci SC 2.1.2 OPZ a SC 2.2 IROP, neboť tyto specifické cíle byly zaměřeny výlučně na podporu sociálního podnikání. Podpora sociálního podnikání poskytovaná v rámci SC 2.3.1 OPZ a SC 4.1 IROP zaměřených na podporu místního rozvoje a umožňujících podporu i jiných opatření než pouze sociálního podnikání byla kontrolována pouze z pohledu nastavení základních pravidel podpory a jejího obecného rámce (především vymezení sociálního podnikání, jeho cílů a indikátorů, finanční alokace).

3.7 Ke kontrole byl vybrán vzorek 16 projektů realizovaných u 12 příjemců podpory (dále také „vybrané projekty“). Vzorek se skládal z osmi projektů realizovaných v rámci OPZ a z osmi projektů realizovaných v rámci IROP. NKÚ vyhodnotil u každého z nich na základě zjištěných skutečností podle čtyřstupňové škály účelnost a efektivnost vynaložených peněžních prostředků ve smyslu jejich vymezení uvedeném v odst. 3.2 a 3.3; podrobnosti ke kritériím vyhodnocení jsou uvedeny v **příloze č. 2** tohoto kontrolního závěru.

3.8 Při výběru projektů určených ke kontrole postupoval NKÚ především podle věcného kritéria, aby bylo zajištěno zastoupení různých typů podporovaných aktivit a poměrné zastoupení nově vznikajících i stávajících sociálních podniků. Dále NKÚ využil hledisko kvantitativní, kdy při výběru preferoval finančně významnější projekty, jejichž realizace již byla ukončena. Do výběru zahrnul NKÚ také příjemce, kteří ve sledovaném období realizovali buď dva následné projekty, nebo dva souběžné, navazující, vzájemně se podporující projekty podpořené z obou operačních programů.

3.9 Finanční objem kontrolovaných projektů činil 62,8 mil. Kč, což reprezentuje cca 5,4 % z částky způsobilých výdajů vynaložených na podporu sociálního podnikání v době ukončení kontroly. V případě OPZ se jedná o cca 9,66 % z celkové částky způsobilých výdajů schválených v rámci výzev, ze kterých byly vybrány projekty ke kontrole, v případě prostředků IROP pak o cca 5,9 % z této částky.

3.10 Kontrolovaným obdobím byly roky 2015 až 2021, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

A. Nastavily řídicí orgány OPZ a IROP cíle a indikátory tak, aby poskytovaly informace o účelnosti a efektivnosti poskytované podpory?

4.1 Jedním ze základních předpokladů zajištění účelnosti a efektivnosti poskytování podpory je správné nastavení cílů podpory a indikátorů stanovených pro jejich sledování. Správně nastavené cíle a indikátory mají přinášet významné průběžné informace o dosahované účelnosti a efektivnosti poskytované podpory a vést tak případně k jejímu lepšímu zacílení ještě v probíhajícím či příštím programovém období.

→ MPSV nestanovilo cíle a indikátory tak, aby přinášely dostatečné informace o tom, jakých přínosů je dosahováno pro zaměstnané osoby z cílových skupin.

4.2 Za cíl podpory sociálního podnikání v OPZ považuje MPSV vznik nových podniků a rozvoj již existujících sociálních podniků v souladu s principy sociálního podnikání uvedenými v sadě rozpoznávacích znaků. Plnění tohoto cíle je v případě SC 2.1.2 OPZ¹⁵ vyjádřeno prostřednictvím indikátorů uvedených v následující tabulce č. 3:

Tabulka č. 3: Stanovené a dosažené hodnoty vybraných indikátorů SC 2.1.2 OPZ

Indikátor		Kategorie regionu	Cílová hodnota	Dosažená hodnota
Kód	Název			
1 02 11	Počet sociálních podniků vzniklých díky podpoře, které fungují i po ukončení podpory	Méně rozvinuté	83	27
		Více rozvinuté	9	0
1 02 12	Počet podpořených již existujících sociálních podniků	Méně rozvinuté	Nebylo stanoveno	34
		Více rozvinuté	Nebylo stanoveno	1
1 02 13	Počet sociálních podniků vzniklých díky podpoře	Méně rozvinuté	124	59
		Více rozvinuté	14	0
6 00 00	Celkový počet účastníků	Méně rozvinuté	Nebylo stanoveno	732
		Více rozvinuté	Nebylo stanoveno	7

Zdroj: PD OPZ, MPSV, MS2014+, stav k 02/2022.

4.3 Cílové hodnoty, kterých mělo být poskytováním podpory dosaženo, stanovilo MPSV pouze pro nově vznikající sociální podniky v rámci SC 2.1.2 OPZ. Cíl podporovat nově vznikající sociální podniky byl v rámci tohoto SC definován v souladu s principy SMART¹⁶. Žádné cílové hodnoty však nebyly stanoveny v případě podpory již existujících sociálních podniků, ani u indikátorů sledujících podpořené osoby¹⁷ a jejich charakteristiky¹⁸. Peněžní prostředky

¹⁵ V rámci SC 2.3.1 OPZ MPSV indikátory výlučně pro sledování podpory poskytované sociálním podnikům v programovém dokumentu OPZ nestanovilo.

¹⁶ SMART = akronym z anglických termínů: *specific* (konkrétní), *measurable* (měřitelný), *achievable* (dosažitelný), *relevant* (relevantní), *time-bound* (časově vymezený).

¹⁷ V tabulce č. 3 je uveden pouze nejvýznamnější z těchto indikátorů – 6 00 00 *Celkový počet účastníků*.

¹⁸ Jedná se např. o sledování osob podle pohlaví, vzdělání, předchozí účasti na trhu práce, příslušnosti k vymezeným cílovým skupinám apod.

vynaložené MPSV navíc v případě nových sociálních podniků vzniklých díky podpoře OPZ nezajistily dosažení stanovených cílových hodnot.

4.4 MPSV v programovém dokumentu OPZ stanovilo, že v rámci sociálních podniků budou podporovány aktivity směřující k posílení postavení osob sociálně vyloučených či ohrožených sociálním vyloučením na trhu práce. Cílem těchto aktivit je sociální integrace cílové skupiny (či zamezení jejího vyloučení ze společnosti) a usnadnění vstupu a udržení cílové skupiny na volném trhu práce. Pro takto definovaný cíl však MPSV nenastavilo žádné vhodné indikátory, které by umožňovaly jeho měření, a tudíž ani cílovou hodnotu, jejíž dosažení by považovalo za účelné vynaložení prostředků programu. Zaměstnání osob z cílových skupin v podpořených sociálních podnicích je MPSV navíc požadováno pouze v průběhu realizace projektů, přičemž pro zahrnutí podpořené osoby do hodnoty základního indikátoru 6 00 00 postačuje dosažení stanoveného počtu hodin podpory poskytnuté této osobě¹⁹.

→ Efektivnost podpory IROP vyjádřená prostřednictvím průměrné výše podpory na jeden přepočtený úvazek je oproti předpokladům asi 4,5× nižší.

4.5 Cíl podpory sociálního podnikání v IROP je definován jako vznik nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání. Plnění tohoto cíle je v případě SC 2.2 IROP²⁰ vyjádřeno prostřednictvím výstupových indikátorů uvedených v následující tabulce č. 4 a výsledkového indikátoru 1 04 11 *Míra nezaměstnanosti osob s nejnižším vzděláním*. MMR přitom nastavilo cíl podpory a výstupové indikátory pro jeho sledování zejména na úrovni příjemce v případě SC 2.2 tak, že odpovídají principům SMART. Výsledkový indikátor však nemá vazbu na výstupové indikátory sledované na úrovni příjemce a skutečný přínos projektů IROP k naplnění tohoto indikátoru tak nelze prokázat.

Tabulka č. 4: Přehled dosahování cílových hodnot u výstupových indikátorů SC 2.2 IROP

Indikátor		Měrná jednotka	Cílová hodnota	Dosažená hodnota
Kód	Název			
1 00 00	Počet podniků pobírajících podporu	Podnik	160	141
1 01 02	Počet podniků pobírajících granty	Podnik	160	141
1 03 00	Soukromé investice odpovídající veřejné podpoře podniků (granty)	EUR	11 000 000,00	21 335 423,00
1 01 05	Počet nových podniků, které dostávají podporu	Podnik	80	74
1 04 00	Zvýšení zaměstnanosti v podporovaných podnicích	FTE	441,00	372,05
1 04 03	Zvýšení zaměstnanosti v podporovaných podnicích se zaměřením na znevýhodněné skupiny	FTE	596,00	285,23

Zdroj: PD IROP, MMR, MS014+, stav k 02/2022.

Pozn.: Na úrovni příjemce jsou sledovány indikátory 1 01 05, 1 04 00, 1 04 03.

4.6 Cílových hodnot výstupových indikátorů IROP uvedených v tabulce č. 4 však bude dosaženo díky jejich významné revizi provedené MMR v roce 2020²¹. Snížení cílových hodnot indikátorů o 22 %, resp. 25 %, při zachování plánované alokace vede mj. k nárůstu výše podpory na jeden přepočtený úvazek. Efektivita podpory vyjádřená prostřednictvím průměrné výše podpory na jeden přepočtený úvazek je v IROP oproti původním předpokladům MMR asi 4,5× nižší.

¹⁹ Obecně se jedná o podporu ve výši jen 40 hodin.

²⁰ V rámci SC 4.1 IROP MMR indikátory výlučně pro sledování podpory poskytované sociálním podnikům v programovém dokumentu IROP nestanovilo.

²¹ Cílová hodnota indikátorů 1 00 00 a 1 01 02 byla snížena z hodnoty 383, indikátoru 1 01 05 z hodnoty 320 a indikátoru 1 04 00 z hodnoty 1 988.

4.7 Jedním z druhů pomoci realizované v rámci SC 2.2 IROP bylo poskytování podpory znevýhodněným osobám žijícím v sociálně vyloučených lokalitách (dále také „SVL“) prostřednictvím výzev č. 11 a 43 IROP. V těchto dvou výzvách byla ze strany MMR vyplacena podpora ve výši více než 350 mil. Kč. NKÚ přitom zjistil, že MMR nestanovilo žádné specifické indikátory pro sledování tohoto druhu pomoci. Důsledkem tohoto stavu je skutečnost, že neexistuje žádná informace o tom, kolik osob bylo v SVL skutečně podpořeno a zda tato hodnota naplňuje původně plánovaný cíl podpory směřované do SVL.

4.8 Za pozitivní prvek považuje NKÚ v případě podpory z IROP oproti podpoře poskytované z OPZ skutečnost, že v tomto operačním programu je prostřednictvím stanovených indikátorů možné sledovat, jak se v podpořených sociálních podnicích oproti stavu před realizací projektů změnila celková zaměstnanost a specificky ve vztahu k osobám ze znevýhodněných skupin. Tato charakteristika je v IROP sledována i po skončení realizace projektů v době jejich udržitelnosti, přičemž příjemci podpory jsou povinni stanovené cílové hodnoty udržovat. V případě projektů OPZ nebyla doba udržitelnosti vůbec stanovena, což NKÚ vyhodnotil jako negativum v systému poskytování podpory z OPZ, neboť takovýto stav neodpovídá deklarovanému zájmu MPSV podporovat konkurenceschopné sociální podniky s potenciálem dlouhodobého fungování. Na vzorku projektů vybraných ke kontrole NKÚ bylo zároveň zjištěno, že v některých případech se pořizovaly technologie a dlouhodobý hmotný majetek, a proto by u takovýchto projektů bylo stanovení doby udržitelnosti žádoucí.

→ U projektů IROP nepřistoupilo MMR ke snížení dotace vůči příjemcům podpory, když nesplnili cílové hodnoty indikátorů při ukončení realizace projektu.

4.9 NKÚ naopak v případě IROP oproti OPZ zjistil, že MMR nedostatečně nastavilo způsob ověřování plnění indikátorů k datu ukončení projektu²² uvedenému v RoPD a nestanovilo konkrétní způsob výpočtu krácení dotace v případě nesplnění indikátorů ke stanovenému termínu. NKÚ zjistil, že plnění podmínky uložené příjemcům podpory v RoPD, tj. dosáhnout stanovených cílových hodnot indikátorů 1 04 00 a 1 04 03 k datu ukončení projektu, bylo CRR ověřováno až s ročním zpožděním při kontrole první podané zprávy o udržitelnosti. Zároveň přitom NKÚ zjistil, že implementační orgány IROP příjemce podpory za nenaplnění indikátorů k datu ukončení projektu nijak nesankcionují a příjemci podpory tak de facto vůbec nemusí stanovené podmínky dodržovat, přestože jsou k tomu dle RoPD zavázáni. Tento nedostatek názorněji ilustruje příklad č. 1:

Příklad č. 1

Příjemce podpory v rámci projektu č. 151 měl vytvořit dva přepočtené pracovní úvazky (2,0 FTE). K požadovanému datu ale povinnost nesplnil, když do vytvořených FTE započítal také osoby, které nesplňovaly stanovené podmínky. Ve skutečnosti tak vytvořil pouze 1,23 FTE.

Tuto skutečnost však CRR při kontrole první zprávy o udržitelnosti projektu nezjistilo, a to z důvodu nevhodně nastavených kontrolních postupů ze strany MMR. Toto pochybení příjemce podpory zjistilo CRR až prostřednictvím kontroly na místě při následné kontrole druhé zprávy o udržitelnosti projektu.

CRR však toto kontrolní zjištění zpětně neuplatnilo jako nesplnění podmínek poskytnutí podpory projektu a nevyvodilo žádné důsledky pro příjemce podpory. Teprve na základě

²² Jedná se buď o termín ukončení projektu, nebo o termín do 90 dnů od ukončení projektu.

upozornění NKÚ provádí CRR revizi svých kontrolních zjištění (v době ukončení kontroly NKÚ nebyl znám její výsledek).

4.10 NKÚ ve vztahu ke zjištění popsanému v příkladu č. 1 vyhodnotil, že daný stav byl také důsledkem nedostatečného nastavení kontrolních postupů IROP ze strany MMR pro ověřování naplnění podmínek souvisejících s prokazováním plnění indikátorů 1 04 00 a 1 04 03. Nedostatečné kontrolní postupy byly MMR zpřesněny k 28. 4. 2020 doplněním kontrolních listů o povinnost ověřit, zda „... počet vytvořených pracovních míst představuje čistý přírůstek pracovních míst v organizaci oproti průměru za posledních 12 měsíců před realizací projektu, přičemž pracovní místa musí vzniknout v přímé souvislosti s projektem“. Ani toto zpřesnění však přitom nebylo dostatečné, neboť MMR ani v něm nestanovilo přesnou metodiku výpočtu indikátorů. To se např. projevilo rozdílným přístupem CRR u dvou projektů vybraného vzorku (č. 119 a 151). Náprava byla v IROP zajištěna teprve dalším zpřesněním kontrolních postupů s účinností od 28. 4. 2021.

B. Nastavily řídicí orgány principy sociálního podnikání tak, aby zajistily poskytnutí účelné podpory?

4.11 Jedním ze základních předpokladů pro zajištění účelnosti poskytnuté podpory je její poskytování pouze podnikům, které je možné za *sociální* skutečně považovat. V podmínkách OPZ i IROP se za sociální podniky považují takové, které naplňují a dodržují principy sociálního podnikání stanovené pro tyto operační programy (viz **příloha č. 3** tohoto kontrolního závěru). NKÚ ve vztahu k principům sociálního podnikání ověřil zejména:

- vymezení principů sociálního podnikání, jednoznačnost a úplnost principů;
- konzistenci názvů, smyslu, obsahu a způsobů naplnění jednotlivých principů;
- funkčnost požadavků na způsoby naplnění principů.

→ Vymezení principů sociálního podnikání je nastaveno nejasně nebo nevhodně, což omezuje kontrolu jejich naplňování s rizikem pro účelnost vynaložených prostředků.

4.12 Na vzorku vybraných projektů NKÚ zjistil, že příjemci podpory prokazují dodržování principů sociálního podnikání rozdílným způsobem. A to zejména kvůli často vágnímu, neurčitému a deklaratornímu vymezení jednotlivých principů bez stanovení jednoznačné minimální úrovně nutné k jejich splnění. NKÚ přitom zjistil, že orgány implementační struktury neodhalily žádné případy týkající se neplnění či nedodržování principů, které by vedly k uplatnění sankcí vůči příjemcům podpory²³, což NKÚ považuje za jeden z možných důsledků tohoto stavu. NKÚ zjistil také omezenou funkčnost způsobů prokazování plnění principů sociálního podnikání narážející na možnosti dané ustanoveními zákona o účetnictví²⁴. Podrobnosti k nejdůležitějším zjištěním týkajícím se principů sociálního podnikání jsou uvedeny v odstavcích 4.13 – 4.20.

4.13 V případě požadavku, aby *podíl osob ze znevýhodněných skupin tvořil více než 30 % zaměstnanců sociálního podniku*, dosud nebylo metodicky nastaveno, po jak dlouhou dobu od počátku zaměstnání v sociálním podniku lze osobu ze znevýhodněné skupiny stále jako takovou vykazovat. V důsledku toho může být jako „znevýhodněná“ v sociálním podniku vykazována osoba, která začala v podniku před čtyřmi roky pracovat jako osoba dlouhodobě

²³ S výjimkou projektu č. 119, kdy ale uplatněná sankce týkající se porušení principu sociálního podnikání popsaného v odst. 4.17 byla po zpřesnění pravidel poskytovatelem podpory revokována.

²⁴ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

nezaměstnaná. Takováto osoba však již v daný moment kritéria pro její zařazení mezi dlouhodobě nezaměstnané osoby řadu let fakticky nesplňuje.

4.14 Pro naplnění *společensky prospěšného cíle zaměstnávání osob ze znevýhodněných skupin* je nezbytné, aby se těmto osobám dostalo v sociálním podniku péče respektující jejich individuální specifické potřeby. Jedním z hlavních nástrojů směřujících k zajištění tohoto stavu je používání takových personálních nástrojů, které podporují rozvoj a integraci těchto zaměstnanců. V případě IROP však byl odpovídající princip nastaven pouze jako doporučující, nikoliv povinný. MMR pro prokazování naplnění tohoto principu ani nenastavilo potřebné postupy, jak jeho plnění dokládat. Jak v případě OPZ, tak v případě IROP dále není z vymezení jednoznačně patrné, jaký je žádoucí cílový stav či určitá nezbytná úroveň naplnění tohoto principu. Rozsah činností uskutečněných u jednotlivých příjemců podpory, způsob jejich prokazování a dosažený výsledný stav se tak mezi příjemci podpory významně odlišovaly, jak je patrné z příkladu č. 2:

Příklad č. 2

Příjemce podpory projektu č. 3498 (IROP) v podnikatelském plánu předpokládal, že každý zaměstnanec z cílové skupiny absolvuje v prvním roce realizace projektu sedm školení. Ve skutečnosti došlo pouze k proškolení na práci s pořízeným strojem a část zaměstnanců absolvovala školení základů finanční gramotnosti. Individuální vzdělávací plán zaměstnanců nebyl realizován.

Oproti tomu v případě projektu č. 3365 (IROP) byly pro každého zaměstnance z cílových skupin zpracovány individuální rozvojové plány, probíhal jak systém interního coachingu a psychosociální podpora poskytovaná odborně vzdělanými osobami s praxí, tak externí školení a stáže na seznámení se s potřebnými technologiemi, programy a postupy.

4.15 V případě požadavku na to, aby zaměstnanci anebo členové byli pravidelně a systematicky informováni o chodu podniku, výsledcích hospodaření a naplňování společensky prospěšných cílů a zapojeni do rozhodování o směřování podniku, nebyla ani v případě OPZ, ani v případě IROP nastavena pravidla dostatečně takovým způsobem, aby bylo patrné, jaký je žádoucí cílový stav či určitá nezbytná úroveň naplnění tohoto znaku. Následující příklad č. 3 znázorňuje, jaká úroveň plnění byla ze strany poskytovatele podpory akceptovatelná:

Příklad č. 3

Příjemce podpory projektu č. 3525 (IROP) předložil kontrole NKÚ tři zápisy z porad, které se konaly zhruba v ročních rozestupech. Dva z těchto tří zápisů se přitom ani netýkaly celého podniku, ale pouze jedné ze dvou provozoven. Ze zápisů vyplývá, že na těchto poradách se řešily pouze běžné provozní záležitosti podniku. Ze zápisů není patrné, že by příjemce podpory v rámci porad informoval zaměstnance o naplňování společensky prospěšných cílů sociálního podniku nebo že by bylo zaměstnancům podniku umožněno zapojit se do rozhodování o směřování podniku.

4.16 V případě principu požadujícího, aby *minimálně 51 % případného zisku bylo reinvestováno zpět do rozvoje sociálního podniku*, se v praxi ukázalo, že prokazování plnění je problematické zejména v případě projektů OPZ, u kterých není stanovena doba udržitelnosti a projekty zpravidla trvají dva roky. Nastávají běžně případy, že dvouletá doba trvání projektu začíná běžet v průběhu kalendářního (a tedy i účetního) roku. MPSV tak často při kontrole plnění podmínek během realizace projektů mohlo vycházet z údajů pouze za jedno uzavřené

účetní období. K prokázání splnění předepsaných podmínek přitom postačuje ponechání zisku na účtu nerozděleného zisku, tudíž existuje riziko, že zisk nebude následně skutečně reinvestován do rozvoje sociálního podniku.

4.17 Po sociálních podnicích se požaduje, aby alespoň 30 % z celkových výnosů tvořily tržby z prodeje výrobků nebo služeb. Nejasnosti byly zjištěny v tom, zda do tržeb z prodeje výrobků nebo služeb počítat i tržby z prodeje zboží, tedy výrobku nakoupeného od jiného subjektu za účelem dalšího prodeje, či nikoliv. MPSV dle svého vyjádření umožňovalo tržby z prodeje zboží v projektech dotovaných z OPZ započítávat, přestože to nebylo z definice principu a požadavků na jeho naplnění patrné. V případě IROP byla zjištěna změna přístupu během realizace programu, což dokazuje nejasnosti v chápání významu a smyslu tohoto principu.

4.18 Po příjemcích podpory se dále požaduje, aby měli formulované zásady environmentálně šetrného podnikání a tyto zásady dodržovali v praxi. NKÚ zjistil, že poskytovatelé podpory nedostatečně definovali pravidla určující, jakým způsobem se dodržování zásad environmentálně šetrného podnikání mělo ze strany příjemců podpory prokazovat. V případě IROP nebyly minimální požadavky vůbec stanoveny, v případě OPZ postačovalo doložení pouhých tří účetních dokladů za nákup ekologicky šetrných výrobků (např. čistících prostředků). Předložení tří účetních dokladů v cenách jednotlivě desítek či stovek korun, kterými příjemci podpory často dodržování zásad environmentálně šetrného podnikání deklarovali, přitom nemůže poskytnout potřebnou míru jistoty, že sociální podniky skutečně podnikají šetrně k životnímu prostředí.

4.19 Prostřednictvím podmínek stanovených v kategorii principu *místní prospěch* by mělo být zajištěno přednostní uspokojování potřeb místní komunity a místní poptávky, přednostní využívání místních zdrojů a zajištěna spolupráce sociálního podniku s místními aktéry. Minimální míra, kterou poskytovatelé podpory stanovili pro prokázání, že došlo k plnění stanovených podmínek, ale nemůže zajistit, že k požadovaným skutečnostem dochází. K tomu nemohou postačovat pouhé tři účetní doklady odběratelů, resp. dodavatelů, vzniklé za uplynulých 12 měsíců, které jako povinné k předložení v rámci OPZ stanovilo MPSV. Navíc pro MPSV bylo dostatečné, aby sídlo či provozovna odběratelů či dodavatelů byly umístěny nejdále v sousedním kraji nebo v přeshraničním regionu. Takovéto územní vymezení lokální (místní) principu prospěchu dostatečně neakcentuje a nelze jím prokazovat přednostní uspokojování potřeb místní komunity a místní poptávky nebo přednostní využívání místních zdrojů. Příjemce např. ze západního okraje Středočeského kraje tak podmínku *místního prospěchu* může formálně splnit předložením faktury za odběr zboží či služby od dodavatele z kraje Vysočina vzdáleném od něj desítky či stovky kilometrů. Podmínky IROP obsahují stejné územní vymezení, přičemž nebylo definováno žádné splnitelné minimum pro doložení naplnění uvedeného principu.

4.20 V případě zajištění *spolupráce s místními aktéry* byl pouze stanoven okruh možných vhodných aktérů, aniž by bylo specifikováno, jaké by měly být formy spolupráce nebo co by měly přinášet. U mnoha vybraných projektů bylo zjištěno, že byť spolupráce formálně probíhala, neměla žádné další efekty kromě zajištění odběratelsko-dodavatelských vztahů a zaměstnání osob z cílové skupiny v sociálním podniku. Rozdílnost přístupů uplatněných příjemci podpory demonstruje příklad č. 4:

Příklad č. 4

Příjemce podpory projektu č. 3498 (IROP) doložil spolupráci s místními aktéry smlouvou, na jejímž základě probíhala spolupráce formou konzultací a prací při vyřizování získávání dotace

z IROP a následného zpracování zpráv o udržitelnosti. Příjemce dále spolupracoval s místním úřadem práce, se kterým ale uzavřenou smlouvu neměl a jehož prostřednictvím inzeroval volné pracovní pozice. Úřad práce mu na druhou stranu zasílal vhodné uchazeče o zaměstnání. Příjemce kontaktoval i místní samosprávu, ale žádná formální dohoda nevznikla. Veškerá uskutečněná spolupráce tak měla povahu pouze odběratelsko-dodavatelských vztahů a spolupráce při zaměstnávání osob bez dalšího přídavného efektu.

Příjemce podpory projektu č. 9671 (OPZ) naopak účelně spolupracoval v rámci své činnosti s místními orgány obce při zajištění konání veřejně prospěšných akcí formou zapůjčení potřebného vybavení pro konání akcí, uspořádáním dnů otevřených dveří, umožněním exkurzí do podniku či prostřednictvím odkazů na místní akce na svých webových stránkách. Realizoval také spolupráci se Svazem tělesně postižených v ČR. Tato spolupráce kromě zajištění zaměstnanosti znevýhodněných osob v sociálním podniku zajišťovala jejich vzdělávání a přinášela místní prospěch rozvojem cestovního ruchu.

C. Provedly orgány implementační struktury výběr projektů k podpoře tak, aby bylo zajištěno poskytnutí podpory účelným a efektivním projektům?

4.21 Jedním ze základních předpokladů pro poskytování podpory účelným a efektivním projektům je správně nastavený a provedený výběr projektů na základě posouzení žádostí o podporu a jejich příloh. V této souvislosti NKÚ prověřoval nastavení a uskutečnění hodnocení přijatelnosti a formálních náležitostí a věcného hodnocení projektů, přičemž zároveň ověřoval, zda při výběru projektů k podpoře byly respektovány i stanovené principy sociálního podnikání.

4.22 NKÚ ověřil, že při hodnocení žádostí o podporu implementační orgány OPZ (MPSV) a IROP (MMR, CRR) respektovaly principy sociálního podnikání, které ve svých operačních programech nastavily. NKÚ však v této souvislosti upozorňuje na nedostatky související s vymezením principů sociálního podnikání, které popsal v předchozí kapitole B a které jsou rizikem pro účelné vynakládání prostředků na podpořené projekty.

4.23 V případě obou kontrolovaných operačních programů k podpoře sociálního podnikání zamítly orgány implementační struktury vysoký počet žádostí z důvodů nesplnění stanovených výběrových kritérií. V případě IROP činil podíl zamítnutých žádostí cca 63 %, v případě OPZ dokonce cca 76 %. To NKÚ hodnotí jako pozitivní skutečnost. Avšak ani takto „husté síto“ výběrového procesu nezajistilo podporu jen projektů s předpokladem účelného a efektivního vynaložení prostředků z obou operačních programů. NKÚ zjistil v nastavení pravidel pro výběr a hodnocení projektů nedostatky, které dle jeho názoru byly mezi příčinami snížené účelnosti a efektivnosti vynaložených prostředků k podpoře vybraných projektů (viz kapitoly D a E této části kontrolního závěru). Tyto skutečnosti jsou popsány v následujících odstavcích 4.24 – 4.29.

→ Hodnocení efektivnosti podpory při výběru projektů nebylo dostatečné.

4.24 Kontrolou bylo zjištěno, že v OPZ ani v IROP nebyly pro výběr projektů k podpoře stanoveny žádné hranice maximální výše podpory na jednoho účastníka projektu (OPZ), resp. jedno vytvořené přepočtené pracovní místo (IROP). V individuálních případech byly k podpoře vybrány projekty, kde intenzita podpory byla vysoká, přičemž se během realizace projektu významně nezměnila. Příklad nejvýraznějších rozdílů u projektů OPZ uvádí následující tabulka

č. 5, která srovnává intenzitu podpory uvedených projektů s průměrnou hodnotou za všechny projekty OPZ k podpoře sociálního podnikání, která činí cca 170 tis. Kč na osobu a rok.

Tabulka č. 5: Příklady projektů OPZ s plánovaným počtem účastníků menším než čtyři s vyšší intenzitou podpory na podpořenou osobu za rok

Projekt	Osoby	Příspěvek EU (v Kč)	Podíl na osobu (v Kč)	Osoba/rok (v Kč)	Míra překročení průměrné hodnoty OPZ
5846	2	4 180 002,87	2 090 001,43	1 045 000,72	6,15
14925	2	3 693 228,75	1 846 614,38	923 307,19	5,43
11792	3	4 874 194,31	1 624 731,44	812 365,72	4,78
10475	2	3 240 219,33	1 620 109,67	810 054,83	4,77
14964	3	4 840 539,62	1 613 513,21	806 756,60	4,75
11333	3	4 785 513,81	1 595 171,27	797 585,64	4,69

Zdroj: vypracoval NKÚ dle dat MPSV, stav k 02/2022.

Pozn.: Osoba/rok je pro zjednodušení kalkulována s trváním projektu po dobu dvou let.

4.25 Z tabulky č. 5 je patrné, že průměrná intenzita podpory byla v OPZ překročena až šestkrát. I při zohlednění skutečnosti, že podpořené projekty jsou obsahově odlišné, indikují výše uvedené údaje riziko snížené efektivity podpory u některých projektů OPZ. NKÚ k tomu dodává, že dle analýzy, kterou kontrolujícím NKÚ předložilo MPSV, činily v roce 2019 průměrné náklady na jednu nezaměstnanou osobu necelých 400 tis. Kč ročně. Intenzita podpory projektů uvedených v tabulce č. 5 je tak vysoká i ve srovnání s touto hladinou.

4.26 Z projektů OPZ vybraných ke kontrole byla přitom vysoká intenzita podpory zjištěna u projektu č. 12055, když příjemce v žádosti přepočítal dva účastníky projektu. Intenzita podpory by tak byla více než 5× vyšší než průměrná, ale i tak byl projekt s takto vysokou intenzitou MPSV schválen a vybrán k podpoře. Jelikož nakonec došlo k podpoře pěti účastníků, činila celková intenzita podpory 457 365,02 Kč na osobu a rok, a byla tedy i tak 2,7× vyšší než průměrná.

4.27 NKÚ dále při prověřování nastavení procesu hodnocení projektů zjistil, že pro odpovídající kritérium věcného hodnocení efektivity mělo MPSV stanoven nepřiměřeně nízký podíl na celkovém počtu bodů věcného hodnocení projektů (15 bodů ze 100 možných, tj. pouze 15 %). V rámci hodnocení projektů u vybraných výzev měla tedy otázka efektivity prostředků vynaložených na realizaci projektu minimální vliv na jejich výběr.

4.28 V případě projektů IROP byla průměrná výše podpory vybraného vzorku projektů cca 200 tis. Kč na FTE ročně při zohlednění pětileté doby udržitelnosti podpory²⁵. Z nastavení věcného hodnocení projektů IROP je přitom zřejmé, že za efektivní byla považována podpora nepřekračující cca 400 tis. Kč na FTE ročně²⁶. V případě jednoho vybraného projektu (projekt č. 3438) však intenzita podpory činila cca 660 tis. Kč na FTE ročně, což bylo důsledkem vysokého podílu výdajů na pořízení nemovitosti (viz také příklad č. 7) a nízkého počtu vytvořených FTE. Stejně jako v případě OPZ i v případě IROP existují i další projekty mimo vybraný vzorek NKÚ, u kterých intenzita podpory významně převyšuje průměr daného operačního programu. V případě nejvýraznějšího NKÚ zjištěného rozdílu činí výše podpory na FTE cca 1 mil. Kč ročně.

²⁵ Zároveň se předpokládá, že pracovní místa vzniknou ke konci realizace projektu.

²⁶ Tento závěr vychází z přepočtu maximální výše dotace na požadavek vytvořit alespoň dvě nové FTE pro znevýhodněné osoby, za který bylo poskytováno maximální bodové ohodnocení v rámci odpovídajícího kritéria efektivity ve věcném hodnocení žádostí o podporu.

4.29 NKÚ zároveň vyhodnotil, že MMR nastavilo pro IROP taková kritéria hodnocení, která ve výsledku nezaručila výběr pouze efektivních projektů sociálního podnikání. To je kromě skutečnosti uvedené v odstavci 4.28 důsledkem nevhodně nastavené struktury a obsahu kritérií věcného hodnocení. Všechny projekty, které úspěšně prošly do fáze věcného hodnocení projektů, obdržely minimální potřebné množství přidělitelných bodů (nedošlo k vyřazení žádného projektu z důvodu nedosažení potřebné hladiny bodů v rámci věcného hodnocení či z důvodu nedostatečné kvality projektu). K další selekci projektů podle jejich celkové kvality, zahrnující i např. kritérium jejich efektivnosti, již nedošlo, neboť k podpoře projektů byla k dispozici dostatečná finanční alokace. Možnost podpořit všechny projekty, které prošly do fáze věcného hodnocení projektů, byla nicméně důsledkem toho, že orgány implementační struktury (MMR, CRR) vyřadily z procesu hodnocení velké množství projektů již ve fázi hodnocení přijatelnosti a formálních náležitostí. Celková úspěšnost podaných žádostí o podporu činila v IROP cca 37 %, přičemž např. v prvních dvou vyhlášených výzvách (č. 11 a 12) se pohybovala pouze na úrovni 15 %.

→ V systému výběru projektů k podpoře z OPZ existují rizika, která snižují účelnost a efektivnost poskytované podpory, ...

4.30 Při výběru projektů k podpoře sociálního podnikání hrálo v OPZ významnou roli věcné hodnocení projektů. Z údajů uvedených v tabulce č. 6 je patrné, že objem podaných žádostí o podporu výrazně převyšoval disponibilní alokaci výzev.

Tabulka č. 6: Finanční objem podaných a podpořených žádostí o podporu u výzev podpory sociálního podnikání v OPZ

Výzva	Finanční alokace výzvy (celkové způsobilé výdaje)	Objem podaných žádostí celkem	Objem vydaných RoPD celkem	Úspěšnost žádostí (v %)
15	100 000 000,00	1 253 485 036,00	74 868 410,25	5,97
26	609 972 200,00	167 065 080,10	8 744 361,25	5,23
47	2 030 000 000,00	273 516 254,41	150 387 499,70	54,98
67	100 000 000,00	748 318 405,10	70 255 448,75	9,39
105	50 000 000,00	55 036 725,63	7 568 736,25	13,75
129	315 000 000,00	1 560 942 262,00	267 282 855,60	17,12

Zdroj: MS2014+, stav k 07/2021.

4.31 Míra úspěšnosti předložených žádostí byla nízká. To by indikovalo důsledný a účinný systém vedoucí k výběru účelných a efektivních projektů. Přesto však NKÚ zjistil v nastavení věcného hodnocení žádostí o podporu a z dalších souvisejících skutečností rizika, že tomu tak vždy nemusí být. Z analýzy procesu věcného hodnocení výzev č. 15, 67, 105 a 129²⁷ vyplývá:

- MPSV podpořilo vysoké množství projektů, aniž by obdržely více než 50 % přidělitelného množství bodů:

V případě výzev č. 15, 67, 105 a 129 bylo možné projekty podpořit, pokud žádné z hodnotících kritérií věcného hodnocení nebylo vyhodnocené jako nesplněné. Zároveň musely předložené žádosti obdržet alespoň 50 bodů ze sta možných. Nejnižší množství, které mohla žádost o podporu obdržet, činilo nikoliv 0, ale 25 bodů. Polovina z intervalu 25 až 100 přidělitelných bodů tak činí 62,5 bodu. Z následující tabulky č. 7 je patrné, že 48 projektů ze 105 podpořených (tj. 46 %) obdrželo maximálně polovinu z přidělitelného množství bodů.

²⁷ V rámci ostatních výzev OPZ, u kterých došlo k podpoře sociálních podniků, byl systém hodnocení odlišný a neumožňoval analýzu provedenou u výzev č. 15, 67, 105 a 129.

Tabulka č. 7: Přehled přidělených množství bodů hodnotící komise ve výzvách č. 15, 67, 105 a 129 OPZ

Výzva	Počet úspěšných projektů	Body přidělené hodnotící komisí			Počet projektů v rozpětí 50–62,5 bodů	Počet projektů s 50 body
		Min.	Max.	Průměr		
15	16	50,00	91,25	67,27	8	4
67	21	50,00	78,75	58,10	16	5
105	2	73,75	75,00	74,38	0	0
129	67	50,00	87,50	69,47	24	1
Celkem	106	50,00	91,25	65,54	48	10

Zdroj: vypracoval NKÚ na základě zápisů z hodnotících komisí, stav k 02/2022.

- *Jednotlivá zpracovaná hodnocení vykazují vysokou mírou rozdílnosti výroků.*

Ke každému projektu hodnocenému v rámci výzev č. 15, 67, 105 a 129 byla zpracována dvě výchozí²⁸ hodnocení, která sloužila jako podklad pro finální rozhodnutí učiněné za celou hodnotící komisí. Hodnocení hodnotící komise bylo rozhodující (jediné směrodatné) a mohlo se od výchozích úplně odlišovat. NKÚ zjistil, že mezi výsledky jednotlivých vypracovaných hodnocení existovaly značné rozdíly a že byly velmi četné zejména v případě úspěšných žádostí. Rozdílností výroků je přitom myšlen stav, kdy se jedno hodnocení od zbývajících odlišovalo v tom, zda projekt podpořit či nikoliv. Z následující tabulky č. 8 je patrné, že míra rozdílnosti výroků u podpořených projektů (tedy úspěšných žádostí) ve sledovaných výzvách činila více než 60 %. Takto vysoká míra rozdílnosti názorů v hodnocení projektů vybraných k podpoře indikuje rizika pro jejich účelnou a efektivní realizaci.

Tabulka č. 8: Míra rozdílnosti výroků hodnocení ve výzvách č. 15, 67, 105 a 129 OPZ

Výzva	Hodnocené žádosti	Žádosti s rozdílností výroků	Míra (v %)	Úspěšné žádosti	Úspěšné žádosti s rozdílností výroků	Míra (v %)
15	278	36	12,95	16	9	56,25
67	181	30	16,57	21	13	61,90
105	11	2	18,18	2	1	50,00
129	306	83	27,12	67	42	62,69
Celkem	776	151	19,46	106	65	61,32

Zdroj: vypracoval NKÚ na základě dat MPSV, stav k 02/2022.

→ ... realizace podpořených projektů se negativně odchyloje od předpokladů; naplňují se rizika, na která bylo při hodnoceních poukazováno.

4.32 Při kontrole realizace projektů provedené NKÚ u vybraného vzorku projektů OPZ bylo zjištěno, že se naplnila rizika, která při výběru projektů k podpoře vedla k tomu, že výchozí hodnocení daný projekt nedoporučovala k podpoře. Ve výsledném rozhodnutí však hodnotící komise tato rizika nevezala dostatečně v úvahu a projekty byly podpořeny. Některá naplněná rizika, na která některý z hodnotitelů upozorňoval, jsou uvedena v příkladu č. 5:

Příklad č. 5

Jedno výchozí hodnocení pro zasedání hodnotící komise u projektu č. 9087 nedoporučovalo projekt podpořit. Projekt shledalo nepotřebným, jelikož nepřinášel oproti již existující konkurenci na trhu žádnou výhodu, a hodnotitel viděl problém se zajištěním dostatečného množství vhodných pracovníků z řad cílové skupiny. Všechna tato rizika se během realizace projektu potvrdila

²⁸ Výchozím hodnocením se rozumí podkladové hodnocení pro zasedání hodnotící komise, která zpracovávala jediné směrodatné hodnocení a nemusela přitom k výchozím hodnocením přihlížet.

a podpořený podnik se hospodářským výsledkům, které předpokládal jeho podnikatelský plán, vůbec nepřiblížil.

Obdobná rizika, na která upozorňoval jeden z hodnotitelů, se projevila, byť v menší míře, i u projektu č. 5738. Toto hodnocení upozorňovalo mimo jiné na nedostatečně zpracovaný podnikatelský záměr a nedostatečně podchycenou sociální stránku projektu (přínos projektu pro cílovou skupinu osob). První z rizik se během realizace projektu i po jeho skončení skutečně projevilo. Příjemce má opakované problémy sehnat a udržet vhodné zaměstnance a dosahuje stanovených ekonomických cílů pouze částečně, a to ještě díky provázanosti na ekonomické subjekty, které jsou se sociálním podnikem personálně propojeny.

→ Nové sociální podniky vznikají často spíše z ekonomických než sociálních důvodů a mají výraznou personální vazbu na externí subjekty, které pak zajišťují hlavní odbyt.

4.33 U vybraného vzorku projektů bylo zjištěno, že motivací ke vzniku nových sociálních podniků nebyly v řadě případů primárně cíle sociálního podnikání jako takové (tedy především podpora osob z cílových skupin), ale spíše ekonomické výhody plynoucí pro příjemce podpory. Nové sociální podniky často vznikaly s významnou personální vazbou na jejich předpokládané odběratele a dodavatele. Tyto firmy pak v prvních letech fungování nových sociálních podniků tvořily převažující, či výlučnou část odběratelského řetězce. Jedná se o případ příjemců podpory projektů č. 3366 (a 5738), 3382, 3498, 9087 a 14002, což představuje pět příjemců z devíti nově vznikajících sociálních podniků vybraného vzorku.

4.34 Primární motivace ekonomickými výhodami ke vzniku nových sociálních podniků byla přitom příjemci i přímo uvedena v jejich podnikatelských plánech, jež byly součástí předložených žádostí o podporu, jak ukazuje příklad č. 6:

Příklad č. 6

Příjemce podpory projektu č. 14002 (OPZ) v podnikatelském plánu uvedl: „Po vyhodnocení především ekonomických souvislostí, jako možnost vzít si úvěr na počáteční investice (Pivovar je již zaúvěrován a bez povolení banky by se dále neměl zadlužovat), nebo pragmatickým obavám, že by se nová podnikatelská aktivita v dynamicky rostoucím pivovaru, který se musí značně zabývat problémy a výzvami, které přináší dvouciferný růst výroby, stala „popelkou“ a nemohla by tak naplno rozvinout svůj potenciál, jsme se rozhodli založit nový podnikatelský subjekt, který je z části personálně propojen se sociálním podnikem ...“

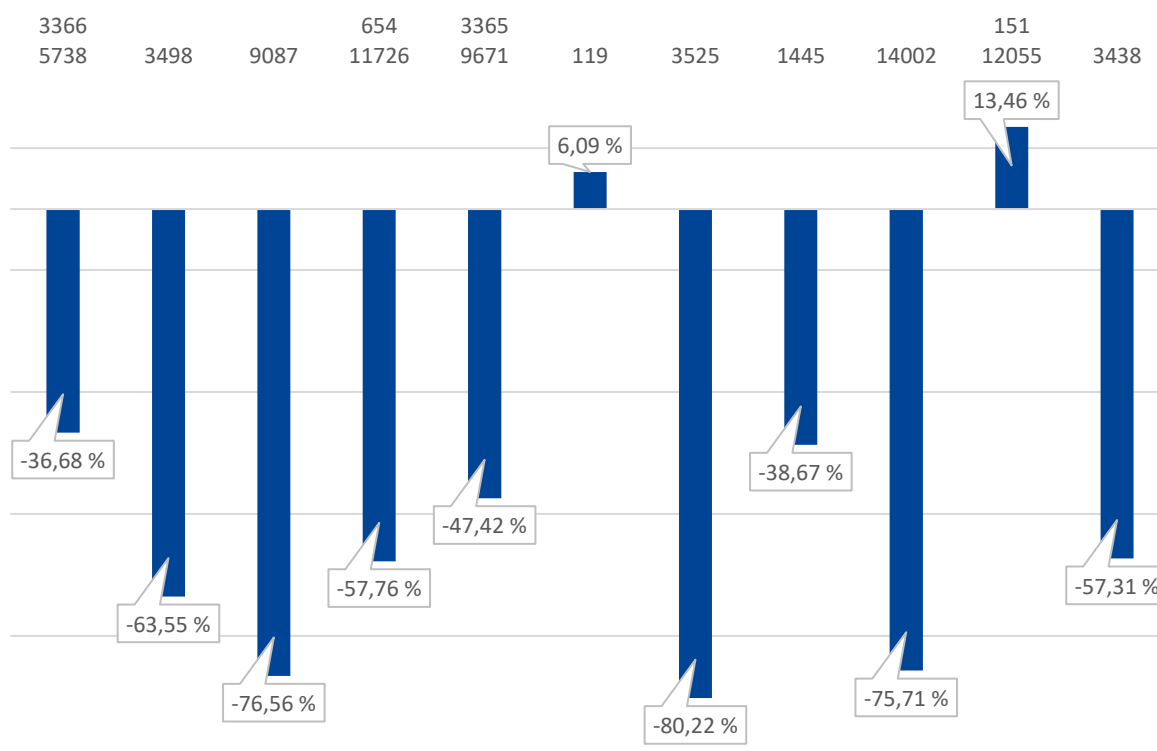
Příjemce podpory projektu č. 1445 (OPZ) v podnikatelském plánu uvedl následující: „Hlavním důvodem pro založení nového právního subjektu, je to, aby se firma v prvních letech fungování nestala plátcem DPH²⁹, neboť u masérských služeb jsou minimální možnosti odpočtu u DPH na vstupu a odvody jsou pak téměř v plné výši (21 % z tržeb), což by bylo pro společnost v prvních letech fungování likvidační. V případě podnikání pod hlavičkou stávající firmy ..., poskytující účetní služby, by se firma stala plátcem DPH do 12 měsíců od zahájení poskytování masérských služeb a ohrozila by tak finančně i fungující účetní firmu. Realizací podnikání v rámci samostatných subjektů se navíc eliminuje riziko v případě, že by některé z podnikání bylo ztrátové a firma by se dostala do likvidace..., je rovněž plátcem DPH a zároveň nespadá do oprávněných žadatelů v rámci výzvy. Zároveň nemohla společnost ... být zakladatelem nové společnosti z důvodu překročení limitu veřejné podpory v režimu de minimis, společnost již nyní čerpá veřejnou podporu v rámci poskytování sociálních a jiných služeb.“

²⁹ Daň z přidané hodnoty.

→ **Skutečné fungování podpořených podniků se významně negativně odchyloje od hospodářských předpokladů obsažených v podnikatelských plánech.**

4.35 U projektů podpořených v rámci IROP je stanovena pětiletá doba udržitelnosti projektů. V případě projektů OPZ doba udržitelnosti stanovena není, MPSV však deklaruje zájem podporovat „životaschopné příjemce podpory s potenciálem dlouhodobého úspěšného fungování“. U obou operačních programů probíhá hodnocení a výběr projektů k podpoře mj. na základě podnikatelských a finančních plánů, které obsahují předpoklady ekonomického fungování žadatelů nejen po dobu realizace projektů, ale i minimálně po následujících 12 měsících. Kontrolou vykonanou NKÚ u příjemců podpory bylo zjištěno, že v naprosté většině podpořených projektů nedosahovalo ekonomické fungování předpokladů stanovených příjemci podpory v podnikatelských a finančních plánech, přičemž v některých případech byly odchylky významné. To dokládá nedostatečnou pozornost, která byla realitě podnikatelských a finančních plánů při výběrovém procesu přikládána. Epidemie covidu-19 měla přitom na tento stav částečný vliv pouze u některých příjemců podpory. Následující graf č. 1 zobrazuje zjištěné rozdíly mezi předpokládanými a realizovanými tržbami:

Graf č. 1: Rozdíly mezi skutečně realizovanými a předpokládanými tržbami příjemců podpory na vzorku vybraných projektů³⁰

Zdroj: MS 2014+, vypracoval NKÚ, stav k 02/2022.

³⁰ Projekty jsou identifikovány jejich zkratkou (viz příloha č. 1 tohoto kontrolního závěru), přičemž v případě dvou projektů u jednoho příjemce byly využity údaje za co nejširší dostupné období. V případě projektu č. 3382 nebyly srovnatelné údaje o plánovaných a skutečných tržbách k dispozici.

D. Byly peněžní prostředky na podporu vybraných sociálních podniků poskytovány a čerpány účelně?

4.36 Na základě skutečností zjištěných při kontrole vybraných projektů a u poskytovatelů podpory provedl NKÚ vyhodnocení toho, zda peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie na podporu sociálních podniků byly poskytovány a čerpány účelně. Za tímto účelem zpracoval NKÚ pro hodnocení projektů čtyřstupňovou hodnotící škálu (projekt je: účelný – účelný s mírnými nedostatky – účelný omezeně – neúčelný) a stanovil jednotná kritéria pro hodnocení (viz **příloha č. 2** tohoto kontrolního závěru). Výsledky posouzení po jednotlivých projektech obsahuje **příloha č. 1** tohoto kontrolního závěru.

→ Účelnost vynaložených prostředků byla u osmi z 16 kontrolovaných projektů vyhodnocena pozitivně, u sedmi byla naopak vyhodnocena jako omezeně účelná a u jednoho jako zcela neúčelná.

4.37 Hodnocení účelnosti vynaložených peněžních prostředků provedl NKÚ na vybraném vzorku projektů. Kromě případů zjištěných nedostatků zmíněných v předchozích příkladech uvádí NKÚ další příklady snížení stupně hodnocení účelnosti vynaložených prostředků v příkladech č. 7 až 9:

Příklad č. 7

MMR podpořilo z IROP částkou 4,1 mil. Kč projekt č. 3438. Cílem projektu bylo zaměstnat alespoň dvě osoby z cílových skupin a vytvořit celkový úvazek alespoň 1,25 FTE. Příjemce podpory uplatnil v žádosti o podporu v rámci způsobilých výdajů projektu také výdaj na pořízení nemovitosti od osoby blízké (manžela) ve výši 3 370 500 Kč, přičemž z podpory bylo na tento účel proplaceno 2 864 925 Kč. Tento výdaj byl v době podání žádosti o platbu nezpůsobilý, přesto však byl z prostředků IROP uhrazen. Takovýto výdaj, představující 69 % z celkového objemu podpory, nelze (i bez ohledu na jeho nezpůsobilost) považovat za účelný a efektivní ve vztahu ke stanovenému cíli „podporovat vznik a rozvoj sociálního podnikání“. Z těchto důvodů NKÚ vynaložení prostředků z IROP na tento projekt vyhodnotil jako neúčelné a neefektivní. Podporou takového projektu a proplacením těchto nezpůsobilých výdajů došlo k významnému selhání řídicí a kontrolní funkce jak MMR jako řídicího orgánu, tak CRR jako zprostředkujícího subjektu (dále také viz odst. 4.43).

Příklad č. 8

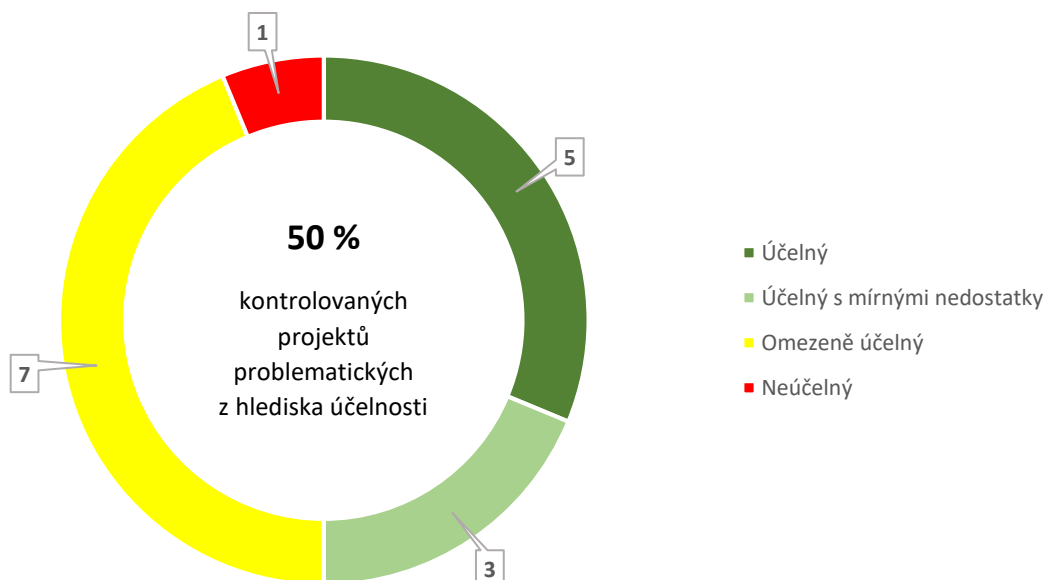
V případě projektu č. 3382 (IROP) bylo podpořeno vybudování provozu prádelny, přičemž cílem projektu bylo vytvořit úvazek minimálně 2,4 FTE. Příjemce realizoval pouze malý zlomek ze vzdělávacích aktivit, které v souvislosti s naplňováním cíle plánoval (např. vůbec nerealizoval psychosociální podporu pro zaměstnance z CS, workshopy ke zvýšení pracovních kompetencí nebo řízená setkání pracovního kolektivu). Naplnění cíle „vybudovat stabilní a finančně soběstačný subjekt“ se příjemci podařilo naplnit pouze částečně. Místní komunitu a místní poptávku vytvářely zejména právnické osoby personálně propojené s příjemcem podpory. Příjemce podpory přitom nezajistil spolupráci s relevantními místními aktéry tak, jak zamýšlel a deklaroval v podnikatelském plánu, takže tato ve výsledku neměla vztah k zaměstnání cílových skupin v sociálním podniku a nepřinášela místní prospěch. NKÚ vyhodnotil projekt č. 3382 jako účelný (a též efektivní) pouze omezeně.

Příklad č. 9

Podpora ve výši cca 3,9 mil. Kč byla u projektu č. 14002 (OPZ) příjemci podpory poskytnuta na pořízení technologie a zahájení provozu ciderie. Příjemce podpory naplnil očekávané výsledky projektu v oblasti ekonomických cílů pouze z cca 25 % plánovaných hodnot, přičemž projekt realizoval s výrazným zpožděním oproti harmonogramu. V důsledku toho byl významně snížen sociální prospěch, který měl projekt přinést. Navíc v rámci projektu byly proplaceny značné investiční výdaje (přestože se jedná o projekt OPZ) a intenzita podpory z veřejných zdrojů je v případě tohoto projektu vysoká. Z těchto důvodů NKÚ vyhodnotil tento projekt jako účelný (a též efektivní) pouze omezeně.

4.38 Souhrnný výsledek hodnocení účelnosti 16 posuzovaných projektů ukazuje názorně graf č. 2. Polovina projektů získala pozitivní hodnocení (projekty byly hodnoceny nejhůře jako účelné s mírnými nedostatky). Avšak u druhé poloviny projektů bylo hodnocení účelnosti vynaložených prostředků významně sníženo, přičemž jeden projekt byl hodnocen jako zcela neúčelný – viz příklad č. 7.

Graf č. 2: Souhrnný výsledek hodnocení účelnosti posuzovaných projektů

Zdroj: analýzu dat vypracoval NKÚ.

4.39 NKÚ v této souvislosti upozorňuje na významný systémový nedostatek zjištěný u IROP v souvislosti s proplácením nezpůsobilých výdajů spojených s nákupem nemovitostí od osob blízkých. NKÚ zjistil, že nedostatek popsáný v příkladu č. 7 se netýkal pouze jednoho vybraného projektu. NKÚ prokazatelně zjistil pochybení u dalších dvou projektů sociálního podnikání podpořených z IROP prověřovaných u poskytovatele podpory. Jelikož NKÚ tyto případy zjistil jen na základě prostého porovnání příjmení prodávajících a kupujících, existuje riziko, že koupě nemovitosti od osob blízkých mohla nastat u více příjemců, kdy se jejich příjmení neshodují s příjmením prodávajícího. Implementační orgány IROP byly na tuto skutečnost již v průběhu kontroly upozorněny a na základě toho provádějí mimořádné kontroly všech projektů zaměřených na podporu sociálních podniků, v jejichž rámci bude důsledně prověřen nákup nemovitostí za účelem eliminace tohoto rizika pro způsobilost, účelnost a efektivnost vynaložených prostředků.

E. Byly peněžní prostředky na podporu vybraných sociálních podniků poskytovány a čerpány efektivně a v souladu s právními předpisy?

4.40 Na základě skutečností zjištěných při kontrole vybraných projektů a u poskytovatelů podpory provedl NKÚ vyhodnocení toho, zda peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie na podporu sociálních podniků byly poskytovány a čerpány efektivně. Obdobně jako v případě hodnocení účelnosti zpracoval NKÚ pro hodnocení efektivnosti projektů čtyřstupňovou hodnotící škálu (projekt je: efektivní – efektivní s mírnými nedostatky – efektivní omezeně – neefektivní) a stanovil jednotná kritéria pro vyhodnocení (viz **příloha č. 2** tohoto kontrolního závěru). Výsledky posouzení po jednotlivých projektech obsahuje **příloha č. 1** tohoto kontrolního závěru.

→ Efektivnost vynaložených prostředků u osmi z 16 kontrolovaných projektů byla vyhodnocena pozitivně, šest projektů bylo vyhodnoceno jako omezeně efektivní a dva jako zcela neefektivní.

4.41 Hodnocení efektivnosti vynaložených peněžních prostředků provedl NKÚ na vybraném vzorku projektů. Kromě případů uvedených v předchozím textu kontrolního závěru, především prostřednictvím příkladů č. 5, 7, 8 a 9, uvádí NKÚ další příklady snížení stupně hodnocení efektivnosti vynaložených prostředků v příkladech č. 10 až 12:

Příklad č. 10

Příjemce podpory projektu č. 151 (IROP) využíval pořízenou technologii na výrobu a pasterizaci sladové limonády v pořizovací ceně 796 000 Kč bez DPH (resp. ve schválené výši způsobilých výdajů 795 204 Kč) pouze minimálně. Objemy prodeje limonády byly na úrovni pouhých 2 % plánovaných objemů, tržby z jejího prodeje pak cca na 5 % plánu. NKÚ vyhodnotil projekt jako efektivní pouze omezeně, když výsledné hodnocení bylo ovlivněno také zjištěním popsáním v příkladu č. 1.

Příklad č. 11

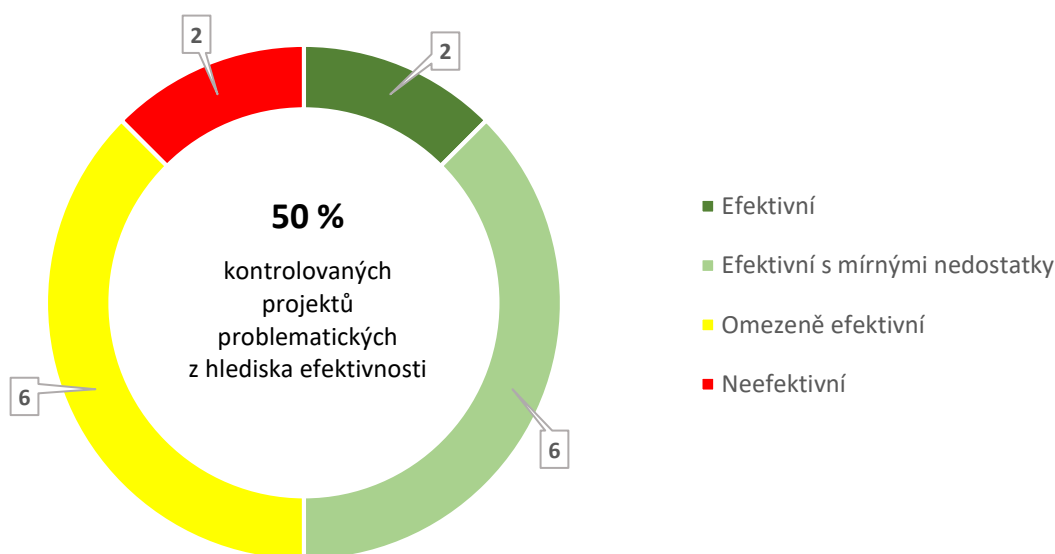
Příjemce podpory projektu č. 119 (IROP) rozšiřoval prostřednictvím svého projektu stávající podnikatelskou činnost pořízením technologického vybavení souvisejícího s nově provozovanou činností realizace veřejné zeleně. Na projekt byla schválena podpora ve výši cca 4,2 mil. Kč s tím, že podnik má umožnit zaměstnání na plný nebo částečný pracovní úvazek v součtu minimálně 3,00 FTE. Příjemce podpory se při realizaci projektu významně odchýlil od stanovených ekonomických plánů. V letech 2020 a 2021 nedosahovaly tržby z poskytnuté služby ani poloviny toho, co příjemce predikoval. Při poskytování služby od poloviny roku 2018 do konce roku 2021 realizoval kloubový nakladač pořízený vč. dalšího příslušenství za cenu 4,8 mil. Kč zakázky v hodnotě pouze 1,7 mil. Kč. Vzhledem k nízkému počtu zakázek, kdy v roce 2020 realizoval kloubový nakladač 15 zakázek a v roce 2021 jen osm, nebylo využíváno ani další příslušenství (automobil a přívěs). Stejně tak nebylo využito pro tři pomocné pracovníky zaměstnané v souvislosti s novou aktivitou podniku. Těmto zaměstnancům tak byly přidělovány práce v prodejně zahradnického centra, případně při náhradních zakázkách třídění ovoce a zeleniny. NKÚ vyhodnotil projekt jako efektivní pouze omezeně.

Příklad č. 12

Příjemce podpory realizoval projekt č. 12055 za pomoci podpory poskytnuté z OPZ. V rámci předkládaného rozpočtu tvořily osobní náklady pouze 7,9 % rozpočtu, nebyla stanovena žádná přímá podpora cílovým skupinám osob. Naopak investiční výdaje tvořily 49,67 % rozpočtu, položka „zařízení a vybavení, včetně pronájmu a odpisů“ celkově 86,53 % rozpočtu. Projekt tak svým charakterem neodpovídá jiným projektům financovaným v rámci podpory sociálního podnikání v OPZ, ve kterých se hradí zejména mzdy a přímá podpora, školení a vzdělávání a případně marketing. V době podání žádosti o podporu přitom sociální podnik zaměstnával 12,99 přepočtených osob z řad cílové skupiny. Úhradu mzdy těmto osobám během realizace projektu zajišťoval příjemce podpory prostřednictvím jiných veřejných zdrojů (příspěvků od úřadu práce). Investiční výdaje byly v rámci projektu vynaloženy především na pořízení nových technologií, které by měly umožnit vyšší výstav sociálního podniku, aniž by bezprostředně sloužily k získávání speciálních dovedností pro zaměstnance z řad cílových skupin osob. Míra zapojení zaměstnanců z řad cílových osob do projektu byla nízká, intenzita podpory cílové skupiny proto vysoká. NKÚ vyhodnotil projekt jako neefektivní.

4.42 Souhrnný výsledek hodnocení efektivnosti 16 posuzovaných projektů názorně ukazuje graf č. 3. Stejně jako v případě hodnocení účelnosti získala polovina projektů pozitivní hodnocení (projekty byly hodnoceny nejhůře jako efektivní s mírnými nedostatky), u druhé poloviny bylo hodnocení efektivnosti vynaložených prostředků významně sníženo. Jako zcela neefektivní byly hodnoceny dva projekty (viz příklady č. 7 a č. 12):

Graf č. 3: Souhrnný výsledek hodnocení efektivnosti posuzovaných projektů

Zdroj: analýzu dat vypracoval NKÚ.

→ U tří z 16 prověřovaných projektů zjistil NKÚ skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně a vzniku nesrovnalosti ve smyslu právních předpisů ČR a EU.

4.43 Kromě významného objemu použití prostředků IROP na financování nezpůsobilých výdajů spojených s nákupem nemovitosti od osoby blízké v řádu milionů korun (viz příklad č. 7) zjistil NKÚ dva další případy nezpůsobilých výdajů (projekt č. 1445 podpořený z OPZ a projekt č. 3382 podpořený z IROP), v obou případech v řádu desítek tisíc korun. Tato zjištění měla

povahu individuálních porušení stanovených pravidel způsobilosti výdajů. NKÚ u všech tří případů vyhodnotil tyto skutečnosti jako nasvědčující možnému porušení rozpočtové kázně a vzniku nesrovnalosti ve smyslu právních předpisů ČR a EU³¹.

Seznam zkratk

CRR	Centrum pro regionální rozvoj České republiky
CS	cílové skupiny
ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
EFRR	<i>Evropský fond pro regionální rozvoj</i>
EU	Evropská unie
FTE	ekvivalent plné pracovní doby
IROP	<i>Integrovaný regionální operační program</i>
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OP PPR	operační program <i>Praha – pól růstu</i>
OPZ	operační program <i>Zaměstnanost 2014–2020</i>
PO 2	prioritní osa 2 OPZ <i>Sociální začleňování a boj s chudobou</i>
RoPD	rozhodnutí o poskytnutí dotace
SC	specifický cíl
SC 2.1.2 OPZ	specifický cíl 2.1.2 OPZ <i>Rozvoj sektoru sociální ekonomiky</i>
SC 2.2 IROP	specifický cíl 2.2 IROP <i>Vznik nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání</i>
SC 2.3.1 OPZ	specifický cíl 2.3.1 OPZ <i>Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech</i>
SC 4.1 IROP	specifický cíl 4.1 IROP <i>Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu</i>
SP	sociální podnik
SVL	sociálně vyloučené lokality
vybrané projekty	kontrolovaný vzorek 16 projektů realizovaných u 12 příjemců podpory

³¹ Porušení rozpočtové kázně dle ustanovení § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), a nesrovnalost ve smyslu ustanovení článku 2 odst. 36 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013, o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

Příloha č. 1

Přehled kontrolovaných projektů OPZ a IROP a hodnocení jejich účelnosti a efektivnosti

Projekt		Kontrolovaný příjemce podpory	Podpora dle rozhodnutí (v Kč)	Hodnocení	
Zkr.	Číslo a název			Účelnost	Efektivnost
654	CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_015/0000654 Naše Café – výroba	Sociální družstvo Stabilita Olomouc	5 097 450,00	1	2
1445	CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_015/0001445 Sociální podnik – Masérské centrum Unika Relax Ostrava	Unika Relax Ostrava, s.r.o.	4 636 849,02	1	2
5738	CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_067/0005738 Služby parku Brniště	FT & Catering s.r.o.	2 893 485,00	2	2
9087	CZ.03.2.60/0.0/0.0/17_129/0009087 Úklidem ke stabilnímu zaměstnání	Spirála Turnov s.r.o.	3 766 647,50	3	3
9671	CZ.03.2.60/0.0/0.0/17_129/0009671 Sociální podnik pro venkov	Tradiční Hanácká, s.r.o.	1 678 299,50	1	1
11726	CZ.03.2.60/0.0/0.0/17_129/0011726 Naše Café – rozšíření kavárny	Sociální družstvo Stabilita Olomouc	4 189 097,50	1	2
12055	CZ.03.2.60/0.0/0.0/17_129/0012055 Rozšíření výroby a zlepšení PR aktivit Pivovaru Chřič	Pivovar Chřič s.r.o.	4 574 912,50	3	4
14002	CZ.03.2.60/0.0/0.0/17_129/0014002 Zřízení a provoz integračního sociálního podniku Ciderie Chřič	Ciderie Chřič s.r.o.	5 063 081,31	3	3
Celkem OPZ			31 899 822,33		
119	CZ.06.2.58/0.0/0.0/15_005/0000119 TECHNOLOGICKÉ VYBAVENÍ PRO SPOLEČNOST HROCH GROUP S.R.O.	HROCH group s.r.o.,	4 165 000,00	3	3
151	CZ.06.2.58/0.0/0.0/15_010/0000151 Rozšíření výroby sociálního podniku Pivovar Chřič	Pivovar Chřič s.r.o.	3 487 221,05	3	3
3365	CZ.06.2.58/0.0/0.0/16_061/0003365 Sociální podnik pro venkov	Tradiční Hanácká, s.r.o.	3 002 338,21	1	2
3366	CZ.06.2.58/0.0/0.0/16_061/0003366 Vybavení služeb parku Brniště	FT & Catering s.r.o.	1 057 496,44	2	2
3382	CZ.06.2.58/0.0/0.0/16_060/0003382 Sociální podnik – Ústav Pohoda, z. ú. – vybudování provozu prádelny v Českém Těšíně	Ústav pohoda, z. ú.	2 289 055,95	3	3
3438	CZ.06.2.58/0.0/0.0/16_060/0003438 Kavárna Blatná	Veronika Vachulková	4 137 513,14	4	4
3498	CZ.06.2.58/0.0/0.0/16_061/0003498 Sociální podnik PLT Liberec s.r.o.	PLT Liberec s.r.o.	3 700 877,05	3	3
3525	CZ.06.2.58/0.0/0.0/16_061/0003525 ROZŠÍŘENÍ KAPACITY SPOLEČNOSTI PRÁDELNA PRAPOS S.R.O.	Prádelna PRAPOS s.r.o.	3 961 940,40	2	1
Celkem IROP			25 801 442,24		

Stupně hodnocení:

1	Projekt je účelný, resp. efektivní.
2	Projekt je účelný, resp. efektivní s mírnými nedostatky.
3	Projekt je účelný, resp. efektivní omezeně.
4	Projekt je neúčelný, resp. neefektivní.

Kritéria hodnocení účelnosti a efektivnosti projektů OPZ a IROP

1. Vyhodnocení účelnosti

Stupeň účelnosti projektu	Definice stupně účelnosti
1. Projekt je účelný	<p>Projekt byl řádně realizován a jeho realizací bylo dosaženo stanovených výstupů a cílů nebo existuje předpoklad, že je naplní. Cíle (nejen monitorovací indikátory) jsou specifické a měřitelné a jejich plnění je možno ověřit, efekty jsou dlouhodobě udržitelné (SMART).</p> <p>Byly naplněny dílčí cíle a klíčové aktivity dle harmonogramu projektu a lze konstatovat očekávaný přínos projektu pro cílovou skupinu a pro plnění obecných cílů OPZ a IROP. Očekávaný přínos tam, kde je to relevantní, je možné pozorovat i po skončení realizace projektu.</p> <p>Pozn.: Standardně se jedná o dosažení 100 % stanovených dílčích cílů, nicméně je třeba brát v úvahu relativní důležitost stanoveného cíle – např. čtyři zásadní cíle splněny a jeden marginální cíl nesplněn se dá vyhodnotit jako „všechny splněny“.</p> <p>U investičních akcí je dále nutno ověřit, zda jsou výstupy projektu využívány ke stanovenému účelu (např. vystavěné/zrekonstruované prostory jsou využívány zaměstnanci z cílové skupiny a v souladu s projektem).</p> <p>Podpořený podnik plní všechny rozpoznávací znaky sociálních podniků a i dle odborného úsudku kontrolora je primárním smyslem jeho existence „sociální“, nikoli podnikatelský rozměr.</p>
2. Projekt je účelný s mírnými nedostatky	<p>Projekt podporuje správné cílové skupiny a vede (nebo má předpoklad vést) k plnění cílů programu (vznik a rozvoj sociálního podnikání).</p> <p>Cíle budou z většiny splněny, ne však zcela. Projekt např. splnil více než ¼ svých cílů nebo je předpoklad, že je naplní. Nesplnění některých dílčích cílů nemá podstatný vliv na úspěšnost projektu. Některé cíle projektu jsou nastaveny vágně a nejsou měřitelné nebo jsou známy jen ukazatele výstupu, nikoliv však výsledku. Jako celek ale projekt funguje ve prospěch cílové skupiny a povede k dosažení přínosů, které byly jejím zaměstnáním sledovány.</p> <p>Výstupy investičních projektů jsou z větší části využívány ke stanovenému účelu.</p> <p>Podpořený podnik plní všechny rozpoznávací znaky sociálních podniků a dle odborného úsudku kontrolora je primárním smyslem jeho existence „sociální“, nikoli podnikatelský rozměr. Dle odborného úsudku kontrolora je však míra naplnění některých rozpoznávacích znaků (malého množství) nízká nebo zpochybnitelná nebo zjištěné skutečnosti zcela nezaručují, že je sledován primárně „sociální“ princip.</p>
3. Projekt je účelný pouze omezeně	<p>Některé z předpokladů účelnosti (viz první stupeň hodnocení účelnosti) jsou významně zpochybněny.</p> <p>Žádost o dotaci např. obsahuje vágní a neověřitelné údaje, proti kterým nelze měřit výsledek projektu. Skutečnost potvrzuje nereálnost předpokládaných výsledků, např. kdy projekt splnil (nebo pravděpodobně splní) pouze cca ½ svých cílů, respektive je předpoklad, že naplní pouze tuto část z nich, nebo je pochybnost o jejich udržitelnosti.</p> <p>Výstupy investičních akcí jsou využívány jen omezeně a zároveň neexistuje důvodný předpoklad významnějšího zlepšení v budoucnu. Podpořený podnik plní všechny rozpoznávací znaky sociálních podniků a dle odborného úsudku kontrolora je primárním smyslem jeho existence „sociální“, nikoli podnikatelský rozměr. Dle odborného úsudku kontrolora je však míra naplnění některých rozpoznávacích znaků (více z nich) nízká nebo zpochybnitelná nebo zjištěné skutečnosti zcela nezaručují, že je sledován primárně „sociální“ princip.</p>
4. Projekt není účelný	<p>Předpoklady účelnosti (viz první stupeň hodnocení účelnosti) jsou zásadně zpochybněny některými z dále uvedených nedostatků. Projekt např. neměl být vybrán k financování (projekt je od počátku nezpůsobilý), neboť cílová skupina z něj těžící neodpovídá vymezení v programu, resp. nejsou naplněny přínosy, které by její zaměstnání v projektu mělo přinést. Projekt např. nemá měřitelné a specifické cíle, není možné prokázat jejich splnění. Udržitelnost výsledků projektu není reálná.</p> <p>Výstupy investičních akcí jsou využívány jen omezeně a zároveň neexistuje ani důvodný předpoklad pro jejich využívání v budoucnu. Podpořený podnik neplní všechny rozpoznávací znaky sociálních podniků nebo dle odborného úsudku kontrolora není primárním smyslem jeho existence „sociální“, ale podnikatelský rozměr. K tomuto hodnocení postačuje, aby dle odborného úsudku kontrolora, byť i jeden rozpoznávací znak nebyl v podniku realizován při respektování jeho sociálního principu.</p>

2. Vyhodnocení efektivity

Stupeň efektivity projektu	Definice stupně efektivity
1. Projekt je efektivní	<p>Všechny aktivity projektu byly (jsou) nezbytné pro naplnění cíle projektu a náklady na ně byly (jsou) minimální při zachování přiměřené kvality. Rozsah realizačního týmu není nepřiměřený a rozsah jeho práce je pro projekt nezbytný.</p> <p>Pozn.: Při financování aktivity byl (je) kladen důraz jak na co nejmenší použití množství, tak i na dosažení optimální ceny, včetně racionálního plánování potřebných zdrojů.</p> <p>Náklady na jednotku výkonu (tedy na jednu podpořenou osobu/FTE) vynaložené z veřejných zdrojů jsou v přiměřené relaci k průměrným nákladům daného operačního programu na tuto jednotku výkonu. Rozsah prací a provedených aktivit odpovídal plánovanému harmonogramu jak termínově, tak věcně.</p> <p>Všechny přímé vynaložené prostředky byly v přímé souvislosti s realizací projektu a byly nezbytné pro naplnění cílů projektu (z hlediska věcného obsahu).</p> <p>Činnosti a služby byly prováděny za odpovídající ceny v místě a čase obvyklé, ceny nebyly nadhodnocené ve vztahu k výkonům, za které byly hrazeny (srovnání cen v rámci vybraných kontrolovaných projektů).</p> <p>Nedochází k tzv. duplicitnímu financování, tedy jedny aktivity/výkony nejsou hrazeny více poskytovateli (např. současně z OPZ i IROP); v případě několika projektů mezi nimi existuje jasná hranice. Realizace projektu se neodůvodnitelným způsobem významnou měrou negativně odchyluje od podnikatelského plánu.</p>
2. Projekt je efektivní s mírnými nedostatky	<p>Některé(y) z předpokladů efektivity (viz první stupeň hodnocení efektivity) nejsou zcela splněny, jako celek ale projekt dává předpoklad odpovídajících výkonů za přiměřené náklady. Např. drtivá většina aktivit byla (je) nezbytná pro naplnění cíle (jsou jen malé výjimky) a současně náklady na většinu aktivit byly (jsou) ve výši významně nepřekračující ceny běžné na trhu (nebo převýšily je pouze v ojediněle nevýznamným způsobem). Dílčí, ale z hlediska celku nevýznamný výdaj neměl prokazatelnou přímou souvislost se zajištěním cílů projektu. Rozsah realizačního týmu byl jen mírně nepřiměřený a/nebo rozsah jeho práce pro projekt nezbytný s minimálními výhradami. Náklady na jednotku výkonu (tedy na jednu podpořenou osobu/FTE) vynaložené z veřejných zdrojů jsou jen mírně vyšší než průměrné náklady daného operačního programu na tuto jednotku výkonu.</p> <p>Realizace projektu se od podnikatelského plánu odchyluje pouze nevýznamně.</p>
3. Projekt je efektivní pouze omezeně	<p>Některé z předpokladů efektivity (viz první stupeň hodnocení efektivity) jsou významně zpochybněny. V projektu byl (je) významný podíl aktivit, jejichž význam pro dosažení cíle projektu je omezený a/nebo náklady na některé aktivity zjevně překročily (překračují) ceny obvyklé na trhu. Počet cílových beneficiářů byl nižší oproti předpokladům, aniž by došlo k odpovídající redukci nákladů; náklady na jednoho beneficiáře jsou tak významně vyšší.</p> <p>U více nákladů bylo zjištěno nevhodné vynaložení, resp. nevhodnost je u některého z nich významná. Více přímých výdajů vynaložených v rámci projektu nemělo prokazatelnou přímou souvislost se zajištěním jeho cílů.</p> <p>Rozsah realizačního týmu byl výrazně nepřiměřený a/nebo rozsah jeho práce pro projekt nadbytečný. Náklady na jednotku výkonu (tedy na jednu podpořenou osobu/FTE) vynaložené z veřejných zdrojů jsou významně vyšší než průměrné náklady daného operačního programu na tuto jednotku výkonu.</p> <p>Realizace projektu se významně odchyluje od podnikatelského plánu.</p>
4. Projekt není efektivní	<p>Některé z předpokladů efektivity (viz první stupeň hodnocení efektivity) jsou zásadně zpochybněny. V projektu je např. cca polovina aktivit, které nebyly (nejsou) vůbec nezbytné pro dosažení projektových cílů a/nebo náklady na řadu aktivit zjevně významně překročily (překračují) ceny obvyklé na trhu. Rozsah realizačního týmu byl nepřiměřený a/nebo většina jeho úkonů pro projekt zbytečná.</p> <p>Podíl cílových beneficiářů byl zásadně nižší oproti předpokladům, aniž by došlo k odpovídající redukci nákladů – náklady na jednu cílovou osobu jsou tak několikrát vyšší oproti původním předpokladům.</p> <p>Existuje pochybnost, zda projekt měl být podpořen z veřejných zdrojů, jsou pochybnosti o potřebě projektu pro danou cílovou skupinu nebo projekt by se realizoval bez veřejné podpory. Náklady na jednotku výkonu (tedy na jednu podpořenou osobu/FTE) vynaložené z veřejných zdrojů jsou vícenásobně vyšší než průměrné náklady daného operačního programu na tuto jednotku výkonu.</p> <p>Dochází k duplicitnímu financování, příp. není jasné rozhraní mezi aktivitami financovanými z jiných projektů. Realizace projektu se neodůvodnitelným způsobem naprosto odchyluje od podnikatelského plánu. Sociální podnik není životaschopný. Projekt je vždy hodnocen jako neefektivní, je-li hodnocen jako neúčelný.</p>

Definice principů sociálního podnikání v IROP

Specifická pravidla pro žadatele a příjemce rozvádějí v kapitole 2.2 definici principů sociálního podnikání, když charakterizují sociální, ekonomický, environmentální a místní prospěch:

Princip „Sociální prospěch“

a) Podmínky zaměstnávání a sociálního začleňování osob z CS

- minimální podíl zaměstnanců z CS činí 30 % z celkového počtu zaměstnanců sociálního podniku;
- se zaměstnancem z CS musí být uzavřena pracovní smlouva nebo dohoda o pracovní činnosti;
- minimální úvazek pro zaměstnance z CS je 0,4 vůči celému úvazku.

b) Účast zaměstnanců na směřování podniku

Zaměstnavatel informuje zaměstnance o chodu podniku, naplňování společensky prospěšných cílů. Osoby z CS jsou zapojeny do rozhodování, participují na něm, pokud mají zájem a jsou k participaci způsobilí vzhledem k míře a typu svého znevýhodnění.

Žadatel popisuje v Podnikatelském plánu (dále také „PP“), jak bude zaměstnance informovat a jakým způsobem budou zaměstnanci z CS zapojeni do rozhodování o směřování sociálního podniku.

c) Důraz na rozvoj pracovních kompetencí znevýhodněných zaměstnanců

MMR doporučuje zaměstnavatelům poskytovat zaměstnancům z CS vzdělávání zohledňující jejich individuální možnosti. Pokud zaměstnavatel hodlá plnit tento doporučený princip, popíše v PP témata, rozsah a účastníky vzdělávání.

Princip „Ekonomický prospěch“

a) Zisk je využíván přednostně pro rozvoj sociálního podniku

Více než 50 % zisku je reinvestováno do rozvoje sociálního podniku. Žadatel popíše využití zisku (po zdanění) v PP.

b) Nezávislost v manažerském rozhodování a řízení na externích zakladatelích nebo zřizovatelích

Nezávislostí se míní autonomie v manažerském rozhodování a řízení. Pokud externí vlastník či zřizovatel neexistuje, je podmínka naplněna automaticky.

c) Výnosy sociálního podniku tvoří minimálně z 30 % tržby z prodeje vlastních výrobků nebo z poskytování vlastních služeb. Žadatel popíše naplňování principu v PP.

Princip „Environmentální prospěch“

a) Zohledňování environmentálních aspektů výroby a spotřeby

Podnik má formulované zásady podnikání šetrného k životnímu prostředí, např. využití recyklovaných tonerů, papírů, eko-automobilů, čističek vody či vzduchu, recyklovatelných obalů, energeticky nenáročných budov a přístrojů, ekologicky šetrných výrobků. Žadatel tyto zásady popíše v PP.

Princip „Místní prospěch“

a) Přednostní uspokojování potřeb místní komunity a místní poptávky

Podnik se ve své činnosti orientuje na místní potřeby, odběratelé jsou ze stejného nebo sousedního kraje. Nabídka zboží a služeb vychází vstříc místním potřebám.

b) Využívání přednostně místních zdrojů

Podnik přednostně zaměstnává místní obyvatele nebo nakupuje od místních dodavatelů. Žadatel tuto zásadu popíše v PP.

Sada rozpoznávacích znaků pro integrační sociální podnik (WISE) dle výzvy č. 129 OPZ

Rozpoznávací znaky integračního sociálního podniku jsou pro příjemce závazné v plném rozsahu a budou sledovány v průběhu realizace projektu. Všechny principy sociálního podnikání včetně charakteristiky a konkrétního naplňování rozpoznávacích znaků v sociálním podniku uvede žadatel v zakládacích dokumentech, a to nejpozději k datu ukončení realizace projektu (pro aktivitu g) k datu podání žádosti). Obchodní korporace zveřejní na www.justice.cz, OSVČ zveřejní např. formou prohlášení na webu organizace nebo na jiném veřejně a bez překážek dostupném místě, nestátní neziskové organizace v příslušném rejstříku podle právní formy organizace. Doporučujeme žadatelům, aby principy sociálního podnikání zapracovali do zakládacích dokumentů při založení společnosti.

Princip/ /charakteristika	Rozpoznávací znak	Důkaz
1. společensky prospěšný cíl		
a) společensky prospěšný cíl zaměstnávání a sociálního začleňování osob znevýhodněných na trhu práce formulován v zakládacích dokumentech	1a1. podnik má společensky prospěšný cíl zaměstnávání a sociálního začleňování osob znevýhodněných na trhu práce, který je formulován v zakládacích dokumentech, a tyto dokumenty jsou veřejně dostupné	Zakládací dokumenty zveřejněné ve veřejném rejstříku, u OSVČ jiné závazně platné dokumenty zveřejněné na webu organizace nebo na jiném veřejně a bez překážek dostupném místě.
	Komentář: Obchodní korporace zveřejní dokumenty v obchodním rejstříku na www.justice.cz . U OSVČ jiné veřejně a bez překážek dostupné místo může být např. v místě provozovny. Nestátní neziskové organizace zveřejnění v příslušném rejstříku dle právní formy organizace.	
2. sociální prospěch		
a) integrace osob ze znevýhodněných skupin	2a1. podíl osob ze znevýhodněných skupin (OZS) tvoří více než 30 % zaměstnanců a tyto informace jsou veřejně dostupné	Doklady o pracovně-právních vztazích všech zaměstnanců podniku. V případě spolupracujících osob u OSVČ doloží příjemce daňové přiznání nebo čestné prohlášení, že poplatník odvedl daň z příjmů. Doklady o příslušnosti k OZS.
	Komentář: Poměr zaměstnanců ze znevýhodněných skupin vůči celkovému počtu zaměstnanců se vyjadřuje v průměrných ročních přepočtených počtech zaměstnanců, do kterých se započítávají zaměstnanci s pracovní smlouvou, DPP a DPČ; OSVČ včetně příp. spolupracujících osob prokazují rozsah zapojení (míra zapojení bude vyjádřena v úvazcích nebo v počtu hodin za určité období) informacemi ve zprávách o realizaci projektu. Do kategorie osob ze znevýhodněných skupin patří skupiny, které jsou definovány výzvou. Veřejně dostupná je pouze informace o podílu osob ze znevýhodněných skupin, nikoli doklady o pracovněprávních vztazích a doklady o příslušnosti k OZS.	

	2a2. podnik používá personální a integrační nástroje podporující rozvoj a integraci zaměstnanců z cílových skupin	Doklad o pracovně-právním vztahu (pracovní smlouva, DPP, DPČ) a náplň práce osoby, která integrační personalistiku poskytuje, nebo doklad o poskytnutí služby a jejím charakteru (pokud je podpora externí). Nástroje integrační personalistiky podporující rozvoj a integraci cílové skupiny zaměstnanců (forma zpracování je na příjemci, např. interní předpis, metodika, individuální plány).
	Komentář: Personální a integrační nástroje: soubor všech nástrojů sociálního podniku, které jsou potřeba k přípravě a vykonávání pracovní pozice, jsou to nástroje, které umožňují zaměstnanci výkon pracovní činnosti a zároveň přispívají k řešení jeho individuálních specifických potřeb. Formou mohou být individuální plány rozvoje zaměstnanců, které jsou souhrnem profesních a osobních cílů zaměstnance, jichž chce zaměstnanec dosáhnout za pomoci a ve spolupráci s integračním personalistou, tak, aby poskytování služby směřovalo k jeho zplnomocňování a integraci.	
b) účast zaměstnanců a členů na směřování podniku	2b1. zaměstnanci a/nebo členové jsou pravidelně a systematicky informováni o chodu podniku, výsledcích hospodaření a naplňování společensky prospěšných cílů; zaměstnanci a/nebo členové jsou zapojeni do rozhodování o směřování podniku	Lze doložit jedním z uvedených způsobů: strategie zapojování zaměstnanců, interní zpravodaj, zápisy z příslušných schůzí, výsledky dotazníkového šetření, příp. jiný prokazatelný způsob.
	Komentář: Zaměstnavatel má vypracovanou strategii zapojování zaměstnanců do rozhodujících procesů podle jejich individuálních možností a má definovány oblasti, kde k zapojení zaměstnanců dochází (provoz, obchod, PR). Informace jsou zpracovány tak, aby jim všichni zaměstnanci rozuměli. Míra zapojení může být různá, vždy se týká pouze členů a/nebo zaměstnanců, kteří jsou k participaci způsobilí vzhledem k míře a typu svého znevýhodnění; musí existovat prostor pro zaměstnance a/nebo členy, aby mohli na směřování podniku participovat, pokud mají zájem. Automaticky tento rozpoznávací znak naplňují družstva za předpokladu, že zaměstnanci ze znevýhodněných skupin jsou členy družstva.	
3. ekonomický prospěch		
a) případný zisk používán přednostně pro rozvoj sociálního podniku a/nebo pro naplnění jeho společensky prospěšných cílů	3a1. min. 51 % případného zisku je reinvestováno do rozvoje sociálního podniku a/nebo naplňování jeho deklarovaných společensky prospěšných cílů a informace o využití případného zisku je veřejně dostupná	Účetní uzávěrka a příloha k účetní uzávěrce za nejbližší uzavřený kalendářní rok zveřejněná na www.justice.cz . OSVČ formou čestného prohlášení.
	Komentář: Pokud podnik vykazuje ztrátu, není relevantní. Každoročně nejvyšší orgán společnosti schvaluje převedení min. 51 % zisku po zdanění na účty zavedené k účelu sledování hospodaření se ziskem (příklady účtů: 428 Nerozdělený zisk minulých let, 423 Fond společensky odpovědné reinvestice, v účetní uzávěrce v rozvaze řádek A.III.2 Statutární a ostatní fondy, A.IV.1 Nerozdělený zisk z minulých let). V příloze účetní závěrky bude obsažena informace o pohybech na uvedených účtech vč. sdělení, do čeho byl zisk reinvestován.	
b) nezávislost (autonomie) v manažerském rozhodování a řízení na externích	3b1. manažerské řízení podniku je nezávislé na externím zřizovateli či vlastníkovi	Zakládací dokumenty a závazné vnitřní předpisy organizace. Pokud externí vlastník či zřizovatel neexistuje, podmínka je naplněna automaticky.
	Komentář: Nezávislostí se zde míní autonomie v manažerském rozhodování a řízení. Nezávislost se posuzuje v těchto oblastech: řídicí struktura, rozhodovací pravomoci, dispozice podpisovým právem a schvalovací procesy.	

zakladatelích nebo zřizovatelích	Pokud je jedním ze zřizovatelů obec, její celkový vlastnický podíl v podniku musí být menší než 50%. Pokud je zřizovatelem více obcí, vlastnický podíl každé z těchto obcí musí být menší než 50 %. V zakládacích dokumentech sociálního podniku je vymezena míra nezávislosti na těchto jednotlivých obcích, která spočívá v dodržování principů demokratického řízení a široké participace a žádná z těchto obcí nedisponuje většinou rozhodovacích práv. Zřizovatelem může být dobrovolný svazek obcí, který je složen nejméně ze tří obcí a žádná z nich v něm nedisponuje většinou rozhodovacích práv. Ve stanovách svazku obcí je zakotvena nezávislost rozhodování orgánů svazku daná dodržováním principů demokratického řízení a široké participace a jeho rozhodování není založeno na výši kapitálových podílů. Ve stanovách svazku obcí je vymezena míra nezávislosti na svazku obcí i na jednotlivých obcích.	
c) alespoň minimální podíl tržeb z prodeje výrobků a služeb na celkových výnosech	3c1. tržby z prodeje výrobků a/nebo služeb tvoří alespoň 30% z celkových výnosů podniku	Výsledovka podniku za posledních 12 měsíců realizace projektu nebo peněžní deník za posledních 12 měsíců realizace projektu (pro fyzické osoby, které vedou daňovou evidenci podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, nebo uplatňují výdaje procentem z příjmů - paušální výdaje a zároveň nevedou účetnictví).
Komentář: Do celkových výnosů se pro účely tohoto rozpoznávacího znaku nezapočítávají investiční dotace. Tento rozpoznávací znak se sleduje za posledních 12 měsíců realizace projektu.		
4. environmentální prospěch		
a) zohledňování environmentálních aspektů výroby i spotřeby	4a1. podnik má formulované zásady environmentálně šetrného podnikání, které jsou veřejně dostupné, a zároveň tyto zásady naplňuje v praxi	Doložení naplňování v praxi skrze dokumenty: 3 účetní doklady o používání ekologicky šetrných výrobků (recyklované tonery, papíry, certifikace EŠV, BIO, Fairtrade apod.), průkaz energetické náročnosti budovy (tj. energetický štítek) A nebo B, zpracovaný environmentální audit typu EMS/EMAS apod.
Komentář: Realizaci v praxi lze prokázat také ověřením na místě: nadstandardně hospodárné využívání materiálů a eliminace vzniku odpadů, využívání energeticky úsporných spotřebičů, způsob třídění odpadů a jejich následná likvidace, používání ekologických obalů, ekologicky šetrných prostředků apod.		
5. místní prospěch		
a) přednostní uspokojování potřeb místní komunity a místní poptávky	5a1. podnik se ve své činnosti orientuje na lokální potřeby	Účetní doklady 3 odběratelů se sídlem nebo provozovnou ve stejném nebo sousedním kraji (přeshraničním regionu) ne starší než 12 měsíců.
Komentář: „Stejný nebo sousední kraj nebo přeshraniční region“ se hodnotí vzhledem k sídlu podniku nebo jeho libovolné provozovny. Z účetních dokladů musí být poznat, že sídlo nebo provozovna jsou ve stejném nebo sousedním kraji (přeshraničním regionu). Pokud podnik tento znak nesplňuje, musí prokázat jeho nerelevanci.		
b) využívání přednostně místních zdrojů	5b1. podnik přednostně využívá místní zdroje: a) zaměstnává místní obyvatele, b) nakupuje od místních dodavatelů	a) Doklady o pracovně-právním vztahu (pracovní smlouva, DPP, DPČ) a případně další dokumenty, které dokládají bydliště ve stejném nebo sousedním kraji (přeshraničním regionu) u min. 50% zaměstnanců; b) účetní doklady 3 různých dodavatelů podniku, kteří mají sídlo firmy ve stejném nebo sousedním kraji nebo přeshraničním regionu ne starší než 12 měsíců.
Komentář: Sociální podnik při dodržování tohoto principu musí zachovávat pravidla hospodářské soutěže a nediskriminace v pracovněprávních vztazích. „Stejný nebo sousední kraj nebo přeshraniční region“ se hodnotí vzhledem k sídlu podniku nebo jeho libovolné provozovny. Z účetních dokladů musí být poznat, že sídlo nebo provozovna jsou		

	ve stejném nebo sousedním kraji. Pokud podnik některý ze dvou uvedených znaků nesplňuje, musí prokázat jeho nerelevanci.	
c) spolupráce sociálního podniku s místními aktéry	5c1. podnik komunikuje a spolupracuje s místními aktéry	Dva doklady o spolupráci s místními aktéry ne starší než 2 roky.
	Komentář: Možné doklady spolupráce: smlouva o spolupráci, partnerská smlouva, mediální zpráva o zapojení do veřejných občanských aktivit, referenční kontakty pro ověření ústní informace. Místní aktéři jsou například orgány místní samosprávy, pracoviště ÚP ČR, školy, další organizace s podobnými společensky prospěšnými cíli, tematické pracovní skupiny apod.	

Sada rozpoznávacích znaků pro environmentální sociální podnik dle výzvy č. 129 OPZ

Rozpoznávací znaky environmentálního sociálního podniku jsou pro příjemce závazné v plném rozsahu a budou sledovány v průběhu realizace projektu. Všechny principy sociálního podnikání včetně charakteristiky a konkrétního naplňování rozpoznávacích znaků v sociálním podniku uvede žadatel v zakládacích dokumentech, a to nejpozději k datu ukončení realizace projektu (pro aktivitu g) k datu podání žádosti). Obchodní korporace zveřejní na www.justice.cz, OSVČ zveřejní např. formou prohlášení na webu organizace nebo na jiném veřejně a bez překážek dostupném místě, nestátní neziskové organizace v příslušném rejstříku podle právní formy organizace. Doporučujeme žadatelům, aby principy sociálního podnikání zapracovali do zakládacích dokumentů při založení společnosti.

Princip/ /charakteristika	Rozpoznávací znak	Důkaz
1. společensky prospěšný cíl		
a) podnik existuje za účelem naplnění společensky prospěšného cíle, kterým je řešení konkrétního environmentálního problému ³² a zaměstnávání a sociální začleňování osob znevýhodněných na trhu práce; tento cíl je formulován v zakládacích dokumentech a naplňován prostřednictvím podnikatelských aktivit; oba aspekty společensky	1a1. podnik má společensky prospěšný cíl, kterým je řešení konkrétního environmentálního problému a zaměstnávání a sociální začleňování osob znevýhodněných na trhu práce, tento cíl je formulován v zakládacích dokumentech, a tyto dokumenty jsou veřejně dostupné; oba aspekty společensky prospěšného cíle, tzn. řešení konkrétního environmentálního problému a zaměstnávání a sociální začleňování znevýhodněných osob, musí být jednoznačně vymezeny v projektové žádosti i v podnikatelském plánu; zároveň musí být v projektové žádosti a podnikatelském plánu popsáno, prostřednictvím jakých aktivit budou naplňovány	Zakládací dokumenty zveřejněné ve veřejném rejstříku, u OSVČ jiné závazně platné dokumenty zveřejněné na webu organizace nebo na jiném veřejně a bez překážek dostupném místě.
	Komentář: Obchodní korporace zveřejní dokumenty v obchodním rejstříku na www.justice.cz . U OSVČ jiné veřejně a bez překážek dostupné místo může být např.	

³² Environmentální problém je definován jako problém způsobený činností člověka s negativními následky pro životní prostředí. Aktivita environmentálního sociálního podniku je prostředkem nápravy těchto negativních následků. Environmentální problém musí být definován konkrétně, a to v přímé vazbě na výkon podnikatelské činnosti žadatele.

<p>prospěšného cíle, tzn. řešení konkrétního environmentálního problému a zaměstnávání a sociální začleňování znevýhodněných osob, musí být jednoznačně vymezeny v projektové žádosti i v podnikatelském plánu; zároveň musí být v projektové žádosti a podnikatelském plánu popsáno, prostřednictvím jakých aktivit budou naplňovány</p>	<p>v místě provozovny. Nestátní neziskové organizace zveřejnění v příslušném rejstříku dle právní formy organizace.</p>	
<p>2. sociální prospěch</p>		
<p>a) integrace osob ze znevýhodněných skupin</p>	<p>2a1. podíl osob ze znevýhodněných skupin (OZS) tvoří více než 30% zaměstnanců a tyto informace jsou veřejně dostupné</p>	<p>Doklady o pracovně-právních vztazích všech zaměstnanců podniku. V případě spolupracujících osob u OSVČ doloží příjemce daňové přiznání nebo čestné prohlášení, že poplatník odvedl daň z příjmů. Doklady o příslušnosti k OZS.</p>
<p>Komentář: Poměr zaměstnanců ze znevýhodněných skupin vůči celkovému počtu zaměstnanců se vyjadřuje v průměrných ročních přepočtených počtech zaměstnanců, do kterých se započítávají zaměstnanci s pracovní smlouvou, DPP a DPČ. OSVČ včetně příp. spolupracujících osob prokazují rozsah zapojení (míra zapojení bude vyjádřena v úvazcích nebo v počtu hodin za určité období) informacemi ve zprávách o realizaci projektu. Do kategorie osob ze znevýhodněných skupin patří skupiny, které jsou definovány výzvou. Veřejně dostupná je pouze informace o podílu osob ze znevýhodněných skupin, nikoli doklady o pracovně-právních vztazích a doklady o příslušnosti k OZS.</p>		
<p>2a2. podnik používá personální a integrační nástroje podporující rozvoj a integraci zaměstnanců z cílových skupin</p>		
<p>Komentář: Personální a integrační nástroje: soubor všech nástrojů sociálního podniku, které jsou potřeba k přípravě a vykonávání pracovní pozice, jsou to nástroje, které umožňují zaměstnanci výkon pracovní činnosti a zároveň přispívají k řešení jeho individuálních specifických potřeb. Formou mohou být individuální plány rozvoje zaměstnanců, které jsou souhrnem profesních a osobních cílů zaměstnance, jichž chce zaměstnanec dosáhnout za pomoci a ve spolupráci s integračním specialistou, tak, aby poskytování služby směřovalo k jeho zplnomocňování a integraci.</p>		<p>Doklad o pracovně-právním vztahu (pracovní smlouva, DPP, DPČ) a náplň práce osoby, která integrační personalistiku poskytuje, nebo doklad o poskytnutí služby a jejím charakteru (pokud je podpora externí). Nástroje integrační personalistiky podporující rozvoj a integraci cílové skupiny zaměstnanců (forma zpracování je na příjemci, např. interní předpis, metodika, individuální plány).</p>

b) demokratická struktura řízení podniku	2b1. zaměstnanci a/nebo členové jsou pravidelně a systematicky informováni o chodu podniku, výsledcích hospodaření a naplňování společensky prospěšných cílů; zaměstnanci a/nebo členové jsou zapojeni do rozhodování o směřování podniku	Lze doložit jedním z uvedených způsobů: strategie zapojování zaměstnanců, interní zpravodaj, zápisy z příslušných schůzí, výsledky dotazníkového šetření, příp. jiný prokazatelný způsob.
<p>Komentář: Zaměstnavatel má vypracovanou strategii zapojování zaměstnanců do rozhodujících procesů podle jejich individuálních možností a má definovány oblasti, kde k zapojení zaměstnanců dochází (provoz, obchod, PR). Informace jsou zpracovány tak, aby jim všichni zaměstnanci rozuměli. Míra zapojení může být různá, vždy se týká pouze členů a/nebo zaměstnanců, kteří jsou k participaci způsobilí vzhledem k míře a typu svého znevýhodnění; musí existovat prostor pro zaměstnance a/nebo členy, aby mohli na směřování podniku participovat, pokud mají zájem. Automaticky tento rozpoznávací znak naplňují družstva za předpokladu, že zaměstnanci ze znevýhodněných skupin jsou členy družstva.</p>		
3. ekonomický prospěch		
a) případný zisk používán přednostně pro rozvoj sociálního podniku a/nebo pro naplnění jeho společensky prospěšných cílů	3a1. min. 51 % případného zisku je reinvestováno do rozvoje sociálního podniku a/nebo naplňování jeho deklarovaných společensky prospěšných cílů a informace o využití případného zisku je veřejně dostupná	Účetní uzávěrka a příloha k účetní uzávěrce za nejbližší uzavřený kalendářní rok zveřejněná na www.justice.cz .
<p>Komentář: Pokud podnik vykazuje ztrátu, není relevantní. Každoročně nejvyšší orgán společnosti schvaluje převedení min. 51 % zisku po zdanění na účty zavedené k účelu sledování hospodaření se ziskem (příklady účtů: 428 Nerozdělený zisk minulých let, 423 Fond společensky odpovědné reinvestice, v účetní uzávěrce v rozvaze řádek A.III.2 Statutární a ostatní fondy, A.IV.1 Nerozdělený zisk z minulých let). V příloze účetní závěrky bude obsažena informace o pohybech na uvedených účtech vč. sdělení, do čeho byl zisk reinvestován.</p>		
1b) nezávislost (autonomie) v manažerském rozhodování a řízení na externích zakladatelích nebo zřizovatelích	3b1. manažerské řízení podniku je nezávislé na externím zřizovateli či vlastníkovi	Zakládací dokumenty a závazné vnitřní předpisy organizace. Pokud externí vlastník či zřizovatel neexistuje, podmínka je naplněna automaticky.
<p>Komentář: Nezávislostí se zde míní autonomie v manažerském rozhodování a řízení. Nezávislost se posuzuje v těchto oblastech: řídicí struktura, rozhodovací pravomoci, dispozice podpisovým právem a schvalovací procesy. Pokud je jedním ze zřizovatelů obec, její celkový vlastnický podíl v podniku musí být menší než 50%. Pokud je zřizovatelem více obcí, vlastnický podíl každé z těchto obcí musí být menší než 50 %. V zakládacích dokumentech sociálního podniku je vymezena míra nezávislosti na těchto jednotlivých obcích, která spočívá v dodržování principů demokratického řízení a široké participace a žádná z těchto obcí nedisponuje většinou rozhodovacích práv. Zřizovatelem může být dobrovolný svazek obcí, který je složen nejméně ze tří obcí a žádná z nich v něm nedisponuje většinou rozhodovacích práv. Ve stanovách svazku obcí je zakotvena nezávislost rozhodování orgánů svazku daná dodržováním principů demokratického řízení a široké participace a jeho rozhodování není založeno na výši kapitálových podílů. Ve stanovách svazku obcí je vymezena míra nezávislosti na svazku obcí i na jednotlivých obcích.</p>		
c) alespoň minimální podíl tržeb z prodeje výrobků a služeb na celkových výnosech	3c1. tržby z prodeje výrobků a/nebo služeb tvoří alespoň 30 % z celkových výnosů podniku	Výsledovka podniku za posledních 12 měsíců realizace projektu nebo peněžní deník za posledních 12 měsíců realizace projektu (pro fyzické osoby, které vedou daňovou evidenci podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, nebo uplatňují

		výdaje procentem z příjmů – paušální výdaje a zároveň nevedou účetnictví).
Komentář: Do celkových výnosů se pro účely tohoto rozpoznávacího znaku nezapočítávají investiční dotace. Tento rozpoznávací znak se sleduje za posledních 12 měsíců realizace projektu.		
4. environmentální prospěch		
a) podnikatelské aktivity podniku, skrze které podnik naplňuje společensky prospěšný cíl, mají environmentální rozměr	4a1. podnik vykonává podnikatelskou činnost, která přispívá k řešení konkrétního environmentálního problému – environmentální přínos podnikatelské aktivity je jasně komunikován jak veřejně, tak interně a úspěšnost naplňování environmentálního přínosu podnikatelské aktivity je pravidelně hodnocena	Environmentální přínos podnikatelské aktivity je jasně formulován v zakládacích dokumentech. Zakládací dokumenty jsou zveřejněné ve veřejném rejstříku, u OSVČ jiné závazně platné dokumenty zveřejněné na webu organizace nebo na jiném veřejně a bez překážek dostupném místě. Úspěšnost plnění environmentálního přínosu je kvantitativně i kvalitativně hodnocena v interních dokumentech podniku, které musejí být zpracovány do 12 měsíců před ukončením projektu. Rovněž musí být prokazatelná při šetření na místě a zveřejněna na webu organizace.
	Komentář: Při kvantitativním a kvalitativním hodnocení dopadů podnikatelské činnosti podniku NEMUSÍ být aplikována sofistikovaná evaluační metoda. Vzorem může být systém vnitřního environmentálního přezkoumání tj. analýzy problému ochrany životního prostředí v podniku a nejvýznamnějších environmentálních dopadů / faktorů podnikových činností využívaný systémem environmentálního řízení a auditu EMAS. Environmentální přínos lze ilustrovat na konkrétních příkladech, jako je počet poskytnutých environmentálně příznivých služeb včetně jejich stručného popisu, případně kontaktu a zpětné vazby klienta, nebo konkrétní dopad činnosti podniku typu zvýšení čistoty přírodních zdrojů v lokalitě, zvýšení biodiverzity, snížení množství produkovaného odpadu a podobně. Povaha environmentálně příznivého dopadu souvisí s celou podnikatelskou činností podniku, tzn. i s předmětem podnikání.	
b) zohledňování environmentálních aspektů ve všech fázích podnikání, tzn. při výrobě výrobků a/nebo poskytování služeb včetně environmentálně příznivého úřadování	4b1. podnik má formulované zásady environmentálně šetrného podnikání (včetně úřadování), které jsou veřejně dostupné a zároveň tyto zásady naplňuje v praxi v celém výrobním procesu a/nebo v celém procesu poskytované služby	Interní předpis nebo jiný relevantní předpis zveřejněný na webu organizace. Dodržování těchto předpisů musí být prokazatelné při ověření na místě. Předpisy jsou zpracovány do 12 měsíců před ukončením projektu.
	dopravu apod. Zásady environmentálně šetrného podnikání automaticky naplňují podniky, které fungují v režimu ekologického zemědělství, což dokládají platnou licenci dle zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství. Tyto podniky nadto při ověření na místě prokazují naplňování environmentálně příznivého úřadování (kancelářské potřeby, papír a výrobky z papíru, nakládání s odpady, spotřeba energie, čištění a úklid, zařízení interiéru, podlahové krytiny a nátěrové hmoty, hospodaření s vodou, jídlo – občerstvení na poradách, kantýna, jídelna, doprava, ochrana biodiverzity apod.).	
5. místní prospěch		
a) ekonomická lokalizace = místní výroba pro místní spotřebu, podpora místní ekonomiky	5a1. uspokojování potřeb na základě místní poptávky a využívání místních zdrojů - využívá místní suroviny/ materiály/služby - nakupuje od místních dodavatelů	Účetní doklady dodavatelů a 3 hlavních odběratelů se sídlem nebo provozovnou ve stejném nebo sousedním kraji (přeshraničním regionu) ne starší než 12 měsíců.

	Komentář: Environmentální sociální podnik při dodržování tohoto principu musí zachovávat pravidla hospodářské soutěže. „Stejný nebo sousední kraj nebo přeshraniční region“ se hodnotí vzhledem k sídlu podniku nebo jeho libovolné provozovny. Z účetních dokladů musí být poznat, že sídlo nebo provozovna jsou ve stejném nebo sousedním kraji (přeshraničním regionu). Pokud podnik tento znak nesplňuje, musí prokázat jeho nerelevanci. Tento rozpoznávací znak sleduje celý dodavatelský řetězec celého výrobního cyklu/poskytované služby.	
b) sociální podnik zaměstnává místní obyvatele	5b1. podnik přednostně zaměstnává místní obyvatele	Doklady o pracovně-právním vztahu (pracovní smlouva, DPP, DPČ) a případně další dokumenty, které dokládají bydliště ve stejném nebo sousedním kraji (přeshraničním regionu) u min. 50% zaměstnanců;
	Komentář: Sociální podnik při dodržování tohoto principu musí zachovávat pravidla nediskriminace v pracovněprávních vztazích. „Stejný nebo sousední kraj nebo přeshraniční region“ se hodnotí vzhledem k sídlu podniku nebo jeho libovolné provozovny. Pokud podnik znak nesplňuje, musí prokázat jeho nerelevanci.	
c) spolupráce sociálního podniku s místními aktéry	5c1. podnik komunikuje a spolupracuje s místními aktéry	Dva doklady o spolupráci s místními aktéry ne starší než 2 roky.
	Komentář: Možné doklady spolupráce: smlouva o spolupráci, partnerská smlouva, mediální zpráva o zapojení do veřejných občanských aktivit, referenční kontakty pro ověření ústní informace. Místní aktéři jsou například orgány místní samosprávy, pracoviště ÚP ČR, školy, další organizace s podobnými společensky prospěšnými cíli, tematické pracovní skupiny apod.	

Pozn.: Příloha byla převzata v původním znění od MPSV a MMR. Text přílohy nebyl jazykově redigován.

Příloha č. 4

Výzvy IROP na podporu sociálního podnikání

(v Kč)

Výzva ³³	Název výzvy	Datum vyhlášení výzvy	Finanční alokace výzvy	Vydaná rozhodnutí o poskytnutí dotace*	Celkové způsobilé výdaje
11	Sociální podnikání pro sociálně vyloučené lokality	27. 10. 2015	133 000 000,00	83 314 459,09	80 331 232,22
12	Sociální podnikání	27. 10. 2015	88 000 000,00	27 462 914,71	24 998 119,68
43	Sociální podnikání II.	10. 8. 2016	130 000 000,00	83 294 845,44	80 791 046,81
44	Sociální podnikání pro sociálně vyloučené lokality II.	10. 8. 2016	377 334 947,00	355 067 562,82	325 193 225,29
63	Sociální podnikání – integrované projekty ITI ³⁴	2. 12. 2016	66 455 000,00	47 470 237,31	28 340 237,54
64	Sociální podnikání – integrované projekty IPRÚ ³⁵	2. 12. 2016	33 000 000,00	20 692 065,61	14 132 885,68
65	Sociální podnikání – integrované projekty CLLD ³⁶	2. 12. 2016	423 735 000,00	174 059 322,47	137 485 102,59
90	Sociální podnikání pro Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám	31. 7. 2019	60 000 000,00	38 405 734,06	0,00
Celkem			1 311 524 947,00	809 767 141,51	691 271 849,82

Zdroj: MMR, MS2014+, stav k 02/2022.

Vysvětlivka: * Bez projektů nedokončených – ukončených příjemcem.

Výzvy OPZ na podporu sociálního podnikání

(v Kč)

Výzva ³⁷	Název výzvy	Datum vyhlášení výzvy	Finanční alokace výzvy	Vydaná rozhodnutí o poskytnutí dotace*	Celkové způsobilé výdaje
15	Podpora sociálního podnikání	17. 8. 2015	100 000 000,00	69 170 912,75	66 257 518,91
16	Výzva pro systémové projekty realizované MPSV – sociální podnikání	27. 8. 2015	25 000 000,00	25 337 053,20	16 650 701,06
26	Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL) 1. výzva	23. 9. 2015	609 972 200,00	8 744 361,25	8 627 391,22
47	Výzva pro MAS na podporu strategií komunitně vedeného místního rozvoje	29. 4. 2016	2 030 000 000,00	140 170 881,01	104 011 763,00
67	Podpora sociálního podnikání	31. 5. 2016	100 000 000,00	70 255 448,75	63 183 421,86
129	Podpora sociálního podnikání	30. 6. 2017	315 000 000,00	264 532 855,60	208 670 681,00
105	Podpora sociálního podnikání v Praze	1. 4. 2019	50 000 000,00	7 568 736,25	3 776 746,32
Celkem				585 780 248,81	471 178 223,37
Celkem za investiční prioritu 2.1				445 609 367,80	367 166 460,37
Z toho za investiční prioritu 2.1 bez započtení výzvy č. 16				420 272 314,60	350 515 759,31
Celkem za investiční prioritu 2.3				140 170 881,01	104 011 763,00

Zdroj: MPSV, MS2014+, stav k 02/2022.

Vysvětlivka: * Bez projektů nedokončených – ukončených příjemcem.

³³ Číslování těchto výzev v MS2014+ je následující: č. 11 – 06_15_005, č. 12 – 06_15_010, č. 43 – 06_16_060, č. 44 – 06_16_061, č. 63 – 06_16_064, č. 64 – 06_16_065, č. 65 – 06_074, č. 90 – 06_19_112.

³⁴ ITI = integrované územní investice.

³⁵ IPRÚ = integrované plány rozvoje území.

³⁶ CLLD = komunitně vedený místní rozvoj.

³⁷ Číslování těchto výzev v MS2014+ je následující: č. 15 – 03_15_015, č. 16 – 03_15_016, č. 26 – 03_15_026, č. 47 – 03_16_047, č. 67 – 03_16_067, č. 129 – 03_17_129, č. 105 – 03_19_105.

Kontrolní závěr z kontrolní akce

21/24

Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Ministerstvo zdravotnictví* za rok 2021, účetní závěrka Ministerstva zdravotnictví za rok 2021 a údaje předkládané Ministerstvem zdravotnictví pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021

Kontrolní akce (dále také „KA“) byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2021 pod číslem 21/24. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Ing. Jaromíra Steidlová.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Ministerstvo zdravotnictví při sestavení závěrečného účtu a při vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky a předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021 postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolovaná osoba:

Ministerstvo zdravotnictví (dále také „MZd“).

Kontrolováno bylo období roku 2021 včetně souvisejících skutečností z let předchozích a roku následujícího.

Kontrola byla prováděna u kontrolované osoby v době od srpna 2021 do dubna 2022.

Kolegium NKÚ na svém IX. jednání, které se konalo dne 27. června 2022,

schválilo usnesením č. 9/IX/2022

kontrolní závěr v tomto znění:

Skládání účtů z hospodaření s majetkem státu¹

MZd za rok 2021

0 Kč

nesprávnosti²
v účetní závěrce k 31. prosinci 2021,
ve finančním výkazu za rok 2021
a dopad nesprávností v závěrečném
účtu na jeho celkovou vypovídací
schopnost

10,9 mld. Kč

ministerstvem opravené
účetní nedostatky
identifikované NKÚ
v průběhu kontroly

47,7 mld. Kč

podmíněné závazky MZd jako nároky
na budoucí rozpočty

4 mld. Kč

ministerstvem opravené nedostatky
v rozpočtovém systému identifikované
NKÚ v průběhu kontroly

71 %

podíl výdajů ministerstva
vynaložených v souvislosti
s covidem-19 na celkových výdajích
MZd v roce 2021

3,6 mil. Kč

výdaje Ministerstva zdravotnictví
z titulu nařízených exekucí
na majetek MZd z důvodu
nečinnosti MZd

Spolehlivost účetní závěrky k 31. prosinci 2021 po provedení účetních oprav

¹ Informace zveřejňované správcem kapitoly státního rozpočtu o hospodaření dané kapitoly v příslušném rozpočtovém roce. Tyto informace jsou obsaženy v účetní závěrce, ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol a organizačních složek státu a v závěrečném účtu kapitoly státního rozpočtu a slouží pro účely kontroly a vyvozování odpovědnosti za hospodaření.

² Celkové zjištěné a vyčíslené nesprávnosti.

I. Shrnutí a vyhodnocení

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Ministerstvo zdravotnictví při sestavení závěrečného účtu a při vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky a předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021 postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy.

NKÚ proto při kontrole prověřil správnost, úplnost a srozumitelnost vedení účetnictví, průkaznost účetního zpracování, spolehlivost finančních informací na výstupu z účetní jednotky MZd za rok 2021 a dodržování právních předpisů při hospodaření s majetkem státu. Dodržování právních předpisů v těchto oblastech je základem řádného finančního řízení v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb.³

KA byla zahájena v průběhu kontrolovaného účetního a rozpočtového období 2021.

1. Vedení účetnictví

Nejvyšší kontrolní úřad v průběhu kontroly identifikoval nesprávnosti ve vedení účetnictví ve výši 11 mld. Kč. Tyto nesprávnosti MZd opravilo. V důsledku provedení účetních oprav a také i přijetí a realizace všech potřebných opatření k eliminaci systémových nedostatků bylo účetnictví MZd vedeno v souladu s ustanoveními zákona č. 563/1991 Sb.⁴ a prováděcími právními předpisy k tomuto zákonu.

Specifickou oblastí v účetnictví Ministerstva zdravotnictví jsou od roku 2020 zásoby léčivých přípravků pro očkování proti onemocnění covid-19 (dále také „vakcíny“), které mají charakter zboží. Ministerstvem zvolené postupy účtování v této oblasti byly v souladu s účetními předpisy a českým účetním standardem pro některé vybrané účetní jednotky (dále „ČÚS“) č. 707 – *Zásoby*, neumožňovaly však poskytovat průběžně informace o stavu a pohybu zásob vakcín. Informace MZd získávalo ze skladové evidence vedené externími subjekty (subjektem zajišťujícím skladování a přepravu zboží a jednotlivými vybranými poskytovateli zdravotních služeb), tuto evidenci však MZd nemělo kdykoli průběžně k dispozici. **MZd tak byly tyto informace známy pouze ve čtvrtletních intervalech, což odpovídalo mimořádnosti situace.**

Navíc technické požadavky výrobců vakcín na skladování vakcín a na manipulaci s nimi neumožňují MZd provádět fyzickou inventuru zásob vakcín. MZd zvolilo, s ohledem na uvedená omezení, dle názoru NKÚ vhodný způsob inventarizace těchto zásob, a to v souladu s vyhláškou č. 270/2010 Sb.⁵ Vyhláška připouští u majetku, se kterým vybraná účetní jednotka v průběhu inventury nedisponuje (zejména pokud je v držení nebo užívání jiné osoby nebo organizační složky státu), ověření jeho existence i jiným vhodným způsobem; například na základě potvrzení o existenci tohoto majetku osobou, která má tento majetek v držení nebo užívání.

³ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

⁴ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

⁵ Vyhláška č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků.

2. Účetní závěrka

Účetní závěrka MZd k 31. prosinci 2021 sestavená 13. dubna 2022 (dále také „ÚZ“) podává podle názoru NKÚ věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky, a to dle účetních předpisů pro některé vybrané účetní jednotky⁶.

Informace v ÚZ jsou spolehlivé mj. v důsledku oprav realizovaných MZd v návaznosti na upozornění NKÚ na nedostatky, a to v průběhu celé kontroly. MZd provádělo opravy:

- jak před předáním konsolidačních účetních záznamů za rok 2021 do *Centrálního systému účetních informací státu*⁷ (dále také „CSÚIS“) dle termínů stanovených vyhláškou č. 383/2009 Sb.⁸ (hodnota provedených opravných účetních zápisů činila 4 mld. Kč),
- tak po tomto datu, a to až do doby sestavení účetní závěrky 13. dubna 2022 (hodnota provedených opravných účetních zápisů činila 6,9 mld. Kč).

Jednotlivé provedené účetní opravy promítlo MZd i do úprav svých nastavených účetních a jiných postupů v rámci vnitřního kontrolního systému (dále také „VKS“) v těch případech, kdy se jednalo o systémové nedostatky (viz část IV.2.1 tohoto kontrolního závěru).

NKÚ upozorňuje na skutečnosti uvedené MZd v příloze ÚZ v bodech:

- E.1. *Doplňující informace k položkám rozvahy k syntetickým účtům (dále také „SÚ“)* 132 – *Zboží na skladě*, 388 – *Dohadné účty aktivní*, 222 – *Příjmový účet organizačních složek státu*, 223 – *Zvláštní výdajový účet*, 321 – *Dodavatelé*, 324 – *Krátkodobé přijaté zálohy* a
- E.2. *Doplňující informace k položkám výkazu zisku a ztráty k SÚ* 504 – *Prodané zboží*, 543 – *Dary a jiná bezúplatná předání* a 604 – *Výnosy z prodaného zboží*.

Doplňující informace k uvedeným SÚ popisují vliv pořízení, skladování, prodeje a darování vakcín na vybrané položky ÚZ. MZd v nich informuje o tom, že za účetní období roku 2021 nakoupilo a zaplatilo vakcíny za 6,5 mld. Kč. Hodnota nakoupených, ale dodavatelům k datu ÚZ zatím neuhrazených vakcín pak činila 1,2 mld. Kč. Skladové zásoby vakcín k datu ÚZ jsou u MZd ve výši 888 mil. Kč a jako dar poskytla Česká republika v roce 2021 prostřednictvím MZd vakcíny ve výši 151 mil. Kč. Zálohové platby, které přijalo MZd od zdravotních pojišťoven za jejich pojištěnce a které jsou určeny ke kompenzaci výdajů vynaložených MZd na vakcíny, dosáhly k datu ÚZ výše 5,7 mld. Kč.

⁶ Vybranými účetními jednotkami jsou podle ustanovení § 1 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb. organizační složky státu, státní fondy podle rozpočtových pravidel, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, příspěvkové organizace a zdravotní pojišťovny.

⁷ Viz ustanovení § 1 odst. 4 zákona č. 563/1991 Sb.

⁸ Vyhláška č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů (technická vyhláška o účetních záznamech).

Tyto i další skutečnosti měly významný vliv na hodnotu některých konečných zůstatků účetní závěrky (blíže část IV.1.1 tohoto kontrolního závěru). **NKÚ v této souvislosti upozorňuje i na informace v příloze ÚZ vykázané na podrozvahových účtech 973 – Krátkodobé podmíněné závazky z jiných smluv a 974 – Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv, na kterých MZd vykázalo významné částky podmíněných závazků vyplývajících z předběžných dohod o nákupu⁹ a z kupních smluv na dodávku vakcín⁹ v celkové výši 10,5 mld. Kč. Tyto informace MZd v příloze ÚZ nekomentovalo, protože doplňující a vysvětlující informace k podrozvahovým účtům nejsou účetními předpisy vyžadovány.**

3. Údaje předkládané Ministerstvem zdravotnictví pro hodnocení plnění státního rozpočtu

V údajích pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021¹⁰ nebyly u MZd zjištěny nesprávnosti.

Informace v údajích MZd pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021 jsou dle názoru NKÚ spolehlivé, a to mj. v důsledku oprav realizovaných MZd v průběhu kontroly. Ministerstvo zdravotnictví opravilo v průběhu kontroly nedostatky, které byly identifikovány NKÚ v rozpočtovém systému MZd ve výši 4 mld. Kč. Nejvýznamnější nedostatek byl systémový a spočíval v tom, že výdaje na transfery poskytované obecním a krajským nemocnicím¹¹ byly položkou rozpočtové skladby nesprávně druhově tříděny. Ke všem identifikovaným nedostatkům přijalo MZd nápravná opatření za účelem odstranění nedostatků v roce 2021. V případě systémového nedostatku přijalo MZd opatření k jeho eliminaci i v dalších obdobích (viz část IV.3 tohoto kontrolního závěru).

4. Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 335 – Ministerstvo zdravotnictví

V závěrečném účtu kapitoly státního rozpočtu 335 – Ministerstvo zdravotnictví za rok 2021 (dále také „ZÚ 2021“) nebyly zjištěny významné nesprávnosti s dopadem na jeho celkovou vypovídací schopnost, a to při prověření na soulad s údaji v rozpočtovém systému, s finančními výkazy, s údaji analytických evidencí a s právními předpisy pro sestavování závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu.

⁹ Blíže viz část IV.1.1 tohoto kontrolního závěru.

¹⁰ Viz <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00024341/rozpocet/vydaje-druhovy?rad=j&obdobi=2112>.

¹¹ Transfery obecním a krajským nemocnicím jsou vymezeny ve vyhlášce č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění účinném pro kontrolované období následovně: „*Neinvestiční transfery akciovým společnostem a společnostem s ručením omezeným, v nichž mají alespoň poloviční podíl [§ 31 až 33 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)] obce nebo kraje a které mají oprávnění k poskytování zdravotnických služeb [§ 15 odst. 1 písm. a) a § 19 odst. 2 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách)], je-li v tomto oprávnění mezi formami zdravotní péče [§ 19 odst. 2 písm. b) a § 6] uvedena lůžková péče (§ 9).*“

Dlouhodobým nedostatkem těchto právních předpisů, které jsou v gesci Ministerstva financí (dále také „MF“), je dle NKÚ nezveřejňování informací o hospodaření s majetkem a peněžními prostředky správců kapitol státního rozpočtu, které v daném roce nejsou spojeny s peněžním tokem, tzn. nezveřejňování údajů z účetnictví. Na tuto skutečnost NKÚ dlouhodobě upozorňuje ve svých kontrolních závěrech¹². Přitom závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu je v souladu s ustanovením § 29 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb.¹³ předkládán Poslanecké sněmovně v souvislosti s projednáváním státního závěrečného účtu.

V případě závěrečného účtu MZd za rok 2021 tak není povinně zveřejněna např. informace o výši podmíněných závazků MZd, které byly vykázány k datu ÚZ v celkové výši 47,7 mld. Kč. V závěrečném účtu kapitoly státního rozpočtu tedy není uvedena informace o jejich výši a struktuře. Tyto podmíněné závazky vykázalo MZd k datu ÚZ jednak z důvodu existence již vydaných rozhodnutí o poskytnutí dotace (dotace sice zatím nebyly poskytnuty, ale právní závazek již vznikl), jednak z titulu závazků ze smluv na nákup vakcín a dále pak ze závazků vyplývajících ze soudních sporů, správních a jiných řízení. Všechny tyto podmíněné závazky představují nároky na výdaje státního rozpočtu České republiky v dalších letech (blíže viz část IV.4.2.3 tohoto kontrolního závěru).

Dle názoru NKÚ je nezveřejňování těchto informací v závěrečných účtech kapitol státního rozpočtu systémovým nedostatkem, který vzniká v důsledku nedostatečné právní úpravy v této oblasti.

Jak vyplývá z důvodové zprávy k novele zákona č. 563/1991 Sb. s účinností od 1. ledna 2010¹⁴, právě z důvodu nutné větší komplexnosti a transparentnosti vykazování byla pro vybrané účetní jednotky stanovena povinnost účtovat o větším rozsahu skutečností než v předchozích obdobích. Rozsah údajů povinně zasílaných vybranými účetními jednotkami do CSÚIS tak od roku 2010 výrazně vzrostl¹⁵, avšak bez vlivu na komplexnější vypovídací schopnost informací zveřejňovaných a komentovaných v závěrečných účtech kapitol státního rozpočtu. Přitom např. povinné komentování rozdílů mezi rozpočtovým a finančním

¹² Viz např. kontrolní závěr z KA č. 20/34 – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo průmyslu a obchodu za rok 2020, účetní závěrka Ministerstva průmyslu a obchodu za rok 2020 a údaje předkládané Ministerstvem průmyslu a obchodu pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2020* (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 4/2021 *Věstníku NKÚ*) nebo kontrolní závěr z KA č. 19/21 – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo pro místní rozvoj za rok 2018, účetní závěrka Ministerstva pro místní rozvoj za rok 2018 a údaje předkládané Ministerstvem pro místní rozvoj pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2018* (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 6/2020 *Věstníku NKÚ*).

¹³ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

¹⁴ Zákon č. 304/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé zákony. Důvodová zpráva k tomuto zákonu uvádí, že jedním ze základních cílů účetní reformy je také „zajištění důvěryhodných informací pro účely vykazování, a to opět na úrovni státu i jednotlivých účetních jednotek, např. správců kapitol státního rozpočtu.“

¹⁵ Viz kontrolní závěr z KA č. 13/11 – *Údaje pro účely monitorování a řízení veřejných financí předávané Ministerstvem průmyslu a obchodu k 31. 12. 2012 ve formě pomocného analytického přehledu prostřednictvím centrálního systému účetních informací státu* (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 4/2013 *Věstníku NKÚ*).

účetnictvím¹⁶ v závěrečném účtu by přispělo k identifikování vzájemných souvislostí a propojení obou těchto systémů pro sledování plnění rozpočtu a ve svém důsledku i k větší komplexnosti, transparentnosti a důvěryhodnosti skládání účtů z hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státního rozpočtu.

NKÚ doporučuje, aby MF (jako gestor této oblasti) právními předpisy upravilo, že vybrané údaje z účetnictví¹⁷ budou z CSÚIS automaticky generovány pro účely sestavení závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu a že je budou správci kapitol v závěrečném účtu povinně komentovat.

5. Vnitřní kontrolní systém MZd

V oblasti hospodaření s majetkem státu a finančního hospodaření byly kontrolou NKÚ zjištěny významné nedostatky ve vnitřním kontrolním systému MZd. Tyto nedostatky měly významný negativní dopad na účinnost VKS v dané oblasti. V důsledku těchto nedostatků vznikla škoda na majetku státu, se kterým je příslušné hospodařit MZd. Současně jde o skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně.

Jednalo se o nesoulad se zákony u některých realizovaných operací, zejména se zákonem č. 219/2000 Sb.¹⁸ a zákonem č. 218/2000 Sb., kdy MZd:

- poskytlo peněžní dar Světové zdravotnické organizaci (dále také „WHO“) bez předchozího souhlasu vlády,
- neplnilo svoje povinnosti dle zákona č. 106/1999 Sb.¹⁹ ani povinnosti uložené mu pravomocným rozhodnutím soudu a v důsledku toho nekonalo tak, aby neodůvodněně nesnižovalo rozsah a hodnotu majetku, s nímž je příslušné hospodařit; nedbalo, aby plnilo určené úkoly nejehospodárnějším způsobem, a neřešilo uplatnění nároku na náhradu škody vzniklé na majetku, s nímž je MZd příslušné hospodařit, vůči odpovědné osobě.

V oblasti vedení účetnictví a v rozpočtovém systému MZd za rok 2021 VKS neidentifikoval nedostatky, které NKÚ zjistil v průběhu kontroly (blíže viz části IV.2 a IV.3 tohoto kontrolního závěru). MZd všechny tyto nedostatky řádně opravilo provedením opravných zápisů a přijetím opatření k nápravě systémových nedostatků. Po realizaci všech těchto opatření k nápravě lze konstatovat, že v oblasti účetnictví, plnění rozpočtu a závěrečného účtu nezjistil NKÚ výsledně žádné skutečnosti svědčící o tom, že VKS není účinný.

¹⁶ V souladu s konceptním rámcem mezinárodních účetních standardů pro veřejný sektor (dále také „Konceptní rámec“) je cílem účetního výkaznictví účetních jednotek veřejného sektoru poskytnout informace o účetní jednotce, které jsou potřebné pro uživatele účetní závěrky pro všeobecné použití za účelem skládání účtů a za účelem rozhodování. V Konceptním rámci je uvedeno, že vlády a jiné účetní jednotky veřejného sektoru jsou odpovědné těm, kteří jim poskytují prostředky, a těm, kteří tyto prostředky přijímají. Splnění povinnosti skládání účtů vyžaduje poskytování informací občanům o tom, jak účetní jednotka veřejného sektoru hospodaří se svěřenými prostředky určenými na poskytování služeb občanům a dalším subjektům.

¹⁷ Údaje vypovídající o skutečnostech, které zatím nebyly v příslušném rozpočtovém roce spojeny s peněžním tokem, ale jedná se např. o již existující spotřebu zdrojů nebo o finanční rizika.

¹⁸ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

¹⁹ Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

6. Kontrola opatření k nápravě nedostatků zjištěných kontrolní akcí NKÚ č. 18/13

MZd realizovalo opatření k nápravě ze 100 %.

NKÚ v průběhu kontroly hodnotil také opatření MZd přijatá²⁰ k nápravě nedostatků zjištěných kontrolní akcí NKÚ č. 18/13. MZd realizovalo úplně a správně všech 21 opatření stanovených k nápravě nedostatků.

II. Informace o kontrolované oblasti

MZd bylo zřízeno zákonem České národní rady č. 2/1969 Sb.²¹ Podle ustanovení § 10 tohoto zákona je MZd ústředním orgánem státní správy pro zdravotní služby, ochranu veřejného zdraví, zdravotnickou vědeckovýzkumnou činnost, poskytovatele zdravotních služeb v přímé řídicí působnosti, zacházení s návykovými látkami, přípravky, prekursory a pomocnými látkami, vyhledávání, ochranu a využívání přírodních léčivých zdrojů, přírodních léčebných lázní a zdrojů přírodních minerálních vod, léčiva a prostředky zdravotnické techniky pro prevenci, diagnostiku a léčení lidí, zdravotní pojištění a zdravotnický informační systém, pro používání biocidních přípravků a uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh.

MZd je dle zákona č. 219/2000 Sb. organizační složkou státu (dále také „OSS“) a dle zákona č. 563/1991 Sb. vybranou účetní jednotkou. Dle ustanovení § 10 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb. je správcem kapitoly státního rozpočtu 335 – *Ministerstvo zdravotnictví*. MZd rovněž plní povinnosti zakladatele státních podniků. V zakladatelské působnosti MZd byly k 31. prosinci 2021 čtyři státní podniky.

V roce 2021 bylo MZd zřizovatelem 19 OSS a 45 příspěvkových organizací (dále také „PO“).

Přehled základních údajů z ÚZ a z výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol a organizačních složek státu za rok 2021 (dále také „výkaz FIN 1-12 OSS“) vygenerovaného z rozpočtového systému²² je uveden v následujících tabulkách.

Tabulka č. 1: Údaje ÚZ – rozvaha a výkaz zisku a ztráty (údaje za běžné účetní období)

Ukazatel	Částka v Kč
Aktiva netto	20 653 706 071,32
Pasiva	20 653 706 071,32
Náklady	28 434 018 541,04
Výnosy	8 303 927 937,94
Výsledek hospodaření běžného účetního období	-20 130 090 603,10

Zdroj: ÚZ.

Pozn.: MZd v ÚZ vykazovalo aktiva v hodnotě brutto ve výši 21 150 932 135,12 Kč upravené o korekce ve výši 497 226 063,80 Kč.

²⁰ Na základě usnesení vlády České republiky ze dne 30. září 2019 č. 676, ke kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z KA č. 18/13.

²¹ Zákon České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

²² Dle ustanovení § 3 písm. o) zákona č. 218/2000 Sb. je rozpočtový systém informačním systémem veřejné správy, v němž se mj. soustřeďují údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu.

Tabulka č. 2: Údaje ÚZ – informace o stavu účtů v knize podrozvahových účtů (údaje za běžné účetní období)

Položka výkazu		Účet	Částka v Kč
P.I.1.	Jiný drobný dlouhodobý nehmotný majetek	901	2 993 660,25
P.I.2.	Jiný drobný dlouhodobý hmotný majetek	902	9 082 008,15
P.I.3.	Vyřazené pohledávky	905	40 623,00
P.II.1.	Krátkodobé podmíněné pohledávky z předfinancování transferů	911	1 851 928 233,88
P.II.3.	Krátkodobé podmíněné pohledávky ze zahraničních transferů	913	3 443 497,82
P.II.6.	Ostatní krátkodobé podmíněné závazky z transferů	916	3 585 527 068,56
P.IV.3.	Krátkodobé podmíněné pohledávky z jiných smluv	933	15 966 612,00
P.IV.4.	Dlouhodobé podmíněné pohledávky z jiných smluv	934	389 664,00
P.V.1.	Dlouhodobé podmíněné pohledávky z předfinancování transferů	951	647 502 241,30
P.V.6.	Ostatní dlouhodobé podmíněné závazky z transferů	956	18 587 824 959,87
P.VII.3.	Krátkodobé podmíněné závazky z jiných smluv	973	1 395 827 156,29
P.VII.4.	Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv	974	12 100 758 312,39
P.VII.14.	Dlouhodobé podmíněné závazky ze soudních sporů, správních řízení a jiných řízení	986	12 007 835 559,00

Zdroj: ÚZ.

Tabulka č. 3: Údaje z výkazu FIN 1-12 OSS

Ukazatel	Částka v Kč
Příjmy (skutečnost celkem)	6 536 292 006,29
Výdaje (skutečnost celkem)	28 608 731 150,24

Zdroj: výkaz FIN 1-12 OSS.

III. Rozsah kontroly

KA byla kontrolou typu finanční audit a jejím cílem bylo prověřit, zda MZd při vedení účetnictví v roce 2021 a sestavení účetní závěrky k 31. prosinci 2021, při předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu²³ a při sestavení závěrečného účtu za rok 2021 postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolovaný objem finančních prostředků a majetku představuje hodnotu aktiv, pasiv, nákladů, výnosů a podrozvahových účtů vykázaných v ÚZ a vyčíslených v tabulkách č. 1 a 2. Kontrolovaný objem finančních prostředků v rámci výkazu FIN 1-12 OSS představuje součet celkových příjmů a výdajů ve sloupci *Skutečnost* a je vyčíslen v tabulce č. 3.

Kontrola se zaměřila na činnosti a skutečnosti, které byly předmětem účetnictví²⁴ a měly vliv na hodnotu kontrolovaných významných konečných zůstatků účtů v ÚZ a na hodnotu významných údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021 a na ZÚ 2021.

V oblasti vedení účetnictví se kontrola zaměřila na jeho správnost, úplnost, průkaznost a srozumitelnost. Prověřila dodržování směrné účtové osnovy a správnost používání účetních metod. U vybraných účetních případů byla provedena kontrola s cílem prověřit systém účtování a vykazování informací o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví.

V případě údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu bylo prověřováno, zda byla dodržena správnost třídění příjmů a výdajů rozpočtovou skladbou v oblasti druhového a odvětvového třídění dle vyhlášky č. 323/2002 Sb.²⁵

Výběr položek účetní závěrky a údajů předkládaných Ministerstvem zdravotnictví pro hodnocení plnění státního rozpočtu provedl NKÚ s ohledem na vyhodnocená rizika nesprávnosti vykázaných údajů.

U relevantních transakcí byl prověřován soulad s vybranými ustanoveními dalších právních předpisů, a to zejména s ustanoveními zákona č. 218/2000 Sb. a zákona č. 219/2000 Sb.

V případě uzavírání smluv a objednávek bylo prověřováno jejich uveřejnění v registru smluv dle zákona č. 340/2015 Sb.²⁶.

NKÚ na základě prověřovaných skutečností vyhodnotil nastavení VKS v **oblasti účetnictví, plnění rozpočtu a závěrečného účtu** (vnitřní předpisy, interní audit, účetní doklady, účetní knihy, inventarizace majetku a závazků, účetní závěrka a schvalování účetní závěrky) dle zákonů č. 563/1991 Sb., č. 218/2000 Sb. a dalších právních předpisů a v oblasti řídicí kontroly

²³ Dle ustanovení § 20 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb. jsou OSS povinny předkládat údaje potřebné pro průběžné hodnocení plnění státního rozpočtu. Způsob a termíny předkládání údajů a jejich rozsah stanovuje vyhláška č. 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků a rozpočtů dobrovolných svazků obcí. Dle ustanovení § 5 odst. 1 a dle přílohy č. 1 této vyhlášky zpracovávají OSS údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu přímo v rozpočtovém systému, ve kterém je z nich následně sestavován výkaz FIN 1-12 OSS.

²⁴ MZd jakožto OSS je povinno v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. účtovat o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření. Informace, které předkládá v účetní závěrce, musí být spolehlivé, srovnatelné, srozumitelné a posuzují se z hlediska významnosti.

²⁵ Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě.

²⁶ Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv).

dle zákona č. 320/2001 Sb. a vyhlášky č. 416/2004 Sb.²⁷ NKÚ dále u prověřovaných operací vyhodnotil funkčnost VKS v oblasti účetnictví, plnění rozpočtu a závěrečného účtu dle zákonů č. 563/1991 Sb., č. 218/2000 Sb. a dalších právních předpisů, v **oblasti hospodaření s majetkem státu dle zákona č. 219/2000 Sb., finančního hospodaření dle zákona č. 218/2000 Sb. a dalších právních předpisů (zejména dle zákona č. 340/2015 Sb.)** a v oblasti řídicí kontroly dle zákona č. 320/2001 Sb. a vyhlášky č. 416/2004 Sb., tj. ověřil, zda jsou prvky VKS implementovány tak, aby bylo zamezeno vzniku nesprávností. Kombinace zjištění týkajících se nastavení a funkčnosti VKS ve výše uvedených oblastech je pak podkladem pro hodnocení účinnosti vnitřního kontrolního systému MZd.

V rámci kontroly byla vyhodnocena také opatření přijatá k nápravě nedostatků zjištěných kontrolní akcí NKÚ č. 18/13.

Při kontrole ZÚ 2021 bylo prověřováno, zda je závěrečný účet v souladu s požadavky vyhlášky č. 419/2001 Sb. a zda je také v souladu se skutečností, tzn. zda vybrané údaje uváděné v závěrečném účtu jsou správné a úplné ve srovnání s finančními výkazy obsahujícími údaje pro hodnocení plnění rozpočtu, s údaji v účetnictví, s údaji z účetních závěrek MZd a podřízených organizací v rámci kapitoly státního rozpočtu 335, s podklady jednotlivých věcně příslušných útvarů MZd a podřízených organizací a s jinými veřejně dostupnými zdroji, např. usneseními vlády ČR, veřejně přístupnými rejstříky apod.

Kontrola se zaměřila také na to, zda a jak MZd využívá aktuální účetní informace a jaký vliv měla pandemie onemocnění covid-19 na vykazované údaje MZd.

Pozn.: Všechny právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

²⁷ Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

1. Vedení účetnictví

1.1 Účtování o vakcínách

Výsledkem účtování MZd o nákupu a prodeji vakcín v roce 2021 byl významný vliv těchto transakcí na více jak desítku syntetických a podrozvahových účtů v ÚZ. Výše, rozsah a komentář tohoto vlivu na jednotlivé účty jsou uvedeny v tabulce č. 4.

Tabulka č. 4: Vliv účtování o vakcínách na zůstatky účtů v ÚZ (v Kč)

Účet	Částka zůstatku k 31. prosinci 2021 týkající se vakcín	Podíl vakcín na zůstatku účtu	Komentář MZd uvedený v příloze ÚZ k příslušnému účtu
ROZVAHA			
132 – Zboží na skladě	887 627 272,72	100 %	<i>Skladové zásoby očkovacích látek proti COVID-19. Obsahuje zásoby OL uskladněné u distributora ... a ve skladech nemocničních lékáren.</i>
311 – Odběratelé	3 452 841,99	6 %	<i>Obsahuje ... pohledávky z prodeje vakcín proti COVID-19 samoplátcům ve výši 3 452 841,99 Kč...</i>
388 – Dohadné účty aktivní	6 598 136 871,61	100 %	<i>Obsahuje zejména vytvoření dohadné položky na výnos od zdravotních pojišťoven za očkovací látky proti COVID-19 ve výši 6 598 136 871,61 Kč...</i>
222 – Příjmový účet OSS	5 692 185 736,17	87 %	<i>Výše zůstatku účtu je ovlivněna příjmy (přijaté zálohy) od zdravotních pojišťoven – zálohové platby za očkovací látky proti COVID-19 ve výši 5 676 928 075,55 Kč, ... a příjmy za očkovací látky proti COVID-19 od samoplátců ve výši 15 257 660,62 Kč.</i>
223 – Zvláštní výdajový účet	6 497 189 320,93	23 %	<i>... v roce 2021 je stav ovlivněn výdaji na nákup očkovacích látek proti COVID-19 ve výši 6 497 189 320,93 Kč...</i>
321 – Dodavatelé	1 180 683 903,42	95 %	<i>Obsahuje neuhrazené faktury dodavatelům očkovacích látek proti COVID-19 ve výši 1 180 683 903,42 Kč.</i>
324 – Krátkodobé přijaté zálohy	5 676 928 075,55	100 %	<i>Obsahuje přijaté zálohy od zdravotních pojišťoven za očkovací látky proti COVID-19.</i>
VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY			
504 – Prodané zboží	6 994 294 736,53	95 %	<i>Náklady z prodeje ... očkovacích látek proti onemocnění COVID-19 zdravotním pojišťovnám ve výši 6 598 136 871,61 Kč a samoplátcům ve výši 18 842 627,22 Kč a dále prodej očkovacích látek do zahraničí ve výši 377 315 237,70 Kč.</i>
543 – Dary a jiná bezúplatná předání	151 395 036,75	63 %	<i>Dary očkovacích látek proti nemoci COVID-19 ve výši 151 395 036,75 Kč...</i>
547 – Manka a škody	28 579 059,76	97 %	<i>Ovlivněno odpisem očkovacích látek proti COVID-19 z důvodu škodní události či expirace ve výši 28 579 059,76 Kč.</i>
563 – Kurzové ztráty	3 003 667,54	69 %	<i>Ovlivněno nákupem očkovacích látek proti COVID-19 v zahraniční měně...</i>
604 – Výnosy z prodaného zboží	6 994 294 736,53	95 %	<i>Výnosy z prodeje ... očkovacích látek proti onemocnění COVID-19 zdravotním pojišťovnám (formou záloh) ve výši 6 598 136 871,61 Kč a samoplátcům ve výši 18 842 627,22 Kč a dále prodej do zahraničí ve výši 377 315 237,70 Kč.</i>
649 – Ostatní výnosy z činnosti	11 638 082,98	8 %	<i>Obsahuje přijaté dary očkovacích látek proti nemoci COVID-19 (Slovinsko, Slovensko, stát Izrael) v celkové hodnotě 11 638 082,98 Kč...</i>
663 – Kurzové zisky	4 541 459,86	49 %	<i>Ovlivněno nákupem očkovacích látek proti COVID-19 v zahraniční měně...</i>
PŘÍLOHA ÚZ, část A.4.			
973 – Krátkodobé podmíněné závazky z jiných smluv	888 109 532,30	64 %	X
974 – Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv	9 596 286 403,88	79 %	X

Zdroj: účetní systém MZd, ÚZ.

Oblast vakcín je upravena zejména zákonem č. 569/2020 Sb.²⁸, zákonem č. 378/2007 Sb.²⁹ a zákonem č. 48/1997 Sb.³⁰ Do zákona č. 48/1997 Sb. bylo novelou (konkrétně zákonem č. 569/2020 Sb.) doplněno mj. ustanovení upravující možnost úhrady vakcín zdravotními pojišťovnami státu a možnost úhrady distribuce vakcín zdravotními pojišťovnami poskytovatelům zdravotních služeb (dále také „PZS“).

Na vakcíny se dále vztahují i další právní předpisy upravující obecně léčiva. Prováděcími právními předpisy jsou zejména vyhláška č. 229/2008 Sb.³¹ a vyhláška č. 84/2008 Sb.³²

Vláda ČR dále přijala následující usnesení se vztahem k vakcínám. Tato usnesení vlády upravují nákup vakcín, očkování a distribuci nebo darování vakcín.³³

Tabulka č. 5: Přehled usnesení vlády k problematice vakcín v členění dle jednotlivých oblastí

Nákup vakcín	Očkování a distribuce	Darování vakcín
Usnesení vlády ze dne 17. srpna 2020 č. 846, o zajištění vakcíny proti COVID-19 prostřednictvím iniciativy Evropské unie (dále „UV 846/2020“)	Usnesení vlády ze dne 30. listopadu 2020 č. 1257, k návrhu zákona o distribuci léčivých přípravků obsahujících očkovací látky pro očkování proti onemocnění COVID-19, o náhradě újmy způsobené očkováním osobám a o změně zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů	Usnesení vlády ze dne 26. července 2021 č. 693, o možnosti darování a prodeje očkovacích látek proti covid-19 (dále „UV 693/2021“)
Usnesení vlády ze dne 14. září 2020 č. 929, o navýšení rozpočtu Nástroje pro mimořádnou podporu s cílem rozšíření portfolia výrobců vakcíny proti COVID-19	Usnesení vlády ze dne 7. prosince 2020 č. 1289, o Strategii očkování proti nemoci COVID-19	
Usnesení vlády ze dne 5. října 2020 č. 992, o přistoupení ke smlouvě s výrobcem kandidátní vakcíny proti COVID-19 AstraZeneca	Usnesení vlády ze dne 14. prosince 2020 č. 1327, o zajištění komplementárního zdravotnického materiálu nutného pro provedení vakcinace proti onemocnění COVID-19	
Usnesení vlády ze dne 23. listopadu 2020 č. 1223, o informaci o krocích Ministerstva zdravotnictví s cílem zajištění vakcíny proti COVID-19	Usnesení vlády ze dne 18. ledna 2021 č. 45, o navýšení zásob komplementárního zdravotnického materiálu nutného pro provedení očkování proti onemocnění COVID-19	
Usnesení vlády ze dne 30. listopadu 2020 č. 1256, o přistoupení ke smlouvám s výrobcí kandidátních vakcín proti onemocnění COVID-19 společnostmi Janssen Pharmaceutica a Pfizer/BioNTech	Usnesení vlády ze dne 3. května 2021 č. 432, k návrhu na zajištění očkování členů diplomatických misí, konzulárních úřadů a úřadoven mezinárodních organizací a členů jejich rodin, akreditovaných v České republice, proti onemocnění Covid-19 způsobenému virem SARS CoV-2	
Usnesení vlády ze dne 1. března 2021 č. 235, k záměru dalšího vývoje vakcíny proti onemocnění COVID-19	Usnesení vlády ze dne 28. června 2021 č. 594, k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 569/2020 Sb., o distribuci léčivých přípravků obsahujících očkovací látku pro očkování proti onemocnění COVID-19, o náhradě újmy způsobené očkováním osobám těmito léčivými přípravky a o změně zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve	

²⁸ Zákon č. 569/2020 Sb., o distribuci léčivých přípravků obsahujících očkovací látku pro očkování proti onemocnění COVID-19, o náhradě újmy způsobené očkováním osobám těmito léčivými přípravky a o změně zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

²⁹ Zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech).

³⁰ Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů.

³¹ Vyhláška č. 229/2008 Sb., o výrobě a distribuci léčiv.

³² Vyhláška č. 84/2008 Sb., o správné lékařské praxi, bližších podmínkách zacházení s léčivy v lékárnách, zdravotnických zařízeních a u dalších provozovatelů a zařízení vydávajících léčivé přípravky.

³³ Zařazena nebyla usnesení vlády ke komunikační kampani MZd k očkování proti covidu-19 v ČR.

	znění pozdějších předpisů, a zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů	
--	--	--

Zdroj: <https://www.vlada.cz/>.

Nákup vakcín je centralizován ze strany Evropské komise (dále také „Komise“), jak mj. vyplývá z UV 846/2020.

Dne 18. června 2020 bylo k tomuto účelu přijato také rozhodnutí Komise C(2020) 4192³⁴ o schválení dohody s členskými státy o pořízení očkovacích látek proti COVID-19 jménem členských států a souvisejících postupech, kterým se Komise a členské státy dohodly na zmocnění Komise k uzavírání tzv. „APA“ – Advanced Purchase Agreements s výrobcí očkovacích látek (dále také „předběžné dohody o nákupu“)³⁵.

S jednotlivými výrobcí vakcín vyjednává jménem členských států Komise. Pokud má Komise v úmyslu uzavřít předběžnou dohodu o nákupu obsahující povinnost pořídit dávky vakcín, informuje o tom členské státy a ty mají právo rozhodnout o své neúčasti (v takovém případě

³⁴ Čl. 4 odst. 5 písm. b) nařízení Rady (EU) 2016/369, o poskytování mimořádné podpory v rámci Unie ve znění nařízení Rady (EU) 2020/521 ze dne 14. dubna 2020 o aktivaci mimořádné podpory podle nařízení (EU) 2016/369 a o změně jeho ustanovení (nařízení pro mimořádnou podporu).

³⁵ Při zvažování překladu termínu „Advanced Purchase Agreements“ do českého jazyka vycházel NKÚ z následujících zdrojů:

- A) z dokumentů přiložených k usnesení vlády ČR,
- B) z oficiálních překladů právních dokumentů na webových stránkách EU (EUR-Lex),
- C) z textů na oficiálních webových stránkách Evropské komise k problematice covidu-19.

Ad A) MZd ve svých podkladech pro usnesení vlády označovalo „Advanced Purchase Agreements“ (APA) termíny „záruka“ a „smlouva o smlouvě budoucí“, a to v podkladu pro usnesení vlády z:

- 17. srpna 2020 (usnesení vlády č. 846, čj. 33923/2020-1/MEZ, II. předkládací zpráva, bod 2.1 *Smluvní závazky*, s. 3 a další stránky),
- 5. října 2020 (usnesení vlády č. 992, čj. 39777/2020-1/MEZ, II. předkládací zpráva, s. 1),
- 30. listopadu 2020 (usnesení vlády č. 1256, čj. 53489/2020-1/MEZ, II. předkládací zpráva, s. 1).

Texty následně schválených usnesení vlády pak místo pojmu APA používají zjednodušený termín „smlouva“ (např. MZd přistoupilo ke smlouvě mezi Evropskou komisí, zastupující členské státy Evropské unie, a společnými výrobcí kandidátní vakcíny).

Ad B) Ve sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě a Evropské investiční bance: *Strategie EU pro očkovací látky proti COVID-19* ze 17. června 2020, zveřejněnému na oficiálních webových stránkách Evropské unie ([COM/2020/245 final](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/COM_2020_245_final)), je termín „Advanced Purchase Agreements“ překládán v oficiálním českém překladu jako „záruky předběžného nákupu“ (bod 2.2. *Záruky předběžného nákupu prostřednictvím nástroje pro mimořádnou podporu*, v anglickém jazyce *Advance Purchase Agreements via the Emergency Support Instrument*).

Pro informaci: do slovenského jazyka přeloženo jako „Závazky predbežného nákupu“.

Ad C) Na webových stránkách Evropské komise (jež jsou k dispozici v oficiálních jazycích EU) v části [Časté otázky týkající se očkování proti covidu-19 v EU](#) je termín „Advanced Purchase Agreements“ překládán do českého jazyka jako „předběžná dohoda o nákupu“ (část *Vyjednávání nákupu očkovacích látek*, otázka č. 3).

NKÚ se u termínu „Advance Purchase Agreement“ přiklání k překladu „předběžná dohoda o nákupu“, neboť na ni nenavazuje uzavření další smlouvy jako u běžně chápané „smlouvy o smlouvě budoucí“ a tato dohoda fakticky představuje podmínky kupní smlouvy závazné i pro ČR.

oznámí do pěti pracovních dnů Komisi své rozhodnutí o neúčasti) nebo účasti (pokud nerozhodly do pěti pracovních dnů o své neúčasti)³⁶.

Pro účastnické členské státy je uzavřená předběžná dohoda o nákupu závazná. O uzavření či neuzavření jednotlivých předběžných dohod o nákupu na národní úrovni (o účasti/neúčasti na předběžných dohodách o nákupu, které Komise dojedná s výrobcí kandidátních vakcín) rozhoduje v ČR ministr zdravotnictví.

Předběžné dohody o nákupu se řídí zákony Belgie³⁷, belgické právo je tak rozhodným právem pro tyto nákupy.

Komise je zodpovědná za postup zadávání veřejných zakázek na dodavatele vakcín³⁸ a za uzavírání předběžných dohod o nákupu s vybranými dodavateli. Účastnické členské státy se zavázaly nevyjednávat samostatně a nezahájit vlastní řízení o předběžném nákupu s týmiž výrobcí.

Financování proběhlo:

- částečně na unijní úrovni formou úhrady zálohy předem za přednostní přístup k vakcíně, zmírnění rizika a na pokrytí operačních nákladů (finanční prostředky dle nařízení pro mimořádnou podporu³⁹);
- částečně na úrovni účastnických členských států při nákupu vakcín dle vysoutěžené ceny za dávku s tím, že sjednána mohla být i platba členského státu zálohově předem⁴⁰ (o zálohy se následně snížila částka, kterou členské státy platily při konečné koupi vakcín). Účastnické členské státy hradily platbu přímo na účet výrobce.

Mechanismus rozdělování vakcín byl nastaven tak, že pokud účastnický členský stát neoznámil požadované množství, bylo mu automaticky přiděleno poměrné množství. V momentě, kdy zájem přesáhl nabízené kapacity, bylo dodávané množství děleno mezi členské účastnické státy v poměru dle počtu obyvatel na základě tzv. populačního distribučního klíče.

Po vyčerpání dohodnutého počtu dávek dle předběžných dohod o nákupu uzavírala Komise s výrobcí kupní smlouvy (PA – Purchase Agreement), k nimž se členské státy připojovaly obdobným způsobem. PA se rovněž řídí belgickým právem.

³⁶ Česká republika je zemí, které se APA týká, tj. Česká republika k APA přistoupila.

³⁷ V případě některých předběžných dohod o nákupu je uvedeno: „s výjimkou ustanovení o kolizi právních norem.“

³⁸ Tento postup je dle materiálu pro jednání vlády čj. 33923/2020-1/MEZ v souladu s nařízením o mimořádné podpoře, s finančním nařízením a s unijními směrnici o zadávání veřejných zakázek. Zúčastněné členské státy mohou postup řízený Komisí využít k přímému nákupu vakcín od výrobců. Lze tedy aplikovat výjimku podle § 29 písm. f) zákona č. 134/2016 Sb., a to sice, že: „Zadavatel není povinen zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení, je-li zadávána podle závazných pravidel mezinárodní organizace.“

³⁹ Webové stránky Komise uvádějí: „... Komise uvolnila finanční prostředky na zvýšení výrobní kapacity dodavatelů, s nimiž podepsala předběžnou dohodu o nákupu. Z nástroje pro mimořádnou podporu byly již vyčleněny více než dvě miliardy eur. Členské státy se dohodly, že přispějí dalšími 750 miliony eur...“ MZd sdělilo: „Příspěvek ESI byl využit dle výše uvedeného Rozhodnutí Komise. S ohledem na tlak států k rozšíření portfolia výrobců, se kterými Komise vyjednávala, bylo nutné navýšit i financování ESI. Příspěvek ČR do ESI byl proveden Ministerstvem financí, a to na základě usnesení vlády č. 929 ze dne 14. září 2020.“

⁴⁰ Částku ve výši 390 206 622,73 Kč poskytlo MZd zálohově předem v případě vakcíny firmy Moderna na „Marketing authorization payment“, tato částka je průběžně odečítána od následných fakturací.

Soupis smluv uzavřených mezi Komisí a výrobcí uvádí následující tabulka:

Tabulka č. 6: Přehled smluv uzavřených mezi Komisí a výrobcí vakcín

Výrobce vakcín	Smlouva	Datum podpisu smlouvy
Výrobce č. 1	APA – contracted doses	20. listopadu 2020
	APA – additional doses	20. listopadu 2020
	PA – contracted doses	17. února 2021
	PA – additional doses	17. února 2021
	PA 2022–2023 – contracted doses	20. května 2021
	PA 2022–2023 – additional doses	20. května 2021
Výrobce č. 2	APA – initial doses	27. srpna 2020
Výrobce č. 3	APA – base value commitment	21. října 2020
Výrobce č. 4	APA – initial doses	4. prosince 2020
	PA – top up	1. března 2021
	PA – option increase	1. března 2021
Výrobce č. 5	APA – fixed initial doses	4. srpna 2021
	APA – flexible initial doses	4. srpna 2021
Výrobce č. 6	APA	18. září 2020

Zdroj: informace MZd, webové stránky Komise.

Smlouvy jsou veřejně dostupné s částečně znečitelnými údaji na webových stránkách Komise^{41, 42} K 31. prosinci 2021 MZd vykázalo na podrozvahových účtech podmíněné závazky vyplývající České republice z těchto předběžných dohod o nákupu a kupních smluv v celkové výši 10 484 395 936,18 Kč (z toho částka 9 596 286 403,88 Kč je vykázána v rámci dlouhodobých podmíněných závazků). Tyto podmíněné závazky představují nároky na státní rozpočet do konce roku 2023.

Za distribuci a užití vakcín přebraly zodpovědnost účastnické členské státy.

MZd bylo zákonem č. 569/2020 Sb. pověřeno k zajištění distribuce vakcín. MZd na základě ustanovení § 1 odst. 2 zákona č. 569/2020 Sb. zvolilo k zajištění distribuce vakcín postup prostřednictvím distributora podle zákona č. 378/2007 Sb. vybraného společně zdravotními pojišťovnami (dále také „ZP“). Zdravotní pojišťovny, které hradí služby poskytovatelům zdravotní péče z veřejného zdravotního pojištění ve smyslu § 17 odst. 7 písm. d) bod 2 zákona č. 48/1997 Sb., hradí tomuto distributorovi distribuci všech vakcín, které mu byly ze strany MZd předány k distribuci podle zákona č. 569/2020 Sb. a které byly ze strany vybraných PZS (tj. lékařů a očkovacích center) řádně vykázány a zdravotními pojišťovnami uznány.

Distributor se zavázal zajišťovat distribuci vakcín a službu centrálního skladu (či více takových skladů), tedy místa, do kterého budou vakcíny dodávány distributorovi a z něhož bude prováděna distribuce vakcín k PZS. MZd se zavázalo udělit dispoziční oprávnění nakládat s vakcínami distributorovi ve smyslu § 1 odst. 2 zákona č. 569/2020 Sb. a poskytovat veškerou potřebnou součinnost ZP a distributorovi. Distributor provádí distribuci na základě písemných objednávek ze strany lékařů či pověřených osob – krajští koordinátoři očkování.

⁴¹ Viz https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/public-health/eu-vaccines-strategy_cs#documents.

⁴² MZd nezveřejňuje APA ani PA v registru smluv, a to s odkazem na § 11 odst. 1 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb. Dle MZd se jedná o informace poskytnuté Evropskou unií, jež nedala k poskytnutí souhlas ve smyslu čl. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001, o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise. Viz také odpověď MZd na žádost o informaci dle zákona č. 106/1999 Sb. zveřejněná na web. stránkách MZd: <https://www.mzcr.cz/zadost-o-informace-ze-dne-9-3-2022/>.

MZd uzavřelo se zdravotními pojišťovnami smlouvy o úhradě vakcín ve smyslu ustanovení § 17 odst. 7 písm. g) a § 30 odst. 2 písm. g) zákona č. 48/1997 Sb. Předmětem smluv je závazek MZd poskytnout PZS za účelem očkování pojištěnců bezplatně vakcíny, které jsou ve vlastnictví ČR, a závazek zdravotních pojišťoven uhradit MZd cenu skutečně aplikovaných a poskytovateli zdravotních služeb řádně vykázaných a zdravotní pojišťovnou uznaných vakcín.

Veškeré vakcíny dostupné na základě APA, které nebudou potřeba a účastnické státy je nezakoupí, mohou být dány k dispozici pro celosvětově solidární aktivity. ČR darovala vakcíny v rámci bilaterálních dohod a též prostřednictvím programu COVAX⁴³ při WHO. Darování z ČR do jiných zemí probíhá na základě UV 693/2021. MZd poskytlo darem vakcíny v hodnotě 151 395 036,75 Kč. Naopak ČR obdržela od jiných zemí vakcíny v hodnotě 11 638 082,98 Kč.

Vakcíny Ministerstvo zdravotnictví skladuje na externích skladových místech a účtuje o nich způsobem B (periodicky). O stavu vakcín na skladě účtuje MZd čtvrtletně na základě inventurních soupisů jednotlivých externích skladových míst (distribučních míst/očkovacích míst) a v souvislosti s těmito soupisy vede samostatné analytické účty k SÚ 132 – *Zboží na skladě*. Veškeré nákupy vakcín včetně nákladů spojených s jejich pořízením jsou průběžně po celé účetní období účtovány přímo do nákladů.

Ministerstvem zdravotnictví zvolené postupy účtování o vakcínách jsou v souladu s účetními předpisy a ČÚS č. 707 – *Zásoby*. Zvolený způsob účtování a získávání informací ze skladových evidencí neumožňuje poskytovat průběžně informace o stavu a pohybu zásob vakcín. MZd čerpá informace ze skladové evidence vedené externími subjekty (PZS a distributorem)⁴⁴, avšak tuto evidenci nemá kdykoli průběžně k dispozici a informace z ní jsou mu známy pouze ve čtvrtletních intervalech.

Technické požadavky výrobců vakcín na skladování vakcín a manipulaci s nimi neumožňují MZd provádět přímo ověření fyzické existence zásob vakcín. Skutečný stav vakcín proto MZd zjišťuje dokladovou inventurou za současného využití potvrzení (skladové evidence a inventurních soupisů) o existenci tohoto majetku osobou, která má tento majetek v držení nebo užívání (očkovací místa/distribuční místa). Tento postup MZd lze považovat za možný, a to v souladu s ustanoveními § 6 odst. 1 a odst. 3 a § 7 odst. 1 vyhlášky č. 270/2010 Sb. MZd tak zvolilo vhodný způsob inventarizace vakcín.

⁴³ COVAX, celým názvem Covid-19 Vaccines Global Access, je mezinárodní iniciativa usilující o větší dostupnost vakcín proti covidu-19. Založily ji v dubnu 2020 společně Světová zdravotnická organizace, aliance GAVI a Koalice pro inovativní epidemickou připravenost. Iniciativa má zajistit bezplatné očkování pro 92 chudých zemí a je financována v rámci rozvojové spolupráce. Do července 2020 se do ní zapojilo 165 zemí, které představují až 60 % světové populace; akci podpořila Evropská komise, v říjnu 2020 se přidala Čína a v lednu 2021 USA. (Zdroj: Wikipedie.)

⁴⁴ „Rámcová smlouva o zajištění a úhradě distribuce léčivých přípravků obsahujících očkovací látku proti onemocnění COVID-19 vyvolanému původcem SARS-CoV-2“ stanoví: „Distributor se zavazuje pravidelně předávat pojišťovnám a MZ ČR... informace o množství očkovacích látek proti COVID-19, a to v následujícím rozsahu:

- a) jednou za 3 měsíce přehled o aktuálním množství dávek očkovacích látek proti COVID-19 v centrálním skladu, případně v distribučním řetězci;
- b) jednou za pracovní den přehled o celkovém množství dávek očkovacích látek proti COVID-19, které byly předány praktickým lékařům v daném pracovním dni, případně ve dnech pracovního klidu, které mu bezprostředně předcházely, včetně identifikace praktického lékaře a množství dávek očkovacích látek proti COVID-19, které mu bylo předáno.“

2. Účetní opravy realizované MZd v průběhu kontroly a spolehlivost údajů ÚZ

2.1 Opravy chyb v účetnictví v průběhu účetního období a po odeslání konsolidačních účetních záznamů za rok 2021

Kontrola byla zahájena v průběhu kontrolovaného účetního období 2021, což umožnilo Ministerstvu zdravotnictví ještě v průběhu kontroly před uzavřením účetních knih a sestavením účetní závěrky provést opravu v účetnictví identifikovaných nedostatků. MZd před předáním konsolidačních účetních záznamů za rok 2021 do CSÚIS dle termínů stanovených vyhláškou č. 383/2009 Sb. opravilo chyby v účetnictví ve výši 4 mld. Kč hodnoty účetních obrátů. Z toho 3,6 mld. Kč souviselo s nesprávně vykázanými podmíněnými závazky z transferů za projekty EDS/SMVS⁴⁵ na účtech 916 – *Ostatní krátkodobé podmíněné závazky z transferů* a 956 – *Ostatní dlouhodobé podmíněné závazky z transferů*. MZd v tomto případě zahrnovalo do podmíněných závazků i vlastní zdroje příjemce, některé podmíněné závazky vykazovalo duplicitně a v některých případech neodúčtovalo příslušný podmíněný závazek, přestože se stal již i rozvahovým závazkem a byl již i uhrazen. Jednalo se o systémový nedostatek způsobený nevhodně nastavenými postupy pro předávání správných údajů o stavu a hodnotě projektů evidovaných v EDS/SMVS do účetnictví MZd.

Dále se jednalo například o opravu následujících nedostatků:

- nevytvoření opravných položek ke dvěma pohledávkám po splatnosti v celkové výši 87 mil. Kč;
- nevytvoření opravných položek k majetkovým účastem státu ve výši 4 mil. Kč;
- nepřepočítání neuhrazených pohledávek a závazků vyjádřených v cizí měně na měnu českou k rozvahovému dni v celkové výši 6,3 mil. Kč (systémový nedostatek);
- neúčtování o krátkodobých podmíněných závazcích z uzavřeného dodatku a nové smlouvy na účtu 973 – *Krátkodobé podmíněné závazky z jiných smluv* v celkové výši 200 mil. Kč;
- nesprávné účtování o bezúplatném převodu majetku na státní podnik na účtu 401 – *Jmění účetní jednotky* místo na účtu 543 – *Dary a jiná bezúplatná předání* v částce 89 mil. Kč;
- nesprávné účtování o vratkách dotací na účtech 671 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů* a 675 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z předfinancování transferů* místo na straně „Dal“ příslušného účtu účtové skupiny 57 – *Náklady na transfery* v celkové výši 18 mil. Kč (systémový nedostatek);
- nesprávné algoritmy výpočtu položek přehledu o peněžních tocích, a to položky A.II.2. *Změna stavu krátkodobých závazků*, B.I. *Výdaje na pořízení dlouhodobých aktiv* a C.I. *Peněžní toky vyplývající ze změny vlastního kapitálu* (systémový nedostatek);
- nesprávné vykázaní bezúplatných převodů, u nichž docházelo ke změně příslušnosti hospodařit s majetkem státu nebo k zániku vlastnického práva státu, na položce A.I.3. *Bezúplatné převody* místo na položce A.I.1. *Změna, vznik nebo zánik příslušnosti hospodařit s majetkem státu* přehledu o změnách vlastního kapitálu (systémový nedostatek).

Následně MZd předalo konsolidační účetní záznamy za rok 2021 do CSÚIS dle termínů stanovených vyhláškou č. 383/2009 Sb. V těchto konsolidačních účetních záznamech zjistil NKÚ další významné nedostatky v celkové výši 6,9 mld. Kč hodnoty účetních obrátů, které se MZd rozhodlo rovněž opravit. Jednalo se například o opravu:

- nesprávně vykázaných podmíněných závazků z transferů za další projekty EDS/SMVS na účtech 916 – *Ostatní krátkodobé podmíněné závazky z transferů* a 956 – *Ostatní dlouhodobé*

⁴⁵ Informační systém *Evidenční dotační systém/Správa majetku ve vlastnictví státu*.

podmíněné závazky z transferů v celkové výši téměř 6 mld. Kč. Tato chyba byla způsobena zejména tím, že MZd v podmíněných závazcích nevykázalo předpokládané závazky (vyplývající z vydaných rozhodnutí) za celé budoucí období trvání projektu evidovaného v EDS/SMVS, ale pouze za první rok. Jednalo se o systémový nedostatek způsobený nevhodně nastavenými postupy pro předávání správných údajů o stavu a hodnotě projektů evidovaných v EDS/SMVS do účetnictví MZd;

- nesprávně vykázaných podmíněných závazků z uzavřené objednávky vakcín na účtu 973 – *Krátkodobé podmíněné závazky z jiných smluv* v celkové výši 574 mil. Kč; tato nesprávnost vznikla vlivem zahrnutí závazků, které již byly ministerstvem uhrazeny předem ve formě zálohové platby, a dále vlivem zahrnutí cizích závazků, které MZd hradit nebude.

Po všech uvedených opravách sestavilo MZd účetní závěrku k 31. prosinci 2021 s datem sestavení 13. dubna 2022, která se tak stala účetní závěrkou dle zákona č. 563/1991 Sb.

2.2 Spolehlivost údajů ÚZ a zveřejnění ÚZ

V ÚZ sestavené po provedení oprav uvedených v části IV.2.1 tohoto kontrolního závěru nebyly zjištěny žádné neopravené nesprávnosti.

Pro posouzení spolehlivosti informací v ÚZ byla stanovena významnost neboli materialita⁴⁶ ve výši 569 mil. Kč⁴⁷.

Podle názoru NKÚ účetní závěrka MZd sestavená k 31. prosinci 2021 s datem sestavení 13. dubna 2022 podává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky dle účetních předpisů pro některé vybrané účetní jednotky.

NKÚ současně upozorňuje na skutečnosti uvedené v příloze ÚZ v bodech:

- E.1. *Doplňující informace k položkám rozvahy k SÚ 132 – Zboží na skladě, 388 – Dohadné účty aktivní, 222 – Příjmový účet organizačních složek státu, 223 – Zvláštní výdajový účet, 321 – Dodavatelé, 324 – Krátkodobé přijaté zálohy a*
- E.2. *Doplňující informace k položkám výkazu zisku a ztráty k SÚ 504 – Prodané zboží, 543 – Dary a jiná bezúplatná předání a 604 – Výnosy z prodaného zboží.*

Doplňující informace k uvedeným SÚ popisují vliv pořízení, skladování, prodeje a darování zásob vakcín na vybrané položky ÚZ.

Úplatné pořízení vakcín vykázalo MZd na SÚ 223 – *Zvláštní výdajový účet* ve výši uhrazených faktur a na SÚ 321 – *Dodavatelé* ve výši neuhrazených faktur. Vakcíny poskytnuté občanům ČR, prodané samoplátcům a do zahraničí vykázalo MZd na SÚ 504 – *Prodané zboží*, darované vakcíny do zahraničí na SÚ 543 – *Dary a jiná bezúplatná předání*, expirované a zničené vakcíny na SÚ 547 – *Manka a škody*. Výnosy z prodeje vakcín samoplátcům a do zahraničí vykázalo MZd na SÚ 604 – *Výnosy z prodaného zboží*, stejně tak jako očekávané výnosy vykázané spolu s dohadnou položkou aktivní (SÚ 388 – *Dohadné účty aktivní*) na základě záloh přijatých od zdravotních pojišťoven za vyočkované vakcíny. Přijaté zálohy od

⁴⁶ Významnost (materialita) reprezentuje u ÚZ hodnotu nesprávností, jejíž překročení by již mohlo ovlivnit přiměřeně znalého uživatele ÚZ. Při stanovení významnosti postupuje NKÚ v souladu s *Kontrolními standardy NKÚ* a zohledňuje příklady dobré praxe vyplývající z mezinárodních standardů nejvyšších kontrolních institucí (ISSAI) pro finanční audit.

⁴⁷ Pro posouzení významnosti zjištěných nesprávností v údajích účetní závěrky byla stanovena hladina významnosti ve výši 2 % z nákladů, které byly vykázané ve výši 28 434 mil. Kč.

zdravotních pojišťoven vykázalo MZd na SÚ 222 – *Příjmový účet OSS* a na SÚ 324 – *Krátkodobé přijaté zálohy*. Výnosy z bezúplatně pořízených zásob vakcín MZd vykázalo na SÚ 649 – *Ostatní výnosy z činnosti* a stav nespotřebovaných vakcín pak na SÚ 132 – *Zboží na skladě*.

NKÚ dále upozorňuje na skutečnost, že MZd v příloze ÚZ na podrozvahových účtech 973 – *Krátkodobé podmíněné závazky z jiných smluv* a 974 – *Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv* vykázalo významné částky podmíněných závazků vyplývajících z předběžných dohod o nákupu a kupních smluv na dodávku vakcín uzavřených s výrobcí vakcín. Tuto informaci MZd v příloze ÚZ nekomentovalo, protože doplňující a vysvětlující informace k podrozvahovým účtům nejsou účetními předpisy vyžadovány.

3. Údaje předkládané Ministerstvem zdravotnictví pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021⁴⁸

Obdobně jako v účetnictví zjistil NKÚ i v rozpočtovém systému MZd v průběhu kontroly nedostatky (v celkové výši 4 mld. Kč), které MZd ještě před předáním údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021 opravilo. Jednalo se zejména o nesprávné třídění výdajů na transfery poskytované obecním a krajským nemocnicím položkou rozpočtové skladby 5213 – *Neinvestiční transfery nefinančním podnikatelským subjektům – právnickým osobám*, přestože je pro tyto případy s účinností od 1. ledna 2019 stanovena rozpočtovou skladbou položka 5216 – *Neinvestiční transfery obecním a krajským nemocnicím – obchodním společností*. Jednalo se o systémový nedostatek, který vznikl v důsledku nesprávně nastavených postupů rozpočtové klasifikace tohoto typu výdajů a ke kterému MZd v průběhu kontroly přijalo adekvátní opatření k jeho eliminaci. MZd současně chybně zatříděné výdaje opravilo přetříděním na správnou rozpočtovou položku 5216 – *Neinvestiční transfery obecním a krajským nemocnicím – obchodním společností*.

V údajích MZd předložených pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021 po provedení oprav nedostatků v celkové výši 4 mld. Kč nebyly zjištěny nesprávnosti.

Pro posouzení významnosti zjištěných nesprávností v údajích předkládaných Ministerstvem zdravotnictví pro hodnocení plnění státního rozpočtu byla stanovena hladina významnosti ve výši 572 mil. Kč⁴⁹.

NKÚ nezjistil žádné skutečnosti svědčící o tom, že údaje předkládané Ministerstvem zdravotnictví pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021 by nebyly tříděny ve všech významných ohledech v souladu s vyhláškou č. 323/2002 Sb.

4. Závěrečný účet kapitoly 335 – *Ministerstvo zdravotnictví za rok 2021*

4.1 Kontrola souladu závěrečného účtu s právními předpisy

Při kontrole ZÚ 2021 bylo zjištěno, že MZd v průvodní zprávě v kapitole 3.3.6.1 *Bezúplatný převod majetku – mimo vzájemné převody mezi organizačními složkami státu* nevedlo informaci o bezúplatném převodu rekreačního areálu v hodnotě 94 mil. Kč, kde předávajícím byla příspěvková organizace MZd a přebírajícím bylo MZd. Dále bylo zjištěno, že v tabulkové příloze č. 8 (*Výdaje kapitoly na programy/projekty spolufinancované z rozpočtu EU nebo*

⁴⁸ Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00024341/rozpocet/vydaje-druhovy?rad=j&obdobi=2112>.

⁴⁹ Tj. 2 % z celkových výdajů k 31. prosinci 2021.

finančních mechanismů v tabulce *Nároky z nespotřebovaných výdajů*) a v tabulkové příloze č. 10 (*Příjmy kapitoly na programy/projekty spolufinancované z rozpočtu EU nebo finančních mechanismů v tabulce Příjmy kapitoly z rozpočtu EU na financování společných programů EU a ČR v roce 2021 (bez společné zemědělské politiky)*) nebyly některé údaje uvedeny správně.

NKÚ nezjistil žádné skutečnosti svědčící o tom, že závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 335 – *Ministerstvo zdravotnictví* za rok 2021 není ve všech významných ohledech sestaven v souladu s vyhláškou č. 419/2001 Sb., a dále nezjistil, že informace v něm uvedené nejsou ve všech významných ohledech shodné s údaji v rozpočtovém systému, s údaji ve finančních výkazech a údaji v analytických evidencích.

4.2 Souhrnné údaje o hospodaření kapitoly státního rozpočtu 335 – *Ministerstvo zdravotnictví*

4.2.1 Souhrnné údaje o hospodaření a jejich vývoj v čase

Obsahem závěrečného účtu kapitoly státního rozpočtu mají být dle vyhlášky č. 419/2001 Sb. údaje o výsledcích rozpočtového hospodaření. Vyhláška však nestanovuje v této oblasti konkrétní povinnost zveřejňovat o výsledcích tohoto hospodaření i údaje charakteru nákladů a výnosů, z jejichž rozdílu je možné určit výsledek tohoto hospodaření ve finančním účetnictví, tj. na akruální bázi. Základní ekonomické charakteristiky související s hospodařením MZd jsou pro informaci uvedeny v příloze č. 1 tohoto kontrolního závěru.

4.2.2 Rozdíl mezi hospodářským výsledkem a saldem hospodaření u MZd

Porovnáním výsledku rozpočtového hospodaření MZd za rok 2021 na bázi peněžních toků a na akruální bázi byl zjištěn rozdíl ve výši 1,9 mld. Kč. Výsledným saldem peněžních toků dle finančního výkazu byl deficit ve výši 22 mld. Kč, zatímco hospodářským výsledkem běžného účetního období dle účetního výkazu zisku a ztráty byla ztráta ve výši 20,1 mld. Kč.

Rozdíl mezi saldem peněžních toků dle finančního výkazu a hospodářským výsledkem běžného účetního období dle výkazu zisku a ztráty vznikl mj. tím, že MZd v roce 2021 realizovalo výdaje v celkové výši 1,37 mld. Kč v podobě poskytnutí peněžních prostředků na pořízení dlouhodobého majetku zřízeným příspěvkovým organizacím, přičemž toto poskytnutí peněžních prostředků není pro vybrané účetní jednotky dle účetních předpisů nákladem, ale snížením jmění účetní jednotky. Dále MZd k 31. prosinci 2021 vytvořilo dohadnou položku aktivní ve výši 6,6 mld. Kč na očekávaný výnos od zdravotních pojišťoven za očkovací látky proti covidu-19 a k uvedenému datu dále přijalo zálohy od zdravotních pojišťoven za očkovací látky proti covidu-19 ve výši 5,7 mld. Kč. Dále MZd k 31. prosinci 2021 evidovalo faktury neuhrazené dodavatelům očkovacích látek proti covidu-19 ve výši 1,2 mld. Kč, které tak zatíží výdaje státního rozpočtu v roce 2022. Tato skutečnost dokresluje důvody vzniku významných rozdílů mezi výsledkem hospodaření dle účetnictví a saldem hospodaření dle rozpočtových výkazů a není dávana k tíži MZd jako pochybení. Další hlavní důvody rozdílů mezi saldem peněžních toků a hospodářským výsledkem běžného účetního období jsou uvedeny v příloze č. 2 tohoto kontrolního závěru.

4.2.3 Podmíněné závazky MZd jako nároky na budoucí rozpočty

Dle ÚZ vykazuje MZd k rozvahovému dni podmíněné závazky ve výši 47,7 mld. Kč, které jsou tvořeny z 46,5 % podmíněnými závazky z transferů z titulu již vydaných rozhodnutí o poskytnutí dotace, z 28,3 % podmíněnými závazky z jiných smluv a z 25,2 % dlouhodobými

podmíněnými závazky ze soudních sporů, správních a jiných řízení. Všechny tyto podmíněné závazky **představují potenciální nároky na rozpočty dalších období⁵⁰, ve kterých budou realizovány související peněžní toky.**

5. Vnitřní kontrolní systém MZd

Jedním z hlavních cílů finanční kontroly je zajistit správnost finančních a majetkových operací (tj. aby mj. probíhaly v souladu s právními předpisy), průkaznost jejich účetního zpracování a spolehlivost informací o nich na výstupu.

V oblasti účetnictví i v rozpočtovém systému MZd zjistil NKÚ v průběhu kontroly nedostatky, které VKS neidentifikoval (blíže viz část IV.5.1 tohoto kontrolního závěru). MZd všechny tyto nedostatky v průběhu kontroly řádně opravilo, a to provedením opravných zápisů a také přijetím opatření k nápravě systémových nedostatků. Po realizaci všech těchto opatření k nápravě mohl NKÚ konstatovat, že v oblasti účetnictví, plnění rozpočtu a závěrečného účtu nezjistil výsledně žádné skutečnosti svědčící o tom, že vnitřní kontrolní systém MZd není účinný.

V oblasti hospodaření s majetkem státu dle zákona č. 219/2000 Sb. a v oblasti finančního hospodaření dle zákona č. 218/2000 Sb. zjistil NKÚ významné nedostatky, kterým VKS nezabránil, neidentifikoval je a ani v průběhu kontroly je neodstranil. Šlo o případy, kdy MZd:

- **poskytlo peněžní dar WHO bez předchozího souhlasu vlády,**
- **neplnilo povinnosti dle zákona č. 106/1999 Sb. ani povinnosti uložené pravomocným rozhodnutím soudu – nedbalo tudíž toho, aby plnilo určené úkoly nejehospodárnějším způsobem, a nekonalo tak, aby neodůvodněně nesnižovalo rozsah a hodnotu majetku, s nímž je příslušné hospodařit; dále neposoudilo bez zbytečného odkladu uplatnění nároku na náhradu škody vůči osobě odpovědné za porušení stanovených povinností a za škodu, která tím vznikla na majetku, s nímž je MZd příslušné hospodařit.**

5.1 VKS v oblasti účetnictví, plnění rozpočtu a ZÚ 2021

V průběhu KA č. 21/24 zjistil NKÚ nedostatky v původních konsolidačních účetních záznamech za rok 2021 předaných do CSÚIS v celkové výši 6,9 mld. Kč, které VKS neidentifikoval (blíže viz část IV.2.1 tohoto kontrolního závěru). MZd všechny tyto nedostatky řádně opravilo provedením opravných účetních zápisů v účetních knihách účetního období 2021 a přijetím opatření k nápravě systémových nedostatků; opravilo mj. významný systémový nedostatek u podmíněných závazků z projektů evidovaných v EDS/SMVS, a to tak, aby eliminovalo jeho opakování i v dalších účetních obdobích.

NKÚ nezjistil žádné skutečnosti svědčící o tom, že údaje výsledně předkládané Ministerstvem zdravotnictví pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021 by nebyly tříděny ve všech významných ohledech v souladu s vyhláškou č. 323/2002 Sb. (blíže viz část IV.3 tohoto kontrolního závěru).

⁵⁰ U podmíněných závazků lze očekávat, resp. nelze vyloučit, potenciálně významný dopad na budoucí výdaje státního rozpočtu, což vyplývá ze zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti. Přesto nejsou vyhláškou č. 419/2001 Sb. tyto skutečnosti stanoveny jako informace povinně uváděné v průvodní zprávě závěrečného účtu.

NKÚ nezjistil žádné skutečnosti svědčící o tom, že ZÚ 2021 není ve všech významných ohledech sestaven v souladu s vyhláškou č. 419/2001 Sb., a nezjistil ani žádné skutečnosti nasvědčující tomu, že informace uvedené v ZÚ 2021 nejsou ve všech významných ohledech shodné s údaji v rozpočtovém systému, údaji ve finančních výkazech a údaji v analytických evidencích (blíže viz část IV.4.1 tohoto kontrolního závěru).

5.2 Hospodaření MZd v rozporu s právními předpisy

NKÚ u několika vybraných majetkových a finančních operací zjistil, že VKS nezabránil porušení povinností stanovených právními předpisy, zejména zákony č. 218/2000 Sb. a č. 219/2000 Sb.

5.2.1 Exekuce na majetek MZd

Ministerstvu zdravotnictví byly adresovány žádosti o informace dle zákona č. 106/1999 Sb. MZd v několika případech nerozhodlo o těchto žádostech v souladu s uvedeným zákonem a v některých případech též nereagovalo na stížnosti žadatelů. Ve čtyřech případech proto žadatelé podali na MZd žalobu na ochranu proti nečinnosti. Městský soud v Praze (dále jen „MSvP“) na základě podaných žalob vydal rozsudky obsahující mj. povinnost rozhodnout o žádosti žalobce o poskytnutí informací. MZd na základě těchto vydaných rozsudků nepodalo kasační stížnosti Nejvyššímu správnímu soudu, zároveň však ani nesplnilo povinnost rozhodnout o žádosti žalobce o poskytnutí informací. MZd tímto nekonáním vyvolalo čtyři exekuční řízení k vynucení splnění vymáhané nepeněžitě povinnosti – rozhodnout o žádostech o poskytnutí informací. MZd však na zahájení exekucí nereagovalo, nepodalo návrh na zastavení exekucí ani návrh na jejich odklad. Exekutoři proto prováděli exekuce i opakovanými exekučními příkazy, na jejichž základě docházelo mj. k postupnému navyšování uložených pokut za účelem splnění vymáhaných povinností.

MZd nerespektovalo pravomocná soudní rozhodnutí MSvP, když neplnilo v nich uložené povinnosti, a následně nereagovalo ani na výzvy exekutorů ke splnění vymáhané povinnosti, a bylo tak povinno uhradit⁵¹ na základě vystavených exekučních příkazů částku 3 582 628,70 Kč. Tím, že MZd neplnilo povinnosti stanovené v rozhodnutích MSvP a muselo uhradit částku 3 582 628 Kč, postupovalo v rozporu s ustanovením § 14 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb., neboť si nepočínalo tak, aby neodůvodněně nesnižovalo rozsah a hodnotu majetku, s nímž je příslušné hospodařit.

MZd je v souladu s § 20 zákona České národní rady č. 2/1969 Sb. povinno plnit v okruhu své působnosti úkoly stanovené v zákonech a v jiných obecně závazných právních předpisech. Dle § 45 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb. je přitom MZd povinno plnit tyto úkoly nejhospodárnějším způsobem. Hospodárnost je definována v § 2 písm. m) zákona č. 320/2001 Sb. jako použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů. MZd je podle § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. tzv. povinným subjektem, který má podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k působnosti ministerstva. MZd má dále podle § 160 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb.⁵² plnit soudem uložené povinnosti vyplývající z pravomocného rozsudku.

Ministerstvu stanovené úkoly v podobě poskytování informací dle zákona č. 106/1999 Sb. a v podobě plnění soudem uložených povinností dle zákona č. 99/1963 Sb. nebyly

⁵¹ Stav k datu 8. února 2022.

⁵² Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

ministerstvem v rozporu s § 45 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb. plněny nejehospodárnějším způsobem. MZd místo toho, aby splnilo úkoly nejehospodárnějším způsobem tím, že v souladu s rozhodnutím soudu poskytne informace dle zákona č. 106/1999 Sb., **opakovaně nekonalo vůbec a tato nečinnost vedla k vynakládání dalších výdajů státního rozpočtu na opakované exekuce. Porušení § 45 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb. je porušením rozpočtové kázně dle § 44 odst. 1 písm. f) tohoto zákona. MZd v souvislosti s nařízenými exekucemi uhradilo částku 3 582 628,70 Kč.**

MZd dále postupovalo v rozporu s § 47 odst. 4 zákona č. 219/2000 Sb., když neposoudilo bez zbytečného odkladu uplatnění nároku na náhradu škody vůči osobě odpovědné za porušení výše uvedených povinností a za škodu, která tím vznikla na majetku, s nímž je MZd příslušné hospodařit.⁵³

VKS nebyl v daném případě zaveden a udržován v souladu s § 25 odst. 1 zákona č. 320/2001 Sb., tj. tak, aby byl způsobilý včas zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat příslušná rizika a podávat informace příslušným úrovním řízení o výskytu závažných nedostatků.

5.2.2 Peněžní dar do zahraničí bez souhlasu vlády

MZd poskytlo v roce 2021 Světové zdravotnické organizaci peněžní prostředky státního rozpočtu ve výši 500 000 Kč jako dobrovolný finanční příspěvek na činnost této mezinárodní organizace.

Dobrovolné poskytnutí peněžních prostředků je **poskytnutím závislejícím výhradně na uvážení a vůli poskytovatele, a proto nemůže jít o nic jiného než o poskytnutí peněžního daru.** K poskytnutí peněžního daru do zahraničí stanovuje zákon č. 218/2000 Sb. nutnost předchozího souhlasu vlády, tzn. pokud je platba na účet mezinárodní organizace dobrovolná, musí o jejím poskytnutí rozhodnout vláda. V tom spočívá rozdíl oproti povinné platbě. Pokud by platba mezinárodní organizaci byla povinná, např. na základě stanov této mezinárodní organizace či jiných aktů, předchozí souhlas vlády se nevyžaduje.

Členství České republiky ve WHO spadá do gesční působnosti Ministerstva zahraničních věcí, jak vyplývá z usnesení vlády ze dne 2. května 2013 č. 317, *ke členství České republiky v mezinárodních organizacích*. Tímto usnesením vláda schválila změnu financování ve vztahu k vybraným mezinárodním organizacím, mj. i ve vztahu k WHO. Na základě tohoto usnesení je od roku 2014 oprávněno výhradně Ministerstvo zahraničních věcí plnit závazky ČR vyplývající z jejího členství ve Světové zdravotnické organizaci. Toto usnesení vlády řadí WHO mezi mezinárodní organizace zásadního zahraničněpolitického významu a nadresortního charakteru. **Z uvedeného je zřejmé, že MZd ani nemohlo poskytnout příspěvek WHO, neboť to přísluší výhradně Ministerstvu zahraničních věcí, které je gestorem ve vztahu k této mezinárodní organizaci.** MZd proto mohlo poskytnout WHO peněžní prostředky státního

⁵³ S účinností od 1. dubna 2020 došlo k novelizaci zákona č. 219/2000 Sb., a to zákonem č. 118/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ve znění pozdějších předpisů. Předmětem novely byla zejména tzv. dělená subjektivita státu, tj. že právní osobnost a svéprávnost státu se dělí mezi jednotlivé organizační složky, které právní osobnost a svéprávnost státu naplňují samostatně a vzájemně nezávisle, a to i ve smyslu majetku, se kterým jsou tyto organizační složky příslušné hospodařit. Uvedená novela má dopad i na případy uplatňování nároků na náhradu vzniklé škody, kdy škoda se dle této nové právní úpravy váže a posuzuje ve vztahu k majetku konkrétní organizační složky státu, nikoliv ke státu obecně.

rozpočtu pouze ve formě peněžního daru, k jehož uskutečnění však potřebuje předchozí souhlas vlády v souladu s ustanovením § 7 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb. Souhlasem vlády Ministerstvo zdravotnictví v uvedeném případě nedisponovalo. Chybí tak právní titul opravňující MZd poskytnout uvedený peněžní dar do zahraničí.

Dle § 45 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb. může organizační složka státu prostředky, kterými disponuje, používat na krytí nezbytných potřeb a na opatření zakládající se na právních předpisech. V případě dobrovolného poskytnutí peněžního daru na účet WHO nemůže být poskytnutí takové platby považováno za opatření zakládající se na právních předpisech a právně závazným důvodem pro uskutečnění takové platby může být jedině předchozí souhlas vlády. Poskytnutí peněžního daru do zahraničí jen v důsledku rozhodnutí organizační složky státu bez předchozího souhlasu vlády nemůže být považováno za použití prostředků na krytí nezbytných potřeb ani za použití prostředků na krytí opatření založeného na právních předpisech.

MZd porušilo § 45 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb. tím, že prostředky, kterými disponovalo, nepoužilo na krytí nezbytných potřeb ani na opatření zakládající se na právních předpisech, když poskytlo peněžní dar WHO bez předchozího souhlasu vlády. Zákon č. 218/2000 Sb. považuje v § 44 odst. 1 písm. f) porušení § 45 odst. 2 tohoto zákona za porušení rozpočtové kázně.

6. Vyhodnocení opatření přijatých k nápravě nedostatků zjištěných při KA č. 18/13

Vláda ČR svým usnesením ze dne 30. září 2019 č. 676, *ke kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z KA č. 18/13*, stanovila pro MZd 21 opatření k nápravě zjištěných nedostatků. **MZd realizovalo úplně a správně všech těchto 21 opatření.** MZd tak realizovalo opatření k nápravě nedostatků ze 100 %.

Seznam zkratek

APA	Advanced Purchase Agreements (předběžná dohoda o nákupu)
CSÚIS	<i>Centrální systém účetních informací státu</i>
ČR	Česká republika
ČÚS	český účetní standard pro některé vybrané účetní jednotky
EDS/SMVS	informační systém <i>Evidenční dotační systém/Správa majetku ve vlastnictví státu</i>
ESI	Emergency Support Instrument (nástroj pro mimořádnou podporu)
EU	Evropská unie
IČO	identifikační číslo
IISSP	<i>Integrovaný informační systém Státní pokladny</i>
KA	kontrolní akce Nejvyššího kontrolního úřadu
kapitola 335	kapitola státního rozpočtu 335 – <i>Ministerstvo zdravotnictví</i>
Komise	Evropská komise
KTS	Koordinační středisko transplantací
MF	Ministerstvo financí
MSvP	Městský soud v Praze
MZd	Ministerstvo zdravotnictví
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OSS	organizační složka/složky státu
PA	Purchase Agreement (kupní smlouva)
PO	příspěvková/příspěvkové organizace
předběžná dohoda o nákupu	překlad anglického termínu Advanced Purchase Agreements (APA)
PZS	poskytovatelé zdravotních služeb
SÚ	syntetický účet
SÚKL	Státní ústav pro kontrolu léčiv
UV 846/2020	usnesení vlády ČR ze dne 17. srpna 2020 č. 846, o zajištění vakcíny proti COVID-19 prostřednictvím iniciativy Evropské unie
UV 693/2021	usnesení vlády ČR ze dne 26. července 2021 č. 693, o možnosti darování a prodeje očkovacích látek proti covid-19
ÚZ	účetní závěrka Ministerstva zdravotnictví sestavená k 31. prosinci 2021 s datem sestavení 13. dubna 2022
ÚZIS	Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
vakcíny	léčivé přípravky pro očkování proti onemocnění covid-19
VKS	vnitřní kontrolní systém Ministerstva zdravotnictví

výkaz FIN 1-12 OSS	„výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol a organizačních složek státu“ Ministerstva zdravotnictví za rok 2021
VZZ	účetní výkaz „výkaz zisku a ztráty“
WHO	Světová zdravotnická organizace
ZP	zdravotní pojišťovny
ZÚ 2021	závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 335 – <i>Ministerstvo zdravotnictví</i> za rok 2021

Příloha č. 1 ke kontrolnímu závěru z kontrolní akce č. 21/24**Souhrn ekonomických ukazatelů**

Příloha obsahuje výsledky rozpočtového hospodaření za rok 2021 vykázané v rámci kapitoly 335 na peněžní a aktuální bázi. Informace níže uvedené vycházejí z finančních výkazů a účetních závěrek za roky 2017–2021.

A. OSS rozpočtové kapitoly 335**Tabulka č. 1: OSS v rámci kapitoly 335**

IČO	Účetní jednotka
03009491	Agentura pro zdravotnický výzkum České republiky
71009256	Hygienická stanice hlavního města Prahy se sídlem v Praze
71180397	Koordinační středisko transplantací
71009345	Krajská hygienická stanice Jihočeského kraje se sídlem v Českých Budějovicích
71009191	Krajská hygienická stanice Jihomoravského kraje se sídlem v Brně
71009281	Krajská hygienická stanice Karlovarského kraje se sídlem v Karlových Varech
71009311	Krajská hygienická stanice kraje Vysočina se sídlem v Jihlavě
71009213	Krajská hygienická stanice Královéhradeckého kraje se sídlem v Hradci Králové
71009302	Krajská hygienická stanice Libereckého kraje se sídlem v Liberci
71009167	Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě
71009248	Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě
71009264	Krajská hygienická stanice Pardubického kraje se sídlem v Pardubicích
71009299	Krajská hygienická stanice Plzeňského kraje se sídlem v Plzni
71009159	Krajská hygienická stanice Středočeského kraje se sídlem v Praze
71009183	Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje se sídlem v Ústí nad Labem
71009221	Krajská hygienická stanice Zlínského kraje se sídlem ve Zlíně
00024341	Ministerstvo zdravotnictví
00023825	Národní lékařská knihovna
00023817	Státní ústav pro kontrolu léčiv
00023833	Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Zdroj: informační portál MONITOR.

Oddíl I. Příjmy v rozpočtové kapitole 335 v letech 2017–2021**Tabulka č. 2: Příjmy rozpočtové kapitoly 335****(v Kč)**

Rozpočet	2017	2018	2019	2020	2021
Schválený rozpočet	1 092 520 000,00	1 322 000 000,00	932 445 061,00	1 946 800 000,00	6 859 800 000,00
Rozpočet po změnách	1 923 047 508,00	1 322 000 000,00	1 037 225 971,00	1 943 352 550,00	6 859 111 463,00
Skutečnost	901 079 831,41	1 464 593 564,89	1 523 722 459,79	2 161 249 558,81	7 210 413 282,95

Zdroj: informační portál MONITOR.

Příjmy (skutečnost) rozpočtové kapitoly 335 vykazují ve sledovaném období rostoucí tendenci, přičemž v roce 2021 překročily hranici 7 mld. Kč. V předchozích letech byla jejich nejvyšší hodnota 2,16 mld. Kč, nejnižší v roce 2017 v hodnotě 901,08 mil. Kč. V roce 2021 tvoří příjmy MZd (skutečnost) většinu příjmů všech OSS rozpočtové kapitoly 335 (skutečnost). Procentuálně představují příjmy MZd 90,65 % skutečných příjmů kapitoly 335 v roce 2021. V roce 2017 to bylo 37,70 % příjmů všech OSS rozpočtové kapitoly 335 (skutečnost).

Rozhodující část příjmů rozpočtové kapitoly 335 (79,33 %) v roce 2021 představovaly příjmy z prodeje zboží (již nakoupeného za účelem prodeje). Růst skutečných příjmů byl v roce 2021 dále způsoben položkou 4118 – *Neinvestiční převody z Národního fondu* (9,24 % z celkových příjmů rozpočtové kapitoly 335) a položkou 4135 – *Převody z rezervních fondů organizačních složek státu* (7,42 % z celkových příjmů rozpočtové kapitoly 335).

Tabulka č. 3: Příjmy MZd (v Kč)

Rozpočet	2017	2018	2019	2020	2021
Schválený rozpočet	991 273 277,00	1 195 441 576,00	828 274 760,00	1 836 358 617,00	6 760 867 969,00
Rozpočet po změnách	1 815 425 697,00	1 153 929 820,00	933 055 670,00	1 713 004 687,00	6 764 832 854,00
Skutečnost	339 723 483,98	914 326 408,95	904 585 831,08	1 422 420 309,47	6 536 292 006,29

Zdroj: informační portál MONITOR.

Příjmy (skutečnost) rozpočtové kapitoly 335 vykazují ve sledovaném období rostoucí tendenci (vyjma roku 2019). Nejnížší byly příjmy v roce 2017 v hodnotě 339,72 mil. Kč, nejvyšší v roce 2021 v hodnotě 6,54 mld. Kč.

Nenaplněné příjmy (skutečnost) v roce 2017 se týkají převážně příjmů, které byly rozpočtovány jako příjem z rozpočtu EU a z finančních mechanismů a v rozpočtovém roce 2017 nebyly připsány na příjmový účet státního rozpočtu. Dle § 25 zákona č. 218/2000 Sb. nebylo MZd povinno vázat prostředky státního rozpočtu.

V roce 2021 je položkou s největším podílem na celkových příjmech 2112 – *Příjmy z prodeje zboží (již nakoupeného za účelem prodeje)* (87,41 %) a dále 4118 – *Neinvestiční převody z Národního fondu* (9,03 %).

Tabulka č. 4: Příjmy OSS rozpočtové kapitoly 335 (bez MZd) (v Kč)

Rozpočet	2017	2018	2019	2020	2021
Schválený rozpočet	101 246 723,00	126 558 424,00	104 170 301,00	110 441 383,00	98 932 031,00
Rozpočet po změnách	107 621 811,00	168 070 180,00	104 170 301,00	230 347 863,00	94 278 609,00
Skutečnost	561 356 347,43	550 267 155,94	619 136 628,71	738 829 249,34	674 121 276,66

Zdroj: informační portál MONITOR.

Ve sledovaném období vykazují skutečné příjmy rostoucí tendenci, vyjma let 2018 a 2021. Skutečné příjmy OSS kapitoly 335 (bez MZd) jsou v celém sledovaném období vyšší než schválený rozpočet a rozpočet po změnách.

Nejvyšších skutečných příjmů v roce 2021 dosáhla OSS SÚKL (574,01 mil. Kč). Rozhodující část příjmů SÚKL v roce 2021 představovaly položky 4135 – *Převody z rezervních fondů organizačních složek státu* ve výši 528,17 mil. Kč, 1361 – *Správní poplatky* ve výši 35,68 mil. Kč a 2112 – *Příjmy z prodeje zboží (již nakoupeného za účelem prodeje)* ve výši 6,40 mil. Kč.

Oddíl II. Výdaje v rozpočtové kapitole 335 v letech 2017–2021

Tabulka č. 5: Výdaje rozpočtové kapitoly 335 (v Kč)

Rozpočet	2017	2018	2019	2020	2021
Schválený rozpočet	7 286 341 404,00	8 034 018 059,00	8 203 095 540,00	11 000 443 374,00	18 038 349 373,00
Rozpočet po změnách	8 652 801 768,00	7 760 153 034,00	8 473 061 355,00	34 228 117 660,00	31 919 608 158,00
Konečný rozpočet	14 767 932 111,56	14 931 258 696,89	13 854 971 832,39	39 335 383 405,82	39 792 958 645,17
Skutečnost	7 980 709 618,35	8 888 187 179,24	9 094 519 045,06	32 060 294 456,66	31 685 094 899,57

Zdroj: informační portál MONITOR.

Výdaje (skutečnost) rozpočtové kapitoly 335 vykazují ve sledovaném období rostoucí tendenci, vyjma roku 2021. Mezi rokem 2017 a 2021 došlo k nárůstu skutečných výdajů

o 23,70 mld. Kč, tj. o 297,02 %. Stejně jako u příjmů tvoří v celém sledovaném období výdaje MZd (skutečnost) většinu výdajů všech OSS rozpočtové kapitoly 335 (skutečnost). Procentuálně představují výdaje MZd 90,29 % skutečných výdajů kapitoly 335 v roce 2021.

Konečný rozpočet výdajů v rozpočtové kapitole 335 byl ve sledovaném období vyšší než schválený rozpočet. Skutečné čerpání výdajů bylo po celé sledované období nižší než konečný rozpočet.

Převážnou většinu (91,42 %) skutečných výdajů kapitoly 335 v roce 2021 představovaly běžné výdaje v částce 28,97 mld. Kč, přičemž nejvíce z nich bylo vynaloženo v rámci rozpočtové položky 5331 – *Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím*, a to 6,58 mld. Kč. Dalších 6,5 mld. Kč bylo vynaloženo v rámci rozpočtové položky 5133 – *Léky a zdravotnický materiál* na nákup vakcín. Kapitálové výdaje činily 2,72 mld. Kč a z nich nejvýznamnější byla rozpočtová položka 6351 – *Investiční transfery zřízeným příspěvkovým organizacím* s hodnotou 2,59 mld. Kč.

Tabulka č. 6: Výdaje MZd

(v Kč)

Rozpočet	2017	2018	2019	2020	2021
Schválený rozpočet	5 470 139 986,00	5 902 501 650,00	6 077 592 975,00	8 844 313 040,00	15 680 128 883,00
Rozpočet po změnách	6 665 634 795,00	5 584 813 455,00	6 300 949 100,00	31 627 472 729,25	29 310 691 573,00
Konečný rozpočet	12 197 694 842,44	12 050 599 976,25	10 806 422 509,00	35 659 963 505,16	36 164 043 219,23
Skutečnost	5 730 579 316,32	6 464 494 698,21	6 529 890 187,13	28 954 520 672,89	28 608 731 150,24

Zdroj: informační portál MONITOR.

Vývoj skutečných výdajů MZd ve sledovaném období v podstatě kopíruje vývoj výdajů celé kapitoly. Při porovnání skutečných výdajů v roce 2020 s rozpočtem po změnách lze vidět, že skutečné výdaje jsou nižší o 2,67 mld. Kč, zatímco v roce 2021 při porovnání skutečných výdajů s rozpočtem po změnách jsou skutečné výdaje nižší o 701,96 mil. Kč.

Ve sledovaném období dochází ve vývoji výdajů k výrazným skokům v letech 2020 a 2021. Růst v roce 2020 byl zapříčiněn především rozpočtovými položkami:

- 5132 – *Ochranné pomůcky*, růst o 2,40 mld. Kč;
- 5321 – *Neinvestiční transfery obcím*, růst o 649,45 mil. Kč;
- 5133 – *Léky a zdravotnický materiál*, růst o 277,60 mil. Kč;
- 5168 – *Zpracování dat a služby související s informačními a komunikačními technologiemi*, růst o 47,95 mil. Kč;
- 6122 – *Stroje, přístroje a zařízení*, růst o 197,35 mil. Kč.

Růst v roce 2021 byl zapříčiněn především rozpočtovými položkami:

- 5216 – *Neinvestiční transfery obecním a krajským nemocnicím – obchodním společností*, růst o 3,97 mld. Kč;
- 6351 – *Investiční transfery zřízeným příspěvkovým organizacím*, růst o 813,94 mil. Kč;
- 5168 – *Zpracování dat a služby související s informačními a komunikačními technologiemi*, růst o 351,08 mil. Kč;
- 5169 – *Nákup ostatních služeb*, růst o 202,55 mil. Kč;
- 5336 – *Neinvestiční transfery zřízeným příspěvkovým organizacím*, růst o 126,72 mil. Kč.

Tabulka č. 7: Výdaje OSS rozpočtové kapitoly 335 (bez MZd) (v Kč)

Rozpočet	2017	2018	2019	2020	2021
Schválený rozpočet	1 816 201 418,00	2 131 516 409,00	2 125 502 565,00	2 156 130 334,00	2 358 220 490,00
Rozpočet po změnách	1 987 166 973,00	2 175 339 579,00	2 172 112 255,00	2 600 644 930,75	2 608 916 585,00
Konečný rozpočet	2 570 237 269,12	2 880 658 720,64	3 048 549 323,39	3 675 419 900,66	3 628 915 425,94
Skutečnost	2 250 130 302,03	2 423 692 481,03	2 564 628 857,93	3 105 773 783,77	3 076 363 749,33

Zdroj: informační portál MONITOR.

Ve sledovaném období byly skutečné výdaje u OSS (bez MZd) vždy vyšší než rozpočet po změnách. Ve sledovaném období (vyjma roku 2021) vykazují skutečné výdaje rostoucí tendenci. Mezi roky 2017 a 2021 došlo k jejich nárůstu o 826 mil. Kč.

Nejvyšších skutečných výdajů v roce 2021 dosáhla OSS SÚKL (684,34 mil. Kč) a OSS ÚZIS (351,34 mil. Kč). Nejnižších výdajů v kapitole dosáhla OSS KST (12,14 mil. Kč).

Oddíl III. Porovnání příjmů a výnosů v rozpočtové kapitole 335 v letech 2017–2021

Tabulka č. 8: Porovnání příjmů a výnosů za všechny OSS v rozpočtové kapitole 335 vč. MZd (v Kč)

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Příjmy (skutečnost)	901 079 831,41	1 464 593 564,89	1 523 722 459,79	2 161 249 558,81	7 210 413 282,95
Výnosy celkem	905 221 282,45	1 507 782 205,75	1 488 436 145,01	2 626 378 370,95	9 003 080 115,25

Zdroj: informační portál MONITOR, informace zjištěné v průběhu kontroly.

Příjmy a výnosy kapitoly 335 se ve sledovaném období vyvíjely velmi podobně, vyjma roku 2021. V roce 2021 převyšovaly výrazně výnosy nad příjmy o 1,79 mld. Kč. V ostatních letech vykazují příjmy a výdaje za rozpočtovou kapitolu 335 obdobný vývoj.

Největší podíl výnosů (90,05 %) tvořily v roce 2021 výnosy z činnosti, a to zejména zůstatek účtu 604 – *Výnosy z prodaného zboží*, který zaujímal částku ve výši 7 350 109 735,82 Kč, tj. 81,64 % celkových výnosů. Další významný výnos byl vykázán na účtu 648 – *Čerpání fondů*, a to ve výši 533 995 505,58 Kč, tj. 5,93 % celkových výnosů.

Na snížení výnosů v roce 2017 se nejvíce podílel účet 675 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z předfinancování transferů*, a to poklesem o 2,31 mld. Kč.

Tabulka č. 9: Porovnání příjmů a výnosů za MZd (v Kč)

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Příjmy (skutečnost)	339 723 483,98	914 326 408,95	904 585 831,08	1 422 420 309,47	6 536 292 006,29
Výnosy celkem	340 276 384,69	933 664 883,48	869 434 110,38	1 821 237 393,25	8 303 927 937,94

Zdroj: informační portál MONITOR, informace zjištěné v průběhu kontroly.

Vývoj příjmů a výnosů MZd byl ve sledovaném období podobný vývoji příjmů a výnosů celé kapitoly 335.

Tabulka č. 10: Porovnání příjmů a výnosů OSS v rozpočtové kapitole 335 (bez MZd) (v Kč)

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Příjmy (skutečnost)	561 356 347,43	550 267 155,94	619 136 628,71	738 829 249,3	674 121 276,66
Výnosy celkem	564 944 897,76	574 117 322,27	619 002 034,63	805 140 977,7	699 152 177,31

Zdroj: informační portál MONITOR.

Příjmy a výnosy se ve sledovaném období u ostatních OSS (bez MZd) vyvíjely obdobně až na rok 2020, kdy výnosy výrazně převýšily příjmy o 66,31 mil. Kč.

Výnosy z činnosti v roce 2021 činily 601 189 215,67 Kč, tj. 85,99 % celkových výnosů.

Nejvýznamnějšími výnosovými účty byly 605 – *Výnosy ze správních poplatků* (35 518 436,49 Kč), 649 – *Ostatní výnosy z činnosti* (9 544 280,80 Kč) a 642 – *Jiné pokuty a penále* (9 230 791,96 Kč).

Oddíl IV. Porovnání výdajů a nákladů v rozpočtové kapitole 335 v letech 2017–2021

Tabulka č. 11: Porovnání výdajů a nákladů za všechny OSS v rozp. kap. 335 vč. MZd (v Kč)

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Výdaje (skutečnost)	7 980 709 618,35	8 888 187 179,24	9 094 519 045,06	32 060 294 456,66	31 685 094 899,57
Náklady celkem	6 842 826 151,59	7 153 117 293,66	8 145 397 063,00	30 520 037 185,21	31 576 892 593,63

Zdroj: informační portál MONITOR.

Vývoj výdajů kapitoly 335 ve sledovaném období téměř kopíroval vývoj nákladů s tím, že ve sledovaných letech převyšovaly výdaje (skutečnost) náklady v roce 2017 o 1,19 mld. Kč, v roce 2018 o 1,72 mld. Kč, v roce 2019 o 998,38 mil. Kč, v roce 2020 o 1,47 mld. Kč a v roce 2021 o 174,71 mil. Kč.

Největší podíl nákladů tvořily v roce 2021 náklady na transfery, a to zejména zůstatek účtu 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery*, který zaujímal částku ve výši 16 985 471 363,98 Kč, tj. 53,79 % celkových nákladů. Zbylou část nákladů na transfery tvořil zůstatek účtu 575 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na předfinancování transferů* ve výši 1 782 570 178,09 Kč, tj. 5,65 % celkových nákladů.

Většina výdajů v roce 2021 proběhla v rámci paragrafu 3522 – *Ostatní nemocnice* v hodnotě 7,23 mld. Kč, 3531 – *Hygienická služba a ochrana veřejného zdraví* v hodnotě 7 mld. Kč a 3521 – *Fakultní nemocnice* v hodnotě 5,27 mld. Kč.

Tabulka č. 12: Porovnání výdajů a nákladů za MZd (v Kč)

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Výdaje (skutečnost)	5 730 579 316,32	6 464 494 698,21	6 529 890 187,13	28 954 520 672,89	28 608 731 150,24
Náklady celkem	4 545 251 475,34	4 743 055 440,47	5 531 511 405,32	27 488 627 668,98	28 434 018 541,04

Zdroj: informační portál MONITOR.

Vývoj výdajů a nákladů MZd byl ve sledovaném období podobný vývoji výdajů a nákladů celé kapitoly 335.

Tabulka č. 13: Porovnání výdajů a nákladů OSS v rozpočtové kapitole 335 (bez MZd) (v Kč)

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Výdaje (skutečnost)	2 250 130 302,03	2 423 692 481,03	2 564 628 857,93	3 105 773 783,77	3 076 363 749,33
Náklady celkem	2 297 574 676,25	2 410 061 853,19	2 613 885 657,68	3 031 409 516,23	3 142 874 052,59

Zdroj: informační portál MONITOR.

Výdaje a náklady se ve sledovaném období u ostatních OSS (bez MZd) vyvíjely obdobně až na rok 2020, kdy výdaje převýšily nad náklady o 74,36 mil. Kč.

Náklady z činnosti v roce 2021 činily 3 141 751 844,72 Kč, tj. 99,96 % celkových nákladů. Nejvýznamnějšími nákladovými účty byly 521 – *Mzdové náklady* (1 784 363 627 Kč) a 524 – *Zákonné sociální pojištění* (589 406 751 Kč).

Oddíl V. Tempa růstu příjmů a výnosů / výdajů a nákladů v rozpočtové kapitole 335**Tabulka č. 14: Příjmy a výdaje OSS v rozpočtové kapitole 335 vč. MZd (v Kč)**

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Příjmy celkem	901 079 831,41	1 464 593 564,89	1 523 722 459,79	2 161 249 558,81	7 210 413 282,95
Výdaje celkem	7 980 709 618,35	8 888 187 179,24	9 094 519 045,06	32 060 294 456,66	31 685 094 899,57

Zdroj: informační portál MONITOR.

Tabulka č. 15: Tempo růstu příjmů a výdajů OSS v rozpočtové kapitole 335 vč. MZd

Tempo růstu (absolutní změna)	2018–2017	2019–2018	2020–2019	2021–2020
Příjmy (v Kč)	563 513 733,48	59 128 894,90	637 527 099,02	5 049 163 724,14
Výdaje (v Kč)	907 477 560,89	206 331 865,82	22 965 775 411,60	-375 199 557,09
Tempo růstu v % (relativní změna) (((x+1)-x)/x)×100	2018/2017	2019/2018	2020/2019	2021/2020
Příjmy	62,54 %	4,04 %	41,84 %	233,62 %
Výdaje	11,37 %	2,32 %	252,52 %	-1,17 %

Zdroj: výpočet vypracoval NKÚ.

K největší relativní změně příjmů ve sledovaném období došlo v kapitole 335 mezi rokem 2020 a 2021, a to k nárůstu o 233,62 %.

K největší relativní změně výdajů ve sledovaném období došlo v kapitole 335 mezi rokem 2019 a 2020, a to k nárůstu o 252,52 %.

Tabulka č. 16: Příjmy a výdaje MZd (v Kč)

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Příjmy celkem	339 723 483,98	914 326 408,95	904 585 831,08	1 422 420 309,47	6 536 292 006,29
Výdaje celkem	5 730 579 316,32	6 464 494 698,21	6 529 890 187,13	28 954 520 672,89	28 608 731 150,24

Zdroj: informační portál MONITOR.

Tabulka č. 17: Tempo růstu příjmů a výdajů MZd

Tempo růstu (absolutní změna)	2018–2017	2019–2018	2020–2019	2021–2020
Příjmy (v Kč)	574 602 924,97	-9 740 577,87	517 834 478,39	5 113 871 696,82
Výdaje (v Kč)	733 915 381,89	65 395 488,92	22 424 630 485,76	-345 789 522,65
Tempo růstu v % (relativní změna) (((x+1)-x)/x)×100	2018/2017	2019/2018	2020/2019	2021/2020
Příjmy	169,14 %	-1,07 %	57,25 %	359,52 %
Výdaje	12,81 %	1,01 %	343,42 %	-1,19 %

Zdroj: výpočet vypracoval NKÚ.

K největší relativní změně příjmů ve sledovaném období došlo u MZd mezi rokem 2020 a 2021, a to k nárůstu o 359,52 %.

K největší relativní změně výdajů ve sledovaném období došlo u MZd mezi rokem 2019 a 2020, a to k nárůstu o 343,42 %.

Tabulka č. 18: Příjmy a výdaje OSS v rozpočtové kapitole 335 (bez MZd) (v Kč)

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Příjmy celkem	561 356 347,43	550 267 155,94	619 136 628,71	738 829 249,34	674 121 276,66
Výdaje celkem	2 250 130 302,03	2 423 692 481,03	2 564 628 857,93	3 105 773 783,77	3 076 363 749,33

Zdroj: informační portál MONITOR.

Tabulka č. 19: Tempo růstu příjmů a výdajů OSS v rozpočtové kapitole 335 (bez MZd)

Tempo růstu (absolutní změna)	2018–2017	2019–2018	2020–2019	2021–2020
Příjmy (v Kč)	-11 089 191,49	68 869 472,77	119 692 620,63	-64 707 972,68
Výdaje (v Kč)	173 562 179,00	140 936 376,90	541 144 925,84	-29 410 034,44
Tempo růstu v % (relativní změna) (((x+1)-x)/x)×100	2018/2017	2019/2018	2020/2019	2021/2020
Příjmy	-1,98 %	12,52 %	19,33 %	-8,76 %
Výdaje	7,71 %	5,81 %	21,10 %	-0,95 %

Zdroj: výpočet vypracoval NKÚ.

K největší relativní změně příjmů ve sledovaném období došlo u OSS (bez MZd) mezi rokem 2019 a 2020, a to k růstu o 19,33 %.

K největší relativní změně výdajů ve sledovaném období došlo u OSS (bez MZd) mezi rokem 2019 a 2020, a to k nárůstu o 21,10 %.

Tabulka č. 20: Výnosy a náklady OSS v rozpočtové kapitole 335 vč. MZd (v Kč)

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Výnosy celkem	905 221 282,45	1 507 782 205,75	1 488 436 145,01	2 626 378 370,95	9 003 080 115,25
Náklady celkem	6 842 826 151,59	7 153 117 293,66	8 145 397 063,00	30 520 037 185,21	31 576 892 593,63

Zdroj: informační portál MONITOR, informace zjištěné v průběhu kontroly.

Tabulka č. 21: Tempo růstu výnosů a nákladů OSS v rozpočtové kapitole 335 vč. MZd

Tempo růstu (absolutní změna)	2018–2017	2019–2018	2020–2019	2021–2020
Výnosy celkem (v Kč)	602 560 923,30	-19 346 060,74	1 137 942 225,94	6 376 701 744,30
Náklady celkem (v Kč)	310 291 142,07	992 279 769,34	22 374 640 122,21	1 056 855 408,42
Tempo růstu v % (relativní změna) (((x+1)-x)/x)×100	2018/2017	2019/2018	2020/2019	2021/2020
Výnosy celkem	66,57 %	-1,28 %	76,45 %	242,79 %
Náklady celkem	4,53 %	13,87 %	274,69 %	3,46 %

Zdroj: výpočet vypracoval NKÚ.

K největší relativní změně výnosů ve sledovaném období došlo v kapitole 335 mezi rokem 2020 a 2021, a to k nárůstu o 242,79 %. K největší relativní změně nákladů ve sledovaném období došlo v kapitole 335 mezi rokem 2019 a 2020, a to k nárůstu o 274,69 %.

Tabulka č. 22: Výnosy a náklady MZd (v Kč)

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Výnosy celkem	340 276 384,69	933 664 883,48	869 434 110,38	1 821 237 393,25	8 303 927 937,94
Náklady celkem	4 545 251 475,34	4 743 055 440,47	5 531 511 405,32	27 488 627 668,98	28 434 018 541,04

Zdroj: informační portál MONITOR, informace zjištěné v průběhu kontroly.

Tabulka č. 23: Tempo růstu výnosů a nákladů MZd

Tempo růstu (absolutní změna)	2018–2017	2019–2018	2020–2019	2021–2020
Výnosy celkem (v Kč)	593 388 498,79	-64 230 773,10	951 803 282,87	6 482 690 544,69
Náklady celkem (v Kč)	197 803 965,13	788 455 964,85	21 957 116 263,66	945 390 872,06
Tempo růstu v % (relativní změna) (((x+1)-x)/x)×100	2018/2017	2019/2018	2020/2019	2021/2020
Výnosy celkem	174,38 %	-6,88 %	109,47 %	355,95 %
Náklady celkem	4,35 %	16,62 %	396,95 %	3,44 %

Zdroj: výpočet vypracoval NKÚ.

K největší relativní změně výnosů ve sledovaném období došlo u MZd mezi rokem 2020 a 2021, a to k nárůstu o 355,95 %.

K největší relativní změně nákladů ve sledovaném období došlo u MZd mezi rokem 2019 a 2020, a to k nárůstu o 396,95 %.

Tabulka č. 24: Výnosy a náklady OSS v rozpočtové kapitole 335 (bez MZd) (v Kč)

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Výnosy celkem	564 944 897,76	574 117 322,27	619 002 034,63	805 140 977,70	699 152 177,31
Náklady celkem	2 297 574 676,25	2 410 061 853,19	2 613 885 657,68	3 031 409 516,23	3 142 874 052,59

Zdroj: informační portál MONITOR.

Tabulka č. 25: Tempo růstu výnosů a nákladů OSS v rozpočtové kapitole 335 (bez MZd)

Tempo růstu (absolutní změna)	2018–2017	2019–2018	2020–2019	2021–2020
Výnosy celkem (v Kč)	9 172 424,51	44 884 712,36	186 138 943,07	-105 988 800,39
Náklady celkem (v Kč)	112 487 176,94	203 823 804,49	417 523 858,55	111 464 536,36
Tempo růstu v % (relativní změna) (((x+1)-x)/x)×100	2018/2017	2019/2018	2020/2019	2021/2020
Výnosy celkem	1,62 %	7,82 %	30,07 %	-13,16 %
Náklady celkem	4,90 %	8,46 %	15,97 %	3,68 %

Zdroj: výpočet vypracoval NKÚ.

K největší relativní změně výnosů ve sledovaném období došlo u OSS (bez MZd) mezi rokem 2019 a 2020, a to k růstu o 30,07 %.

K největší relativní změně nákladů ve sledovaném období došlo u OSS (bez MZd) mezi rokem 2019 a 2020, a to k nárůstu o 15,97 %.

Oddíl VI. Náklady z činnosti, náklady na transfery a výnosy z transferů vykázané Ministerstvem zdravotnictví

Tabulka č. 26: Průměrný přepočtený počet zaměstnanců

Organizace	2017	2018	2019	2020	2021
MZd	385	411	437	438	470
OSS vč. MZd	3 130	3 203	3 262	3 309	3 449
OSS bez MZd	2 745	2 791	2 825	2 871	2 979
PO	451	464	494	506	514
Celkem za kapitolu 335	3 581	3 667	3 756	3 815	3 963

Zdroj: IISSP – finanční výkaz ZAM 1-04 U Výkaz o zaměstnanosti regulované vládou.

Počet zaměstnanců ve sledovaném období vykazuje rostoucí tendenci. V roce 2021 tvořili zaměstnanci MZd 11,85 % všech zaměstnanců kapitoly 335. Výrazný růst počtu zaměstnanců zaznamenaly zejména PO, těm mezi lety 2017–2021 vzrostl počet zaměstnanců o 14,01 %. U ústředního orgánu (MZd) došlo ve sledovaném období k nárůstu o 21,98 %.

Tabulka č. 27: Náklady na jednoho zaměstnance v rozpočtové kapitole 335

Org.	Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
OSS vč. MZd	Náklady celkem (v Kč)	6 842 826 151,59	7 153 117 293,66	8 145 397 063,00	30 520 037 185,21	31 576 892 593,63
	Počet zaměstnanců	3 130	3 203	3 262	3 309	3 449
	Náklady na jednoho zaměstnance (v Kč)	2 186 206,44	2 233 450,72	2 497 117,36	9 223 118,57	9 155 190,41
MZd	Náklady celkem (v Kč)	4 545 251 475,34	4 743 055 440,47	5 531 511 405,32	27 488 627 668,98	28 434 018 541,04
	Počet zaměstnanců	385	411	437	438	470
	Náklady na jednoho zaměstnance (v Kč)	11 805 847,99	11 528 219,72	12 652 998,62	62 749 395,46	60 544 286,14
OSS bez MZd	Náklady celkem (v Kč)	2 297 574 676,25	2 410 061 853,19	2 613 885 657,68	3 031 409 516,23	3 142 874 052,59
	Počet zaměstnanců	2 745	2 791	2 825	2 871	2 979
	Náklady na jednoho zaměstnance (v Kč)	837 003,53	863 422,24	925 351,15	1 055 868,67	1 054 857,49

Zdroj: informační portál MONITOR, IISSP – finanční výkaz ZAM 1-04 U; výpočet vypracoval NKÚ.

Celkové náklady na jednoho zaměstnance MZd mezi lety 2017–2021 rostly z 11,81 mil. Kč až na 60,54 mil. Kč. Celkové náklady na jednoho zaměstnance MZd vykazují ve sledovaném období rostoucí tendenci (vyjma roků 2018 a 2021). Výrazné zvýšení nákladů na jednoho zaměstnance lze sledovat v letech 2020 a 2021. V porovnání s náklady na jednoho zaměstnance kapitoly 335 (OSS včetně MZd) jsou vyšší. Nejnížší jsou náklady na jednoho zaměstnance OSS (bez MZd), avšak i ty měly ve sledovaném období rostoucí tendenci (vyjma roku 2021). Celkové náklady na jednoho zaměstnance ostatních OSS (bez MZd) mezi lety 2017–2021 rostly z 837 tis. Kč na 1,05 mil. Kč.

Tabulka č. 28: Náklady z činnosti (položka A.I. výkazu zisku a ztráty) vykázané MZd a OSS (bez MZd) v rozpočtové kapitole 335 (v Kč)

Organizace	2017	2018	2019	2020	2021
MZd	770 109 506,89	873 719 891,42	933 535 994,74	3 791 387 384,32	9 661 602 354,44
OSS bez MZd	2 294 018 174,92	2 407 849 184,30	2 612 854 175,26	3 030 451 177,53	3 141 751 844,72

Zdroj: informační portál MONITOR.

Náklady z činnosti MZd vykazují ve sledovaném období rostoucí tendenci. Mezi roky 2020 a 2021 však došlo k významnému nárůstu o 5,87 mld. Kč. Náklady z činnosti zbylých OSS ve sledovaném období rovněž mírně rostly, ale bez skokového nárůstu mezi roky 2020 a 2021.

Nejvyšší položku nákladů z činnosti MZd tvořil v roce 2021 zůstatek syntetického účtu 504 – *Prodané zboží* ve výši 7 348 927 764,42 Kč, tj. 76,06 % nákladů z činnosti. Další významný náklad z činnosti byl vykázan na účtu 518 – *Ostatní služby* ve výši 1 249 725 806,10 Kč, tj. 12,93 % nákladů z činnosti.

Tabulka č. 29: Náklady z činnosti v přepočtu na jednoho zaměstnance vykázané MZd a OSS (bez MZd) v rozpočtové kapitole 335 (v Kč)

Organizace	2017	2018	2019	2020	2021
MZd	2 000 284,43	2 123 617,36	2 135 407,27	8 654 752,40	20 572 358,31
OSS bez MZd	835 707,90	862 629,53	924 985,99	1 055 534,87	1 054 480,84

Zdroj: výpočet vypracoval NKÚ.

Vývoj nákladů z činnosti přepočtených na jednoho zaměstnance MZd ve sledovaném období v podstatě kopíroval vývoj samotných nákladů z činnosti. Ve sledovaném období přepočtené náklady z činnosti rostly.

Náklady z činnosti v přepočtu na jednoho zaměstnance vykázané OSS bez MZd měly ve sledovaném období rostoucí tendenci, pouze v roce 2021 byl trend mírně klesající.

Tabulka č. 30: Náklady na transfery (položka A.III. výkazu zisku a ztráty) a jejich porovnání s celkovými náklady, které vykázalo MZd a OSS (bez MZd) v rozpočtové kapitole 335

Org.	Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
MZd	Náklady na transfery (v Kč)	3 775 007 421,83	3 869 207 683,60	4 597 840 691,72	23 687 556 470,80	18 768 041 542,07
	Náklady celkem (v Kč)	4 545 251 475,34	4 743 055 440,47	5 531 511 405,32	27 488 627 668,98	28 434 018 541,04
	Podíl transferových nákladů na celkových nákladech (v %)	83,05 %	81,58 %	83,12 %	86,17 %	66,01 %
OSS (bez MZd)	Náklady na transfery (v Kč)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Náklady celkem (v Kč)	2 297 574 676,25	2 410 061 853,19	2 613 885 657,68	3 031 409 516,23	3 142 874 052,59
	Podíl transferových nákladů na celkových nákladech (v %)	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %

Zdroj: informační portál MONITOR.

Ve sledovaném období 2017–2021 vykazovalo náklady na transfery pouze MZd. Vývoj nákladů na transfery MZd měl rostoucí tendenci, pouze v roce 2021 meziročně poklesl. Podíl transferových nákladů na celkových nákladech v průběhu sledovaného období kolísal. V roce 2018 a 2021 meziročně klesl. Náklady na transfery představovaly ve sledovaném období více než 80 % všech nákladů, pouze v roce 2021 dosáhl tento podíl hodnoty 66,01 %.

Tabulka č. 31: Náklady na transfery v přepočtu na jednoho zaměstnance, které vykázalo MZd a OSS (bez MZd) v rozpočtové kapitole 335 (v Kč)

Organizace	2017	2018	2019	2020	2021
MZd	9 805 214,08	9 404 291,58	10 517 283,19	54 072 537,43	39 962 612,94
OSS bez MZd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: výpočet vypracoval NKÚ.

Vývoj nákladů na transfery přepočtených na jednoho zaměstnance ve sledovaném období v podstatě kopíroval vývoj samotných nákladů na transfery.

Tabulka č. 32: Výnosy z transferů (položka B.IV. výkazu zisku a ztráty) u MZd a OSS (bez MZd) v rozpočtové kapitole 335 (v Kč)

Organizace	2017	2018	2019	2020	2021
MZd	314 299 879,62	912 147 208,57	853 585 341,95	1 386 161 577,26	788 839 798,35
OSS bez MZd	0,00	78 560 109,18	79 051 128,22	162 604 871,57	97 836 014,52

Zdroj: informační portál MONITOR.

Ve sledovaném období (s výjimkou roku 2017) vykazovaly OSS bez MZd výnosy z transferů. V letech 2018–2021 však představovaly výnosy z transferů u OSS bez MZd pouze nepatrné částky. Vývoj výnosů z transferů u MZd v období 2017–2021 kolísal. Mezi lety 2019 a 2020 došlo k nárůstu o 532,58 mil. Kč a mezi lety 2020 a 2021 naopak k poklesu o 597,32 mil. Kč.

Oddíl VII. Struktura nákladů u MZd v roce 2020 a 2021

Tabulka č. 33: Struktura nákladů MZd v roce 2020 a 2021

Pol. VZZ	Název položky VZZ	SÚ	Částka v roce 2020 (v Kč)	Částka v roce 2021 (v Kč)	Podíl v roce 2020	Podíl v roce 2021
A.	NÁKLADY CELKEM	-	27 488 627 668,98	28 434 018 541,04	100%	100%
A.I.	Náklady z činnosti	-	3 791 387 384,32	9 661 602 354,44	14%	34%
A.II.	Finanční náklady	-	9 683 813,86	4 374 644,53	0%	0%
A.III.	Náklady na transfery	-	23 687 556 470,80	18 768 041 542,07	86%	66%
A.III.1.	Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery	571	22 468 596 071,72	16 985 471 363,98	82%	60%
A.III.3.	Náklady vybraných ústředních vládních institucí na předfinancování transferů	575	1 218 960 399,08	1 782 570 178,09	4%	6%
A.IV.	Náklady ze sdílených daní a poplatků	-	0,00	0,00	0%	0%
A.V.	Daň z příjmů	-	0,00	0,00	0%	0%

Zdroj: informační portál MONITOR.

Náklady MZd v roce 2021 byly z 66 % tvořeny náklady na transfery, z toho 60 % představovaly náklady vykázané na účtu 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery* a zbývající část (6 %) připadá na účet 575 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na předfinancování transferů*. Náklady z činnosti představovaly 34 % celkových nákladů MZd a finanční náklady 0 %.

Oddíl VIII. Struktura výdajů z hlediska odvětvového třídění u MZd v roce 2021

Tabulka č. 34: Struktura výdajů MZd v roce 2021 z hlediska odvětvového třídění

Rozpočtový paragraf	Schválený rozpočet (v Kč)	Skutečnost (v Kč)	Podíl rozpočtového paragrafu na celkových výdajích – schválený rozpočet	Podíl rozpočtového paragrafu na celkových výdajích – skutečnost
3522	30 000 000,00	7 232 591 973,23	0,19 %	25,28 %
3531	7 385 877 943,00	6 996 395 281,30	47,10 %	24,46 %
3521	1 759 229 626,00	5 267 940 955,75	11,22 %	18,41 %
3549	1 853 468 091,00	2 336 747 829,44	11,82 %	8,17 %
3589	1 783 791 672,00	1 737 329 019,98	11,38 %	6,07 %
3523	89 764 089,00	1 297 867 564,65	0,57 %	4,54 %
3561	1 032 337 152,00	1 220 594 855,43	6,58 %	4,27 %
3592	726 257 537,00	687 433 863,00	4,63 %	2,40 %
3527	270 700 000,00	595 620 276,09	1,73 %	2,08 %
3533	592 867 773,00	534 783 978,26	3,78 %	1,87 %
3526	0,00	207 284 489,00	0,00 %	0,72 %
3524	0,00	155 755 082,14	0,00 %	0,54 %
3543	10 000 000,00	68 342 187,67	0,06 %	0,24 %
5261	0,00	62 511 810,36	0,00 %	0,22 %
3529	0,00	51 052 839,00	0,00 %	0,18 %
3539	80 700 000,00	43 724 078,13	0,51 %	0,15 %
3525	15 000 000,00	25 623 732,00	0,10 %	0,09 %
6221	0,00	23 949 552,71	0,00 %	0,08 %
3515	13 385 000,00	19 245 537,00	0,09 %	0,07 %
3591	13 110 000,00	16 906 161,49	0,08 %	0,06 %
5212	14 750 000,00	13 336 386,56	0,09 %	0,05 %
3542	1 500 000,00	10 280 988,62	0,01 %	0,04 %
6222	3 000 000,00	1 333 897,75	0,02 %	0,00 %

Rozpočtový paragraf	Schválený rozpočet (v Kč)	Skutečnost (v Kč)	Podíl rozpočtového paragrafu na celkových výdajích – schválený rozpočet	Podíl rozpočtového paragrafu na celkových výdajích – skutečnost
3545	0,00	1 108 761,91	0,00 %	0,00 %
3541	0,00	700 000,00	0,00 %	0,00 %
5274	0,00	235 727,04	0,00 %	0,00 %
5271	250 000,00	31 326,50	0,00 %	0,00 %
3534	0,00	2 995,23	0,00 %	0,00 %
3562	4 140 000,00	0,00	0,03 %	0,00 %
Celkem	15 680 128 883,00	28 608 731 150,24	100,00 %	100,00 %

Zdroj: informační portál MONITOR.

Nejvíce výdajů (skutečnost) zatřídilo MZd v roce 2021 na paragraf 3522 – *Ostatní nemocnice* (7 232 591 973,23 Kč, tj. 25,28 %), 3531 – *Hygienická služba a ochrana veřejného zdraví* (6 996 395 281,30 Kč, tj. 24,46 %), 3521 – *Fakultní nemocnice* (5 267 940 955,75 Kč, tj. 18,41 %). Výdaje na ostatních paragrafech činily jednotky procent.

Oddíl IX. Vliv covidu-19 na výkaznictví MZd v roce 2021

Výkaznictví MZd bylo v roce 2021 významně ovlivněno skutečnostmi souvisejícími s covidem-19. Celkové výdaje související s onemocněním covid-19 dosáhly částky 20,3 mld. Kč (tedy 71,1 % celkových výdajů), z toho částka 12,1 mld. Kč připadala na mimořádné finanční ohodnocení zaměstnanců poskytovatelů lůžkové péče, nákup vakcín představoval částku 6,5 mld. Kč.

Celkové příjmy související s covidem-19 dosáhly částky minimálně 5,7 mld. Kč (tedy 87,7 % celkových příjmů), tuto částku tvořily zejména přijaté zálohy od zdravotních pojišťoven za vakcíny použité pro jejich pojištěnce.

Oblast vakcín ovlivnila konečné zůstatky účtů tak, jak je uvedeno v části IV.1.1 tohoto kontrolního závěru.

Oddíl X. Využívání účetních informací MZd

Při kontrole bylo zjišťováno, zda, jak a v jakém rozsahu MZd využívá účetní informace.

Zákon č. 563/1991 Sb. v § 7 odst. 1 stanoví požadavek, aby sestavená účetní závěrka mohla uživatelům sloužit k činění ekonomických rozhodnutí. Nevyžaduje však po účetní jednotce, aby aktuální účetní informace použila, s výjimkou plnění zákonných povinností (např. pro účely povinné inventarizace).

Za externího uživatele považuje MZd sebe jako zřizovatele, a to ve vztahu k účetním závěrkám podřízených organizací, dále pak Ministerstvo financí, NKÚ, Českou národní banku a Český statistický úřad. Zpětnou vazbu získává MZd zejména od MF a NKÚ. Pro MF pak MZd zpracovávalo mj. podklad pro čtvrtletní report o hospodaření čtrnácti ministerstev.

MZd pro účely vlastního rozhodování a řízení využívá účetní informace od přímo řízených organizací a z těchto informací sestavuje různé druhy reportů.

MZd neuvedlo žádný příklad využívání účetních informací ministerstva pro své vlastní rozhodování a řízení. MZd rovněž nevyužívá procesy pro provázání účetních a rozpočtových informací.

B. Příspěvkové organizace v rozpočtové kapitole 335 MZd

Tabulka č. 35: PO v kapitole 335

IČO	Účetní jednotka
00209775	Centrum kardiovaskulární a transplantační chirurgie Brno
00842052	Dětská psychiatrická nemocnice
00831034	Dětská psychiatrická nemocnice Louny
00667421	Dětská psychiatrická nemocnice Opařany
00023761	Endokrinologický ústav
65269705	Fakultní nemocnice Brno
00064211	Fakultní nemocnice Bulovka
00179906	Fakultní nemocnice Hradec Králové
00064173	Fakultní nemocnice Královské Vinohrady
00098892	Fakultní nemocnice Olomouc
00843989	Fakultní nemocnice Ostrava
00669806	Fakultní nemocnice Plzeň
00159816	Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně
00064203	Fakultní nemocnice v Motole
00064190	Fakultní Thomayerova nemocnice
00183024	Hamzova odborná léčebna pro děti a dospělé
00023001	Institut klinické a experimentální medicíny
00023841	Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví
00669784	Léčebna tuberkulózy a respiračních nemocí Janov
00883573	Léčebné lázně Lázně Kynžvart
00209805	Masarykův onkologický ústav
00023850	Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů
00023752	Národní ústav duševního zdraví
00023884	Nemocnice Na Homolce
00583600	Psychiatrická léčebna Červený Dvůr
00843954	Psychiatrická léčebna Šternberk
00064220	Psychiatrická nemocnice Bohnice
00160105	Psychiatrická nemocnice Brno
00179230	Psychiatrická nemocnice Havlíčkův Brod
00673552	Psychiatrická nemocnice Horní Beřkovice
00600601	Psychiatrická nemocnice Jihlava
00068691	Psychiatrická nemocnice Kosmonosy
00851388	Psychiatrická nemocnice Marianny Oranžské
00669792	Psychiatrická nemocnice v Dobřanech
00567914	Psychiatrická nemocnice v Kroměříži
00844004	Psychiatrická nemocnice v Opavě
00601233	Rehabilitační ústav Hrabyně
00068705	Rehabilitační ústav Kladruby
00023728	Revmatologický ústav

IČO	Účetní jednotka
75010330	Státní zdravotní ústav
00023736	Ústav hematologie a krevní transfúze
00023698	Ústav pro péči o matku a dítě
00064165	Všeobecná fakultní nemocnice v Praze
71009396	Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě
71009361	Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem

Zdroj: informační portál MONITOR.

Tabulka č. 36: Celkové výnosy OSS a PO v kapitole 335 za období 2017–2021 (v Kč)

Organizace	2017	2018	2019	2020	2021
OSS bez MZd	564 944 897,76	574 117 322,27	619 002 034,63	805 140 977,70	699 152 177,31
MZd	340 276 384,69	933 664 883,48	869 434 110,38	1 821 237 393,25	8 700 085 802,86
PO	83 702 685 015,68	90 889 990 445,41	98 696 841 531,34	121 135 916 112,04	131 924 138 972,46

Zdroj: informační portál MONITOR, informace zjištěné v průběhu kontroly.

Tabulka č. 37: Celkové výnosy PO v rozpočtové kapitole 335 (v Kč)

IČO	Účetní jednotka	2017	2018	2019	2020	2021
00209775	Centrum kardiovaskulární a transplantační chirurgie Brno	852 348 233,31	857 393 013,63	1 024 292 098,59	1 027 364 344,63	1 165 686 232,97
00842052	Dětská psychiatrická nemocnice	40 102 173,15	42 891 374,19	45 524 341,93	50 614 135,69	64 918 493,31
00831034	Dětská psychiatrická nemocnice Louny	31 189 388,01	39 663 075,40	45 186 316,67	50 487 237,05	54 896 148,26
00667421	Dětská psychiatrická nemocnice Opařany	76 616 971,48	79 049 018,59	79 208 101,04	97 542 468,10	104 388 500,15
00023761	Endokrinologický ústav	126 708 293,98	147 714 782,79	149 376 252,41	150 916 091,64	167 972 036,03
65269705	Fakultní nemocnice Brno	8 147 911 044,82	8 873 179 518,68	9 051 563 982,05	12 480 057 824,88	12 889 937 626,82
00179906	Fakultní nemocnice Hradec Králové	6 281 605 332,82	6 781 030 201,96	7 464 597 875,29	8 531 903 282,08	9 624 378 216,32
00064173	Fakultní nemocnice Královské Vinohrady	4 351 903 266,83	4 543 422 520,92	5 077 959 845,37	6 537 892 522,28	7 379 458 159,54
00098892	Fakultní nemocnice Olomouc	5 951 594 634,22	6 702 755 427,24	7 378 050 937,63	8 633 018 946,39	9 646 192 229,76
00843989	Fakultní nemocnice Ostrava	5 074 442 551,00	5 472 762 354,67	6 071 792 706,59	7 132 155 158,69	8 962 864 126,59
00669806	Fakultní nemocnice Plzeň	6 377 482 263,81	6 845 742 963,72	7 465 801 271,89	8 545 105 434,83	9 753 916 901,82
00159816	Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně	3 823 972 194,13	4 237 683 334,32	4 620 209 349,84	8 429 421 169,34	6 846 295 312,80
00064203	Fakultní nemocnice v Motole	8 507 754 251,35	9 509 016 429,37	10 348 373 209,96	11 765 066 611,53	14 230 289 160,51
00183024	Hamzova odborná léčebna pro děti a dospělé	389 531 861,48	422 340 828,59	460 534 727,18	548 699 161,06	562 137 839,57
00023001	Institut klinické a experimentální medicíny	3 959 778 829,93	4 205 010 313,09	4 479 838 506,53	4 789 283 980,69	5 377 460 764,58
00023841	Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví	182 708 342,47	187 287 350,90	190 628 281,84	197 229 197,03	175 173 234,46
00669784	Léčebna tuberkulózy a respiračních nemocí Janov	76 348 087,78	82 805 449,06	95 195 895,79	101 115 770,54	136 671 381,93
00883573	Léčebné lázně Lázně Kynžvart	89 875 711,80	92 645 045,78	94 393 571,92	100 778 535,82	149 289 541,87
00209805	Masarykův onkologický ústav	1 701 529 702,79	2 061 454 517,92	2 044 732 452,47	2 191 970 589,82	2 547 697 940,19
00023850	Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů	72 584 195,04	84 068 060,22	94 649 101,94	95 321 266,28	100 913 673,64
00023752	Národní ústav duševního zdraví	245 018 824,77	339 971 512,69	352 061 526,11	359 281 320,07	377 804 450,15
00064211	Fakultní nemocnice Bulovka	3 092 301 159,66	3 076 502 564,49	3 524 816 831,33	5 440 066 310,46	5 073 584 826,78
00023884	Nemocnice Na Homolce	3 337 397 649,40	3 532 576 031,39	3 893 558 386,54	4 490 571 306,25	4 698 953 170,15
00583600	Psychiatrická léčebna Červený Dvůr	68 264 562,68	73 780 641,61	83 418 760,70	101 228 623,45	113 178 584,86
00843954	Psychiatrická léčebna Šternberk	322 299 646,48	363 683 896,93	396 920 824,13	450 235 607,45	475 711 026,19
00064220	Psychiatrická nemocnice Bohnice	1 005 458 089,66	1 085 911 484,45	1 218 850 972,52	1 390 046 946,84	1 649 577 078,00
00160105	Psychiatrická nemocnice Brno	497 040 667,89	546 641 165,73	595 014 758,60	679 184 830,38	692 246 351,84
00179230	Psychiatrická nemocnice Havlíčkův Brod	464 905 160,73	506 360 662,25	542 950 316,48	640 186 092,52	690 871 138,27
00673552	Psychiatrická nemocnice Horní Beřkovice	321 935 187,59	369 687 386,44	395 343 201,96	468 440 748,68	553 784 164,87
00600601	Psychiatrická nemocnice Jihlava	342 225 386,63	373 092 211,55	401 809 733,96	471 315 423,61	481 990 422,02

00068691	Psychiatrická nemocnice Kosmonosy	348 129 650,91	390 966 923,91	438 018 381,57	531 124 172,29	598 579 231,65
00851388	Psychiatrická nemocnice Marianny Oranžské	90 387 865,04	100 750 652,99	110 492 983,16	129 618 504,09	137 763 844,39
00669792	Psychiatrická nemocnice v Dobřanech	817 552 989,95	902 824 288,72	982 201 481,73	1 186 235 238,59	1 282 878 997,93
00567914	Psychiatrická nemocnice v Kroměříži	549 920 665,91	601 637 172,11	659 079 574,49	771 758 398,31	849 912 056,50
00844004	Psychiatrická nemocnice v Opavě	538 841 658,51	606 405 333,13	637 778 195,59	734 336 909,22	804 211 162,18
00883581	Referenční laboratoře přírodních léčivých zdrojů	2 165 210,46	2 513 592,35	2 875 469,76	x	x
00601233	Rehabilitační ústav Hrabyně	278 820 563,53	284 796 960,80	314 510 124,25	354 671 635,34	371 876 544,71
00068705	Rehabilitační ústav Kladruby	274 290 264,15	294 389 576,13	300 425 366,74	349 621 492,43	370 311 025,29
00023728	Revmatologický ústav	677 459 883,03	724 749 791,54	731 713 404,12	743 750 638,45	825 839 945,76
75010330	Státní zdravotní ústav	379 269 588,39	416 503 584,11	478 461 565,13	549 772 148,04	599 888 327,52
00064190	Fakultní Thomayerova nemocnice	2 739 696 178,92	2 983 137 021,54	3 209 495 066,40	4 203 322 497,65	4 898 635 133,39
00023736	Ústav hematologie a krevní transfúze	1 407 087 376,92	1 522 773 185,84	1 639 851 830,75	1 780 272 679,13	1 898 287 353,99
00023698	Ústav pro péči o matku a dítě	596 304 754,51	654 607 482,63	718 824 444,19	847 570 119,95	1 123 522 504,11
00064165	Všeobecná fakultní nemocnice v Praze	8 309 205 594,05	8 954 867 009,31	9 886 591 779,84	11 971 648 984,88	12 157 299 611,93
71009396	Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě	446 938 287,33	476 750 021,73	478 262 774,43	633 087 620,23	824 795 388,61
71009361	Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem	433 780 818,38	436 194 710,00	421 604 949,93	402 624 135,36	432 099 110,25
Celkem		83 702 685 015,68	90 889 990 445,41	98 696 841 531,34	121 135 916 112,04	131 924 138 972,46

Zdroj: informační portál MONITOR.

**Tabulka č. 38: Výnosy PO v rozpočtové kapitole 335 vykázané ve VZZ na položce B.IV.1
Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů (SÚ 671) (v Kč)**

IČO	Účetní jednotka	2017	2018	2019	2020	2021
00209775	Centrum kardiiovaskulární a transplantační chirurgie Brno	8 084 612,00	8 585 612,00	7 041 612,00	6 004 612,00	36 867 448,00
00842052	Dětská psychiatrická nemocnice	238 728,00	24 735,00	0,00	4 916 762,70	4 412 112,90
00831034	Dětská psychiatrická nemocnice Louny	256 144,00	145 216,00	104 883,00	4 201 557,28	3 698 051,00
00667421	Dětská psychiatrická nemocnice Opařany	383 057,00	48 168,00	44 076,00	9 450 982,43	43 590 989,00
00023761	Endokrinologický ústav	33 033 926,00	55 859 915,62	51 249 223,69	43 633 169,94	51 505 252,61
65269705	Fakultní nemocnice Brno	167 122 174,81	225 882 036,93	210 332 908,42	2 101 942 188,35	762 112 709,29
00179906	Fakultní nemocnice Hradec Králové	129 686 330,18	136 477 326,25	134 682 174,92	461 969 785,24	522 300 395,25
00064173	Fakultní nemocnice Královské Vinohrady	55 432 928,13	56 973 763,87	71 566 427,32	746 053 770,55	373 403 672,26
00098892	Fakultní nemocnice Olomouc	56 838 944,92	46 881 225,18	62 032 372,14	350 483 738,88	420 388 801,45
00843989	Fakultní nemocnice Ostrava	59 577 967,57	50 896 909,23	49 251 536,52	328 007 911,51	369 737 092,32
00669806	Fakultní nemocnice Plzeň	61 437 733,71	63 387 356,58	68 074 294,11	400 719 116,75	444 278 269,44
00159816	Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně	502 170 876,20	541 996 457,53	545 610 487,63	2 399 501 516,78	889 499 743,99
00064203	Fakultní nemocnice v Motole	200 124 643,55	186 526 061,99	183 777 250,23	587 373 286,54	642 824 658,18
00183024	Hamzova odborná léčebna pro děti a dospělé	1 405 122,00	405 462,00	4 232 440,00	35 857 490,15	34 570 616,50
00023001	Institut klinické a experimentální medicíny	226 783 304,62	225 212 395,97	218 892 507,53	327 877 519,13	315 402 574,68
00023841	Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví	54 347 000,00	57 904 108,03	62 623 492,29	101 463 085,01	67 767 023,95
00669784	Léčebna tuberkulózy a respiračních nemocí Janov	1 974 016,00	1 736 316,00	2 815 379,00	10 733 092,00	12 429 505,00
00883573	Léčebné lázně Lázně Kynžvart	1 238 184,00	856 456,00	959 596,00	13 431 827,05	29 146 860,55
00209805	Masarykův onkologický ústav	90 109 424,34	102 381 305,83	107 986 684,22	164 719 628,83	181 030 489,03
00023850	Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů	33 836 801,89	45 133 482,08	55 603 078,39	68 971 601,92	63 549 200,86
00023752	Národní ústav duševního zdraví	191 525 310,96	282 479 677,85	263 055 860,10	289 610 127,40	293 551 470,54
00064211	Fakultní nemocnice Bulovka	77 595 320,52	48 803 681,97	75 991 425,94	1 523 601 631,69	380 039 830,95
00023884	Nemocnice Na Homolce	26 581 055,24	23 576 854,36	23 012 359,33	154 289 983,50	165 091 123,08
00583600	Psychiatrická léčebna Červený Dvůr	1 037 063,88	405 590,88	381 458,88	9 119 214,88	6 547 042,88
00843954	Psychiatrická léčebna Šternberk	3 774 874,87	1 608 825,00	1 431 636,00	42 818 415,47	44 857 820,98

00064220	Psychiatrická nemocnice Bohnice	17 335 969,11	26 020 911,76	28 417 670,31	115 945 881,15	146 763 175,74
00160105	Psychiatrická nemocnice Brno	4 205 881,00	1 476 676,00	1 816 676,00	64 354 338,04	55 380 833,34
00179230	Psychiatrická nemocnice Havlíčkův Brod	2 615 680,00	1 404 565,22	4 708 611,11	52 479 309,25	54 176 601,79
00673552	Psychiatrická nemocnice Horní Beřkovice	3 420 598,63	776 880,00	752 681,00	40 925 749,00	33 326 523,00
00600601	Psychiatrická nemocnice Jihlava	3 202 239,69	851 894,04	669 610,54	46 589 186,07	41 137 391,03
00068691	Psychiatrická nemocnice Kosmonosy	3 233 374,00	2 191 520,00	3 953 395,41	48 968 990,75	40 764 881,01
00851388	Psychiatrická nemocnice Marianny Oranžské	525 306,00	54 642,00	19 296,00	8 501 598,83	9 139 287,00
00669792	Psychiatrická nemocnice v Dobřanech	4 121 620,00	1 250 793,70	9 581 519,80	93 799 655,90	93 798 285,30
00567914	Psychiatrická nemocnice v Kroměříži	3 057 473,00	91 548,00	3 818 288,00	69 966 588,70	57 939 263,00
00844004	Psychiatrická nemocnice v Opavě	6 426 329,34	4 345 501,14	7 864 125,87	76 901 554,33	72 522 316,59
00883581	Referenční laboratoře přírodních léčivých zdrojů	300 000,00	20 000,00	0,00	x	x
00601233	Rehabilitační ústav Hrabyně	2 140 635,24	1 000 000,00	280 985,50	26 176 149,74	28 730 874,00
00068705	Rehabilitační ústav Kladruby	5 312 478,83	3 047 210,06	4 164 729,36	25 781 835,18	26 851 649,29
00023728	Revmatologický ústav	27 848 811,30	35 297 604,56	44 223 290,80	48 915 090,03	53 584 772,24
75010330	Státní zdravotní ústav	277 754 496,84	311 988 815,27	356 683 865,52	406 620 820,00	443 069 380,67
00064190	Fakultní Thomayerova nemocnice	172 868 564,79	184 506 944,75	195 900 924,26	724 639 541,51	415 588 533,37
00023736	Ústav hematologie a krevní transfúze	67 661 488,10	87 854 393,03	88 119 398,87	95 799 373,85	97 864 355,77
00023698	Ústav pro péči o matku a dítě	15 725 204,16	19 100 006,01	23 701 984,35	79 414 584,23	90 714 379,00
00064165	Všeobecná fakultní nemocnice v Praze	253 191 926,13	223 394 711,53	217 873 505,86	1 966 519 067,27	703 635 489,69
71009396	Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě	76 691 191,29	77 269 054,29	52 139 845,33	67 227 111,10	99 066 114,66
71009361	Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem	65 983 744,87	40 205 004,05	40 520 613,05	38 214 569,15	45 703 611,06
Celkem		2 998 218 556,71	3 186 337 615,56	3 285 964 180,60	14 284 493 010,06	8 768 360 472,24

Zdroj: informační portál MONITOR.

Tabulka č. 39: Výše příspěvku na provoz PO dle zákona č. 218/2000 Sb. (v Kč)

IČO	Účetní jednotka	2017	2018	2019	2020	2021
00209775	Centrum kardiiovaskulární a transplantační chirurgie Brno	0,00	0,00	7 041 612,00	6 004 612,00	36 867 448,00
00842052	Dětská psychiatrická nemocnice	238 728,00	0,00	0,00	4 497 352,44	x
00831034	Dětská psychiatrická nemocnice Louny	0,00	0,00	0,00	0,00	x
00667421	Dětská psychiatrická nemocnice Opařany	334 889,00	0,00	0,00	9 406 906,43	43 546 913,00
00023761	Endokrinologický ústav	9 000 000,00	18 385 000,00	13 385 000,00	13 385 000,00	x
65269705	Fakultní nemocnice Brno	0,00	0,00	0,00	0,00	x
00179906	Fakultní nemocnice Hradec Králové	22 542 213,45	8 719 151,10	6 029 231,18	334 588 338,65	381 014 108,87
00064173	Fakultní nemocnice Královské Vinohrady	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
00098892	Fakultní nemocnice Olomouc	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
00843989	Fakultní nemocnice Ostrava	11 688 899,00	2 604 898,50	3 308 308,94	277 951 882,08	x
00669806	Fakultní nemocnice Plzeň	14 980 621,00	0,00	0,00	331 740 382,03	x
00159816	Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně	0,00	0,00	0,00	1 875 739 306,98	493 881 072,00
00064203	Fakultní nemocnice v Motole	19 509 542,00	13 005 944,16	25 378 944,61	414 484 707,11	x
00183024	Hamzova odborná léčebna pro děti a dospělé	1 202 117,00	94 178,00	4 000 000,00	35 841 695,15	34 316 633,50
00023001	Institut klinické a experimentální medicíny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
00023841	Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví	54 347 000,00	51 750 000,00	51 000 000,00	87 000 000,00	50 000 000,00
00669784	Léčebna tuberkulózy a respiračních nemocí Janov	0,00	0,00	0,00	0,00	x
00883573	Léčebné lázně Lázně Kynžvart	483 304,00	0,00	0,00	0,00	29 002 850,55
00209805	Masarykův onkologický ústav	1 438 241,00	0,00	0,00	0,00	x
00023850	Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů	25 890 500,00	28 964 160,00	29 469 000,00	37 539 000,00	x
00023752	Národní ústav duševního zdraví	396 241,00	52 000 000,00	25 000 000,00	25 838 261,01	0,00

00064211	Fakultní nemocnice Bulovka	49 806 698,00	21 416 774,00	42 287 649,00	1 484 254 813,69	x
00023884	Nemocnice Na Homolce	0,00	0,00	0,00	0,00	x
00583600	Psychiatrická léčebna Červený Dvůr	655 605,00	0,00	0,00	6 180 756,00	6 547 042,88
00843954	Psychiatrická léčebna Šternberk	3 774 874,87	1 608 825,00	1 431 636,00	42 818 415,47	37 043 797,53
00064220	Psychiatrická nemocnice Bohnice	5 421 040,00	15 000 000,00	13 000 000,00	0,00	0,00
00160105	Psychiatrická nemocnice Brno	2 789 205,00	60 000,00	400 000,00	56 628 328,71	54 045 774,48
00179230	Psychiatrická nemocnice Havlíčkův Brod	2 615 680,00	0,00	0,00	51 948 350,14	54 102 549,79
00673552	Psychiatrická nemocnice Horní Beřkovice	1 212 500,34	0,00	0,00	0,00	229 126,00
00600601	Psychiatrická nemocnice Jihlava	0,00	98 130,00	0,00	45 942 103,73	0,00
00068691	Psychiatrická nemocnice Kosmonosy	0,00	0,00	0,00	48 431 516,67	40 764 881,01
00851388	Psychiatrická nemocnice Marianny Oranžské	525 306,00	0,00	0,00	0,00	x
00669792	Psychiatrická nemocnice v Dobřanech	4 121 620,00	0,00	0,00	0,00	0,00
00567914	Psychiatrická nemocnice v Kroměříži	3 057 473,00	0,00	0,00	69 966 588,70	x
00844004	Psychiatrická nemocnice v Opavě	2 577 088,00	0,00	0,00	66 853 887,58	0,00
00883581	Referenční laboratoře přírodních léčivých zdrojů	300 000,00	0,00	0,00	0,00	x
00601233	Rehabilitační ústav Hrabyně	1 214 088,24	1 000 000,00	280 000,00	26 164 323,74	x
00068705	Rehabilitační ústav Kladruby	637 253,00	0,00	0,00	21 436 364,27	x
00023728	Revmatologický ústav	0,00	0,00	0,00	11 741 255,00	X
75010330	Státní zdravotní ústav	221 280 121,00	226 408 778,00	249 299 624,31	308 770 451,00	312 579 050,00
00064190	Fakultní Thomayerova nemocnice	88 724 132,00	93 417 396,00	112 470 887,33	457 100 258,00	x
00023736	Ústav hematologie a krevní transfúze	0,00	0,00	0,00	0,00	x
00023698	Ústav pro péči o matku a dítě	5 440 503,00	2 254 000,00	2 206 486,00	51 039 784,65	57 237 391,00
00064165	Všeobecná fakultní nemocnice v Praze	37 496 276,44	25 090 934,19	30 873 488,79	1 792 170 359,75	519 751 463,49
71009396	Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě	59 081 966,51	55 648 033,49	34 055 433,00	46 050 000,00	77 642 274,86
71009361	Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem	56 950 000,00	0,00	0,00	37 460 000,00	45 703 611,06
Celkem		709 733 725,85	617 526 202,44	650 917 301,16	8 078 975 000,98	2 274 275 988,02

Zdroj: IISSP-CSÚIS – výkaz „přehled o rozpočtu SPO – část II“ (údaje ze sloupce *Skutečnost minulého roku v Kč*).

Tabulka č. 40: Podíl výnosů z transferů PO v rozp. kapitole 335 na celkových výnosech PO

IČO	Účetní jednotka	2017	2018	2019	2020	2021
00209775	Centrum kardiovaskulární a transplantační chirurgie Brno	0,95 %	1,00 %	0,69 %	0,58 %	3,16 %
00842052	Dětská psychiatrická nemocnice	0,60 %	0,06 %	0,00 %	9,71 %	6,80 %
00831034	Dětská psychiatrická nemocnice Louny	0,82 %	0,37 %	0,23 %	8,32 %	6,74 %
00667421	Dětská psychiatrická nemocnice Opařany	0,50 %	0,06 %	0,06 %	9,69 %	41,76 %
00023761	Endokrinologický ústav	26,07 %	37,82 %	34,31 %	28,91 %	30,66 %
65269705	Fakultní nemocnice Brno	2,05 %	2,55 %	2,32 %	16,84 %	5,91 %
00179906	Fakultní nemocnice Hradec Králové	2,06 %	2,01 %	1,80 %	5,41 %	5,43 %
00064173	Fakultní nemocnice Královské Vinohrady	1,27 %	1,25 %	1,41 %	11,41 %	5,06 %
00098892	Fakultní nemocnice Olomouc	0,96 %	0,70 %	0,84 %	4,06 %	4,36 %
00843989	Fakultní nemocnice Ostrava	1,17 %	0,93 %	0,81 %	4,60 %	4,13 %
00669806	Fakultní nemocnice Plzeň	0,96 %	0,93 %	0,91 %	4,69 %	4,55 %
00159816	Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně	13,13 %	12,79 %	11,81 %	28,47 %	12,99 %
00064203	Fakultní nemocnice v Motole	2,35 %	1,96 %	1,78 %	4,99 %	4,52 %
00183024	Hamzova odborná léčebna pro děti a dospělé	0,36 %	0,10 %	0,92 %	6,53 %	6,15 %
00023001	Institut klinické a experimentální medicíny	5,73 %	5,36 %	4,89 %	6,85 %	5,87 %

00023841	Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví	29,75 %	30,92 %	32,85 %	51,44 %	38,69 %
00669784	Léčebna tuberkulózy a respiračních nemocí Janov	2,59 %	2,10 %	2,96 %	10,61 %	9,09 %
00883573	Léčebné lázně Lázně Kynžvart	1,38 %	0,92 %	1,02 %	13,33 %	19,52 %
00209805	Masarykův onkologický ústav	5,30 %	4,97 %	5,28 %	7,51 %	7,11 %
00023850	Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů	46,62 %	53,69 %	58,75 %	72,36 %	62,97 %
00023752	Národní ústav duševního zdraví	78,17 %	83,09 %	74,72 %	80,61 %	77,70 %
00064211	Fakultní nemocnice Bulovka	2,51 %	1,59 %	2,16 %	28,01 %	7,49 %
00023884	Nemocnice Na Homolce	0,80 %	0,67 %	0,59 %	3,44 %	3,51 %
00583600	Psychiatrická léčebna Červený Dvůr	1,52 %	0,55 %	0,46 %	9,01 %	5,78 %
00843954	Psychiatrická léčebna Šternberk	1,17 %	0,44 %	0,36 %	9,51 %	9,43 %
00064220	Psychiatrická nemocnice Bohnice	1,72 %	2,40 %	2,33 %	8,34 %	8,90 %
00160105	Psychiatrická nemocnice Brno	0,85 %	0,27 %	0,31 %	9,48 %	8,00 %
00179230	Psychiatrická nemocnice Havlíčkův Brod	0,56 %	0,28 %	0,87 %	8,20 %	7,84 %
00673552	Psychiatrická nemocnice Horní Beřkovice	1,06 %	0,21 %	0,19 %	8,74 %	6,02 %
00600601	Psychiatrická nemocnice Jihlava	0,94 %	0,23 %	0,17 %	9,88 %	8,53 %
00068691	Psychiatrická nemocnice Kosmonosy	0,93 %	0,56 %	0,90 %	9,22 %	6,81 %
00851388	Psychiatrická nemocnice Marianny Oranžské	0,58 %	0,05 %	0,02 %	6,56 %	6,63 %
00669792	Psychiatrická nemocnice v Dobřanech	0,50 %	0,14 %	0,98 %	7,91 %	7,31 %
00567914	Psychiatrická nemocnice v Kroměříži	0,56 %	0,02 %	0,58 %	9,07 %	6,82 %
00844004	Psychiatrická nemocnice v Opavě	1,19 %	0,72 %	1,23 %	10,47 %	9,02 %
00883581	Referenční laboratoře přírodních léčivých zdrojů	13,86 %	0,80 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
00601233	Rehabilitační ústav Hrabyně	0,77 %	0,35 %	0,09 %	7,38 %	7,73 %
00068705	Rehabilitační ústav Kladruby	1,94 %	1,04 %	1,39 %	7,37 %	7,25 %
00023728	Revmatologický ústav	4,11 %	4,87 %	6,04 %	6,58 %	6,49 %
75010330	Státní zdravotní ústav	73,23 %	74,91 %	74,55 %	73,96 %	73,86 %
00064190	Fakultní Thomayerova nemocnice	6,31 %	6,18 %	6,10 %	17,24 %	8,48 %
00023736	Ústav hematologie a krevní transfúze	4,81 %	5,77 %	5,37 %	5,38 %	5,16 %
00023698	Ústav pro péči o matku a dítě	2,64 %	2,92 %	3,30 %	9,37 %	8,07 %
00064165	Všeobecná fakultní nemocnice v Praze	3,05 %	2,49 %	2,20 %	16,43 %	5,79 %
71009396	Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě	17,16 %	16,21 %	10,90 %	10,62 %	12,01 %
71009361	Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem	15,21 %	9,22 %	9,61 %	9,49 %	10,58 %
Podíl výnosů z transferů PO v rozp. kapitole 335 na celkových výnosech PO		3,58 %	3,51 %	3,33 %	11,79 %	6,65 %

Zdroj: informační portál MONITOR; výpočet vypracoval NKÚ.

Tabulka č. 41: Podíl příspěvku na provoz na celkových výnosech PO

IČO	Účetní jednotka	2017	2018	2019	2020	2021
00209775	Centrum kardiovaskulární a transplantační chirurgie Brno	0,00 %	0,00 %	0,69 %	0,58 %	3,16 %
00842052	Dětská psychiatrická nemocnice	0,60 %	0,00 %	0,00 %	8,89 %	0,00 %
00831034	Dětská psychiatrická nemocnice Louny	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
00667421	Dětská psychiatrická nemocnice Opařany	0,44 %	0,00 %	0,00 %	9,64 %	41,72 %

00023761	Endokrinologický ústav	7,10 %	12,45 %	8,96 %	8,87 %	0,00 %
65269705	Fakultní nemocnice Brno	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
00179906	Fakultní nemocnice Hradec Králové	0,36 %	0,13 %	0,08 %	3,92 %	3,96 %
00064173	Fakultní nemocnice Královské Vinohrady	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
00098892	Fakultní nemocnice Olomouc	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
00843989	Fakultní nemocnice Ostrava	0,23 %	0,05 %	0,05 %	3,90 %	0,00 %
00669806	Fakultní nemocnice Plzeň	0,23 %	0,00 %	0,00 %	3,88 %	0,00 %
00159816	Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně	0,00 %	0,00 %	0,00 %	22,25 %	7,21 %
00064203	Fakultní nemocnice v Motole	0,23 %	0,14 %	0,25 %	3,52 %	0,00 %
00183024	Hamzova odborná léčebna pro děti a dospělé	0,31 %	0,02 %	0,87 %	6,53 %	6,10 %
00023001	Institut klinické a experimentální medicíny	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
00023841	Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví	29,75 %	27,63 %	26,75 %	44,11 %	28,54 %
00669784	Léčebna tuberkulózy a respiračních nemocí Janov	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
00883573	Léčebné lázně Lázně Kynžvart	0,54 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	19,43 %
00209805	Masarykův onkologický ústav	0,08 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
00023850	Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů	35,67 %	34,45 %	31,14 %	39,38 %	0,00 %
00023752	Národní ústav duševního zdraví	0,16 %	15,30 %	7,10 %	7,19 %	0,00 %
00064211	Fakultní nemocnice Bulovka	1,61 %	0,70 %	1,20 %	27,28 %	0,00 %
00023884	Nemocnice Na Homolce	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
00583600	Psychiatrická léčebna Červený Dvůr	0,96 %	0,00 %	0,00 %	6,11 %	5,78 %
00843954	Psychiatrická léčebna Šternberk	1,17 %	0,44 %	0,36 %	9,51 %	7,79 %
00064220	Psychiatrická nemocnice Bohnice	0,54 %	1,38 %	1,07 %	0,00 %	0,00 %
00160105	Psychiatrická nemocnice Brno	0,56 %	0,01 %	0,07 %	8,34 %	7,81 %
00179230	Psychiatrická nemocnice Havlíčkův Brod	0,56 %	0,00 %	0,00 %	8,11 %	7,83 %
00673552	Psychiatrická nemocnice Horní Beřkovice	0,38 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,04 %
00600601	Psychiatrická nemocnice Jihlava	0,00 %	0,03 %	0,00 %	9,75 %	0,00 %
00068691	Psychiatrická nemocnice Kosmonosy	0,00 %	0,00 %	0,00 %	9,12 %	6,81 %
00851388	Psychiatrická nemocnice Marianny Oranžské	0,58 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
00669792	Psychiatrická nemocnice v Dobřanech	0,50 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
00567914	Psychiatrická nemocnice v Kroměříži	0,56 %	0,00 %	0,00 %	9,07 %	0,00 %
00844004	Psychiatrická nemocnice v Opavě	0,48 %	0,00 %	0,00 %	9,10 %	0,00 %
00883581	Referenční laboratoře přírodních léčivých zdrojů	13,86 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
00601233	Rehabilitační ústav Hrabyně	0,44 %	0,35 %	0,09 %	7,38 %	0,00 %
00068705	Rehabilitační ústav Kladruby	0,23 %	0,00 %	0,00 %	6,13 %	0,00 %
00023728	Revmatologický ústav	0,00 %	0,00 %	0,00 %	1,58 %	0,00 %
75010330	Státní zdravotní ústav	58,34 %	54,36 %	52,10 %	56,16 %	52,11 %
00064190	Fakultní Thomayerova nemocnice	3,24 %	3,13 %	3,50 %	10,87 %	0,00 %
00023736	Ústav hematologie a krevní transfúze	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
00023698	Ústav pro péči o matku a dítě	0,91 %	0,34 %	0,31 %	6,02 %	5,09 %
00064165	Všeobecná fakultní nemocnice v Praze	0,45 %	0,28 %	0,31 %	14,97 %	4,28 %

71009396	Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě	13,22 %	11,67 %	7,12 %	7,27 %	9,41 %
71009361	Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem	13,13 %	0,00 %	0,00 %	9,30 %	10,58 %
Podíl příspěvku na provoz na celkových výnosech PO		0,85 %	0,68 %	0,66 %	6,67 %	1,72 %

Zdroj: CSÚIS, IISSP-CSÚIS – výkaz „přehled o rozpočtu SPO – část II“ (údaje ze sloupce *Skutečnost minulého roku v Kč*); výpočet vypracoval NKÚ.

Tabulka č. 42: Podíl příspěvku na provoz na výnosech z transferů PO (účet 671)

IČO	Účetní jednotka	2017	2018	2019	2020	2021
00209775	Centrum kardiiovaskulární a transplantační chirurgie Brno	0,00 %	0,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
00842052	Dětská psychiatrická nemocnice	100,00 %	0,00 %	0,00 %	91,47 %	0,00 %
00831034	Dětská psychiatrická nemocnice Louny	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
00667421	Dětská psychiatrická nemocnice Opařany	87,43 %	0,00 %	0,00 %	99,53 %	99,90 %
00023761	Endokrinologický ústav	27,24 %	32,91 %	26,12 %	30,68 %	0,00 %
65269705	Fakultní nemocnice Brno	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
00179906	Fakultní nemocnice Hradec Králové	17,38 %	6,39 %	4,48 %	72,43 %	72,95 %
00064173	Fakultní nemocnice Královské Vinohrady	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
00098892	Fakultní nemocnice Olomouc	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
00843989	Fakultní nemocnice Ostrava	19,62 %	5,12 %	6,72 %	84,74 %	0,00 %
00669806	Fakultní nemocnice Plzeň	24,38 %	0,00 %	0,00 %	82,79 %	0,00 %
00159816	Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně	0,00 %	0,00 %	0,00 %	78,17 %	55,52 %
00064203	Fakultní nemocnice v Motole	9,75 %	6,97 %	13,81 %	70,57 %	0,00 %
00183024	Hamzova odborná léčebna pro děti a dospělé	85,55 %	23,23 %	94,51 %	99,96 %	99,27 %
00023001	Institut klinické a experimentální medicíny	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
00023841	Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví	100,00 %	89,37 %	81,44 %	85,75 %	73,78 %
00669784	Léčebna tuberkulózy a respiračních nemocí Janov	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
00883573	Léčebné lázně Lázně Kynžvart	39,03 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	99,51 %
00209805	Masarykův onkologický ústav	1,60 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
00023850	Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů	76,52 %	64,17 %	53,00 %	54,43 %	0,00 %
00023752	Národní ústav duševního zdraví	0,21 %	18,41 %	9,50 %	8,92 %	0,00 %
00064211	Fakultní nemocnice Bulovka	64,19 %	43,88 %	55,65 %	97,42 %	0,00 %
00023884	Nemocnice Na Homolce	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
00583600	Psychiatrická léčebna Červený Dvůr	63,22 %	0,00 %	0,00 %	67,78 %	100,00 %
00843954	Psychiatrická léčebna Šternberk	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	82,58 %
00064220	Psychiatrická nemocnice Bohnice	31,27 %	57,65 %	45,75 %	0,00 %	0,00 %
00160105	Psychiatrická nemocnice Brno	66,32 %	4,06 %	22,02 %	87,99 %	97,59 %
00179230	Psychiatrická nemocnice Havlíčkův Brod	100,00 %	0,00 %	0,00 %	98,99 %	99,86 %
00673552	Psychiatrická nemocnice Horní Beřkovice	35,45 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,69 %
00600601	Psychiatrická nemocnice Jihlava	0,00 %	11,52 %	0,00 %	98,61 %	0,00 %
00068691	Psychiatrická nemocnice Kosmonosy	0,00 %	0,00 %	0,00 %	98,90 %	100,00 %
00851388	Psychiatrická nemocnice Marianny Oranžské	100,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
00669792	Psychiatrická nemocnice v Dobřanech	100,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %

00567914	Psychiatrická nemocnice v Kroměříži	100,00 %	0,00 %	0,00 %	100,00 %	0,00 %
00844004	Psychiatrická nemocnice v Opavě	40,10 %	0,00 %	0,00 %	86,93 %	0,00 %
00883581	Referenční laboratoře přírodních léčivých zdrojů	100,00 %	0,00 %	x	x	x
00601233	Rehabilitační ústav Hrabyně	56,72 %	100,00 %	99,65 %	99,95 %	0,00 %
00068705	Rehabilitační ústav Kladruby	12,00 %	0,00 %	0,00 %	83,15 %	0,00 %
00023728	Revmatologický ústav	0,00 %	0,00 %	0,00 %	24,00 %	0,00 %
75010330	Státní zdravotní ústav	79,67 %	72,57 %	69,89 %	75,94 %	70,55 %
00064190	Fakultní Thomayerova nemocnice	51,32 %	50,63 %	57,41 %	63,08 %	0,00 %
00023736	Ústav hematologie a krevní transfúze	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
00023698	Ústav pro péči o matku a dítě	34,60 %	11,80 %	9,31 %	64,27 %	63,10 %
00064165	Všeobecná fakultní nemocnice v Praze	14,81 %	11,23 %	14,17 %	91,13 %	73,87 %
71009396	Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě	77,04 %	72,02 %	65,32 %	68,50 %	78,37 %
71009361	Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem	86,31 %	0,00 %	0,00 %	98,03 %	100,00 %
Podíl příspěvku na provoz na výnosech z transferů PO (účet 671)		23,67 %	19,38 %	19,81 %	56,56 %	25,94 %

Zdroj: CSÚIS, IISPP-CSÚIS – výkaz „přehled o rozpočtu SPO – část II“ (údaje ze sloupce *Skutečnost minulého roku v Kč*), výpočet vypracoval NKÚ.

Tabulka č. 43: Podíl příspěvku na provoz na celkových výnosech a na výnosech z transferů (za všechny PO rozpočtové kapitoly 335)

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Příspěvek na provoz / celkové výnosy	0,85 %	0,68 %	0,66 %	6,67 %	1,72 %
Příspěvek na provoz / výnosy z transferů	23,67 %	19,38 %	19,81 %	56,56 %	25,94 %

Zdroj: data získaná v průběhu kontroly; výpočet vypracoval NKÚ.

Tabulka č. 44: Tempo růstu výnosů a příspěvku na provoz PO kapitoly 335

Tempo růstu (absolutní změna)	2018–2017	2019–2018	2020–2019	2021–2020
Výnosy celkem (v Kč)	7 187 305 429,73	7 806 851 085,93	22 439 074 580,70	10 788 222 860,42
Výnosy transferové (účet 671) (v Kč)	188 119 058,85	99 626 565,04	10 998 528 829,46	-5 516 132 537,82
Příspěvek na provoz (v Kč)	-92 207 523,41	33 391 098,72	7 428 057 699,82	-5 804 699 012,96
Tempo růstu v % (relativní změna) (((x+1)-x)/x)×100	2018/2017	2019/2018	2020/2019	2021/2020
Výnosy celkem	8,59 %	8,59 %	22,74 %	8,91 %
Výnosy transferové (účet 671)	6,27 %	3,13 %	334,71 %	-38,62 %
Příspěvek na provoz	-12,99 %	5,41 %	1 141,17 %	-71,85 %

Zdroj: data získaná v průběhu kontroly; výpočet vypracoval NKÚ.

Příloha č. 2 ke kontrolnímu závěru z kontrolní akce č. 21/24

Významné účetní operace způsobující rozdíl mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření MZd k 31. prosinci 2021 (v mil. Kč)

Účetní operace způsobující rozdíl mezi příjmy a výnosy			
Účetní operace	Vliv na příjmy	Vliv na výnosy	Rozdíl
Přijaté zálohy od zdravotních pojišťoven za očkovací látky proti covidu-19	5 676,93	0,00	5 676,93
Dohadná položka na grant a související přijatá záloha – zavádění aplikací na COVIDPASS (Tečka, čTečka)	13,97	17,22	-3,25
Dohadná položka na výnos od zdravotních pojišťoven	0,00	6 598,14	-6 598,14
Rozdíl mezi příjmy a výnosy za významné operace celkem			-924,46
Účetní operace způsobující rozdíl mezi výdaji a náklady			
Účetní operace	Vliv na výdaje	Vliv na náklady	Rozdíl
Odpisy dlouhodobého majetku	0,00	20,40	-20,40
Opravné položky	0,00	72,39	-72,39
Manka a škody	0,00	29,32	-29,32
Bezüplatný převod majetku na státní podnik	0,00	89,13	-89,13
Neuhrazené závazky ze syntetického účtu 321 (zejména neuhrazené faktury dodavatelům očkovacích látek proti covidu-19 ve výši 1 181 345 230,51 Kč)	0,00	1 247,51	-1 247,51
Uhrazené závazky z účetního období 2020 ze syntetického účtu 321	199,95	0,00	199,95
Peněžní prostředky poskytnuté zřízeným příspěvkovým organizacím na pořízení dlouhodobého majetku	1 367,44	0,00	1 367,44
Nespotřebované zásoby očkovacích látek	887,63	0,00	887,63
Výdaje na pořízení dlouhodobého majetku	16,60	0,00	16,60
Rozdíl mezi výdaji a náklady za významné operace celkem			1 012,87
Rozdíl mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření MZd za významné operace celkem			-1 937,33

Zdroj: účetní data MZd za rok 2021, ÚZ.

Hlavními důvody rozdílu mezi saldem peněžních toků dle finančního výkazu a hospodářským výsledkem běžného účetního období dle výkazu zisku a ztráty jsou:

- náklady bez realizace souvisejícího výdaje⁵⁴, a to zejména:
 - náklady na odpisy dlouhodobého majetku ve výši 20,40 mil. Kč,
 - opravné položky ve výši 72,39 mil. Kč,
 - manka a škody ve výši 29,32 mil. Kč,
 - bezúplatný převod majetku na státní podnik ve výši 89,13 mil. Kč,
 - neuhrazené závazky ze SÚ 321 ve výši 1,25 mld. Kč, z této částky zejména neuhrazené faktury dodavatelům očkovacích látek proti covidu-19 ve výši 1 181 345 230,51 Kč;

⁵⁴ Náklady jsou v příslušném roce spotřebované ekonomické zdroje bez ohledu na to, zda v tomto období došlo k jejich úhradě.

- výnosy bez realizace souvisejícího příjmu, a to zejména:
 - dohadná položka na grant – zavádění aplikací na COVIDPASS (Tečka, čTečka) ve výši 17,22 mil. Kč,
 - dohadná položka k přijatým zálohám od zdravotních pojišťoven ve výši 6,60 mld. Kč;
- výdaje bez vykázání souvisejícího nákladu, a to zejména:
 - uhrazené závazky z účetního období 2020 ze SÚ 321 ve výši 199,95 mil. Kč,
 - peněžní prostředky poskytnuté na pořízení dlouhodobého majetku zřízeným příspěvkovým organizacím ve výši 1,37 mld. Kč,
 - nespotřebované zásoby očkovacích látek ve výši 887,63 mil. Kč,
 - výdaje na pořízení dlouhodobého majetku ve výši 16,60 mil. Kč;
- realizace příjmu bez vykázání souvisejícího výnosu, a to zejména:
 - přijaté zálohy od ZP za očkovací látky proti covidu-19 ve výši 5,68 mld. Kč,
 - přijatá záloha – zavádění aplikací na COVIDPASS (Tečka, čTečka) ve výši 13,97 mil. Kč.

Kontrolní závěr z kontrolní akce

21/27

Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Ministerstvo vnitra* za rok 2021, účetnictví Ministerstva vnitra za rok 2021 a údaje předkládané Ministerstvem vnitra pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021

Kontrolní akce (dále také „KA“) byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2021 pod číslem 21/27. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Ing. Jaromíra Steidlová.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Ministerstvo vnitra při sestavení závěrečného účtu a při vedení účetnictví a předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021 postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolovaná osoba:

Ministerstvo vnitra (dále také „MV“).

Kontrolováno bylo období roku 2021 včetně souvisejících skutečností z let předchozích a roku následujícího.

Kontrola byla prováděna u kontrolované osoby v době od září 2021 do května 2022.

Kolegium NKÚ na svém XI. jednání, které se konalo dne 15. srpna 2022,

schválilo usnesením č. 5/XI/2022

kontrolní závěr v tomto znění:

Skládání účtů z hospodaření s majetkem státu¹ MV za rok 2021

0 Kč

nesprávnosti ve finančním výkazu za rok 2021 a dopad nesprávností v závěrečném účtu na jeho celkovou vypovídací schopnost

915,3 mil. Kč

Ministerstvem vnitra opravené účetní nedostatky identifikované NKÚ v průběhu kontroly

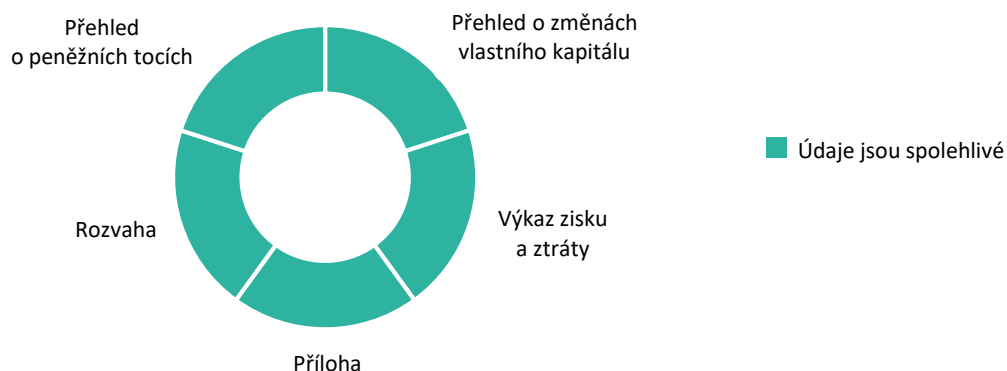
10,3 mld. Kč

podmíněné závazky Ministerstva vnitra jako nároky na budoucí rozpočty

13,9 mil. Kč

nesprávnosti² v účetní závěrce k 31. prosinci 2021 sestavené 13. dubna 2022

Spolehlivost údajů účetní závěrky k 31. prosinci 2021 za „KO MV“ po provedení účetních oprav

¹ Informace zveřejňované správcem kapitoly státního rozpočtu o hospodaření dané kapitoly v příslušném rozpočtovém roce. Tyto informace jsou obsaženy v účetní závěrce, ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol a organizačních složek státu a v závěrečném účtu kapitoly státního rozpočtu a slouží pro účely kontroly a vyzovování odpovědnosti za hospodaření.

² Celkové zjištěné a vyčíslené nesprávnosti v účetní závěrce.

I. Shrnutí a vyhodnocení

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Ministerstvo vnitra při sestavení závěrečného účtu a při vedení účetnictví a předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021 postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy.

Účetnictví MV zahrnuje celkem 5 účetních okruhů. Čtyři z nich zobrazují činnost MV jako organizační složky státu (dále také „OSS“); pátý, samostatný účetní okruh zobrazuje činnost Úřadu pro zahraniční styky a informace (dále také „ÚZSI“) jako OSS. MV ve své účetní závěrce vykazuje údaje za obě tyto OSS. Účetní závěrku MV podepisuje ministr vnitra, který je ze zákona odpovědný za vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky za celou účetní jednotku.

Předmětem kontroly byly účetní okruhy MV zobrazující jeho činnost jako OSS, tzn. ústřední orgán MV, Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, Policejní prezidium České republiky a okruh technický (**souhrnně dále také „KO MV“**), a vliv agregovaných informací za účetní okruh ÚZSI na údaje vykázané a zveřejněné v účetní závěrce za účetní jednotku MV³.

NKÚ při kontrole prověřil správnost, úplnost a srozumitelnost vedení účetnictví, průkaznost účetního zpracování, spolehlivost finančních informací na výstupu z účetní jednotky za rok 2021 a dodržování právních předpisů při hospodaření s majetkem státu. Dodržování právních předpisů v těchto oblastech je základem řádného finančního řízení v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb.⁴

KA byla zahájena v průběhu kontrolovaného účetního a rozpočtového období 2021.

1. Vedení účetnictví

NKÚ v průběhu kontroly identifikoval nedostatky ve vedení účetnictví ve výši 915,3 mil. Kč. Tyto nedostatky MV opravilo. V důsledku provedení účetních oprav bylo účetnictví KO MV vedeno v souladu s ustanoveními zákona č. 563/1991 Sb.⁵ a prováděcími právními předpisy k tomuto zákonu.

Nesprávnosti ve vedení účetnictví, které byly zjištěny po provedení oprav, nejsou významné (viz část IV.1.1).

Specifikem účetnictví Ministerstva vnitra je samostatný účetní okruh zahrnující údaje, které se týkají jiné OSS, a to Úřadu pro zahraniční styky a informace. ÚZSI poskytuje Ministerstvu vnitra dohodou stanovené účetní údaje **v agregované podobě** a MV tyto údaje vkládá do svého ekonomického informačního systému. Uvedenou formou jsou předávány údaje, které MV vykazuje v účetní závěrce.

³ NKÚ při kontrole neprověřoval jednotlivé účetní případy ÚZSI.

⁴ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

⁵ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

Další specifickou oblastí u Ministerstva vnitra je užívání majetku, s nímž MV nemá příslušnost hospodařit. MV ve významném rozsahu užívá v rámci své činnosti nemovitý a movitý majetek. Příslušnost hospodařit s tímto majetkem převedlo MV zřizovací listinou na svoji příspěvkovou organizaci (dále také „PO“). **Následně s touto PO uzavřelo smlouvu o užívání tohoto majetku. S ohledem na právní stav věci, který je rozhodující pro zobrazení v účetnictví, MV o tomto majetku ani o hospodaření s ním neúčtuje.** V souladu s účetní regulací a existujícími právními skutečnostmi **musí zřízená PO vést tento majetek ve svém účetnictví, vykazovat ho ve své účetní závěrce včetně informací o hospodaření s ním a plánovat a realizovat s ním související finanční toky.**

2. Účetní závěrka

Účetní závěrka MV k 31. prosinci 2021 sestavená 13. dubna 2022 (dále také „ÚZ“) v údajích za KO MV podává podle názoru NKÚ ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky, a to dle účetních předpisů pro některé vybrané účetní jednotky⁶.

NKÚ v průběhu kontroly upozornil Ministerstvo vnitra na nedostatky a nesprávnosti, které MV následně opravilo. Informace v ÚZ v údajích za KO MV jsou po provedení těchto oprav spolehlivé. MV provádělo opravy:

- před sestavením první účetní závěrky dne 1. března 2022 (hodnota provedených opravných účetních zápisů činila 915,3 mil. Kč) a
- po sestavení první účetní závěrky, v níž kontrola zjistila nové nesprávnosti. Tyto nesprávnosti byly způsobeny technickou chybou při sestavování první účetní závěrky a týkaly se výhradně údajů vykázaných za minulé období (tj. za rok 2020). MV tyto nesprávnosti opravilo a sestavilo dne 13. dubna 2022 novou účetní závěrku. Tato účetní závěrka byla Ministerstvem vnitra schválena dne 28. dubna 2022.

MV v ÚZ nevykázalo některé informace v souladu s právními předpisy upravujícími vedení účetnictví, jednalo se o údaje za běžné účetní období v celkové výši 13,9 mil. Kč. Zjištěné nesprávnosti však neměly významný dopad na údaje ÚZ (viz část IV.1.1).

NKÚ upozorňuje na skutečnosti uvedené MV v příloze ÚZ v bodech:

- **A.3. Informace podle § 7 odst. 5 zákona,**
- **E.1. Doplnující informace k položkám rozvahy k syntetickým účtům 021 – Stavby a 028 – Drobný dlouhodobý hmotný majetek a**
E.2 Doplnující informace k položkám výkazu zisku a ztráty k syntetickým účtům 502 – Spotřeba energie a 503 – Spotřeba jiných neskladovatelných dodávek.

V rámci uvedených informací Ministerstvo vnitra popisuje to, že v ÚZ jsou vykázané údaje i za jinou organizační složku státu (ÚZSI), a dále také to, že v ÚZ naopak nejsou vykázané údaje vztahující se k majetku, který MV užívá ke své činnosti a ke kterému má příslušnost hospodařit jeho zřízená příspěvková organizace.

⁶ Vybranými účetními jednotkami jsou podle ustanovení § 1 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb. organizační složky státu, státní fondy podle rozpočtových pravidel, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, příspěvkové organizace a zdravotní pojišťovny.

Za rok 2021 vykázalo MV v ÚZ zůstatky a stavy příslušných syntetických a podrozvahových účtů účetního okruhu, v němž jsou vedeny údaje za ÚZSI, průřezově v rámci **různých syntetických a podrozvahových účtů účetní závěrky. Přitom souhrnné částky vykázané k 31. prosinci 2021 na syntetických účtech stálých aktiv, vlastního kapitálu a nákladů v rámci tohoto účetního okruhu byly významné** (viz část IV.1.2).

Majetek, který užívá MV, avšak příslušnost hospodařit s ním má příspěvková organizace Ministerstva vnitra, tvoří **nemovitý majetek v celkové historické pořizovací ceně ve výši přes 1 mld. Kč (k datu ÚZ mohla být tato cena i vyšší, a to v důsledku případných technických zhodnocení) a movitý majetek v celkové historické pořizovací ceně v řádu několika desítek milionů Kč** (viz část IV.1.3).

Uvedené skutečnosti jsou relevantní pro doplnění vypovídací hodnoty údajů ÚZ a získání komplexního pohledu na informace v ní vykázané (viz část IV.2.3). Současně jsou upozorněním na významné souvislosti týkající se údajů vykázaných v ÚZ, které nejsou bez zohlednění všech specifík plně srovnatelné s údaji jiných ústředních orgánů státní správy.

3. Údaje předkládané Ministerstvem vnitra pro hodnocení plnění státního rozpočtu

V údajích pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021⁷ nebyly u MV zjištěny nesprávnosti.

NKÚ nezjistil žádné skutečnosti svědčící o tom, že výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu⁸ za rok 2021 není ve všech významných ohledech sestaven v souladu s právními předpisy (viz část IV.3).

4. Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 314 – *Ministerstvo vnitra*

V závěrečném účtu kapitoly státního rozpočtu 314 – *Ministerstvo vnitra* za rok 2021⁹ (dále také „ZÚ 2021“) nebyly zjištěny významné nesprávnosti s dopadem na jeho celkovou vypovídací schopnost, a to při prověření souladu s údaji v rozpočtovém systému, s finančními výkazy, s údaji analytických evidencí a s právními předpisy pro sestavování závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu (viz část IV.4).

⁷ Viz <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00007064/rozpocet/vydaje-druhovy?rad=t&obdobi=2112>.

⁸ Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu MV neobsahuje údaje ÚZSI.

⁹ Viz <https://www.mvcr.cz/sluzba/docDetail.aspx?docid=10568&docType=ART&chnum=3> (stav k 23. červnu 2022).

Dlouhodobým nedostatkem právních předpisů v této oblasti, které jsou v gesci Ministerstva financí (dále také „MF“), je dle NKÚ to, že není stanovena povinnost zveřejňovat o hospodaření s majetkem a peněžními prostředky správců kapitol státního rozpočtu informace, které nejsou v daném roce spojeny s peněžním tokem, tzn. údaje z účetnictví. Na tuto skutečnost NKÚ dlouhodobě upozorňuje ve svých kontrolních závěrech¹⁰. Přitom závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu je v souladu s ustanovením § 29 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb.¹¹ předkládán Poslanecké sněmovně v souvislosti s projednáváním státního závěrečného účtu.

V případě MV jde např. o významnou hodnotu podmíněných závazků sledovaných na podrozvahových účtech, tyto závazky byly k datu ÚZ vykázány v celkové výši 10,3 mld. Kč. V závěrečném účtu kapitoly státního rozpočtu tedy není uvedena informace o jejich výši a struktuře. Podmíněné závazky vykázalo MV zejména z titulu uzavřených smluv, z transferů (vydaná rozhodnutí o poskytnutí dotace), z titulu užívání cizího majetku na základě smlouvy o výpůjčce (závazky z důvodu případné nemožnosti vrácení tohoto majetku) a ze soudních sporů. Všechny tyto podmíněné závazky představují potenciální nároky na výdaje státního rozpočtu České republiky v dalších letech (viz část IV.4.2.3).

Dle názoru NKÚ je nezveřejňování těchto informací v závěrečných účtech kapitol státního rozpočtu systémový nedostatek, který vzniká v důsledku nedostatečné právní úpravy v této oblasti.

Jak vyplývá z důvodové zprávy k novele zákona č. 563/1991 Sb. s účinností od 1. ledna 2010¹², právě z důvodu nutné větší komplexnosti a transparentnosti vykazování byla pro vybrané účetní jednotky stanovena povinnost účtovat o větším rozsahu skutečností než v předchozích obdobích. Rozsah údajů povinně zasílaných vybranými účetními jednotkami do Centrálního systému účetních informací státu (dále také „CSÚIS“) od roku 2010 tak výrazně vzrostl¹³, avšak bez vlivu na komplexnější vypovídací schopnost informací zveřejňovaných a komentovaných v závěrečných účtech kapitol státního rozpočtu. Přitom pokud by bylo povinné komentovat

¹⁰ Viz např. kontrolní závěr z KA č. 20/25 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo spravedlnosti za rok 2020, účetní závěrka Ministerstva spravedlnosti za rok 2020 a údaje předkládané Ministerstvem spravedlnosti pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2020 (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 6/2021 Věstníku NKÚ), kontrolní závěr z KA č. 19/21 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo pro místní rozvoj za rok 2018, účetní závěrka Ministerstva pro místní rozvoj za rok 2018 a údaje předkládané Ministerstvem pro místní rozvoj pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2018 (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 6/2020 Věstníku NKÚ) nebo kontrolní závěr z KA č. 18/13 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo zdravotnictví za rok 2017, účetní závěrka Ministerstva zdravotnictví za rok 2017 a údaje předkládané Ministerstvem zdravotnictví pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2017 (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 1/2019 Věstníku NKÚ).

¹¹ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

¹² Zákon č. 304/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé zákony. Důvodová zpráva k tomuto zákonu uvádí, že jedním ze základních cílů účetní reformy je také: „zajištění důvěryhodných informací pro účely vykazování, a to opět na úrovni státu i jednotlivých účetních jednotek, např. správců kapitol státního rozpočtu.“

¹³ Viz kontrolní závěr z KA č. 13/11 – Údaje pro účely monitorování a řízení veřejných financí předávané Ministerstvem průmyslu a obchodu k 31. 12. 2012 ve formě pomocného analytického přehledu prostřednictvím centrálního systému účetních informací státu (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 4/2013 Věstníku NKÚ).

v závěrečném účtu rozdílů mezi rozpočtovým a finančním účetnictvím¹⁴, přispělo by to k identifikování vzájemných souvislostí a k propojení obou těchto systémů pro sledování plnění rozpočtu a ve svém důsledku i k větší komplexnosti, transparentnosti a důvěryhodnosti skládání účtů z hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu.

Na základě výše uvedeného je dle NKÚ žádoucí, aby byly právní předpisy upraveny tak, že vybrané údaje z účetnictví¹⁵ budou z CSÚIS využívány pro účely sestavení závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu a že je budou správci kapitol v závěrečném účtu povinně komentovat.

Další významnou informací využitelnou pro závěrečné účty kapitol státního rozpočtu mohou být konsolidované výkazy¹⁶ za kapitolu státního rozpočtu, tzn. za dílčí konsolidační celek státu. Výkazy za dílčí konsolidační celky sestavuje dle vyhlášky č. 312/2014 Sb.¹⁷ Ministerstvo financí, přičemž tyto výkazy obsahují komplexní a celkové informace o finanční situaci a výkonnosti jednotek kapitoly státního rozpočtu. MF však tyto výkazy nezveřejňuje.

V případě MV, které užívá pro výkon své činnosti majetek v částce přesahující 1 mld. Kč, s nímž má příslušnost hospodařit jeho zřízená PO, **by konsolidované výkazy za všechny účetní jednotky této kapitoly státního rozpočtu zobrazily mnohem lépe ekonomickou podstatu skutečností, neboť jsou vykázány bez ohledu na jejich právní formu.**

Takové konsolidované výkazy mohou lépe zajistit srovnání s jinými ústředními orgány státní správy v oblasti jejich výdajů či nákladů na činnost.

¹⁴ V souladu s *koncepčním rámcem mezinárodních účetních standardů pro veřejný sektor* (dále jen „Koncepční rámec“) je **cílem účetního výkaznictví účetních jednotek veřejného sektoru poskytnout uživateli účetní závěrky informace** o účetní jednotce **za účelem skládání účtů** a za účelem rozhodování. V Koncepčním rámci je uvedeno, že vlády a jiné účetní jednotky veřejného sektoru jsou odpovědné těm, kteří jim poskytují prostředky, a těm, kteří tyto prostředky přijímají. Splnění povinnosti skládání účtů vyžaduje poskytování informací občanům o tom, jak účetní jednotka veřejného sektoru hospodaří se svěřenými prostředky určenými na poskytování služeb občanům a dalším subjektům.

¹⁵ Údaje vypovídající o skutečnostech, které zatím nebyly v příslušném rozpočtovém roce spojeny s peněžním tokem, ale jedná se např. o již existující spotřebu zdrojů nebo o finanční rizika.

¹⁶ Konsolidací se rozumí sestavení účetní závěrky za skupinu propojených účetních jednotek tvořících jeden ekonomický celek.

¹⁷ Vyhláška č. 312/2014 Sb., o podmínkách sestavení účetních výkazů za Českou republiku (konsolidační vyhláška státu).

II. Informace o kontrolované oblasti

MV bylo zřízeno zákonem České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. MV je podle ustanovení § 12 zákona č. 2/1969 Sb. ústředním orgánem státní správy pro vnitřní věci, které jsou v tomto ustanovení blíže specifikovány. MV dále plní koordinační úlohu v oblasti správního řízení, správního trestání, spisové služby a postupů podle kontrolního řádu¹⁸, v oblasti organizace a výkonu veřejné správy, v oblasti služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů a státní služby, pro informační a komunikační technologie a v oblasti evropských politických stran a evropských politických nadací se sídlem na území ČR. MV rovněž zajišťuje komunikační sítě pro Policii ČR, složky integrovaného záchranného systému a územní orgány státní správy a provozuje informační systém pro nakládání s utajovanými informacemi mezi orgány veřejné moci.

MV je dle zákona č. 219/2000 Sb.¹⁹ organizační složkou státu a dle zákona č. 563/1991 Sb. vybranou účetní jednotkou. Dle ustanovení § 10 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb. je správcem rozpočtové kapitoly 314 – *Ministerstvo vnitra*. MV rovněž plní povinnosti zakladatele státních podniků. V zakladatelské působnosti MV byly k 31. prosinci 2021 dva státní podniky.

V roce 2021 bylo MV zřizovatelem 46 OSS a 4 PO.

Přehled vybraných údajů z ÚZ a z výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol a organizačních složek státu za rok 2021 (dále také „výkaz FIN 1-12 OSS“) vygenerovaného z rozpočtového systému²⁰ je uveden v následujících tabulkách.

Tabulka č. 1: Údaje ÚZ – rozvaha a výkaz zisku a ztráty (údaje za běžné účetní období)

Ukazatel	Částka v Kč
Aktiva netto	26 973 512 820,51
Pasiva	26 973 512 820,51
Náklady	34 893 859 186,99
Výnosy	2 346 828 383,47
Výsledek hospodaření běžného účetního období	-32 547 030 803,52

Zdroj: ÚZ.

Pozn.: MV v ÚZ vykazovalo aktiva v hodnotě brutto ve výši 53 048 432 246,65 Kč upravené o korekce ve výši 26 074 919 426,14 Kč.

¹⁸ Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád).

¹⁹ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

²⁰ Dle ustanovení § 3 písm. o) rozpočtových pravidel je rozpočtový systém informačním systémem veřejné správy, v němž se mj. soustřeďují údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu.

Tabulka č. 2: Údaje ÚZ – informace o stavu účtů v knize podrozvahových účtů (údaje za běžné účetní období)

Položka výkazu		Podrozvahový účet	Částka v Kč
P.V.6	Ostatní dlouhodobé podmíněné závazky z transferů	956	1 857 353 005,49
P.VI.6	Dlouhodobé podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku na základě smlouvy o výpůjčce	966	968 414 813,47
P.VI.8	Dlouhodobé podmíněné závazky z důvodu užívání cizího majetku nebo jeho převzetí z jiných důvodů	968	434 634 622,67
P.VII.4	Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv	974	6 357 991 273,30
P.VII.14	Dlouhodobé podmíněné závazky ze soudních sporů, správních řízení a jiných řízení	986	636 571 548,13

Zdroj: ÚZ.

Tabulka č. 3: Údaje z výkazu FIN 1-12 OSS

Ukazatel	Částka v Kč
Příjmy (skutečnost celkem)	2 489 231 300,30
Výdaje (skutečnost celkem)	36 243 388 013,11

Zdroj: výkaz FIN 1-12 OSS.

III. Rozsah kontroly

KA byla kontrolou typu legality a jejím cílem bylo prověřit, zda MV při vedení účetnictví v roce 2021, předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu²¹ a při sestavení závěrečného účtu za rok 2021 postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolovaný objem finančních prostředků a majetku (tj. hodnota aktiv, pasiv, nákladů, výnosů a podrozvahových účtů vykázaných v ÚZ a vyčíslených v tabulkách č. 1 a 2) tvoří hodnota kontrolovaného objemu ÚZ za KO MV, blíže viz následující tabulka.

Tabulka č. 4: Údaje ÚZ za KO MV

Veličina		Částka v Kč
AKTIVA	Stálá aktiva (netto)	15 517 113 275,33
	Oběžná aktiva (netto)	10 468 399 181,39
PASIVA	Vlastní kapitál	30 738 150 888,80
	Cizí zdroje	7 645 769 812,29
NÁKLADY		32 796 055 814,64
VÝNOSY		2 162 300 918,06
PODROZVAHOVÉ ÚČTY		9 547 006 204,24

Zdroj: ÚZ, účetnictví MV za rok 2021; zpracování NKÚ.

Pozn.: Na úrovni údajů za KO MV vzniká rozdíl v bilanční sumě (v důsledku nezahrnutí předmětného účetního okruhu, v němž MV vede údaje za jinou OSS).

Kontrolovaný objem finančních prostředků v rámci výkazu FIN 1-12 OSS představuje součet celkových příjmů a výdajů ve sloupci *Skutečnost* a je vyčíslen v tabulce č. 3²².

Kontrola se zaměřila na činnosti a skutečnosti, které byly předmětem účetnictví²³ a měly vliv na hodnotu kontrolovaných významných konečných zůstatků účtů v ÚZ, na hodnotu významných údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021 a na ZÚ 2021.

V oblasti vedení účetnictví se kontrola zaměřila na jeho správnost, úplnost, průkaznost a srozumitelnost. Prověřila dodržování směrné účtové osnovy, správnost používaných účetních metod a ostatních podmínek vedení účetnictví stanovených právními předpisy. U vybraných účetních případů byla provedena kontrola s cílem prověřit systém účtování a vykazování informací o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví.

²¹ Dle ustanovení § 20 odst. 4 rozpočtových pravidel jsou OSS povinny předkládat údaje potřebné pro průběžné hodnocení plnění státního rozpočtu. Způsob a termíny předkládání údajů a jejich rozsah stanovuje vyhláška č. 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů Regionálních rad regionů soudržnosti. Dle ustanovení § 5 odst. 1 a dle přílohy č. 1 této vyhlášky zpracovávají OSS údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu přímo v rozpočtovém systému, ve kterém je z nich následně sestavován výkaz FIN 1-12 OSS.

²² Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu MV neobsahuje údaje za jinou OSS.

²³ MV je jakožto OSS povinno v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. účtovat o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření. Informace, které předkládá v účetní závěrce, musí být spolehlivé, srovnatelné, srozumitelné a posuzují se z hlediska významnosti.

V případě údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu bylo prověřováno, zda byla dodržena správnost třídění příjmů a výdajů rozpočtovou skladbou v oblasti druhového a odvětvového třídění dle vyhlášky č. 323/2002 Sb.²⁴

Výběr položek účetní závěrky a údajů předkládaných Ministerstvem vnitra pro hodnocení plnění státního rozpočtu provedl NKÚ s ohledem na vyhodnocená rizika nesprávnosti vykázaných údajů.

U relevantních transakcí byl prověřován soulad s vybranými ustanoveními dalších právních předpisů, a to zejména s ustanoveními zákona č. 218/2000 Sb. a zákona č. 219/2000 Sb.

V případě uzavírání smluv a objednávek bylo prověřováno jejich uveřejnění v registru smluv dle zákona č. 340/2015 Sb.²⁵

NKÚ na základě prověřovaných skutečností **vyhodnotil nastavení VKS** v oblasti účetnictví, plnění rozpočtu a závěrečného účtu (vnitřní předpisy, interní audit, účetní doklady, účetní knihy, inventarizace majetku a závazků, účetní závěrka a schvalování účetní závěrky) dle zákonů č. 563/1991 Sb., č. 218/2000 Sb. a dalších právních předpisů a v oblasti řídicí kontroly dle zákona č. 320/2001 Sb. a vyhlášky č. 416/2004 Sb.²⁶ **NKÚ dále** na základě prověřovaných operací **vyhodnotil funkčnost VKS** v oblasti účetnictví, plnění rozpočtu a závěrečného účtu dle zákonů č. 563/1991 Sb., č. 218/2000 Sb. a dalších právních předpisů a v oblasti hospodaření s majetkem státu dle zákona č. 219/2000 Sb., finančního hospodaření dle zákona č. 218/2000 Sb. a dalších právních předpisů (zejména dle zákona č. 340/2015 Sb.) a v oblasti řídicí kontroly dle zákona č. 320/2001 Sb. a vyhlášky č. 416/2004 Sb., tj. ověřil, zda jsou prvky VKS implementovány tak, aby bylo zamezeno vzniku nesprávností. Kombinace zjištění týkajících se nastavení a funkčnosti VKS ve výše uvedených oblastech je pak podkladem pro hodnocení účinnosti vnitřního kontrolního systému MV.

V rámci kontroly byla vyhodnocena také opatření přijatá k nápravě nedostatků zjištěných kontrolní akcí NKÚ č. 15/32.

Při kontrole ZÚ 2021 bylo prověřeno, zda je závěrečný účet sestaven v souladu s požadavky vyhlášky č. 419/2001 Sb.²⁷ a zda je také v souladu se skutečností, tzn. zda vybrané údaje uváděné v závěrečném účtu jsou správné a úplné ve srovnání s finančními výkazy obsahujícími údaje pro hodnocení plnění rozpočtu, s údaji v účetnictví, s údaji z účetních závěrek MV a podřízených organizací v rámci kapitoly státního rozpočtu 314, s podklady jednotlivých věcně příslušných útvarů MV a podřízených organizací a s jinými veřejně dostupnými zdroji, např. usneseními vlády ČR, veřejně přístupnými rejstříky apod.

²⁴ Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě.

²⁵ Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv).

²⁶ Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb.

²⁷ Vyhláška č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu.

Kontrola se zaměřila i na to, zda a jak MV využívá aktuální účetní informace (viz příloha č. 1, oddíl IX. tohoto kontrolního závěru). Dále se kontrola zaměřila na vliv pandemie covidu-19 na výdaje a náklady MV jakožto orgánu krizového řízení (viz příloha č. 1, oddíl X. tohoto kontrolního závěru).

Pozn.: Všechny právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

1. Vedení účetnictví

1.1 Neopravené nesprávnosti v účetnictví MV

V údajích ÚZ za KO MV bylo kontrolou zjištěno, že některé informace MV nevykázalo v souladu s právními předpisy upravujícími vedení účetnictví, a to v údajích za běžné účetní období v celkové výši 13,9 mil. Kč. Tyto nesprávnosti nebyly významné. MV je způsobilo zejména tím, že:

- pozdě zařadilo dlouhodobý majetek do užívání, což mělo vliv na odpisy (blíže viz část IV.1.1.1);
- účtovalo o některých skutečnostech do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně nesouvisely (blíže viz část IV.1.1.2);
- nesprávně nastavilo a aplikovalo metodu odpisování dlouhodobého majetku, když zejména nesprávně stanovilo předpokládanou dobu používání dlouhodobého majetku. To systémově vedlo ke zkreslení vykázaných zůstatků účtů odpisovaného dlouhodobého majetku, odpisů a výsledků hospodaření jak v roce 2021, tak v letech předcházejících (blíže viz část IV.1.1.3).

MV neprovedlo inventarizaci majetku a závazků takovým způsobem, aby zabránila výskytu výše uvedených nesprávností či je odhalila. Nejistilo především případy pozdního zařazení majetku (což mělo vliv na odpisy) ani případy nesprávné aplikace metody odpisování.

1.1.1 Pozdní zařazení dlouhodobého majetku do užívání

MV v ÚZ vykázalo stavební úpravy objektů v celkové výši 8,5 mil. Kč jako nedokončený dlouhodobý hmotný majetek, přestože **měly být již v roce 2018 vykázány jako technické zhodnocení příslušných budov. Následně mělo MV toto technické zhodnocení začít odpisovat;** výši neprovedených odpisů k 31. prosinci 2021 vyčíslil NKÚ v částce 958,8 tis. Kč. O zařazení technického zhodnocení budov do majetku účtovalo MV až v roce 2022.

Uvedená skutečnost, zjištěná v účetním okruhu Policejního prezidia ČR, měla dopad na správnost vykázaných zůstatků účtů rozvahy a výkazu zisku a ztráty, a to účtů 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* (nahodnocen o 8,5 mil. Kč), 021 – *Stavby* (podhodnocen o 7,6 mil. Kč v zůstatku netto) a 551 – *Odpisy dlouhodobého majetku* (podhodnocen o 958,8 tis. Kč).

V jiném případě **MV účetně zařadilo pořízený informační systém do užívání v roce 2016, přestože způsobilý k užívání byl již v roce 2012. Pozdní zařazení majetku mělo vliv na výši odpisů, a tudíž i na náklady roku 2021** (i období minulých) v kumulované výši 4,23 mil. Kč.

Uvedená skutečnost, zjištěná v účetním okruhu ústředního orgánu MV, měla dopad na správnost vykázaného zůstatku účtu rozvahy, a to účtu 019 – *Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek* (nahodnocen o 4,23 mil. Kč v zůstatku netto).

Kontrola zjistila i další případy, kdy byly v minulosti majetkové položky pozdě zařazeny do užívání, šlo o samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí.

Nedokončený dlouhodobý majetek představuje u MV významnou oblast ve vztahu k ÚZ a ve srovnání s minulou kontrolou došlo v řešení této problematiky k posunu. MV zavedlo v letech 2020 a 2021 v rámci inventarizace nedokončeného majetku mj. postupy vedoucí ke zjištění důvodu nedokončenosti každé položky, která byla ke konci roku vykázána na účtech nedokončeného dlouhodobého nehmotného či hmotného majetku. NKÚ vyhodnotil přístup MV v této oblasti jako vhodný a potřebný k tomu, aby byly v účetní závěrce eliminovány nesprávnosti výše uvedeného typu.

1.1.2 Nezachycení nákladů ve správném účetním období

MV zaúčtovalo v účetním období roku 2021 náklady charakteru ostatních služeb v celkové výši 1 mil. Kč a spotřeby energie ve výši 96,7 tis. Kč, **kteří však věcně a časově souvisely s rokem 2020**. Přestože MV provedlo opravy časového nerozlišení nákladů ve velké míře ještě před sestavením první účetní závěrky, tyto případy zůstaly neopraveny.

Uvedené skutečnosti, zjištěné v účetním okruhu Policejního prezidia ČR, měly dopad na správnost vykázaných zůstatků účtů rozvahy a výkazu zisku a ztráty, a to účtů 432 – *Výsledek hospodaření předcházejících účetních období* (nahodnocen o 1,1 mil. Kč), 502 – *Spotřeba energie* (nahodnocen o 96,7 tis. Kč) a 518 – *Ostatní služby* (nahodnocen o 1 mil. Kč).

1.1.3 Odpisování dlouhodobého majetku – automatické prodlužování životnosti majetku

V aplikaci účetní metody odpisování dlouhodobého majetku byl zjištěn systémový nedostatek napříč všemi účetními okruhy MV, nedostatek spočíval:

- **v nesprávném stanovení předpokládané doby používání dlouhodobého majetku;**
- **v nezjišťování, zda předpokládaná doba používání dlouhodobého majetku odpovídá odpisovému plánu, a nezohledňování této skutečnosti při úpravě odpisových plánů.**

MV nesprávně stanovilo předpokládanou dobu používání dlouhodobého majetku, když u majetku vedeného na účtu 013 – *Software* nastavilo životnost nejprve na dobu tří let a poté provádělo její automatické přenastavení a opakované prodlužování na 6, 9 či 12 let nebo i na dobu delší. V důsledku toho dochází k hodnotově velkým odpisům, a tudíž i nadměrnému zatížení nákladů v prvních letech užívání majetku, a naopak s každým prodloužením doby životnosti jsou odpisy ve srovnání s prvním rokem užívání neúměrně nízké. Tato skutečnost pak neodpovídá rovnoměrnému způsobu odpisování, jehož použití si MV stanovilo vnitřním předpisem. Uvedený postup MV aplikovalo i v případě majetku vedeného na účtu 022 – *Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí*, nikoliv však v takové míře jako v případě softwaru.

Systém automatického prodlužování životnosti majetku, který MV u majetku nastavilo a aplikovalo, nevede ke stanovení správné doby jeho životnosti, která by zohledňovala jeho charakter, rychlost morálního zastarávání a další specifické podmínky.

Tento systémový nedostatek měl dopad na správnost vykázaných zůstatků účtů rozvahy a výkazu zisku a ztráty, konkrétně na správnost účtů odpisovaného dlouhodobého majetku, účtu 551 – *Odpisy dlouhodobého majetku* a účtů výsledku hospodaření, a to jak v účetním období roku 2021, tak v předchozích účetních obdobích. Z hlediska údajů vykázaných v ÚZ kontrola neprokázala (a ani nepředpokládá), že by uvedený dopad byl významný.

Zjištěné nedostatky byly identifikovány na vybraných položkách odpisovaného dlouhodobého majetku, což je nutné vzít v úvahu při následné realizaci nápravných opatření ze strany MV. Určité kroky k nápravě provedlo MV již během kontroly – měly dopad především na odpisový plán roku 2022.

1.2 Údaje za jinou OSS v účetní závěrce MV

MV v samostatném účetním okruhu vede a v účetní závěrce vykazuje údaje, které se týkají Úřadu pro zahraniční styky a informace. ÚZSI je dle zákona č. 219/2000 Sb. organizační složkou státu.

Ekonomické vztahy mezi ÚZSI a MV jsou upraveny vnitřním předpisem, který byl vydán ministrem vnitra a je v režimu utajení.

ÚZSI s ohledem na výše uvedené poskytuje Ministerstvu vnitra dohodou stanovené **účetní údaje v agregované podobě** a MV tyto údaje přenáší do svého ekonomického informačního systému.

Souhrnné částky, které byly v rámci tohoto účetního okruhu vykázány k 31. prosinci 2021 na syntetických účtech stálých aktiv, vlastního kapitálu a nákladů, byly významné.

Doplňující informaci o skutečnosti, že součástí účetní závěrky MV jsou i údaje za ÚZSI, uvedlo MV v příloze účetní závěrky k 31. prosinci 2021 (v části A.3. *Informace podle ustanovení § 7 odst. 5 zákona*).

1.3 Majetek užívaný MV spadající do příslušnosti hospodařit jeho PO

MV neúčtuje o majetku, který užívá na základě smluv upravujících užívání tohoto movitého a nemovitého majetku, neboť příslušnost hospodařit s ním má jeho PO. V roce 2007 MV převedlo činnost svého odboru ekonomického zabezpečení na svou již existující PO, a to doplněním její zřizovací listiny o tento předmět činnosti. V souvislosti s tím převedlo MV prostřednictvím zřizovací listiny také příslušnost hospodařit s dalším majetkem, který byl v užívání MV. **MV následně uzavřelo s PO smlouvy o užívání tohoto majetku v rámci činnosti MV.**

Jedná se mj. o budovy, v nichž MV sídlí, a movitý majetek typu kancelářského vybavení umístěný v těchto budovách.

MV je v tomto ohledu v určitém specifickém postavení v porovnání s jinými ústředními orgány státní správy, u kterých obvykle nebývá v tomto rozsahu odděleno právo užívání takového majetku státu od příslušnosti s ním hospodařit.

Celková historická pořizovací cena užívaného nemovitého majetku ke dni uzavření předmětných smluv byla 1,15 mld. Kč. V případě užívaného movitého majetku lze z předávacích podkladů usuzovat, že se jeho celková historická pořizovací cena pohybuje v řádu desítek milionů korun.

MV o uvedeném majetku, který převedlo na svou PO a který zároveň užívá ke své činnosti, neúčtuje na svých rozvahových ani podrozvahových účtech, potažmo jej vůbec nevykazuje ve své účetní závěrce. Neúčtuje ani o nákladech souvisejících se správou, opravami a údržbou či s technickým zhodnocením tohoto majetku, neboť tyto činnosti zajišťuje a v souladu s existující právní skutečností o nich má povinnost účtovat příslušná PO, které MV poskytuje příspěvek na provoz.

MV v této souvislosti uvedlo v příloze ÚZ (v částech E.1 a E.2) doplňující informace, ty se týkaly položek rozvahy a výkazu zisku a ztráty A.II.3 (účet 021 – *Stavby*), A.II.6 (účet 028 – *Drobný dlouhodobý hmotný majetek*), A.I.2 (účet 502 – *Spotřeba energie*) a A.I.3 (účet 503 – *Spotřeba jiných neskladovatelných dodávek*). Tyto informace jsou dle NKÚ relevantní pro doplnění vyповídací hodnoty účetní závěrky MV.

NKÚ považuje přístup MV k účetnímu zachycení uvedené oblasti, která je u MV určitým způsobem specifická, v tomto konkrétním případě jako opodstatněný. Dle NKÚ nevznikají v daném případě ani skutečnosti, které by měly být v účetnictví MV zachyceny v podobě podmíněných závazků vůči zřízené PO.

2. Účetní opravy realizované MV v průběhu kontroly, vyhodnocení vedení účetnictví a spolehlivost údajů ÚZ za KO MV

2.1 Opravy chyb v účetnictví v průběhu účetního období a po sestavení první účetní závěrky

Kontrola byla zahájena v průběhu kontrolovaného účetního období 2021, což umožnilo MV provést opravu v účetnictví identifikovaných nedostatků v průběhu kontroly ještě před uzavřením účetního období 2021 a sestavením účetní závěrky. MV takto opravilo většinu zjištěných nedostatků. Provedené účetní opravy nedostatků, jejichž souhrnný dopad na účetnictví MV činil 915,3 mil. Kč, spočívaly zejména v:

- přeúčtování dlouhodobého hmotného majetku nesoucího utajovanou informaci v celkové výši 706,8 mil. Kč a obdobných případů majetku typu software v celkové výši 41,6 mil. Kč z účtů 022 – *Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí* a 013 – *Software* na účty 029 – *Ostatní dlouhodobý hmotný majetek* a 019 – *Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek* a doplnění souvisejících informací do přílohy ÚZ;
- přeúčtování nákladů roku 2020 zaúčtovaných do roku 2021 v celkové výši 157,8 mil. Kč z účtu 518 – *Ostatní služby* na účet 408 – *Opravy předcházejících účetních období* a doplnění související informace v příloze ÚZ.

Opravy zjištěných nedostatků se dále týkaly také doplnění informace do přílohy ÚZ o tom, že součástí účetní závěrky MV jsou i údaje vykázané za ÚZSI.

MV následně sestavilo účetní závěrku k 31. prosinci 2021 dne 1. března 2022. V té byly kontrolou NKÚ zjištěny nesprávnosti ve srovnávacích údajích, a to v případě několika položek rozvahy, s dopadem na přehled o změnách vlastního kapitálu. Tyto nesprávnosti vznikly v důsledku technického pochybení MV v procesu sestavování účetní závěrky a týkaly se výhradně údajů vykázaných za minulé období (tj. za rok 2020). MV uvedené nesprávnosti opravilo a sestavilo

novou účetní závěrku k 31. prosinci 2021 s datem sestavení 13. dubna 2022, která se tak stala účetní závěrkou dle zákona č. 563/1991 Sb. Tato účetní závěrka byla schválena dne 28. dubna 2022.

V nově sestavené účetní závěrce kontrola identifikovala nesprávnosti popsané v části IV.1.1 tohoto kontrolního závěru.

2.2 Vyhodnocení vedení účetnictví

Pro vyhodnocení vedení účetnictví a posouzení spolehlivosti údajů ÚZ za KO MV byla stanovena hladina významnosti²⁸ ve výši 656 mil. Kč²⁹.

NKÚ s ohledem na stanovenou hladinu významnosti konstatuje, že účetnictví KO MV po provedení oprav uvedených v části IV.2.1 tohoto kontrolního závěru bylo správné, úplné, průkazné a srozumitelné ve smyslu ustanovení § 8 zákona č. 563/1991 Sb.

2.3 Spolehlivost údajů ÚZ za KO MV

Údaje ÚZ za KO MV byly vykázány v rozvaze, výkazu zisku a ztráty, v přehledu o peněžních tocích, přehledu o změnách vlastního kapitálu a v příloze.

V účetní závěrce sestavené po provedení oprav (uvedených v části IV.2.1) kontrola zjistila, že některé informace nejsou v údajích ÚZ za KO MV vykázány v souladu s právními předpisy upravujícími vedení účetnictví, a to v údajích za běžné účetní období v celkové výši 13,9 mil. Kč v rozsahu uvedeném v následující tabulce.

Tabulka č. 5: Přehled vyčíslených nesprávností zjištěných v údajích ÚZ za KO MV (v Kč)

Výkaz	Hodnotová chyba		CELKOVÁ ZAPOČTENÁ NESPRÁVNOST
	nadhodnocení	podhodnocení	
Celková nesprávnost vykázaných hodnot	5 367 838	8 543 728	13 911 565
Rozvaha	4 230 000	7 584 885	11 814 885
Výkaz zisku a ztráty	1 137 838	958 843	2 096 681
Přehled o peněžních tocích	0	0	0
Přehled o změnách vlastního kapitálu	0	0	0
Příloha účetní závěrky (podrozvahové účty)	0	0	0

Zdroj: výpočet provedl NKÚ na základě dat získaných kontrolou.

Pozn.: V případě souvztažných pochybení v „rozvaze“ a „výkazu zisku a ztráty“ je pro účely vyčíslení celkových nesprávností v ÚZ započtena z každého výkazu polovina hodnotové chyby. Smyslem údaje o celkové započtené nesprávnosti je vyjádřit výši nesprávnosti jedním číslem pro potřeby porovnání se stanovenou hladinou významnosti. Z důvodu zaokrouhlování číselných údajů nemusí vždy součet dílčích údajů odpovídat částce celkové nesprávnosti.

²⁸ Významnost (materialita) reprezentuje u ÚZ hodnotu nesprávností, jejíž překročení by již mohlo ovlivnit přiměřeně znalého uživatele. Při stanovení významnosti postupuje NKÚ v souladu s *Kontrolními standardy NKÚ* a zohledňuje příklady dobré praxe vyplývající z mezinárodních standardů nejvyšších kontrolních institucí (ISSAI) pro finanční audit.

²⁹ Pro posouzení významnosti zjištěných nesprávností v údajích ÚZ za KO MV byla stanovena hladina významnosti ve výši 2 % z nákladů v hodnotě za KO MV (tj. dvě procenta z 32,8 mld. Kč).

Celková výše nesprávností, které byly v údajích ÚZ za KO MV zjištěny a vyčísleny, není významná.

Podle názoru NKÚ účetní závěrka MV sestavená k 31. prosinci 2021 v údajích za KO MV podává ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky dle účetních předpisů pro některé vybrané účetní jednotky.

NKÚ současně upozorňuje na skutečnosti uvedené v příloze ÚZ v bodech:

- **A.3. Informace podle § 7 odst. 5 zákona** k vykazování údajů za jinou OSS, čímž byly k 31. 12. 2021 průřezově ovlivněny zůstatky/stavy syntetických a podrozvahových účtů vykázaných v ÚZ;
- **E.1 Doplnující informace k položkám rozvahy** k syntetickým účtům 021 – *Stavby* a 028 – *Drobný dlouhodobý hmotný majetek* a **E.2 Doplnující informace k položkám výkazu zisku a ztráty** k syntetickým účtům 502 – *Spotřeba energie* a 503 – *Spotřeba jiných neskladovatelných dodávek* v souvislosti s tím, že v rámci uvedených položek ÚZ nejsou vykázány údaje, které vykazuje PO, jež má příslušnost hospodařit s předmětným majetkem, který užívá MV ke své činnosti. MV neúčtuje o tomto majetku ani o nákladech souvisejících se správou a údržbou tohoto majetku. Tyto činnosti zajišťuje a v souladu se skutečností o nich účtuje zřízená PO.

V případě syntetického účtu 021 – *Stavby* se jedná o majetek v ocenění (brutto) nejvýše 1,15 mld. Kč, u syntetického účtu 028 – *Drobný dlouhodobý hmotný majetek* se ocenění (brutto) daného majetku pohybuje v řádu desítek milionů korun.

Tyto skutečnosti jsou relevantní pro doplnění vypovídací hodnoty ÚZ a získání komplexního pohledu na informace v ní vykázané. Nepředstavují modifikaci vyhodnocení údajů ÚZ za KO MV, jsou upozorněním na významné souvislosti týkající se údajů vykázaných v ÚZ.

3. Údaje předkládané Ministerstvem vnitra pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021³⁰

Pro posouzení významnosti zjištěných nesprávností v údajích předkládaných pro hodnocení plnění rozpočtu byla stanovena hladina významnosti ve výši 725 mil. Kč³¹.

V údajích předkládaných Ministerstvem vnitra pro hodnocení plnění státního rozpočtu³² za rok 2021 nebyla zjištěna nesprávnost.

NKÚ nezjistil žádné skutečnosti svědčící o tom, že údaje předkládané Ministerstvem vnitra pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021 nejsou tříděny ve všech významných ohledech v souladu s vyhláškou č. 323/2002 Sb.

³⁰ Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00007064/rozpocet/vydaje-druhovy?rad=t&obdobi=2112>.

³¹ Pro posouzení významnosti zjištěných nesprávností v údajích předkládaných pro hodnocení plnění rozpočtu byla stanovena hladina významnosti ve výši 2 % z výdajů, které byly vykázány ve výši 36,2 mld. Kč.

³² Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu MV neobsahuje údaje ÚZSI.

4. Závěrečný účet kapitoly 314 – Ministerstvo vnitra za rok 2021

4.1 Kontrola souladu závěrečného účtu s právními předpisy

MV v průběhu kontroly doplnilo na základě upozornění NKÚ do ZÚ 2021 informace o výplatách odškodnění a náhrad dle příslušných zákonů či nařízení vlády ve smyslu vyhlášky č. 419/2001 Sb. Tyto údaje se v závěrečném účtu za rok 2020 nevyskytovaly.

Kontrolou bylo zjištěno, že MV v průvodní zprávě k ZÚ 2021 neuvedlo některé skutečnosti správně. Ve dvou případech nebyly uvedené údaje v souladu s údaji prezentovanými ve finančních výkazech; v jednom případě pak nebyl soulad mezi číselným údajem a příslušným textem. Tyto nesprávnosti však neměly dopad na vypovídací schopnost ZÚ 2021.

NKÚ nezjistil žádné skutečnosti svědčící o tom, že závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 314 – Ministerstvo vnitra za rok 2021 není ve všech významných ohledech sestaven v souladu s vyhláškou č. 419/2001 Sb. Dále nezjistil, že informace v něm uvedené nejsou ve všech významných ohledech shodné s údaji v rozpočtovém systému, s údaji ve finančních výkazech a údaji v analytických evidencích.

4.2 Souhrnné údaje o hospodaření kapitoly státního rozpočtu 314 – Ministerstvo vnitra

4.2.1 Souhrnné údaje o hospodaření a jejich vývoj v čase

Obsahem závěrečného účtu kapitoly státního rozpočtu mají být dle vyhlášky č. 419/2001 Sb. údaje o výsledcích rozpočtového hospodaření. Vyhláška však nestanovuje v této oblasti konkrétní povinnost zveřejňovat o výsledcích tohoto hospodaření i údaje charakteru nákladů a výnosů, z jejichž rozdílu je možné určit výsledek tohoto hospodaření ve finančním účetnictví, tj. na akruální bázi. Základní ekonomické charakteristiky související s hospodařením MV jsou pro informaci uvedeny v příloze č. 1 tohoto kontrolního závěru.

4.2.2 Rozdíl mezi hospodářským výsledkem a saldem hospodaření u MV

Porovnáním výsledku rozpočtového hospodaření MV za rok 2021 hodnoceného na bázi peněžních toků a výsledku dle akruální báze byl zjištěn rozdíl ve výši 1 207,1 mil. Kč. Výsledným saldem peněžních toků dle finančního výkazu byl deficit ve výši 33,8 mld. Kč. Hospodářským výsledkem běžného účetního období dle účetního výkazu zisku a ztráty byla ztráta ve výši 32,5 mld. Kč.

Rozdíl mezi saldem peněžních toků dle finančního výkazu a hospodářským výsledkem běžného účetního období dle výkazu zisku a ztráty vznikl mj. tím, že MV vykázalo v roce 2021 náklady bez realizace souvisejících výdajů, a to zejména náklady na odpisy dlouhodobého majetku ve výši 1 730,2 mil. Kč, nebo změnou stavu krátkodobých závazků ve výši –611,1 mil. Kč.

Další hlavní důvody vzniku rozdílu mezi saldem peněžních toků a hospodářským výsledkem běžného účetního období jsou uvedeny v příloze č. 2 tohoto kontrolního závěru.

4.2.3 Podmíněné závazky MV jako nároky na budoucí rozpočty

V ÚZ vykázalo MV k rozvahovému dni podmíněné závazky ve výši 10,3 mld. Kč, které vyplývají zejména z uzavřených smluv, z transferů (vydaná rozhodnutí o poskytnutí dotace), z titulu užívání cizího majetku na základě smlouvy o výpůjčce (závazky z titulu nemožnosti případného vrácení tohoto majetku) a ze soudních sporů. V procentním vyjádření je celková částka tvořena z 62 % dlouhodobými podmíněnými závazky z uzavřených smluv, z 18,1 %

ostatními dlouhodobými podmíněnými závazky z transferů, z 9,4 % dlouhodobými podmíněnými závazky z důvodu užívání cizího majetku na základě smlouvy o výpůjčce, z 6,2 % dlouhodobými podmíněnými závazky ze soudních sporů a ze 4,2 % dlouhodobými podmíněnými závazky z užívání cizího majetku. Všechny tyto podmíněné závazky **představují potenciální nároky na rozpočty dalších období, ve kterých budou realizovány související peněžní toky.**³³

5. Vnitřní kontrolní systém MV

Jedním z hlavních cílů finanční kontroly je zajistit správnost finančních a majetkových operací (tj. aby mj. probíhaly v souladu s právními předpisy), průkaznost jejich účetního zpracování a spolehlivost informací o nich na výstupu.

V průběhu kontroly zjistil NKÚ nedostatky ve vedení účetnictví v celkové výši 915,3 mil. Kč a nesprávnosti v původní účetní závěrce ve srovnávacích údajích. VKS MV tyto nedostatky a nesprávnosti neidentifikoval, avšak MV je následně v průběhu kontroly řádně opravilo (viz část IV.2.1 tohoto kontrolního závěru). Dále NKÚ zjistil nesprávnosti vzniklé v důsledku toho, že MV nepostupovalo v souladu s právními předpisy upravujícími vedení účetnictví. Tyto nesprávnosti v celkové výši 13,9 mil. Kč, které VKS neidentifikoval, však nebyly významné (blíže viz část IV.1.1).

NKÚ nezjistil žádné skutečnosti svědčící o tom, že by údaje předkládané Ministerstvem vnitra pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2021 nebyly tříděny ve všech významných ohledech v souladu s vyhláškou č. 323/2002 Sb. (blíže viz část IV.3).

NKÚ rovněž nezjistil žádné skutečnosti svědčící o tom, že ZÚ 2021 není ve všech významných ohledech sestaven v souladu s vyhláškou č. 419/2001 Sb., a nezjistil ani žádné skutečnosti nasvědčující tomu, že informace uvedené v ZÚ 2021 nejsou ve všech významných ohledech shodné s údaji v rozpočtovém systému, údaji ve finančních výkazech a údaji v analytických evidencích (blíže viz část IV.4.1).

V oblasti účetnictví MV zjistil NKÚ v průběhu kontroly nedostatky a nesprávnosti, které VKS MV neidentifikoval. MV většinu z nich řádně opravilo a přistoupilo i k systémovému řešení dané oblasti³⁴; nesprávnosti, které zůstaly neopraveny, nebyly významné.

Po těchto opravách (vč. systémových), které byly na základě kontroly provedeny, mohl NKÚ konstatovat, že nezjistil žádné skutečnosti svědčící o tom, že vnitřní kontrolní systém MV v prověřovaných oblastech výsledně není účinný.

³³ U podmíněných závazků lze očekávat, resp. nelze vyloučit, potenciálně významný dopad na budoucí výdaje státního rozpočtu, což vyplývá ze zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti. Přesto nejsou vyhláškou č. 419/2001 Sb. tyto skutečnosti stanoveny jako informace uváděné povinně v průvodní zprávě závěrečného účtu.

³⁴ Provedenými opravami uvedlo MV skutečnost do souladu jak s právními předpisy, tak se svými vnitřními předpisy a následně i rozšířilo metodickou podporu a kontrolu v daných oblastech.

6. Vyhodnocení opatření přijatých k nápravě nedostatků z KA č. 15/32

Vláda ČR svým usnesením ze dne 5. prosince 2016 č. 1080, *ke kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z KA č. 15/32*, stanovila pro MV celkem 20 opatření k nápravě zjištěných nedostatků. **MV provedlo úplně a správně všech těchto 20 opatření.** MV tak realizovalo opatření k nápravě nedostatků ze 100 %. K realizaci nápravných opatření přistoupilo systémově, tzn. provedlo nejen účetní opravy zjištěných nesprávností, ale jednotlivé oblasti řešilo i metodicky.

V roce 2021 byly zjištěny dva případy opakujících se nedostatků, které však nebyly systémového charakteru; ve zjištěných jednotlivých případech se jednalo o nedodržení hranic pro ocenění drobného dlouhodobého majetku při jeho zařazení na příslušný účet a o neodpisování majetku. V prvním případě provedlo MV opravu v průběhu kontroly, druhý případ opraven nebyl, avšak jeho dopad na ÚZ nebyl významný. **NKÚ tedy konstatuje, že ve většině případů přispěla realizovaná opatření k zamezení výskytu nedostatků v roce 2021.**

Seznam zkratk

CSÚIS	<i>Centrální systém účetních informací státu</i>
ČR	Česká republika
IČO	identifikační číslo
IISSP	<i>Integrovaný informační systém Státní pokladny</i>
KA	kontrolní akce Nejvyššího kontrolního úřadu
kapitola 314	kapitola státního rozpočtu 314 – <i>Ministerstvo vnitra</i>
KO MV	kontrolovaná osoba Ministerstvo vnitra (kontrolovanou osobu tvoří účetní okruhy zobrazující činnost ústředního orgánu MV, Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, Policejního prezidia České republiky a okruh technický; zahrnut naopak není samostatný okruh zobrazující činnost Úřadu pro zahraniční styky a informace)
MIS	manažerský informační systém
MF	Ministerstvo financí
MV	Ministerstvo vnitra
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OSS	organizační složka/složky státu
PO	příspěvková/příspěvkové organizace
RP	rozpočtová položka
SÚ	syntetický účet
ÚZ	účetní závěrka Ministerstva vnitra k 31. prosinci 2021 sestavená 13. dubna 2022
ÚZSI	Úřad pro zahraniční styky a informace
VKS	vnitřní kontrolní systém Ministerstva vnitra
VZZ	účetní výkaz „výkaz zisku a ztráty“
výkaz FIN 1-12 OSS	„výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol a organizačních složek státu“ Ministerstva vnitra za rok 2021
ZSVM	Zařízení služeb pro Ministerstvo vnitra
ZÚ 2021	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 314 – <i>Ministerstvo vnitra</i> za rok 2021

Příloha č. 1 ke kontrolnímu závěru z kontrolní akce č. 21/27**Souhrn ekonomických ukazatelů**

Příloha obsahuje výsledky rozpočtového hospodaření za rok 2021 vykázané v rámci kapitoly 314 na peněžní a aktuální bázi. Informace níže uvedené vycházejí z finančních výkazů a účetních závěrek za roky 2017–2021.

A. OSS rozpočtové kapitoly 314**Tabulka č. 1: OSS v rámci kapitoly 314**

IČO	Účetní jednotka
70884099	Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje
70882835	Hasičský záchranný sbor Jihočeského kraje
70883611	Hasičský záchranný sbor Karlovarského kraje
70885184	Hasičský záchranný sbor Kraje Vysočina
70882525	Hasičský záchranný sbor Královéhradeckého kraje
70888744	Hasičský záchranný sbor Libereckého kraje
70884561	Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje
70885940	Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje
70885869	Hasičský záchranný sbor Pardubického kraje
70883378	Hasičský záchranný sbor Plzeňského kraje
70885371	Hasičský záchranný sbor Středočeského kraje
70887306	Hasičský záchranný sbor Zlínského kraje
70886288	Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy
70886300	Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje
75151499	Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje
75151511	Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje
72051612	Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje
75151545	Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje
72050501	Krajské ředitelství policie Libereckého kraje
75151502	Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje
72051795	Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje
72050250	Krajské ředitelství policie Pardubického kraje
75151529	Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje
75151481	Krajské ředitelství policie Středočeského kraje
72052767	Krajské ředitelství policie Zlínského kraje
75151472	Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy
72052147	Krajské ředitelství policie kraje Vysočina
75151537	Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje
7064	Ministerstvo vnitra
70979146	Moravský zemský archiv v Brně
60498030	Muzeum Policie České republiky
70979821	Národní archiv
75151898	Olymp Centrum sportu Ministerstva vnitra
48135445	Policejní akademie České republiky v Praze
60498021	Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra
72054506	Správa základních registrů
70979464	Státní oblastní archiv v Litoměřicích
70979090	Státní oblastní archiv v Plzni
70979391	Státní oblastní archiv v Praze
70979201	Státní oblastní archiv v Zámruku

IČO	Účetní jednotka
64122654	Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola
48135453	Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra
64422402	Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra
75154960	Zdravotnické zařízení Ministerstva vnitra
70979057	Zemský archiv v Opavě
75152304	Záchranný útvar Hasičského záchranného sboru České republiky
70978956	ČR – Státní oblastní archiv v Třeboni

Zdroj: informační portál MONITOR.

Oddíl I. Příjmy v rozpočtové kapitole 314 v letech 2017–2021

Tabulka č. 2: Příjmy rozpočtové kapitoly 314

(v Kč)

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Schválený rozpočet	8 119 944 466,00	9 553 497 037,00	10 480 723 051,00	10 685 258 777,00	11 025 233 599,00
Rozpočet po změnách	8 190 031 424,00	9 573 794 953,00	10 498 130 695,00	10 685 258 777,00	11 034 526 009,00
Skutečnost	9 040 161 366,01	11 303 277 708,49	11 279 672 258,65	12 623 305 778,38	12 932 168 138,31

Zdroj: informační portál MONITOR.

Schválený rozpočet příjmů kapitoly 314 v roce 2021 činil 11,03 mld. Kč. Rozpočet po změnách ve výši 11,03 mld. Kč byl splněn na 117,20 %, tj. skutečné plnění činilo 12,93 mld. Kč. Zatímco v roce 2020 činily skutečné příjmy 12,62 mld. Kč, v roce 2021 bylo plnění příjmů o 309 mil. Kč vyšší.

Skutečné daňové příjmy kapitoly 314 za rok 2021 činily 9,52 mld. Kč, oproti roku 2020 se jedná o nárůst o 254,50 mil. Kč. Skutečné nedaňové příjmy za rok 2021 byly ve výši 797,20 mil. Kč, oproti roku 2020 došlo k nárůstu o 41 mil. Kč. V případě přijatých transferů došlo v roce 2021 k meziročnímu nárůstu skutečného plnění o 5 mil. Kč, jejich výše činila 2,56 mld. Kč.

Podíly skutečných příjmů jednotlivých OSS na celkových skutečných příjmech kapitoly 314 za rok 2021 byly následující:

Činnosti v oblasti veřejného pořádku a bezpečnosti (krajská ředitelství policie a samotné MV)	73,58 %
Činnosti v oblasti protipožární ochrany (hasičské záchranné sbory)	24,57 %
Ambulantní a zubní zdravotní péče (Zdravotnické zařízení MV)	0,68 %
Činnosti v oblasti obrany (Správa uprchlických zařízení MV)	0,64 %
Střední odborné vzdělávání na středních odborných školách	0,33 %
Činnosti knihoven a archivů	0,12 %
Terciární vzdělávání (Policejní akademie ČR v Praze)	0,05 %
Provozování sportovních zařízení	0,03 %
Činnosti muzeí (Muzeum Policie ČR)	0,00 %

Tabulka č. 3: Příjmy MV

(v Kč)

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Schválený rozpočet	1 750 581 150,00	2 062 401 106,00	2 121 637 824,00	2 025 244 238,00	2 731 266 940,00
Rozpočet po změnách	1 667 614 024,00	1 909 629 906,00	1 956 307 632,00	1 999 606 791,00	2 489 955 056,00
Skutečnost	1 796 530 267,76	2 791 124 506,21	2 311 841 567,60	2 671 265 555,68	2 489 231 300,30

Zdroj: informační portál MONITOR.

Pro rok 2021 byl MV schválen rozpočet příjmů v celkové výši 2,73 mld. Kč, z toho nedaňové příjmy ve výši 269,22 mil. Kč a přijaté transfery ve výši 1,10 mld. Kč. Skutečné plnění příjmů

činilo 2,49 mld. Kč, tj. rozpočet po změnách byl splněn na 99,97 %. Plnění příjmů v roce 2021 bylo v porovnání s rokem 2020 o 182 mil. Kč nižší.

Skutečné nedaňové příjmy MV za rok 2021 činily 313,10 mil. Kč, oproti roku 2020 se jedná o pokles ve výši 15,57 mil. Kč. V případě přijatých transferů došlo v roce 2021 k meziročnímu poklesu skutečného plnění o 196,20 mil. Kč, jejich výše činila 840,39 mil. Kč.

Tabulka č. 4: Příjmy OSS rozpočtové kapitoly 314 (bez MV) (v Kč)

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Schválený rozpočet	6 369 363 316,00	7 491 095 931,00	8 359 085 227,00	8 660 014 539,00	8 293 966 659,00
Rozpočet po změnách	6 522 417 400,00	7 664 165 047,00	8 541 823 063,00	8 685 651 986,00	8 544 570 953,00
Skutečnost	7 243 631 098,25	8 512 153 202,28	8 967 830 691,05	9 952 040 222,70	10 442 936 838,01

Zdroj: informační portál MONITOR.

Ve sledovaném období vykazují skutečné příjmy rostoucí tendenci. Skutečné příjmy OSS kapitoly 314 (bez MV) jsou v celém sledovaném období vyšší než schválený rozpočet a rozpočet po změnách.

Oddíl II. Výdaje v rozpočtové kapitole 314 v letech 2017–2021

Tabulka č. 5: Výdaje rozpočtové kapitoly 314 (v Kč)

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Schválený rozpočet	63 347 441 625,00	71 882 370 020,00	77 605 048 113,00	82 269 358 975,00	85 897 415 182,00
Rozpočet po změnách	66 144 438 247,00	72 920 608 462,00	80 301 890 619,00	92 259 210 699,00	89 703 304 247,00
Konečný rozpočet	69 558 485 118,04	77 447 365 379,12	84 672 986 263,70	97 964 259 077,05	95 796 559 833,97
Skutečnost	66 358 941 442,35	74 346 222 806,16	80 471 495 632,22	93 001 503 903,84	90 880 157 072,88

Zdroj: informační portál MONITOR.

Schválený rozpočet výdajů kapitoly 314 byl pro rok 2021 stanoven ve výši 85,90 mld. Kč. Běžné výdaje byly čerpány v celkové výši 83,22 mld. Kč, z toho na platy a podobné a související výdaje připadlo 50,78 mld. Kč. Kapitálové výdaje byly čerpány ve výši 7,66 mld. Kč.

Podíly skutečných výdajů jednotlivých OSS na celkových skutečných výdajích kapitoly 314 za rok 2021 byly následující:

Činnosti v oblasti veřejného pořádku a bezpečnosti (krajská ředitelství policie a samotné MV)	83,28 %
Činnosti v oblasti protipožární ochrany (hasičské záchranné sbory)	13,07 %
Činnosti knihoven a archivů	1,22 %
Činnosti v oblasti obrany (Správa uprchlických zařízení MV)	0,73 %
Střední odborné vzdělávání na středních odborných školách	0,58 %
Ambulantní a zubní zdravotní péče (Zdravotnické zařízení Ministerstva vnitra)	0,48 %
Provozování sportovních zařízení	0,35 %
Terciární vzdělávání (Policejní akademie ČR v Praze)	0,28 %
Činnosti muzeí (Muzeum Policie ČR)	0,02 %

Tabulka č. 6: Výdaje MV**(v Kč)**

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Schválený rozpočet	27 893 878 945,00	29 809 090 090,00	31 743 096 611,00	34 468 366 823,00	37 031 170 690,00
Rozpočet po změnách	27 219 843 423,00	28 499 580 243,00	31 410 639 748,00	40 273 848 759,00	36 348 169 481,00
Konečný rozpočet	29 133 166 436,05	31 080 678 620,77	33 678 773 298,68	43 006 861 929,05	39 771 785 225,27
Skutečnost	26 901 497 907,61	29 143 210 183,34	31 195 149 307,43	39 657 644 912,37	36 243 388 013,11

Zdroj: informační portál MONITOR.

Vývoj skutečných výdajů MV ve sledovaném období v podstatě kopíroval vývoj výdajů celé kapitoly.

Tabulka č. 7: Výdaje OSS rozpočtové kapitoly 314 (bez MV)**(v Kč)**

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Schválený rozpočet	35 453 562 680,00	42 073 279 930,00	45 861 951 502,00	47 800 992 152,00	48 866 244 492,00
Rozpočet po změnách	38 924 594 824,00	44 421 028 219,00	48 891 250 871,00	51 985 361 940,00	53 355 134 766,00
Konečný rozpočet	40 425 318 681,99	46 366 686 758,35	50 994 212 965,02	54 957 397 148,00	56 024 774 608,70
Skutečnost	39 457 443 534,74	45 203 012 622,82	49 276 346 324,79	53 343 858 991,47	54 636 769 059,77

Zdroj: informační portál MONITOR.

Ve sledovaném období byly skutečné výdaje u OSS (bez MV) vyšší než rozpočet po změnách. Skutečné výdaje vykazovaly rostoucí tendenci v celém sledovaném období.

Oddíl III. Porovnání příjmů a výnosů v rozpočtové kapitole 314 v letech 2017–2021

Tabulka č. 8: Porovnání příjmů a výnosů za všechny OSS v kapitole 314 vč. MV**(v Kč)**

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Příjmy (skutečnost)	9 040 161 366,01	11 303 277 708,49	11 279 672 258,65	12 623 305 778,38	12 932 168 138,31
Výnosy celkem	9 155 707 645,90	11 137 871 751,84	11 067 103 097,33	12 670 525 203,88	12 428 196 269,74

Zdroj: informační portál MONITOR.

Příjmy a výnosy kapitoly 314 se ve sledovaném období vyvíjely obdobně. Největší podíl výnosů kapitoly 314 tvořily v roce 2021 tyto syntetické účty:

- 633 – Výnosy ze sociálního pojištění (76,40 %),
- 649 – Ostatní výnosy z činnosti (8,05 %),
- 648 – Čerpání fondů (7,48 %).

Největší podíl příjmů kapitoly 314 tvořily v roce 2021 tyto rozpočtové položky:

- 1611 – Pojistné na důchodové pojištění od zaměstnavatelů (51,82 %),
- 1612 – Pojistné od zaměstnanců (15,67 %),
- 4135 – Převody z rezervních fondů organizačních složek státu (8,08 %).

Tabulka č. 9: Porovnání příjmů a výnosů za MV**(v Kč)**

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Příjmy (skutečnost)	1 796 530 267,76	2 791 124 506,21	2 311 841 567,60	2 671 265 555,68	2 489 231 300,30
Výnosy celkem	1 857 654 502,58	2 348 871 544,58	2 265 550 280,36	2 786 880 288,31	2 346 828 383,47

Zdroj: informační portál MONITOR.

Vývoj příjmů a výnosů MV byl ve sledovaném období podobný vývoji příjmů a výnosů celé kapitoly 314.

Tabulka č. 10: Porovnání příjmů a výnosů OSS v rozpočtové kapitole 314 (bez MV) (v Kč)

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Příjmy (skutečnost)	7 243 631 098,25	8 512 153 202,28	8 967 830 691,05	9 952 040 222,70	10 442 936 838,01
Výnosy celkem	7 298 053 143,32	8 789 000 207,26	8 801 552 816,97	9 883 644 915,57	10 081 367 886,27

Zdroj: informační portál MONITOR.

Příjmy a výnosy se ve sledovaném období u ostatních OSS (bez MV) vyvíjely obdobně.

Oddíl IV. Porovnání výdajů a nákladů v rozpočtové kapitole 314 v letech 2017–2021

Tabulka č. 11: Porovnání výdajů a nákladů za všechny OSS v kapitole 314 vč. MV (v Kč)

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Výdaje (skutečnost)	66 358 941 442,35	74 346 222 806,16	80 471 495 632,22	93 001 503 903,84	90 880 157 072,88
Náklady celkem	66 648 882 613,91	73 817 426 035,08	78 396 910 436,98	88 337 057 072,26	88 272 221 452,75

Zdroj: informační portál MONITOR.

Výdaje a náklady kapitoly 314 se ve sledovaném období vyvíjely obdobně. Do roku 2020 vykazovaly obě veličiny rostoucí tendenci, v roce 2021 naopak zaznamenaly mírný pokles ve srovnání s rokem předchozím.

Největší podíl nákladů kapitoly 314 tvořily v roce 2021 tyto syntetické účty:

- 521 – Mzdové náklady (43,30 %),
- 571 – Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery (17,63 %),
- 524 – Zákonné sociální pojištění (14,25 %).

Největší podíl výdajů kapitoly 314 tvořily v roce 2021 tyto rozpočtové položky:

- 5012 – Platy zaměstnanců bezpečnostních sborů a ozbrojených sil ve služebním poměru (34,27 %),
- 5410 – Sociální dávky (13,93 %),
- 5031 – Povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na stát (10,08 %).

Tabulka č. 12: Porovnání výdajů a nákladů za MV (v Kč)

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Výdaje (skutečnost)	26 901 497 907,61	29 143 210 183,34	31 195 149 307,43	39 657 644 912,37	36 243 388 013,11
Náklady celkem	26 692 803 713,91	28 549 730 169,36	30 481 233 517,88	37 415 245 847,07	34 893 859 186,99

Zdroj: informační portál MONITOR.

Vývoj výdajů a nákladů MV byl ve sledovaném období podobný vývoji výdajů a nákladů celé kapitoly 314.

Tabulka č. 13: Porovnání výdajů a nákladů OSS v rozpočtové kapitole 314 (bez MV) (v Kč)

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Výdaje (skutečnost)	39 457 443 534,74	45 203 012 622,82	49 276 346 324,79	53 343 858 991,47	54 636 769 059,77
Náklady celkem	39 956 078 900,00	45 267 695 865,72	47 915 676 919,10	50 921 811 225,19	53 378 362 265,76

Zdroj: informační portál MONITOR.

V letech 2017 a 2018 měly výdaje a náklady OSS podobnou výši, od roku 2019 pak začaly výdaje mírně převažovat nad náklady.

Oddíl V. Tempa růstu příjmů a výnosů / výdajů a nákladů v rozpočtové kapitole 314**Tabulka č. 14: Příjmy a výdaje OSS v rozpočtové kapitole 314 vč. MV (v Kč)**

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Příjmy celkem	9 040 161 366,01	11 303 277 708,49	11 279 672 258,65	12 623 305 778,38	12 932 168 138,31
Výdaje celkem	66 358 941 442,35	74 346 222 806,16	80 471 495 632,22	93 001 503 903,84	90 880 157 072,88

Zdroj: informační portál MONITOR.

Tabulka č. 15: Tempo růstu příjmů a výdajů OSS v rozpočtové kapitole 314 vč. MV

Tempo růstu (absolutní změna)	2018 – 2017	2019 – 2018	2020 – 2019	2021 – 2020
Příjmy (v Kč)	2 263 116 342,48	-23 605 449,84	1 343 633 519,73	308 862 359,93
Výdaje (v Kč)	7 987 281 363,81	6 125 272 826,06	12 530 008 271,62	-2 121 346 830,96
Tempo růstu v % (relativní změna) (((x+1)-x)/x)×100	2018/2017	2019/2018	2020/2019	2021/2020
Příjmy	25,03 %	-0,21 %	11,91 %	2,45 %
Výdaje	12,04 %	8,24 %	15,57 %	-2,28 %

Zdroj: výpočet NKÚ.

K největší relativní změně příjmů ve sledovaném období došlo v kapitole 314 mezi rokem 2017 a 2018 (nárůst o 25 %); v případě výdajů pak mezi rokem 2019 a 2020 (nárůst o téměř 16 %).

Tabulka č. 16: Příjmy a výdaje MV (v Kč)

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Příjmy celkem	1 796 530 267,76	2 791 124 506,21	2 311 841 567,60	2 671 265 555,68	2 489 231 300,30
Výdaje celkem	26 901 497 907,61	29 143 210 183,34	31 195 149 307,43	39 657 644 912,37	36 243 388 013,11

Zdroj: informační portál MONITOR.

Tabulka č. 17: Tempo růstu příjmů a výdajů MV

Tempo růstu (absolutní změna)	2018 – 2017	2019 – 2018	2020 – 2019	2021 – 2020
Příjmy (v Kč)	994 594 238,45	-479 282 938,61	359 423 988,08	-182 034 255,38
Výdaje (v Kč)	2 241 712 275,73	2 051 939 124,09	8 462 495 604,94	-3 414 256 899,26
Tempo růstu v % (relativní změna) (((x+1)-x)/x)×100	2018/2017	2019/2018	2020/2019	2021/2020
Příjmy	55,36 %	-17,17 %	15,55 %	-6,81 %
Výdaje	8,33 %	7,04 %	27,13 %	-8,61 %

Zdroj: výpočet NKÚ.

K největší relativní změně příjmů ve sledovaném období došlo u MV rovněž mezi rokem 2017 a 2018 (nárůst o 55 %); v případě výdajů pak, stejně jako v případě celé kapitoly, mezi rokem 2019 a 2020 (nárůst o 27 %).

Tabulka č. 18: Příjmy a výdaje OSS v rozpočtové kapitole 314 (bez MV) (v Kč)

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Příjmy celkem	7 243 631 098,25	8 512 153 202,28	8 967 830 691,05	9 952 040 222,70	10 442 936 838,01
Výdaje celkem	39 457 443 534,74	45 203 012 622,82	49 276 346 324,79	53 343 858 991,47	54 636 769 059,77

Zdroj: informační portál MONITOR.

Tabulka č. 19: Tempo růstu příjmů a výdajů OSS v rozpočtové kapitole 314 (bez MV)

Tempo růstu (absolutní změna)	2018 – 2017	2019 – 2018	2020 – 2019	2021 – 2020
Příjmy (v Kč)	1 268 522 104,03	455 677 488,77	984 209 531,65	490 896 615,31
Výdaje (v Kč)	5 745 569 088,08	4 073 333 701,97	4 067 512 666,68	1 292 910 068,30
Tempo růstu v % (relativní změna) (((x+1)-x)/x)×100	2018/2017	2019/2018	2020/2019	2021/2020
Příjmy	17,51 %	5,35 %	10,97 %	4,93 %
Výdaje	14,56 %	9,01 %	8,25 %	2,42 %

Zdroj: výpočet NKÚ.

K největší relativní změně příjmů i výdajů ve sledovaném období došlo u OSS (bez MV) mezi rokem 2017 a 2018 (nárůst o 18 % v případě příjmů a o 15 % v případě výdajů).

Tabulka č. 20: Výnosy a náklady OSS v rozpočtové kapitole 314 vč. MV (v Kč)

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Výnosy celkem	9 155 707 645,90	11 137 871 751,84	11 067 103 097,33	12 670 525 203,88	12 428 196 269,74
Náklady celkem	66 648 882 613,91	73 817 426 035,08	78 396 910 436,98	88 337 057 072,26	88 272 221 452,75

Zdroj: informační portál MONITOR.

Tabulka č. 21: Tempo růstu výnosů a nákladů OSS v rozpočtové kapitole 314 vč. MV

Tempo růstu (absolutní změna)	2018 – 2017	2019 – 2018	2020 – 2019	2021 – 2020
Výnosy celkem (v Kč)	1 982 164 105,94	-70 768 654,51	1 603 422 106,55	-242 328 934,14
Náklady celkem (v Kč)	7 168 543 421,17	4 579 484 401,90	9 940 146 635,28	-64 835 619,51
Tempo růstu v % (relativní změna) (((x+1)-x)/x)×100	2018/2017	2019/2018	2020/2019	2021/2020
Výnosy celkem	21,65 %	-0,64 %	14,49 %	-1,91 %
Náklady celkem	10,76 %	6,20 %	12,68 %	-0,07 %

Zdroj: výpočet NKÚ.

K největší relativní změně výnosů ve sledovaném období došlo v kapitole 314 mezi rokem 2017 a 2018 (nárůst o 22 %); v případě nákladů pak mezi rokem 2019 a 2020 (nárůst o 13 %).

Tabulka č. 22: Výnosy a náklady MV (v Kč)

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Výnosy celkem	1 857 654 502,58	2 348 871 544,58	2 265 550 280,36	2 786 880 288,31	2 346 828 383,47
Náklady celkem	26 692 803 713,91	28 549 730 169,36	30 481 233 517,88	37 415 245 847,07	34 893 859 186,99

Zdroj: informační portál MONITOR.

Tabulka č. 23: Tempo růstu výnosů a nákladů MV

Tempo růstu (absolutní změna)	2018 – 2017	2019 – 2018	2020 – 2019	2021 – 2020
Výnosy celkem (v Kč)	491 217 042,00	-83 321 264,22	521 330 007,95	-440 051 904,84
Náklady celkem (v Kč)	1 856 926 455,45	1 931 503 348,52	6 934 012 329,19	-2 521 386 660,08
Tempo růstu v % (relativní změna) (((x+1)-x)/x)×100	2018/2017	2019/2018	2020/2019	2021/2020
Výnosy celkem	26,44 %	-3,55 %	23,01 %	-15,79 %
Náklady celkem	6,96 %	6,77 %	22,75 %	-6,74 %

Zdroj: výpočet NKÚ.

K největší relativní změně výnosů ve sledovaném období došlo u MV rovněž mezi rokem 2017 a 2018 (nárůst o 26 %); v případě nákladů pak, stejně jako v případě celé kapitoly, mezi rokem 2019 a 2020 (nárůst o 23 %).

Tabulka č. 24: Výnosy a náklady OSS v rozpočtové kapitole 314 (bez MV) (v Kč)

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Výnosy celkem	7 298 053 143,32	8 789 000 207,26	8 801 552 816,97	9 883 644 915,57	10 081 367 886,27
Náklady celkem	39 956 078 900,00	45 267 695 865,72	47 915 676 919,10	50 921 811 225,19	53 378 362 265,76

Zdroj: informační portál MONITOR.

Tabulka č. 25: Tempo růstu výnosů a nákladů OSS v rozpočtové kapitole 314 (bez MV)

Tempo růstu (absolutní změna)	2018 – 2017	2019 – 2018	2020 – 2019	2021 – 2020
Výnosy celkem (v Kč)	1 490 947 063,94	12 552 609,71	1 082 092 098,60	197 722 970,70
Náklady celkem (v Kč)	5 311 616 965,72	2 647 981 053,38	3 006 134 306,09	2 456 551 040,57
Tempo růstu v % (relativní změna) (((x+1)-x)/x)×100	2018/2017	2019/2018	2020/2019	2021/2020
Výnosy celkem	20,43 %	0,14 %	12,29 %	2,00 %
Náklady celkem	13,29 %	5,85 %	6,27 %	4,82 %

Zdroj: výpočet NKÚ.

K největší relativní změně výnosů i nákladů ve sledovaném období došlo u OSS (bez MV) mezi rokem 2017 a 2018 (nárůst o 20 % v případě výnosů a o 13 % v případě nákladů).

Oddíl VI. Náklady z činnosti, náklady na transfery a výnosy z transferů vykázané Ministerstvem vnitra

Tabulka č. 26: Průměrný přepočtený počet zaměstnanců

Organizace	2017	2018	2019	2020	2021
MV	9 959	10 391	10 644	10 729	10 845
OSS vč. MV	65 271	65 761	66 155	66 079	66 726
OSS bez MV	55 312	55 370	55 511	55 351	55 881
PO	988	1 000	996	975	969
Celkem za kapitolu 314	66 259	66 761	67 151	67 054	67 695

Zdroj: IISSP – finanční výkaz ZAM 1-04 U Výkaz o zaměstnanosti regulované vládou.

Počet zaměstnanců kapitoly 314 měl za posledních 5 let mírně rostoucí tendenci. Zaměstnanci MV tvořili 16 % všech zaměstnanců organizací kapitoly 314.

Tabulka č. 27: Náklady na jednoho zaměstnance v rozpočtové kapitole 314 (v Kč)

Org.	Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
OSS vč. MV	Náklady celkem	66 648 882 613,91	73 817 426 035,08	78 396 910 436,98	88 337 057 072,26	88 272 221 452,75
	Počet zaměstnanců	65 271	65 761	66 155	66 079	66 726
	Náklady na jednoho zaměstnance	1 021 110,18	1 122 510,19	1 185 045,50	1 336 833,43	1 322 900,19
MV	Náklady celkem	26 692 803 713,91	28 549 730 169,36	30 481 233 517,88	37 415 245 847,07	34 893 859 186,99
	Počet zaměstnanců	9 959	10 391	10 644	10 729	10 845
	Náklady na jednoho zaměstnance	2 680 269,48	2 747 599,57	2 863 779,03	3 487 410,90	3 217 503,64
OSS bez MV	Náklady celkem	39 956 078 900,00	45 267 695 865,72	47 915 676 919,10	50 921 811 225,19	53 378 362 265,76
	Počet zaměstnanců	55 312	55 370	55 511	55 351	55 881
	Náklady na jednoho zaměstnance	722 376,32	817 545,60	863 166,99	919 985,45	955 210,09

Zdroj: informační portál MONITOR, IISSP – finanční výkaz ZAM 1-04 U; výpočet NKÚ.

Celkové náklady na 1 zaměstnance kapitoly 314 mezi lety 2017–2021 vzrostly z 1,02 mil. Kč až na 1,32 mil. Kč, přičemž v celém sledovaném období vykazovaly rostoucí tendenci.

Tabulka č. 28: Náklady z činnosti (položka A.I. výkazu zisku a ztráty) vykázané MV a OSS (bez MV) v rozpočtové kapitole 314 (v Kč)

Organizace	2017	2018	2019	2020	2021
MV	15 461 166 900,98	16 914 483 844,42	18 062 994 639,27	23 506 496 253,69	20 448 287 670,99
OSS bez MV	39 562 358 708,22	44 705 960 220,76	47 107 166 234,12	50 033 865 310,60	52 104 283 818,17

Zdroj: informační portál MONITOR.

Náklady z činnosti vykázané u OSS bez MV tvořily zejména tyto syntetické účty:

- 521 – Mzdové náklady (60,34 %),
- 524 – Zákonné sociální pojištění (19,86 %),
- 551 – Odpisy dlouhodobého majetku (4,43 %),
- 518 – Ostatní služby (3,65 %),
- 501 – Spotřeba materiálu (3,30 %),
- 527 – Zákonné sociální náklady (2,18 %),
- 511 – Opravy a udržování (1,75 %),
- 558 – Náklady z drobného dlouhodobého majetku (1,55 %),
- 502 – Spotřeba energie (1,51 %).

Tabulka č. 29: Náklady z činnosti v přepočtu na jednoho zaměstnance vykázané MV a OSS (bez MV) v rozpočtové kapitole 314 (v Kč)

Organizace	2017	2018	2019	2020	2021
MV	1 552 481,87	1 627 834,25	1 697 058,13	2 191 000,20	1 885 501,97
OSS bez MV	715 258,15	807 400,51	848 602,24	903 943,26	932 410,35

Zdroj: výpočet NKÚ.

Vývoj nákladů z činnosti přepočtených na jednoho zaměstnance MV měl ve sledovaném období rostoucí tendenci, s výjimkou roku 2021, kdy ve srovnání s předchozím rokem došlo k mírnému poklesu.

Náklady z činnosti v přepočtu na jednoho zaměstnance vykázané OSS bez MV měly ve sledovaném období rostoucí tendenci.

Tabulka č. 30: Náklady na transfery (položka A.III. výkazu zisku a ztráty) a jejich porovnání s celkovými náklady, které vykázalo MV a OSS (bez MV)

Org.	Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
MV	Náklady na transfery (v Kč)	11 198 135 784,60	11 604 552 201,98	12 396 614 038,34	13 413 058 265,06	14 406 367 571,16
	Náklady celkem (v Kč)	26 692 803 713,91	28 549 730 169,36	30 481 233 517,88	37 415 245 847,07	34 893 859 186,99
	Podíl transferových nákladů na celkových nákladech (v %)	41,95 %	40,65 %	40,67 %	35,85 %	41,29 %
OSS (bez MV)	Náklady na transfery (v Kč)	358 067 325,00	487 139 127,69	771 596 737,38	867 711 756,36	1 207 480 710,20
	Náklady celkem (v Kč)	39 956 078 900,00	45 267 695 865,72	47 915 676 919,10	50 921 811 225,19	53 378 362 265,76
	Podíl transferových nákladů na celkových nákladech (v %)	0,90 %	1,08 %	1,61 %	1,70 %	2,26 %

Zdroj: informační portál MONITOR.

Ve sledovaném období vykazovalo náklady na transfery zejména MV. Výše vykázaných transferových nákladů MV se pohybovala na úrovni zhruba 40 % celkových nákladů MV; největší podíl zaujímaly v roce 2017.

Tabulka č. 31: Náklady na transfery přepočtené na 1 zaměstnance (v Kč)

Organizace	2017	2018	2019	2020	2021
MV	1 124 423,72	1 116 811,35	1 164 689,20	1 250 208,16	1 328 386,75
OSS bez MV	6 473,59	8 797,85	13 899,77	15 676,63	21 607,96

Zdroj: výpočet NKÚ.

Vývoj nákladů na transfery přepočtených na jednoho zaměstnance ve sledovaném období nekopíroval vývoj samotných nákladů na transfery. Nejvyšší hodnotu měly tyto náklady v roce 2021.

Tabulka č. 32: Výnosy z transferů (položka B.IV. výkazu zisku a ztráty) u MV a OSS (bez MV) v rozpočtové kapitole 314 (v Kč)

Organizace	2017	2018	2019	2020	2021
MV	256 505 902,79	441 714 869,71	434 998 299,02	552 887 723,95	257 153 468,12
OSS bez MV	121 700 937,22	171 160 374,55	141 868 390,97	189 493 635,22	106 932 096,00

Zdroj: informační portál MONITOR.

Výnosy z transferů, které vykázaly OSS bez MV, byly nejvyšší v roce 2020 a v roce 2021 představovaly necelou polovinu transferových výnosů vykázaných MV.

Oddíl VII. Struktura nákladů MV v roce 2020 a 2021

Tabulka č. 33: Struktura nákladů MV v roce 2020 a 2021

Pol. VZZ	Název položky VZZ	SÚ	Částka v roce 2020 (v Kč)	Částka v roce 2021 (v Kč)	Podíl v roce 2020	Podíl v roce 2021
A.	NÁKLADY CELKEM	–	37 415 245 847,07	34 893 859 186,99	100 %	100 %
A.I.	Náklady z činnosti	–	23 506 496 253,69	20 448 287 670,99	63 %	59 %
A.II.	Finanční náklady	–	495 691 328,32	39 203 944,84	1 %	0 %
A.III.	Náklady na transfery	–	13 413 058 265,06	14 406 367 571,16	36 %	41 %
A.III. 1.	Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery	571	13 326 077 419,29	14 353 529 832,24	36 %	41 %
A.III. 3.	Náklady vybraných ústředních vládních institucí na předfinancování transferů	575	86 980 845,77	52 837 738,92	0 %	0 %
A.IV.	Náklady ze sdílených daní a poplatků	–	0,00	0,00	0 %	0 %
A.V.	Daň z příjmů	–	0,00	0,00	0 %	0 %

Zdroj: informační portál MONITOR.

Většinu všech nákladů MV tvořily v roce 2021 náklady z činnosti (59 %) a náklady na transfery (41 %). Na nákladech z činnosti MV se podílely zejména následující syntetické účty:

- 521 – Mzdové náklady (33,15 %),
- 518 – Ostatní služby (32,42 %),
- 524 – Zákonné sociální pojištění (10,90 %),
- 551 – Odpisy dlouhodobého majetku (8,46 %),

- 549 – *Ostatní náklady z činnosti* (5,22 %),
- 501 – *Spotřeba materiálu* (3,62 %).

Oddíl VIII. Struktura výdajů z hlediska odvětvového

Tabulka č. 34: Struktura výdajů MV v roce 2021 z hlediska odvětvového třídění

Rozpočtový paragraf		Schválený rozpočet (v Kč)	Skutečnost (v Kč)	Podíl rozpočtového paragrafu na celkových výdajích – schválený rozpočet	Podíl rozpočtového paragrafu na celkových výdajích – skutečnost
5311	Bezpečnost a veřejný pořádek	13 913 670 787,00	12 504 742 730,21	37,57 %	34,50 %
5316	Činnost ústředního orgánu státní správy v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku	6 922 339 275,00	6 624 686 290,93	18,69 %	18,28 %
4111	Starobní důchody	5 860 742 795,00	5 910 091 436,37	15,83 %	16,31 %
4152	Výsluhový příspěvek	4 778 958 000,00	5 039 406 565,83	12,91 %	13,90 %
6221	Humanitární zahraniční pomoc přímá	1 195 217 318,00	1 260 484 958,09	3,23 %	3,48 %
2569	Všeobecná hospodářská správa jinde nezařazená	796 253 329,00	987 486 502,32	2,15 %	2,72 %
5517	Vzdělávací a technická zařízení požární ochrany	383 045 102,00	766 038 373,70	1,03 %	2,11 %
5561	Činnost ústředního orgánu státní správy v požární ochraně	830 263 945,00	693 776 180,49	2,24 %	1,91 %
6180	Výzkum ve státní správě a samosprávě	739 536 300,00	683 324 658,74	2,00 %	1,89 %
5512	Požární ochrana - dobrovolná část	410 000 000,00	454 739 121,13	1,11 %	1,25 %
5272	Činnost orgánů krizového řízení na územní úrovni a dalších územních správních úřadů v oblasti krizového řízení	50 000,00	238 610 700,20	0,00 %	0,66 %
4151	Odchodné	171 559 000,00	171 127 646,00	0,46 %	0,47 %
4114	Vdovské důchody	135 428 985,00	126 451 283,79	0,37 %	0,35 %
4112	Invalidní důchody pro invaliditu třetího stupně	136 929 953,00	123 239 112,33	0,37 %	0,34 %
4116	Sirotečí důchody	83 787 744,00	79 111 731,00	0,23 %	0,22 %
4115	Vdovecké důchody	71 841 329,00	64 594 670,76	0,19 %	0,18 %
5399	Ostatní záležitosti bezpečnosti, veřejného pořádku	61 500 000,00	61 565 137,79	0,17 %	0,17 %
3299	Ostatní záležitosti vzdělávání	43 234 348,00	55 706 610,00	0,12 %	0,15 %
6114	Volby do Parlamentu ČR	0,00	53 557 124,85	0,00 %	0,15 %
4117	Invalidní důchody pro invaliditu prvního stupně	50 666 901,00	48 442 232,00	0,14 %	0,13 %
3533	Zdravotnická záchranná služba	0,00	44 945 376,52	0,00 %	0,12 %
5599	Ostatní záležitosti požární ochrany a integrovaného záchranného systému	58 000 000,00	44 729 684,11	0,16 %	0,12 %
6219	Ostatní veřejné služby jinde nezařazené	29 157 766,00	39 957 766,00	0,08 %	0,11 %
4113	Invalidní důchody pro invaliditu druhého stupně	39 717 293,00	36 549 507,00	0,11 %	0,10 %
5380	Výzkum týkající se bezpečnosti a veřejného pořádku	4 599 000,00	35 563 659,21	0,01 %	0,10 %
4121	Nemocenské	98 796 000,00	30 295 411,00	0,27 %	0,08 %
5281	Výzkum a vývoj v oblasti ochrany obyvatelstva	954 110,00	17 883 065,53	0,00 %	0,05 %
6222	Rozvojová zahraniční pomoc	0,00	14 367 425,42	0,00 %	0,04 %
4153	Úmrtné a příspěvek na pohřeb příslušníka	2 500 000,00	9 959 336,00	0,01 %	0,03 %
5580	Výzkum a vývoj v požární ochraně a integrovaném záchranném systému	2 421 410,00	9 602 135,53	0,01 %	0,03 %
4124	Peněžité pomoc v mateřství	10 300 000,00	8 195 548,00	0,03 %	0,02 %

Rozpočtový paragraf		Schválený rozpočet (v Kč)	Skutečnost (v Kč)	Podíl rozpočtového paragrafu na celkových výdajích – schválený rozpočet	Podíl rozpočtového paragrafu na celkových výdajích – skutečnost
4193	Dávky válečným veteránům a perzekvovaným osobám	24 000 000,00	2 272 850,00	0,06 %	0,01 %
4119	Ostatní dávky důchodového pojištění	175 000 000,00	1 120 000,00	0,47 %	0,00 %
4125	Dávky otcovské poporodní péče	700 000,00	558 802,00	0,00 %	0,00 %
6115	Volby do zastupitelstev územních samosprávných celků	0,00	148 268,26	0,00 %	0,00 %
4126	Dlouhodobé ošetřovné	0,00	48 648,00	0,00 %	0,00 %
4123	Vyrovňovací příspěvek v těhotenství a mateřství	0,00	7 464,00	0,00 %	0,00 %
Celkem		37 031 170 690,00	36 243 388 013,11	100,00 %	100,00 %

Zdroj: informační portál MONITOR.

Nejvíce výdajů zatřídilo MV v roce 2021 na paragrafy 5311 – *Bezpečnost a veřejný pořádek*, 5316 – *Činnost ústředního orgánu státní správy v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku* a 4111 – *Starobní důchody*, což odpovídá agendám, které MV vykonává.

Oddíl IX. Využívání účetních informací MV

V rámci kontroly bylo rovněž zjišťováno, zda a jak MV využívá účetní informace.

Zákon č. 563/1991 Sb. v ustanovení § 7 odst. 1 stanoví požadavek, aby sestavená účetní závěrka mohla uživatelům sloužit k činění ekonomických rozhodnutí. Nevyžaduje však po účetní jednotce, aby aktuální účetní informace použila, s výjimkou plnění zákonných povinností (např. pro účely povinné inventarizace).

Pro účely vlastního rozhodování a řízení byly nad celoresortními daty v ekonomickém informačním systému MV naprogramovány agregované výstupy – tzv. manažerský informační systém (dále také „MIS“). Zástupci managementu MV využívají data MIS.

MV využívá účetní informace pro účely vlastního rozhodování a řízení zejména v rámci správy pohledávek, sledování energetických nákladů budov, které jsou v příslušnosti hospodaření MV či v užívání MV, správy pohledávek z poskytnutých záloh na transfery, schvalování účetních závěrek nebo sledování nákladů organizačních útvarů Policie ČR.

Pro tyto účely využívá MV především informace o stálých aktivech, oběžných aktivech, vlastním kapitálu, cizích zdrojích (především z hlediska potenciální tvorby rezerv), nákladech a výnosech z činnosti a podmíněných pohledávkách a podmíněných závazcích.

Pro sestavování a hodnocení plnění rozpočtu pak MV využívá některé účetní informace o stálých a oběžných aktivech.

Oddíl X. Vliv pandemie covidu-19 na výdaje a náklady MV

V souvislosti s pandemií covidu-19 bylo kontrolou zjištěno, že ovlivnila celkovou skladbu a hodnotu výdajů a nákladů za rok 2021 v nevýznamné míře. Výdaje MV vynaložené v roce 2021 v souvislosti s pandemií covidu-19 tvořily 1 % celkových výdajů MV za daný rok. Podobně tomu bylo v případě nákladů.

B. Příspěvkové organizace v rozpočtové kapitole 314**Tabulka č. 35: PO v kapitole 314**

IČO	Účetní jednotka	Datum vzniku
65737393	Bytová správa Ministerstva vnitra	1. 1. 1997
70890293	Institut pro veřejnou správu Praha	31. 12. 2000
60498005	Tiskárna Ministerstva vnitra	1. 1. 1996
67779999	Zařízení služeb pro Ministerstvo vnitra	1. 1. 1998

Zdroj: informační portál MONITOR.

Specifikum Ministerstva vnitra, že užívá majetek, s nímž má příslušnost hospodařit příspěvková organizace MV Zařízení služeb pro Ministerstvo vnitra (dále také „ZSMV“), se u MV účetně a rozpočtově zobrazuje prostřednictvím příspěvku na provoz, který Ministerstvo vnitra poskytuje ZSMV (účet 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery*; RP 5331 – *Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím* a § 2569 – *Všeobecná hospodářská správa jinde nezařazená*). MV neúčtuje o tomto majetku státu, s nímž je příslušné hospodařit ZSMV, potažmo jej nevykazuje ve své účetní závěrce. O tomto majetku účtuje, majetek odpisuje a ve své účetní závěrce jej vykazuje ZSMV, které s ním má v souladu se zřizovací listinou příslušnost hospodařit. ZSMV účtuje i o nákladech souvisejících se správou a údržbou tohoto majetku.

Tabulka č. 36: Celkové výnosy OSS a PO v kapitole 314 za období 2017–2021 (v Kč)

Organizace	2017	2018	2019	2020	2021
OSS bez MV	7 298 053 143,32	8 789 000 207,26	8 801 552 816,97	9 883 644 915,57	10 081 367 886,27
MV	1 857 654 502,58	2 348 871 544,58	2 265 550 280,36	2 786 880 288,31	2 346 828 383,47
PO	1 179 118 513,30	1 194 889 583,16	1 180 902 212,28	1 231 087 274,22	1 313 924 741,44

Zdroj: informační portál MONITOR.

Tabulka č. 37: Celkové výnosy PO v kapitole 314 (v Kč)

IČO	Účetní jednotka	2017	2018	2019	2020	2021
65737393	Bytová správa Ministerstva vnitra	114 320 297,99	111 753 775,14	103 411 257,10	111 993 252,76	106 930 116,51
70890293	Institut pro veřejnou správu Praha	45 585 623,07	56 413 362,64	54 194 718,72	58 593 728,22	70 265 833,87
60498005	Tiskárna Ministerstva vnitra	67 592 708,47	66 340 165,23	65 393 106,39	61 957 705,14	62 758 860,29
67779999	Zařízení služeb pro Ministerstvo vnitra	951 619 883,77	960 382 280,15	957 903 130,07	998 542 588,10	1 073 969 930,77
Celkem		1 179 118 513,30	1 194 889 583,16	1 180 902 212,28	1 231 087 274,22	1 313 924 741,44

Zdroj: informační portál MONITOR.

Tabulka č. 38: Výnosy PO v kapitole 314 vykázané ve VZZ na položce B.IV.1 Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů (SÚ 671) (v Kč)

IČO	Účetní jednotka	2017	2018	2019	2020	2021
65737393	Bytová správa Ministerstva vnitra	65 385 134,00	63 081 086,00	49 536 795,00	52 258 815,00	47 097 851,00
70890293	Institut pro veřejnou správu Praha	24 115 499,00	39 456 544,00	41 557 459,00	44 189 769,00	55 706 610,00
60498005	Tiskárna Ministerstva vnitra	43 094 927,00	45 311 357,00	44 790 547,42	41 534 516,42	40 368 625,25
67779999	Zařízení služeb pro Ministerstvo vnitra	737 320 152,00	778 937 213,25	800 891 178,00	841 478 809,00	897 362 607,00
Celkem		869 915 712,00	926 786 200,25	936 775 979,42	979 461 909,42	1 040 535 693,25

Zdroj: informační portál MONITOR.

Tabulka č. 39: Výše příspěvku na provoz PO dle zákona č. 218/2000 Sb. (v Kč)

IČO	Účetní jednotka	2017	2018	2019	2020	2021
60498005	Tiskárna Ministerstva vnitra	43 094 927,00	45 311 357,00	44 679 844,00	41 157 766,00	39 957 766,00
65737393	Bytová správa Ministerstva vnitra	65 385 134,00	63 081 086,00	49 536 795,00	52 258 815,00	47 097 851,00
67779999	Zařízení služeb pro Ministerstvo vnitra	737 320 152,00	766 867 119,00	800 891 178,00	841 272 142,00	897 158 607,00
70890293	Institut pro veřejnou správu Praha	24 115 499,00	39 456 544,00	41 557 459,00	44 189 769,00	55 706 610,00
Celkem		869 915 712,00	914 716 106,00	936 665 276,00	978 878 492,00	1 039 920 834,00

Zdroj: IISSP-CSÚIS – výkaz přehled o rozpočtu SPO – část II (údaje ze sloupce Skutečnost minulého roku v Kč).

Tabulka č. 40: Podíl výnosů z transferů PO v kapitole 314 na celkových výnosech PO (v %)

IČO	Účetní jednotka	2017	2018	2019	2020	2021
60498005	Tiskárna Ministerstva vnitra	63,76	68,30	68,49	67,04	64,32
65737393	Bytová správa Ministerstva vnitra	57,19	56,45	47,90	46,66	44,05
67779999	Zařízení služeb pro Ministerstvo vnitra	77,48	81,11	83,61	84,27	83,56
70890293	Institut pro veřejnou správu Praha	52,90	69,94	76,68	75,42	79,28
Podíl výnosů z transferů PO v rozpočtové kapitole 314 na celkových výnosech PO		73,78	77,56	79,33	79,56	79,19

Zdroj: informační portál MONITOR; výpočet NKÚ.

Tabulka č. 41: Podíl příspěvku na provoz na celkových výnosech PO (v %)

IČO	Účetní jednotka	2017	2018	2019	2020	2021
65737393	Bytová správa Ministerstva vnitra	57,19	56,45	47,90	46,66	44,05
70890293	Institut pro veřejnou správu Praha	52,90	69,94	76,68	75,42	79,28
60498005	Tiskárna Ministerstva vnitra	63,76	68,30	68,33	66,43	63,67
67779999	Zařízení služeb pro Ministerstvo vnitra	77,48	79,85	83,61	84,25	83,54
Podíl příspěvku na provoz na celkových výnosech PO		73,78	76,55	79,32	79,51	79,15

Zdroj: CSÚIS, IISSP-CSÚIS – výkaz přehled o rozpočtu SPO – část II (údaje ze sloupce Skutečnost minulého roku v Kč); výpočet NKÚ.

Tabulka č. 42: Podíl příspěvku na provoz na výnosech z transferů PO (účet 671) (v %)

IČO	Účetní jednotka	2017	2018	2019	2020	2021
65737393	Bytová správa Ministerstva vnitra	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
70890293	Institut pro veřejnou správu Praha	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
60498005	Tiskárna Ministerstva vnitra	100,00	100,00	99,75	99,09	98,98
67779999	Zařízení služeb pro Ministerstvo vnitra	100,00	98,45	100,00	99,98	99,98
Podíl příspěvku na provoz na výnosech z transferů PO (účet 671)		100,00	98,70	99,99	99,94	99,94

Zdroj: CSÚIS, IISSP-CSÚIS – výkaz přehled o rozpočtu SPO – část II (údaje ze sloupce Skutečnost minulého roku v Kč); výpočet NKÚ.

Tabulka č. 43: Podíl příspěvku na provoz na celkových výnosech a na výnosech z transferů (za všechny PO kapitoly 314) (v %)

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021
Příspěvek na provoz / celkové výnosy	73,78	76,55	79,32	79,51	79,15
Příspěvek na provoz / výnosy z transferů	100,00	98,70	99,99	99,94	99,94

Zdroj: data získaná v průběhu kontroly; výpočet NKÚ.

Tabulka č. 44: Tempo růstu výnosů a příspěvku na provoz PO kapitoly 314

Tempo růstu (absolutní změna)	2018 – 2017	2019 – 2018	2020 – 2019	2021 – 2020
Výnosy celkem (v Kč)	15 771 069,86	-13 987 370,88	50 185 061,94	82 837 467,22
Výnosy transferové (účet 671) (v Kč)	56 870 488,25	9 989 779,17	42 685 930,00	61 073 783,83
Příspěvek na provoz (v Kč)	44 800 394,00	21 949 170,00	42 213 216,00	61 042 342,00
Tempo růstu v % (relativní změna) (((x+1)-x)/x)×100	2018/2017	2019/2018	2020/2019	2021/2020
Výnosy celkem	1,34 %	-1,17 %	4,25 %	6,73 %
Výnosy transferové (účet 671)	6,54 %	1,08 %	4,56 %	6,24 %
Příspěvek na provoz	5,15 %	2,40 %	4,51 %	6,24 %

Zdroj: data získaná v průběhu kontroly; výpočet NKÚ.

Příloha č. 2 ke kontrolnímu závěru z kontrolní akce č. 21/27

Významné účetní operace způsobující rozdíl mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření MV k 31. prosinci 2021 (v mil. Kč)

Účetní operace způsobující rozdíl mezi příjmy a výnosy			
Účetní operace	Vliv na příjmy	Vliv na výnosy	Rozdíl
Rozdíl v kurzových rozdílech (porovnání RP 2143 a SÚ 663)	0,01	29,73	-29,72
Rozdíl v transferech (porovnání RP 2125, 4118, 4153, 4218, 4233 a SÚ 671 a 675)	430,98	257,15	173,83
Ostatní	0,00	1,70	-1,70
Rozdíl mezi příjmy a výnosy za významné operace celkem			142,40
Účetní operace způsobující rozdíl mezi výdaji a náklady			
Účetní operace	Vliv na výdaje	Vliv na náklady	Rozdíl
Odpisy dlouhodobého majetku	0,00	1 730,18	-1 730,18
Opravné položky	0,00	-55,15	55,15
Vyřazené pohledávky	0,00	8,14	-8,14
Přecenění na reálnou hodnotu	0,00	4,94	-4,94
Bezúplatné pozbytí zásob v souvislosti s pandemií covidu-19 ve prospěch jiných vybraných účetních jednotek	0,00	761,18	-761,18
Dary a jiná bezúplatná předání (porovnání SÚ 543 a RP 5194)	9,94	39,54	-29,60
Změna stavu zásob vypočítaná nepřímou metodou	0,00	-268,86	268,86
Tvorba fondu kultury a sportu (porovnání SÚ 527 - část a RP 5342)	133,40	151,39	-17,99
Změna stavu krátkodobých závazků z titulu úhrad	0,00	-611,13	611,13
Změna stavu dlouhodobých závazků z titulu úhrad	0,00	-20,07	20,07
Ostatní	0,00	-247,28	247,28
Rozdíl mezi výdaji a náklady za významné operace celkem			-1 349,53
Rozdíl mezi saldem peněžních toků a výsledkem hospodaření MV za významné operace celkem			-1 207,13

Zdroj: účetní data MV za rok 2021, ÚZ; zpracování NKÚ.

Hlavními důvody rozdílu mezi saldem peněžních toků dle finančního výkazu a hospodářským výsledkem běžného účetního období dle výkazu zisku a ztráty jsou:

- náklady bez realizace souvisejícího výdaje³⁵, a to zejména:
 - náklady na odpisy dlouhodobého majetku (1 730,18 mil. Kč);
 - náklady z bezúplatného pozbytí zásob v souvislosti s pandemií covidu-19 ve prospěch jiných vybraných účetních jednotek (761,18 mil. Kč);
 - změna stavu krátkodobých závazků (-611,13 mil. Kč);
- příjmy se souvisejícím výnosem v jiné výši:
 - rozdíl v transferech (porovnání rozpočtových položek 2125, 4118, 4153, 4218, 4233 a syntetických účtů 671 a 675) ve výši 173,83 mil. Kč.

³⁵ Náklady jsou v příslušném roce spotřebované ekonomické zdroje bez ohledu na to, zda v tomto období došlo k jejich úhradě.

Kontrolní závěr z kontrolní akce

21/36

Peněžní prostředky státu a Evropské unie určené na rekonstrukci vybraných mimokoridorových železničních tratí

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2021 pod číslem 21/36. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jan Málek.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda jsou peněžní prostředky určené na rekonstrukci vybraných mimokoridorových železničních tratí vynakládány účelně, hospodárně, efektivně a v souladu s právními předpisy.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v období od května 2021 do ledna 2022. Kontrolováno bylo období od roku 2016 do 30. 6. 2021, v případě věcných souvislostí i období předcházející.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo dopravy (dále také „MD“);

Správa železnic, státní organizace, Praha (dále také „SŽ“);

Státní fond dopravní infrastruktury, Praha (dále také „SFDI“).

Kolegium NKÚ na svém VIII. jednání, které se konalo dne 30. května 2022,

schválilo usnesením č. 14/VIII/2022

kontrolní závěr v tomto znění:

Rekonstrukce vybraných mimokoridorových železničních tratí

9 360 km

Celková délka železničních tratí v ČR
(stav k 31. 12. 2020)

8 009 km

Celková délka mimokoridorových
železničních tratí v ČR

59

Počet prioritních projektů, které jsou uvedeny v DSS2* a týkají se mimokoridorových železničních tratí (bez vyřazených projektů)

39

Z toho počet prioritních projektů, které měly být dle DSS2* zahájeny, popř. ukončeny k 30. 6. 2021 (u 20 projektů není uveden termín realizace, popř. je termín realizace po 30. 6. 2021)

9 (23 %)

Počet ukončených prioritních projektů (z 39), u kterých byl dodržen termín realizace uvedený v DSS2*

226 mld. Kč

Předpokládané náklady na realizaci 59 prioritních projektů

441 mld. Kč

Aktuální náklady na realizaci 59 prioritních projektů

95 %

Nárůst aktuálních nákladů oproti předpokladům

* Koncepční dokument Ministerstva dopravy *Dopravní sektorové strategie – 2. fáze.*

I. Shrnutí a vyhodnocení

1.1 NKÚ provedl kontrolu peněžních prostředků státu a Evropské unie vynaložených na rekonstrukci vybraných mimokoridorových železničních tratí. Cílem kontroly bylo prověřit, zda jsou peněžní prostředky určené na rekonstrukci vybraných mimokoridorových železničních tratí vynakládány účelně, hospodárně, efektivně a v souladu s právními předpisy.

1.2 Ke kontrole bylo vybráno 15 z celkových 156 projektů zaměřených na rekonstrukci, modernizaci, optimalizaci, revitalizaci a zvýšení traťové rychlosti mimokoridorových železničních tratí. Základním koncepčním dokumentem je *Dopravní politika ČR pro období 2014–2020 s výhledem do roku 2050*¹ (dále také „*Dopravní politika*“) a na ni navazující *Dopravní sektorové strategie – 2. fáze*² (dále také „*DSS2*“), ty stanoví cíle rozvoje dopravní infrastruktury a k nim prioritní projekty³, které mají plnění cílů zajistit.

1.3 NKÚ při kontrole peněžních prostředků státu a Evropské unie určených na rekonstrukci vybraných mimokoridorových železničních tratí zjistil v oblasti přípravy a realizace jednotlivých projektů nedostatky, které snižují účelnost a efektivnost poskytovaných a čerpaných peněžních prostředků.

Celkové vyhodnocení vyplývá z těchto zjištěných skutečností:

- a) **Příprava některých prioritních projektů nebyla realizována podle časových předpokladů uvedených v DSS2 a byla oddalována. Z 59 prioritních projektů uvedených v DSS2 měla být k 30. červnu 2021 dokončena nebo alespoň zahájena realizace 39 projektů, termín realizace však byl dodržen jen u 9 ukončených projektů, což je pouze 23 %.** Aktualizací DSS2 se MD zabývalo naposledy koncem roku 2017. SŽ se schválením MD pak realizovala i projekty, které nebyly v DSS2 označeny jako prioritní. V kontrolním vzorku se jednalo o čtyři takové projekty, u nichž MD a SŽ upřednostnily jednoduchost přípravy i realizace a potřebu dočerpat alokované peněžní prostředky operačního programu *Doprava 2014–2020*. (Viz odst. 4.1–4.4.)
- b) **Zpožděním realizace prioritních projektů dochází k nárůstu nákladů projektů a v důsledku toho i ke vzniku rizika nezajištění dostatečných zdrojů na jejich krytí.** U 59 prioritních projektů se aktuální náklady odhadují ve výši 440 806 mil. Kč bez DPH, což je o 214 327 mil. Kč bez DPH více, než předpokládalo Ministerstvo dopravy v DSS2. (Viz odst. 4.5.)
- c) **Zpoždění se týká i projektů na transevropské dopravní síti (dále také „TEN-T“).** U dvou prioritních projektů na síti TEN-T *Modernizace trati Brno – Přerov* a *Modernizace trati Praha – Kladno s připojením na Letiště Václava Havla Praha* měla být zahájena

¹ *Dopravní politika ČR pro období 2014–2020 s výhledem do roku 2050* je základním koncepčním materiálem rekonstrukce železničních tratí a byla schválena usnesením vlády ČR ze dne 12. 6. 2013 č. 449.

² *Dopravní sektorové strategie – 2. fáze* byly schváleny usnesením vlády ČR ze dne 13. 11. 2013 č. 850. V roce 2017 proběhla jejich aktualizace, která byla schválena usnesením vlády ČR ze dne 27. 2. 2018 č. 136.

³ Prioritní projekty jsou projekty s nejvyššími přínosy, realizovány měly být jako klíčová opatření s cílem zajistit splnění strategických cílů a mezinárodních závazků ČR.

realizace do roku 2020. **SŽ do ukončení kontroly realizaci nezahájila a u těchto projektů probíhala pouze příprava.** Období realizace bylo u prvního projektu posunuto na léta 2024–2031 a u druhého projektu na léta 2021–2029. Hlavním důvodem posunutí realizace projektu *Modernizace trati Brno – Přerov* byla změna koncepce celého ramene Brno – Přerov. Realizace projektu *Modernizace trati Praha – Kladno s připojením na Letiště Václava Havla Praha* byla opožděna z důvodu koordinace s jinými stavbami v dané lokalitě, projednání technického řešení s municipalitami a dotčenými orgány státní správy a také z důvodu úprav v zadání stavby. **Minimálně u dalších tří projektů sítě TEN-T dochází ke zpoždění v realizaci, což ohrožuje splnění cíle stanoveného v *Dopravní politice* a v právním předpisu Evropské unie⁴, tj. do roku 2030 provést modernizaci tratí na hlavní síti TEN-T.** (Viz odst. 4.6–4.9.)

- d) SŽ nedoložila příslušným stavebním úřadům u 7 kontrolovaných projektů úplné doklady při územním a stavebním řízení **a v důsledku toho došlo k prodloužení realizace projektů až o 4 roky.** Nejčastějším důvodem byl chybějící souhlas majitelů předmětných pozemků a řešení námitek účastníků řízení. **Nedostatečná příprava projektů vedla i ke změnám rozsahu a koncepce staveb a nárůstu předpokládaných nákladů projektů.** Ve dvou zjištěných případech nárůst předpokládaných nákladů činil 3 880 mil. Kč a 13 140 mil. Kč. (Viz odst. 4.10–4.11.)
- e) **U dvou z 15 kontrolovaných projektů bylo kontrolou NKÚ zjištěno, že byly účelné pouze částečně, neboť nebyly naplněny cíle těchto projektů.** Jednalo se o zvýšení rychlosti na trati a zkrácení jízdních dob. Cíle byly splněny u 5 projektů a u 8 projektů plnění zatím nemohlo být ověřeno, protože projekty ještě nebyly dokončeny a zkolaudovány. MD schválilo k realizaci projekty, které obsahovaly i cíle obtížně měřitelné, jako např. zvýšení konkurenceschopnosti železniční dopravy, zvýšení komfortu a kultury cestování a pozvednutí kvality a atraktivity železniční dopravy. **MD a SŽ plnění těchto cílů nehodnotily a MD nezpracovalo metodiku, na základě které by se tyto cíle hodnotily.** (Viz odst. 4.12–4.14.)
- f) **SŽ při řešení vad u projektů *Revitalizace trati Hradec Králové – Jaroměř – Trutnov* a *Zvýšení kapacity trati Nymburk – Mladá Boleslav, 1. stavba* nepostupovala v souladu s uzavřenou smlouvou, když neuplatnila sankce vůči zpracovateli chybné projektové dokumentace.** Při realizaci projektu *Zvýšení traťové rychlosti v úseku Havlíčkův Brod – Okrouhlice* vyčlenila SŽ ze zakázky práce na úpravu směrového a výškového uspořádání koleje č. 2 a **při následném zadání vzrostly jednotkové ceny o 134 % oproti stejným pracím provedeným u koleje č. 1,** což představuje částku ve výši 1 528 409 Kč bez DPH. (Viz odst. 4.15–4.16.)
- g) **U 8 projektů kontrola NKÚ identifikovala vzájemné vazby účastníků zadávacího řízení na zhotovitele projektové dokumentace a upozornila na riziko nedostatečného konkurenčního prostředí.** Ve dvou případech došlo k prodlužování zkušebního provozu. U projektu *Optimalizace traťového úseku Lysá nad Labem (mimo) – Čelákovice (mimo)* **proplatila SŽ 878 900 Kč bez DPH na základě dodatku ke smlouvě neuveřejněného**

⁴ Ustanovení čl. 13 a čl. 19 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1315/2013 ze dne 11. prosince 2013, o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě a o zrušení rozhodnutí č. 661/2010/EU (dále také „nařízení (EU) č. 1315/2013“).

v registru smluv, přičemž SŽ příslušnou částku v průběhu kontroly vrátila SFDI. (Viz odst. 4.17–4.20.)

- h) **U SFDI nebyly kontrolou zjištěny nedostatky.** Smluvní zajištění přípravy a realizace mimokoridorových železničních tratí bylo v souladu s právními předpisy a schválenými rozpočty SFDI. Uvolňování, čerpání a zúčtování finančních prostředků probíhalo v souladu s uzavřenými smlouvami a platnými pravidly a předpisy SFDI. (Viz odst. 4.21.)

II. Informace o kontrolované oblasti

2.1 MD je ústřední orgán státní správy a vykonává funkci zakladatele SŽ. MD odpovídá za tvorbu dopravní politiky v oblasti dopravy, zpracovává její koncepcce a strategie. Schvaluje záměry projektů týkající se výstavby, rekonstrukce a modernizace železniční dopravní cesty a doporučuje jejich zařazení do rozpočtu SFDI. Odbor fondů Evropské unie Ministerstva dopravy je řídicím orgánem operačního programu *Doprava 2014–2020*.

2.2 SŽ je právnickou osobou, státní organizací, zřízenou zákonem č. 77/2002 Sb.⁵ Zajišťuje ve smyslu zákona č. 266/1994 Sb.⁶ provozování dráhy celostátní a drah regionálních ve vlastnictví státu, jejich provozuschopnost a modernizaci a rozvoj železniční dopravní cesty v rozsahu nezbytném pro zajištění dopravních potřeb státu a dopravní obslužnosti. Hospodaří s majetkem státu, mj. s železniční dopravní cestou, kde plní funkci vlastníka dráhy. SŽ je konečným příjemcem finančních prostředků z rozpočtu SFDI a Evropské unie (dále také „EU“) v rámci operačních programů.

2.3 SFDI byl zřízen ke dni 1. 7. 2000 zákonem č. 104/2000 Sb.⁷ SFDI je právnickou osobou v působnosti MD. Finanční prostředky, s nimiž SFDI hospodaří, bylo možné podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. c) zákona č. 104/2000 Sb. do 9. 5. 2016 použít na financování výstavby, modernizace, opravy a údržby celostátních a regionálních drah. Od 10. 5. 2016 je možné podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 104/2000 Sb. použít tyto prostředky na financování nebo předfinancování výstavby nebo modernizace drah, s výjimkou lanových drah, které neslouží k zajišťování dopravní obslužnosti, výstavby nebo modernizace zařízení služeb nebo oprav, údržby nebo provozování celostátních nebo regionálních drah nebo zařízení služeb. Je zprostředkujícím subjektem dopravních operačních programů (*Doprava 2007–2013*, *Doprava 2014–2020*, *Doprava 2021–2027*).

2.4 Operační program *Doprava 2014–2020* (dále také „OPD II“) byl schválen usnesením vlády ČR ze dne 9. 7. 2014 č. 558 a Evropskou komisí dne 11. 5. 2015. Výkonem funkce řídicího orgánu (dále také „ŘO“) OPD II bylo, na základě usnesení vlády ČR ze dne 28. 11. 2012 č. 867, pověřeno MD. Dne 19. 5. 2015 byla mezi MD a SFDI uzavřena „*dohoda č. S-180-430/2015*“

⁵ Zákon č. 77/2002 Sb., o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železnic a o změně zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů.

Na základě zákona č. 367/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, došlo s účinností od 1. ledna 2020 ke změně názvu na Správa železnic, státní organizace.

⁶ Zákon č. 266/1994 Sb., o dráhách.

⁷ Zákon č. 104/2000 Sb., o Státním fondu dopravní infrastruktury.

o delegování některých pravomocí a činností ŘO OPD na zprostředkující subjekt OPD na programové období 2014–2020“. MD delegovalo část svých pravomocí na SFDI jako zprostředkující subjekt, zejména pravomoci uzavírat víceleté smlouvy o financování projektu s příjemci na celou dobu realizace projektu, předfinancovat příjemcům příspěvky z OPD II a zajišťovat supervizi stavebních prací.

III. Rozsah kontroly

3.1 NKÚ prověřoval poskytování, čerpání a využití peněžních prostředků státu a Evropské unie na rekonstrukci vybraných mimokoridorových železničních tratí, především soulad nakládání s těmito peněžními prostředky s právními předpisy, účelnost, hospodárnost a efektivnost. Při kontrole se NKÚ zaměřil u MD na stanovení záměrů a priorit rekonstrukcí mimokoridorových tratí a na schvalování a vyhodnocování jednotlivých projektů. U SŽ se NKÚ zaměřil na dodržování harmonogramů realizace uvedených v koncepčních a strategických materiálech (zda jsou projekty realizovány v souladu s předpokládanými termíny a náklady), na důvody výběru a zařazení jednotlivých projektů k realizaci, kontrolu realizace vybraných projektů a hodnocení splnění cílů a přínosů kontrolovaných projektů. Dále se kontrola u SŽ zaměřila také na hodnocení ekonomické efektivnosti projektů při jejich výběru a schvalování. U SFDI se NKÚ zaměřil na poskytování a zúčtování peněžních prostředků určených na přípravu a realizaci projektů rekonstrukcí mimokoridorových tratí a ověřil také kontrolní činnost SFDI.

3.2 NKÚ podrobně prověřil postup přípravy a realizace rekonstrukcí mimokoridorových železničních tratí u 15 projektů. Přehled kontrolovaných projektů je uveden v příloze č. 1 tohoto kontrolního závěru. Dále NKÚ zkontroloval na úrovni systému (tj. zařazení mezi prioritní projekty, termíny realizace, náklady apod.) všechny prioritní projekty, které byly zaměřeny na rekonstrukce mimokoridorových železničních tratí a byly uvedeny v *Dopravních sektorových strategiích – 2. fáze*.

3.3 Kontrolováno bylo období od roku 2016 do 30. 6. 2021, v případě věcných souvislostí i období předcházející. Kontrolovaný objem peněžních prostředků státu a Evropské unie na 15 projektů vybraných ke kontrole činil 104 751,890 mil. Kč bez DPH.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

Dopravní politika a DSS2

4.1 Základním koncepčním materiálem byla v kontrolovaném období *Dopravní politika* schválená usnesením vlády ČR ze dne 12. 6. 2013 č. 449. V tomto dokumentu jsou v části 4.4.2.1 uvedeny mj. tyto hlavní zásady rozvoje železniční sítě:

- *Modernizace tratí na hlavní síti TEN-T pro osobní a nákladní dopravu a tratí zařazených do nákladních železničních koridorů dle Nařízení (EU) č. 913/2010 do roku 2030.*
- *Modernizace železničních tratí na globální síti TEN-T nejpozději do roku 2050.*

4.2 Dopravní sektorové strategie – 2. fáze vycházejí z priorit státní politiky v oblasti dopravy, které jsou obsaženy v *Dopravní politice*. Stanovují priority pro zajištění udržitelnosti existující dopravní infrastruktury, definují přístup k prioritám přípravy a následné realizace dopravní infrastruktury s ohledem na stav a hlavní problémy dopravy v ČR i s ohledem na mezinárodní závazky a přeshraniční souvislosti. DSS2 představují rovněž klíčový dokument pro jednotlivé resortní organizace, které zajišťují přípravu a realizaci staveb. DSS2 jsou základem i pro přípravu dalších koncepčních materiálů resortu dopravy řešících problematiku dopravní infrastruktury. DSS2 byly schváleny usnesením vlády ČR ze dne 13. 11. 2013 č. 850. V roce 2017 MD zpracovalo jejich aktualizaci, která byla schválena usnesením vlády ČR ze dne 27. 2. 2018 č. 136.

Zpoždění realizace prioritních projektů a podpora jednoduchých projektů

4.3 Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že **příprava některých prioritních projektů není realizována podle časových předpokladů uvedených v DSS2 a je prodlužována. MD schvalovalo a SŽ realizovala místo prioritních projektů i projekty, které nejsou v DSS2 označeny jako prioritní. Jednalo se o jednoduché projekty s nekomplikovanou přípravou a rychlou realizací (záměr nevyžadoval posouzení v rámci EIA, územní a stavební řízení nebylo komplikované, stavba nevyžadovala žádné přeložky trati ani pozemních komunikací, napojení na dopravní a technickou infrastrukturu zůstalo beze změny apod.). Z 15 kontrolovaných projektů se jednalo o čtyři takové projekty s náklady ve výši 3 347,323 mil. Kč bez DPH. V důsledku těchto skutečností byla efektivnost peněžních prostředků vynaložených na projekty snížena.**

Tabulka č. 1: Kontrolované projekty, které nepatří mezi prioritní projekty dle DSS2

Poř. č.	Isprofil/ Isprofond	Název akce	Celkové náklady projektu (v Kč bez DPH)
1.	5 423 730 003	Revitalizace trati Louny – Lovosice	1 231 178 018
2.	5 313 720 005	Revitalizace mezistaničních úseků Petřikov – Borovany (mimo) – Č. Budějovice (mimo)	496 002 996
3.	5 003 730 004	Revitalizace trati Praha – Vrané nad Vltavou – Čerčany	663 266 885
4.	5 523 730 002	Revitalizace trati Hradec Králové – Jaroměř – Trutnov	956 875 497
Celkem			3 347 323 396

Zdroj: DSS2, informace SŽ.

4.4 V DSS2 bylo obsaženo 69 prioritních projektů týkajících se rekonstrukcí mimokoridorových železničních tratí. Z tohoto počtu vyřadila SŽ 10 projektů, u kterých dále nepočítá s realizací. Mezi hlavní důvody patřilo např. sloučení s jiným úsekem, implementace ETCS⁸, ukončení pravidelného provozu, ekonomická neefektivnost staveb, opakované prověřování možných řešení staveb apod. Ze sledovaných 59 prioritních projektů měla být v době kontroly NKÚ (k 30. 6. 2021) ukončena, popř. zahájena realizace 39 prioritních projektů (viz příloha č. 2 tohoto kontrolního závěru). K 30. 6. 2021 bylo dokončeno 21 projektů, z toho devět projektů bylo dokončeno v termínech uvedených v DSS2, u devíti projektů došlo k posunutí termínů skutečné realizace oproti termínům uvedeným v DSS2 a u tří prioritních projektů nebyl termín realizace v DSS2 uveden. Dále u 13 prioritních projektů nebyl v DSS2 stanoven termín realizace a z tohoto důvodu nemohla kontrola NKÚ vyhodnotit, zda bude termín realizace dodržen. U zbývajících 25 prioritních projektů v realizaci, popř. v přípravě je předpoklad dodržení termínu realizace uvedeného v DSS2 pouze u dvou projektů.

⁸ ETCS – *European Train Control System* (evropský vlakový zabezpečovací systém).

Z celkového počtu 39 prioritních projektů, které měly být k 30. 6. 2021 ukončeny nebo zahájeny, byl dodržen termín realizace uvedený v DSS2 pouze u 9 prioritních projektů, což je 23 %.

Příklad č. 1

U projektu *Železniční trať Ústí nad Labem – Chomutov – Cheb* byl v DSS2 uveden termín realizace 2016–2023. Aktuální termín realizace je 2019–2035. K posunu termínu realizace kontrola NKÚ zjistila, že se jedná o 24 staveb vzájemně dotčených výlukovou činností na jednom výlukovém rameni. Některé infrastrukturní stavby musí předcházet stavbám ERTMS⁹, a proto budou poslední stavby dokončeny až v letech 2034/2035. U tohoto projektu tak došlo k posunu zahájení realizace o tři roky a posunu ukončení realizace o 12 let.

Růst nákladů prioritních projektů

4.5 U 59 prioritních projektů jsou aktuální náklady předpokládány ve výši 440 806 mil. Kč bez DPH. Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že **došlo k nárůstu odhadu aktuálních nákladů oproti nákladům uváděným v DSS2 o částku ve výši 214 327 mil. Kč bez DPH, což je cca o 95 % více oproti plánovaným nákladům uváděným v DSS2.** Původně byly plánované náklady na prioritní projekty uvedené v DSS2 ve výši 226 479 mil. Kč bez DPH. **Existuje tedy riziko, že nebude dostatek finančních prostředků na pokrytí a dokončení všech výše uvedených prioritních projektů,** protože MD v DSS2 původně počítalo jen s cca polovičními náklady na realizaci těchto prioritních projektů. MD ani SŽ nebyly schopny do ukončení kontroly NKÚ predikovat, jaké budou mít zdroje v budoucnu a jaké projekty budou muset vyřadit nebo zastavit.

Příklad č. 2

U projektu *Optimalizace trati Kolín – Všetaty – Děčín* byly aktuální náklady k 30. 6. 2021 ve výši 64 457 mil. Kč bez DPH, nárůst je o 52 457 mil. Kč bez DPH z původních 12 000 mil. Kč bez DPH uváděných v DSS2 ve verzi z roku 2013 (nárůst činí 437,1 %). V DSS2 ve verzi z roku 2017 byly uvedeny náklady 26 299 mil. Kč bez DPH, současné náklady tedy představují nárůst o 38 158 mil. Kč. Projekt se skládá ze dvou projektů, a to *Optimalizace trati Všetaty – Kolín* a *Optimalizace trati Děčín – Všetaty*. Studie proveditelnosti z roku 2015 odhadovala náklady na 25 290 mil. Kč. Hlavním důvodem nárůstu nákladů byla nezbytnost provedení úprav trakčního napájení s ohledem na pokračující konverzi dalších tratí, zavedení ETCS¹⁰ a ztrojkolejnění v úseku Libice – Lysá nad Labem a Všetaty – Mělník. **Oproti DSS2 došlo ke změně koncepce projektu.**

Zpoždování realizace prioritních projektů na síti TEN-T

4.6 V *Dopravní politice* je mj. stanoven závazek provést do roku 2030 modernizaci tratí na hlavní síti TEN-T. Tento závazek vyplývá z čl. 13 a čl. 19 nařízení (EU) č. 1315/2013. Dle DSS2 byla klíčovým úkolem realizace dvou prioritních projektů na síti TEN-T, a to stavby *Modernizace tratě Brno – Přerov* a *Modernizace trati Praha – Kladno s připojením na Letiště Václava Havla Praha*. U těchto projektů **měla být do roku 2020 dokončena projektová**

⁹ ERTMS – *European Rail Traffic Management System* (evropský systém řízení železniční dopravy).

¹⁰ ETCS – *European Train Control System* (evropský vlakový zabezpečovací systém).

příprava a měla být zahájena realizace. **Do doby ukončení kontroly nebyla realizace zahájena ani u jednoho z nich.**

4.7 Projekt *Modernizace tratě Brno – Přerov* měl být dle DSS2 realizován v letech 2020–2025. Projekt byl rozdělen do 5 staveb (viz tabulka č. 2). Aktuální termíny realizace jsou uvedeny v tabulce č. 2 a vyplývá z nich prodloužení předpokládané doby dokončení projektu o 6 let. Důvodem posunutí termínu realizace byly koncepční změny projektu. Projekt se v době kontroly NKÚ nacházel ve stavu zpracování, popř. aktualizace přípravné projektové dokumentace, přičemž pouze u dvou staveb v úseku Nezamyslice – Kojetín – Přerov probíhalo územní řízení.

Tabulka č. 2: Předpokládaný termín realizace dle DSS2 a aktuální termíny realizace

Název stavby	Termín realizace dle DSS2 ve verzi z roku 2017	Termíny realizace zjištěné kontrolou projektu
1. stavba Brno–Blažovice	2020–2025	01/2027–12/2029
2. stavba Blažovice–Vyškov		10/2025–09/2031
3. stavba Vyškov–Nezamyslice		10/2025–12/2029
4. stavba Nezamyslice–Kojetín		08/2024–10/2027
5. stavba Kojetín–Přerov		08/2024–10/2027

Zdroj: informace SŽ, schválené záměry staveb.

4.8 Projekt *Modernizace trati Praha – Kladno s připojením na Letiště Václava Havla Praha* měl být dle DSS2 realizován od roku 2018 (v aktualizaci DSS2 z roku 2017 byl termín realizace projektu posunut na období 2021–2025). Aktuálním termínem realizace jsou léta 2021–2029. Důvodem posunutí termínu realizace byly úpravy zadání, koordinace s jinými stavbami v lokalitě a projednání technického řešení s municipalitami a dotčenými orgány státní správy. V době kontroly NKÚ se projekt nacházel ve stavu přípravy.

4.9 Minimálně u dalších tří prioritních projektů hrozí riziko, že nebudou splněny závazky uvedené v *Dopravní politice* a v nařízení (EU) č. 1315/2013

- Projekt *Optimalizace trati Kolín – Všetaty – Děčín* má být podle aktuálního odhadu realizován v období 2023–2033. Dle DSS2 měla být realizace zahájena od roku 2017. K prodloužení termínu realizace došlo z důvodu navýšení nákladů (z původních 12 000 mil. Kč bez DPH uváděných v DSS2 na aktuální náklady ve výši 64 457 mil. Kč bez DPH), pozměnění rozsahu stavby a v důsledku toho nutnosti provést úpravy projektu a ten opakovaně schválit.
- Projekt *Modernizace trati Brno – Přerov, 2. stavba Blažovice – Vyškov* má být realizován 10/2025–09/2031. Původní termín realizace dle DSS2 byl 2020–2025. K posunu termínů došlo v důsledku koncepční změny přípravy stavby na celé trati Brno – Přerov.
- Projekt *Železniční trať Ústí nad Labem – Chomutov – Cheb* měl být realizován v období 2016–2023. Aktuální termín realizace je 2019–2035. Jedná se o 24 staveb vzájemně dotčených výlukovou činností na jednom výlukovém rameni. Některé infrastrukturní stavby musí předcházet stavbám ERTMS, a proto budou poslední stavby dokončeny až v letech 2034/2035.

Současně hrozí riziko, že se i u dalších prioritních projektů realizovaných v síti TEN-T může termín ukončení realizace posunout až do období po roce 2030.

Nedostatečná příprava staveb

4.10 U sedmi z kontrolovaných projektů došlo ke zpoždění územního nebo stavebního řízení.

Mezi hlavní důvody patřil postup SŽ, která předložila neúplnou žádost o územní rozhodnutí, v důsledku čehož bylo územní řízení přerušeno a znovu bylo obnoveno až po doplnění žádosti ze strany SŽ. Obdobné případy byly zjištěny také u stavebního řízení.

Příklad č. 3

U projektu *Revitalizace trati Rokycany – Nezvěstice* bylo zjištěno, že SŽ v rámci přípravy stavby předložila stavebnímu odboru Městského úřadu v Rokycanech (dále také „MÚ Rokycany“) následující žádosti:

- Žádost o vydání územního rozhodnutí – rozhodnutí o umístění stavby podala SŽ dne 24. 7. 2014. MÚ Rokycany dne 30. 7. 2014 řízení přerušil a vyzval SŽ k doplnění žádosti. Řízení bylo znovu zahájeno dne 28. 1. 2015 (**délka přerušeni byla 182 dnů**). Územní rozhodnutí bylo vydáno dne 4. 3. 2015 a právní moci nabylo dne 8. 4. 2015.
- Žádost o vydání územního rozhodnutí – rozhodnutí o umístění stavby (změna) podala SŽ dne 18. 5. 2015. MÚ Rokycany dne 23. 6. 2015 řízení přerušil a vyzval SŽ k doplnění žádosti. Řízení bylo znovu zahájeno dne 14. 10. 2015 (**délka přerušeni byla 113 dnů**). Územní rozhodnutí bylo vydáno dne 19. 11. 2015, právní moci nabylo dne 28. 12. 2015.
- Žádost o vydání územního rozhodnutí – rozhodnutí o umístění stavby dvou přejezdů podala SŽ dne 9. 12. 2013. MÚ Rokycany dne 30. 12. 2013 řízení přerušil a vyzval SŽ k doplnění žádosti. Řízení bylo znovu zahájeno dne 8. 6. 2015 (**délka přerušeni byla 525 dnů**). Územní rozhodnutí bylo vydáno dne 8. 8. 2015 a právní moci nabylo dne 19. 9. 2015.
- Žádost o vydání územního rozhodnutí – rozhodnutí o umístění stavby tří přejezdů podala SŽ dne 9. 12. 2013. MÚ Rokycany dne 3. 1. 2014 řízení přerušil a vyzval SŽ k doplnění žádosti. Řízení bylo znovu zahájeno dne 30. 7. 2015 (**délka přerušeni byla 514 dnů**). Územní rozhodnutí bylo vydáno dne 19. 10. 2015 a právní moci nabylo dne 26. 11. 2015.
- Žádost o vydání územního rozhodnutí – rozhodnutí o umístění stavby osmi přejezdů podala SŽ dne 6. 11. 2013. MÚ Rokycany dne 22. 4. 2014 řízení přerušil a vyzval SŽ k doplnění žádosti. Řízení bylo znovu zahájeno dne 27. 6. 2014 (**délka přerušeni byla 66 dnů**). Územní rozhodnutí bylo vydáno dne 15. 8. 2014 a právní moci nabylo dne 19. 9. 2014.

Z výše uvedených skutečností vyplývá, že v pěti případech správní úřad územní řízení přerušil a vyzval SŽ k doplnění předložené žádosti, aby mohlo být řízení obnoveno a vydáno územní rozhodnutí. Nejčastějším důvodem přerušeni řízení byly chybějící souhlasy majitelů pozemků dotčených stavbou a jejím provedením.

Délka přerušeni řízení pro doplnění chybějících podkladů **dosáhla v jednom případě až 525 dnů**. Další zpoždění ve vydání územního rozhodnutí po znovuzahájení řízení způsobovaly námítky účastníků řízení, které SŽ musela řešit. Jednalo se např. o vyjádření nesouhlasu s umístěním přejezdového zabezpečovacího zařízení v blízkosti obydlí účastníka řízení nebo nesouhlas se zprovozněním koleje umístěné v blízkosti studny účastníka řízení apod.

Celkově trvalo územní řízení o vydání územního rozhodnutí od podání první žádosti o jeho vydání dne 4. 1. 2012 do nabytí právní moci územního rozhodnutí o změně umístění stavby dne 28. 12. 2015 **téměř čtyři roky**.

4.11 U prioritních projektů docházelo v průběhu přípravy a realizace ke změnám rozsahu jednotlivých projektů. Jednalo se např. o upřesnění rozsahu stavby uvedeného v dokumentaci pro stavební povolení, zpřesnění technického řešení projektu, změnu norem a předpisů, nárůst množství prací a materiálů, uložení odpadu, koncepční změny (např. zdvoukolejnění trati), realizace mimoúrovňového křížení jako náhrady za zrušené přejezdy apod. **V důsledku těchto změn docházelo k prodlužování termínů realizace a nárůstu nákladů oproti původně uvažovaným.** Příčinou provádění následných zásadních koncepčních změn a dodatečných změn technického řešení s významným dopadem na růst nákladů byla zejména nedostatečná příprava jednotlivých projektů.

Příklad č. 4

U projektu *Modernizace a elektrizace trati Otrokovice – Vizovice* byly aktuální náklady k 30. 6. 2021 ve výši 11 880 mil. Kč bez DPH. Projekt byl však původně připravován podle úplně jiného rozsahu. V DSS2 byly uvedeny náklady ve výši 3 415 mil. Kč bez DPH, v aktualizaci DSS2 z roku 2017 byly uvedeny náklady ve výši 8 000 mil. Kč bez DPH. Nárůst nákladů byl způsoben koncepční změnou rozsahu stavby z původní Otrokovice – Zlín na Otrokovice – Vizovice. Navýšení je způsobeno kompletním zdvoukolejněním oproti původnímu částečnému zdvoukolejnění, změnou předpisů a norem, inflací, zařazením tunelu a dvou rozsáhlých nadjezdů a zařazením ETCS. Na základě výše uvedených změn došlo k nárůstu ceny o 3 880 mil. Kč bez DPH.

Příklad č. 5

U projektu *Modernizace trati Praha – Kladno s připojením na letiště Ruzyně – II. etapa* byly v DSS2 uvedeny náklady ve výši 14 300 mil. Kč bez DPH, v aktualizaci DSS2 z roku 2017 byly uvedeny náklady ve výši 29 600 mil. Kč bez DPH. SŽ uvedla, že z dosud schválených dokumentací lze stanovit náklady celého projektu aktuálně ve výši 42 740 mil. Kč bez DPH. Projekt se skládá ze dvou akcí, a to *Modernizace trati Praha – Kladno s připojením na letiště Ruzyně – I. etapa – 1. stavba Praha Veveslavín – letiště Ruzyně* a *Modernizace trati Praha – Kladno s připojením na letiště Ruzyně – II. etapa*. Projekt byl rozpracován do jednotlivých traťových úseků vč. stanic dle vybrané varianty studie proveditelnosti, tj. komplexního vyřešení nového spojení s Letištěm Václava Havla Praha. Nárůst nákladů je způsoben podrobnější projektovou přípravou jednotlivých úseků trati a úpravou nebo změnou technického řešení. Výrazné navýšení generovalo technické řešení ražených tunelů v úseku Dejvice – Veveslavín a dále požadavky municipalit ve vztahu k rušeným přejezdům, vzniku nových podchodů aj. V důsledku výše uvedených změn došlo k nárůstu ceny o 13 140 mil. Kč bez DPH.

4.12 U pěti kontrolovaných projektů *Revitalizace mezistaničních úseků Petřikov – Borovany (mimo) – Č. Budějovice (mimo)*, *Revitalizace trati Rokycany – Nezvěstice*, *Zvýšení kapacity trati Nymburk – Mladá Boleslav, 1. stavba*, *Revitalizace trati Praha – Vrané nad Vltavou – Čerčany* a *Rekonstrukce koleje č. 1 a 2 Ostrov nad Oslavou – Žďár nad Sázavou* byly prostředky ve výši 3 627 973 829 Kč bez DPH použity účelně. U výše uvedených projektů bylo kontrolou NKÚ ověřeno, že hlavní cíle projektů i plánované monitorovací indikátory byly splněny.

U dvou kontrolovaných projektů *Revitalizace trati Hradec Králové – Jaroměř – Trutnov* a *Zvýšení tratové rychlosti v úseku Havlíčkův Brod – Okrouhlice* s celkovými náklady ve výši 1 521 260 310 Kč bez DPH bylo kontrolou NKÚ zjištěno, že tyto dva projekty byly účelné pouze částečně, neboť nebyly naplněny cíle projektů. Jednalo se o zvýšení rychlosti na trati a zkrácení jízdních dob. U ostatních osmi kontrolovaných projektů nemohla kontrola NKÚ vyhodnotit účelnost použití prostředků, protože projekty nebyly ještě dokončeny, zkolaudovány, popřípadě byla financována pouze příprava. Nebylo tedy možné hodnotit splnění hlavních cílů a plánovaných monitorovacích indikátorů.

Příklad č. 6

U projektu *Zvýšení traťové rychlosti v úseku Havlíčkův Brod – Okrouhlice* stanovila SŽ šest cílů a čtyři monitorovací ukazatele. SŽ vyhodnotila výstupové monitorovací ukazatele projektu jako splněné ve výši 100 %, šlo o ukazatele „celková délka rekonstruovaných nebo modernizovaných železničních tratí“ (v km), „celková délka rekonstruovaných železničních tratí, z toho TEN-T“ (v hodnotě 6,337 km) a „délka železničních tratí, na kterých je zavedeno DOZ či modernizováno zabezpečovací zařízení“ (v hodnotě 7,307 km). Poslední výkonový monitorovací ukazatel „hodnota úspory času v žel. dopravě“ v hodnotě 1 128 720 €/rok vyhodnotila SŽ v době kontroly NKÚ pouze částečně jako kvalifikovaný odhad, proto byl splněn pouze z 50 %.

Cíl „zlepšení stavebně technického stavu úseku trati a zvýšení bezpečnosti železničního provozu“ byl SŽ splněn a vyhodnocen. Cíl „vytvoření podmínek pro rozvoj žel. dopravy, zlepšení kultury cestování a zvýšení atraktivity železniční dopravy v regionu“ nebyl splněn a vyhodnocen.

U cíle „zvýšení rychlosti pro klasické soupravy do 100 km/h a pro naklápačcí jednotky do 120 km/h“ předložila SŽ tabulky traťových rychlostí, z nichž vyplývá, že trať je na tyto rychlosti uzpůsobena. Pro naplnění cíle **je však potřeba nasadit výkonnější vlakové jednotky s předpokládaným vlivem na zvýšení traťové rychlosti**. Tuto skutečnost nemůže SŽ ovlivnit, protože o nasazení vlakových jednotek na trati rozhoduje dopravce, resp. objednatel regionální dopravy.

4.13 U projektu *Revitalizace tratě Louny – Lovosice* byly na mostních objektech v km 11,314 a v km 11,559 každoročně prováděny prohlídky dle vyhlášky č. 177/1995 Sb.¹¹ a podle vnitřního předpisu SŽ *Správa mostních objektů*. Z předložených protokolů o prohlídce mostu v km 11,559 z roku 2013 a mostu v km 11,314 z roku 2014 vyplývá, že mosty byly poškozeny korozí a jejich fyzický stav se zhoršoval. Následně v roce 2017 byla provedena mimořádná prohlídka mostu v km 11,559 kvůli zhoršujícímu se fyzickému stavu nosné ocelové konstrukce mostu. Konstatováno bylo značné oslabení prvků konstrukce korozí a narůstající štěrbinová koroze. Z předložených dokladů vyplynulo, že **SŽ již v době přípravy projektu, tzn. v roce 2013**

¹¹ Vyhláška č. 177/1995 Sb., kterou se vydává stavební a technický řád drah.

a 2014, disponovala informacemi, že mosty v km 11,314 a 11,559 jsou výrazně poškozeny korozí a jejich stav se zhoršuje. Důvod, proč diagnostiku mostů neprovedla v rámci přípravy projektu včas tak, aby mohla případnou výměnu mostů za nové zařadit do připravovaného projektu, SŽ nevysvětlila. Mezi hlavní cíle projektu patřilo např. zvýšení rychlosti, zkrácení provozních dob a zvýšení bezpečnosti cestujících. Tyto hlavní cíle z důvodu vyjmutí dodatečně rekonstruovaných mostů nemohly být realizací projektu v plném rozsahu naplněny. Dalším důsledkem až dodatečně prováděné rekonstrukce uvedených mostů bylo snížení komfortu pro cestující, neboť krátce po dokončení projektu v dubnu 2020 byl provoz na této trati znovu přerušen v období od 15. 6. do 22. 9. 2021 z důvodu výluky potřebné pro dodatečné provedení rekonstrukce mostů. **V případě řádně provedené přípravy projektu včetně včasného zjištění skutečného stavu mostů mohla SŽ vzniku této situace předejít.**

Cíle projektů bez hodnocení jejich plnění

4.14 Kontrolou NKÚ bylo u 15 kontrolovaných projektů zjištěno, že měřitelné cíle a plánované monitorovací indikátory byly ve většině případů splněny a vyhodnoceny. Jednalo se o cíle jako zlepšení technického stavu a parametrů trati, zvýšení bezpečnosti železničního provozu a cestujících, zvýšení traťové rychlosti, snížení provozních nákladů na obsluhu zabezpečovacího zařízení, zavedení prostorové průchodnosti, dosažení traťové třídy zatížení, zajištění bezbariérového přístupu ve stanicích, zvýšení kapacity železniční tratě apod. **MD ale schvalovalo k realizaci rovněž záměry projektů, které obsahovaly i cíle obtížně měřitelné.** Jednalo se o cíle jako zvýšení konkurenceschopnosti železniční dopravy, zvýšení komfortu cestování, zvýšení kvality a atraktivity železniční dopravy, zvýšení kultury cestování apod. **MD standardně neprovádí hodnocení obtížně měřitelných cílů s ohledem na složitost a nákladnost těchto hodnocení. Dále MD nezpracovalo ani žádnou konkrétní metodiku, na základě které by bylo možné plnění těchto cílů hodnotit.**

Neuplatnění sankcí

4.15 V průběhu kontroly realizace jednotlivých kontrolovaných projektů byly zjištěny chyby a nedostatky v projektové dokumentaci u dvou projektů. Chybné zpracování projektové dokumentace zapříčinilo vznik víceprací. SŽ tyto chyby v projektové dokumentaci v některých případech reklamovala u zhotovitele, který je na vlastní náklady odstranil, a dále také uplatňovala vůči projektantovi sankce v podobě smluvní pokuty. V jiných případech však SŽ takto nepostupovala a reklamaci vad projektu ani smluvní pokutu neuplatnila. **V těchto případech SŽ při řešení vad projektu nepostupovala v souladu s uzavřenou smlouvou o dílo (dále také „SoD“), když neuplatnila sankce ve formě smluvní pokuty z ceny za zpracování projektu dle obchodních podmínek SoD.**

Příklad č. 7

U projektu *Revitalizace trati Hradec Králové – Jaroměř – Trutnov* NKÚ zjistil, že v průběhu stavební realizace se objevily chyby a nedostatky projektové dokumentace (nesoulad mezi výkresovou částí a výkazem výměr, nedostatečné zpracování projektu, chybějící položky ve výkazu výměr). SŽ schválila ve změnových listech (dále také „ZL“) č. 2, 6, 8, 12, 19 a 20 stavební vícepráce v objemu 15 320 414,51 Kč bez DPH s podmínkou, že bude provedena reklamace vad projektu ve smyslu SoD. SŽ reklamovala pouze vady projektu identifikované v ZL č. 6, 8 a 12 v objemu stavebních víceprací 5 086 803,45 Kč bez DPH, které projektant bezplatně odstranil. SŽ uplatnila vůči projektantovi dvakrát sankci v podobě smluvní pokuty ve výši 0,5 % z ceny projektu u vad identifikovaných v ZL č. 6 a 8. Zpracovatel projektové dokumentace smluvní pokutu v celkové výši 254 274 Kč uhradil.

SŽ u ZL č. 2, 19 a 20 v objemu stavebních víceprací 10 233 611,06 Kč bez DPH neuplatnila písemně reklamaci vad projektu a nevyužila možnost uplatnit vůči projektantovi sankci ve formě smluvní pokuty ve výši 0,5 % z ceny projektu za každý případ (127 137 Kč) nebo v podobě podílu na úhradě stavebních víceprací, které vznikly v důsledku vad projektu, a to až do výše 10 % ceny projektu (max. 2 542 740 Kč).

SŽ u ZL č. 12 v objemu stavebních víceprací 567 153,80 Kč bez DPH dne 16. 4. 2017 reklamovala vadu projektu a žádala o její odstranění, ale při reklamaci nevyužila možnost uplatnit vůči projektantovi sankci dle obchodních podmínek SoD.

Příklad č. 8

U projektu *Zvýšení kapacity trati Nymburk – Mladá Boleslav, 1. stavba* NKÚ zjistil, že SŽ u stavebních víceprací dle ZL č. 6, 7, 9 a 10 v objemu nejméně 8 057 507,19 Kč bez DPH neuplatnila vůči projektantovi sankci za vady projektu, které vedly k nutnosti zajistit vícepráce. Pokuta byla sjednána ve výši 0,5 % z ceny projektu za každý případ, tj. 172 200 Kč při ceně projektu 34 440 000 Kč bez DPH, a mohla tedy dosáhnout celkové výše 688 800 Kč bez DPH. Ani v jednom případě reklamace vad projektu neuplatnila SŽ vůči projektantovi sankci v podobě podílu na úhradě stavebních víceprací, které vznikly v důsledku vad projektu. Dle ZL č. 6, 7, 9 a 10 v objemu vícenákladů nejméně 7 595 652,19 Kč bez DPH mohla SŽ uplatnit sankci i opakovaně až do výše 10 % ceny projektu, tj. do částky 3 444 000 Kč bez DPH.

Jednotkové ceny v následném JŘBU¹² o 134 % vyšší oproti původní stavbě

4.16 Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že SŽ si při zadání projektu *Zvýšení traťové rychlosti v úseku Havlíčkův Brod – Okrouhlice* vyhradila možnost použít JŘBU dle ustanovení § 100 odst. 3 zákona č. 134/2016 Sb.¹³ pro poskytnutí stavebních prací vybraným dodavatelem, a to pro provedení následné úpravy směrového a výškového uspořádání koleje č. 2. Tato skutečnost nastala po rozdělení stavby do dvou etap realizovaných v letech 2017 a 2018, kdy zhotovitel prováděl v roce 2017 práce na koleji č. 1 (včetně prací následné úpravy směrového a výškového uspořádání koleje č. 1) a v roce 2018 stejné práce na koleji č. 2 (mimo prací následné úpravy směrového a výškového uspořádání koleje). Proto SŽ rozdělila stavební objekt (dále také „SO“) *11-01 Železniční svršek* na dva podobjekty, a to *SO 11-01.1 Železniční svršek*, který obsahoval všechny práce spojené s tímto stavebním objektem v obou kolejích,

¹² JŘBU – jednací řízení bez uveřejnění.

¹³ Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

a SO 11-01.2 *Železniční svršek*, který obsahoval jen práce následné úpravy směrového a výškového uspořádání koleje č. 2. Tyto práce měly být provedeny do 13 měsíců od zavedení zkušebního provozu (předpokládaným termínem dle TKP¹⁴ bylo datum 21. 8. 2019). Proto byly tyto práce vyčleněny z předmětu stavby. Uvedené práce byly nezbytné k dokončení celého díla. V původní nabídce ze dne 13. 2. 2017 nabídl vybraný dodavatel u SO 11-01.1 *Železniční svršek* u položky „R542311 *Následná úprava směrového a výškového uspořádání koleje na pražcích betonových*“ v délce 6 338 m provedení prací za jednotkovou cenu 180,04 Kč/m, tj. celkem 1 141 093,32 Kč bez DPH.

Dne 16. 11. 2018 vyzvala SŽ téhož dodavatele k předložení cenové nabídky v JŘBU pro SO 11-01.2 *Železniční svršek* k provedení následné úpravy směrového a výškového uspořádání koleje č. 2. Dodavatel předložil nabídku s cenou ve výši 2 669 502,22 Kč bez DPH, přičemž jednotková cena byla ve výši 421,19 Kč/m bez DPH. Nabídnutá cena byla o 134 % vyšší než v nabídce ze dne 13. 2. 2017 na stejné práce u koleje č. 1. Nejednalo se o nové práce. SŽ věděla, že uvedené práce jsou nezbytné, a znala předpokládanou dobu jejich provedení. NKÚ zjistil, že postupem v rámci JŘBU došlo v tomto případě k nárůstu jednotkové ceny prací následné úpravy směrového a výškového uspořádání koleje č. 2 o 134 % oproti stejným pracím provedeným u koleje č. 1, čímž došlo k navýšení vynaložených prostředků ve výši rozdílu celkových cen za práce následné úpravy směrového a výškového uspořádání koleje, toto navýšení činilo 1 528 408,90 Kč bez DPH. Použití jednacího řízení bez uveřejnění při pracích následné úpravy uspořádání koleje vytváří riziko navýšení nákladů na tyto práce oproti jejich běžnému provedení v rámci stavby. U dalších staveb prověřovaných kontrolou NKÚ nebyl podobný postup zjištěn.

Vzájemné propojení účastníků zadávacího řízení na zhotovitele projektové dokumentace a propojení poskytovatele služeb technického dozoru investora se zhotovitelem projektové dokumentace

4.17 Kontrolou NKÚ byla u osmi kontrolovaných projektů zjištěna vzájemná propojenost účastníků zadávacího řízení na zhotovitele projektové dokumentace. NKÚ upozorňuje na možné riziko nedostatečného konkurenčního prostředí.

Příklad č. 9

U projektu *Rekonstrukce koleje č. 1 a 2 Ostrov nad Oslavou – Žďár nad Sázavou* bylo kontrolou NKÚ zjištěno, že SŽ zahájila otevřené zadávací řízení na sektorovou nadlimitní veřejnou zakázku na zhotovení projektové dokumentace odesláním oznámení k uveřejnění ve *Věstníku veřejných zakázek* dne 21. 8. 2014 pod ev. č. zakázky 495137. Ve lhůtě pro podání nabídek byly zadavateli doručeny tři nabídky, které byly předmětem posouzení a hodnocení. Z údajů ve výročních zprávách uchazečů č. 1–3 bylo ověřeno, že všichni tři uchazeči byli v době zadávacího řízení propojeni personálně (prostřednictvím členů představenstva nebo dozorčí rady) i majetkově s ovládajícími osobami. Nabídkové ceny všech uchazečů byly vyšší než předpokládaná hodnota zakázky, nejvyšší nabídka byla vyšší o 4 690 200 Kč (19,2 %) a nejnižší nabídka o 4 282 000 Kč bez DPH (17,5 %).

¹⁴ TKP – technické kvalitativní podmínky staveb.

4.18 U čtyř kontrolovaných projektů zjistil NKÚ personální a majetkové propojení poskytovatele služeb technického dozoru investora (dále také „TDI“) a geotechnického dozoru investora (dále také „GTDI“) se zhotovitelem projektové dokumentace. Přestože výše uvedené propojení účastníků platné právní předpisy nezakazují, kontrola **NKÚ upozorňuje na riziko, které spatřuje z hlediska kvality a nezávislosti kontroly a možného střetu zájmů při sledování, posuzování a schvalování oprávněnosti změn během výstavby.**

Příklad č. 10

U projektu *Rekonstrukce koleje č. 1 a 2 Ostrov nad Oslavou – Žďár nad Sázavou* zajišťoval výkon technického dozoru stavebníka (dále také „TDS“) zaměstnanec SŽ. Výkon pomocných činností TDI a GTDI zadala SŽ na základě smluv o dílo. Z údajů ve výročních zprávách za rok 2016 (založených ve sbírce listin) bylo zjištěno, že poskytovatelé služeb TDI a GTDI byli personálně a majetkově propojeni se zhotovitelem projektové dokumentace.

Příklad č. 11

U projektu *Revitalizace tratě Louny – Lovosice* bylo z údajů ve výročních zprávách za rok 2018 (založených ve sbírce listin) zjištěno, že zpracovatel projektové dokumentace byl personálně a majetkově propojen se subjektem poskytujícím služby technického dozoru investora.

Prodlužování zkušebního provozu

4.19 Ve dvou případech **došlo k prodloužení zkušebního provozu.** V prvním případě došlo k prodloužení kolaudačního řízení, neboť žádost SŽ o vydání kolaudačního rozhodnutí nebyla úplná, kolaudační řízení bylo přerušeno a žádost musela být doplněna. V druhém případě SŽ nezajistila potřebné doklady pro kolaudaci a z tohoto důvodu byl opakovaně prodlužován **zkušební provoz, ten v době kontroly trval více než pět let.**

Příklad č. 12

U projektu *Zvýšení traťové rychlosti v úseku Golčův Jeníkov – Čáslav* bylo kontrolou NKÚ zjištěno, že stavební povolení čj. DUCR-68682/15/Vv uvádí, že stavba bude dokončena nejpozději do 31. 12. 2018, včetně zkušebního provozu. V dodatku č. 1 „rámcové smlouvy o financování projektu“ ze dne 7. 8. 2018 byl termín zahájení provozní fáze stanoven na 28. 10. 2017. V závěrečné zprávě za celé období realizace projektu ze dne 11. 9. 2018 byl uveden termín skutečného dokončení stavby 28. 8. 2017 a termín zahájení provozu 29. 8. 2017.

Zhotovitel dokončil stavební práce 85 dnů před termínem stanoveným ve smlouvě o dílo (21. 11. 2017). SŽ uváděla jednotlivé SO do zkušebního provozu postupně od 18. 11. 2016 do 20. 7. 2017 s trváním do 31. 12. 2018. **Zkušební provoz celé stavby byl SŽ třikrát prodloužen.** Hlavní důvody spočívaly v tom, že SŽ nezajistila kompletní dokladovou část pro provedení závěrečné kontrolní prohlídky stavby, stavba nebyla připravena ke kolaudaci z důvodu probíhajících reklamačních řízení, SŽ neprovedla aktualizaci studie měření hluku a nevyhodnotila zkušební provoz. **Poslední prodloužení mělo skončit 31. 12. 2021.**

Zkušební provoz trval od 18. 11. 2016 (vydání prvního zápisu z jednání o zavedení zkušebního provozu), tedy více než pět let. Konečný termín ukončení zkušebního provozu stavby Zvýšení traťové rychlosti v úseku Golčův Jeníkov – Čáslav nebylo možné v době kontroly NKÚ určit.

Příklad č. 13

U projektu *Revitalizace trati Hradec Králové – Jaroměř – Trutnov* byly kontrolou NKÚ zjištěny tyto skutečnosti: Zhotovitel zahájil realizaci I. fáze dne 22. 6. 2015 a stavebně ji dokončil dne 31. 1. 2016, realizaci II. fáze zahájil dne 1. 2. 2016 a stavebně ji dokončil dne 31. 5. 2017, tedy v termínech dle SoD. Stavba byla uváděna do zkušebního provozu postupně od 14. 8. 2015 do 27. 8. 2020. Drážní úřad na žádost SŽ opakovaně prodloužil zkušební provoz celé stavby, a to do 31. 7. 2018, 31. 8. 2019 a 31. 8. 2020. SŽ o kolaudaci zažádala až v srpnu 2020 z důvodu vytíženosti na ostatních stavbách a dlouhodobé pracovní neschopnosti TDS. Drážní úřad povolil trvalé užívání stavby na základě kolaudačního souhlasu dne 28. 8. 2020 téměř po pětiletém zkušebním provozu stavby.

4.20 SŽ u projektu *Optimalizace traťového úseku Lysá nad Labem (mimo) – Čelákovice (mimo)* uzavřela dne 14. 2. 2020 dodatek č. 3/2020 ke smlouvě o dílo se zhotovitelem projektové dokumentace. Tento dodatek však v rozporu s § 5 odst. 2 zákona č. 340/2015 Sb.¹⁵ nezaslala k uveřejnění do registru smluv, a to ani do tří měsíců od jeho uzavření ve smyslu § 7 odst. 1 zákona č. 340/2015 Sb. SŽ přesto dne 11. 6. 2020 uhradila fakturu ve výši 878 900 Kč bez DPH za práce provedené na základě tohoto dodatku. SŽ v průběhu kontroly NKÚ částku vrátila SFDI jako poskytovateli dotace.

Kontrolou u SFDI nebyly zjištěny nedostatky

4.21 Smluvní zajištění přípravy a realizace staveb na mimokoridorových železničních tratích bylo v souladu s právními předpisy a schválenými rozpočty SFDI. Státní fond dopravní infrastruktury v jednotlivých letech schvaloval rozpočtová opatření a změnová řízení na základě požadavků SŽ a na základě těchto změn uzavíral dodatky ke smlouvám se SŽ o poskytování finančních prostředků z rozpočtu SFDI na jednotlivé roky. Uvolňování, čerpání a zúčtování finančních prostředků probíhalo v souladu s uzavřenými smlouvami a platnými pravidly a předpisy SFDI. V kontrolovaném období nedošlo u 15 kontrolovaných projektů k problémům se zajištěním finančních prostředků na přípravu a realizaci staveb mimokoridorových železničních tratí.

Náklady na km tratě

4.22 Pro provedení analýzy nákladů staveb byly u 15 kontrolovaných projektů zvoleny celkové stavební náklady a dále náklady stavebních objektů „železniční svršek“ a „železniční spodek“, které tvoří přibližně polovinu celkových nákladů staveb. Vyřazeny byly stavební objekty, které se týkaly železničního svršku/spodku v dopravnách, a to z důvodu velmi odlišného rozsahu prací. Zásadní rozdíly cen stavebních prací zjištěny nebyly, rozdíly v nákladech byly způsobeny zejména technickými parametry trati a rozsahem prováděných prací (modernizace, optimalizace, revitalizace); například u dvojkolejných železničních tratí se náklady na úpravy jednoho kilometru železničního svršku pohybovaly od 11 mil. Kč do 29 mil. Kč (průměr 22,7 mil. Kč) a náklady na úpravu železničního spodku od 10 mil. Kč do 39 mil. Kč (průměr 24,8 mil. Kč) za 1 km. U jednokolejných tratí se náklady na úpravy jednoho kilometru železničního svršku pohybovaly od 2 mil. Kč do 20 mil. Kč (průměr 12,2 mil. Kč) a náklady na úpravu železničního spodku od 3 mil. Kč do 14 mil. Kč (průměr 8,2 mil. Kč) za 1 km.

¹⁵ Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv).

Seznam zkratk:

ČR	Česká republika
<i>Dopravní politika</i>	<i>Dopravní politika ČR pro období 2014–2020 s výhledem do roku 2050</i>
DPH	daň z přidané hodnoty
DSS2	<i>Dopravní sektorové strategie – 2. fáze</i> (dokument vznikl v roce 2013 a v roce 2017 byla provedena jeho aktualizace)
EIA	posuzování vlivů na životní prostředí (Environmental Impact Assessment)
ERTMS	evropský systém řízení železniční dopravy (European Rail Traffic Management System)
ETCS	evropský vlakový zabezpečovací systém (European Train Control System)
EU	Evropská unie
GTDI	geotechnický dozor investora
JŘBU	jednací řízení bez uveřejnění
MD	Ministerstvo dopravy
MÚ Rokycany	stavební odbor Městského úřadu v Rokycanech
nařízení (EU) č. 1315/2013	nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1315/2013 ze dne 11. prosince 2013, o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě a o zrušení rozhodnutí č. 661/2010/EU
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OPD	operační program <i>Doprava</i>
OPD II	operační program <i>Doprava 2014–2020</i>
PEÚ	předelektrizační úpravy
ŘO	řídící orgán
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SO	stavební objekt
SoD	smlouva o dílo
SŽ	Správa železnic, státní organizace
TDI	technický dozor investora
TDS	technický dozor stavebníka
TKP	technické kvalitativní podmínky staveb
TEN-T	transevropská dopravní síť
ZL	změnový list

Příloha č. 1

Přehled kontrolovaných projektů

Poř. č.	Isprofond	Název akce	Prioritní projekt dle DSS2	Celkové náklady projektu (v Kč bez DPH)	Celková výše prostředků prověřovaných v rámci kontroly na základě zadávacích řízení (v Kč bez DPH)	Skutečná (předpokládaná) realizace Od do
1	5 003 720 049	Zvýšení traťové rychlosti v úseku Golčův Jeníkov – Čáslav	Prioritní projekt	767 935 207	741 049 978	06/2016 08/2017
2	5 423 730 003	Revitalizace trati Louny – Lovosice	Není prioritní projekt	1 231 178 018	1 105 271 049	04/2018 04/2020
3	5 313 720 005	Revitalizace mezistaničních úseků Petřikov – Borovany (mimo) – Č. Budějovice (mimo)	Není prioritní projekt	496 002 996	448 653 101	05/2016 07/2017
4	5 323 730 002	Revitalizace trati Rokycany – Nezvěstice	Prioritní projekt	853 717 389	853 717 389	09/2015 11/2017
5	5 413 130 001	Trať 149 Karlovy Vary dolní nádraží – Mariánské Lázně	Prioritní projekt	768 215 487	768 215 487	04/2017 03/2019
6	5 213 720 005	Zvýšení kapacity trati Nymburk – Mladá Boleslav, 1. stavba	Prioritní projekt	857 341 621	835 734 933	10/2015 11/2016
7	5 213 720 006	Zvýšení kapacity trati Nymburk – Mladá Boleslav, 2. stavba	Prioritní projekt	396 618 747	372 097 261	06/2018 12/2020
8	5 213 520 020	Optimalizace traťového úseku Lysá nad Labem (mimo) – Čelákovice (mimo)	Prioritní projekt	1 820 788 824	1 554 785 916	05/2019 2Q/2022
9	5 003 730 004	Revitalizace trati Praha – Vrané nad Vltavou – Čerčany	Není prioritní projekt	663 266 885	633 266 845	08/2015 02/2017
10	5 613 720 002	Rekonstrukce koleje č. 1 a 2 Ostrov nad Oslavou – Žďár nad Sázavou	Prioritní projekt	757 644 938	742 566 604	03/2016 04/2017
11	5 523 730 004	Revitalizace trati Týniště n. O. – Broumov	Prioritní projekt	1 101 424 996	978 100 498	02/2018 08/2019
12	5 523 730 002	Revitalizace trati Hradec Králové – Jaroměř – Trutnov	Není prioritní projekt	956 875 497	956 749 165	06/2015 05/2017
13	5 613 720 007	Zvýšení traťové rychlosti v úseku Havlíčkův Brod – Okrouhlice	Prioritní projekt	564 384 813	474 100 498	03/2017 11/2018
14	5 623 520 018	Modernizace trati Brno – Přerov, 1. stavba Brno – Blažovice	Prioritní projekt	14 391 023 790		01/2027 12/2029
14	5 003 520 003	Modernizace trati Brno – Přerov, 2. stavba Blažovice – Vyškov	Prioritní projekt	28 974 185 000		10/2025 09/2031
14	5 003 520 024	Modernizace trati Brno – Přerov, 3. stavba Vyškov – Nezamyslice	Prioritní projekt	21 935 377 000		10/2025 12/2029
14	5 003 720 017	Modernizace trati Brno – Přerov, 4. stavba Nezamyslice – Kojetín	Prioritní projekt	6 705 189 634		08/2024 10/2027
14	5 003 520 040	Modernizace trati Brno – Přerov, 5. stavba Kojetín – Přerov	Prioritní projekt	9 629 987 000		08/2024 10/2027
15	5 723 720 001	Modernizace a elektrizace trati Otrokovice – Vizovice	Prioritní projekt	11 880 732 089		01/2020 12/2022
Celkem				104 751 889 931	10 464 308 724	

Zdroj: DSS2, informace SŽ.

Příloha č. 2

Prioritní projekty dle DSS2

Poř. č.	Název projektu	Náklady dle DSS2 v mil. Kč bez DPH	Náklady aktuální v mil. Kč bez DPH	Realizace předpokládaná dle DSS2 / aktuální od-do	Stav k 30. 6. 2021
1	Rekonstrukce staničních kolejí a výhybek žst. Strakonice	810	541	2013–2015 2014–2016	Stavba ukončena
2	Rekonstrukce žst. Horažďovice předměstí	642	611	2015 2015–2016	Stavba ukončena
3	Rekonstrukce k. č. 2 Brno Maloměřice – Brno Královo Pole	681	644	2014–2015 2015–2016	Stavba ukončena
4	Rekonstrukce k. č. 2 Brno Královo Pole – Kuřim	620	692	2014–2015 2015–2016	Stavba ukončena
5	Modernizace tratě Hradec Králové – Pardubice – Chrudim, 1. stavba zdvoukolejnění úseku Stěblová – Opatovice nad Labem	998	895	2014–2015 2014–2015	Stavba ukončena
6	Rekonstrukce trati Liberec – Tanvald	878	745	2013–2015 2014–2015	Stavba ukončena
7	Rekonstrukce a zkapacitnění tratě Studénka – Mošnov	429	407	2013–2014 2012–2015	Stavba ukončena
8	Zvýšení kapacity trati Týniště n. O. – Častolovice – Solnice, 1. část, rekonstrukce nástupišť žst. Týniště n. O.	210	194	2014–2015 2014–2015	Stavba ukončena
9	Zvýšení kapacity trati Týniště n. O. – Častolovice – Solnice, 2. část, rekonstrukce žst. Častolovice	467	392	2014–2015 2014–2015	Stavba ukončena
10	Revitalizace trati České Budějovice – Volary	1 640	1 424	2013–2015 2014–2016	Stavba ukončena
11	Elektrizace Kadaň Pruněřov – Kadaň předměstí Elektrizace trati Kadaň Pruněřov – Kadaň	431	440	2014–2015 2018–2021	Probíhá realizace
12	Revitalizace trati Praha Smíchov – Rudná u Prahy – Beroun Rekonstrukce trati Praha Smíchov – Rudná – Beroun	716	692	2014–2015 2015	Stavba ukončena
13	Rekonstrukce koleje č. 1 a 2 Sklené nad Oslavou – Ostrov nad Oslavou	988	883	2014–2016 2014–2015	Stavba ukončena
14	Modernizace traťového úseku Brno Maloměřice (včetně) – Brno Židenice (mimo)	800	560	2014–2016 2015–2016	Stavba ukončena
15	Rekonstrukce koleje Ostrov nad Oslavou – Žďár nad Sázavou, 1. část	700	819	2015–2017 2016–2017	Stavba ukončena
16	Zvýšení kapacity trati Nymburk – Mladá Boleslav, 1. stavba	727	884	2014–2016 2015–2017	Stavba ukončena
17	Revitalizace trati Klatovy – Železná Ruda	900	1 029	2014–2016 2014–2016	Stavba ukončena
18	Rekonstrukce Negrelliho viaduktu	992	1 964	2015–2016 2017–2020	Stavba ukončena
19	Optimalizace trati Lysá nad Labem – Praha Vysočany, 2. stavba	8 250	10 730	2016–2018 2017–2024	Soubor staveb (některé ukončeny, v realizaci i přípravě)
20	Modernizace tratě Brno – Přerov, I. etapa Blažovice – Nezamyslice	24 213	50 909	2019–2023 (dle verze 2017: 2020–2025) 2025–2031	2 stavby v přípravě
21	Zkapacitnění trati Praha-Libeň – Praha-Malešice – Praha-Hostivař / Praha-Vršovice seř. n. Modernizace traťového úseku Praha-Libeň – Praha-Malešice, I. stavba	1 688 (dle verze 2017 částka 1 294)	2 260	2016–2018 (dle verze 2017: 2021–2023) 2024–2027	Stavba v přípravě
22	Modernizace a elektrizace trati Otrokovice – Vizovice	3 415 (dle verze 2017 částka 8 000)	11 880	2016–2019 (dle verze 2017: 2019–2023) 2023–2027	Stavba v přípravě

Poř. č.	Název projektu	Náklady dle DSS2 v mil. Kč bez DPH	Náklady aktuální v mil. Kč bez DPH	Realizace předpokládaná dle DSS2 / aktuální od-do	Stav k 30. 6. 2021
23	Elektrizace tratě vč. PEÚ Brno – Zastávka u Brna, 1. etapa	4 101	2 710	2014–2016 (dle verze 2017: 2018–2019) 2020–2022	Probíhá realizace
24	Elektrizace tratě vč. PEÚ Brno – Zastávka u Brna, 2. etapa		3 126	2014–2016 (dle verze 2017: 2018–2019) 2022–2023	Stavba v přípravě
25	Zvýšení kapacity trati Nymburk – Mladá Boleslav, 2. stavba	323 (dle verze 2017 částka 511)	414	2015–2016 (dle verze 2017: 2017–2018) 2018–2020	Stavba ukončena
26	Modernizace a dostavba žst. Praha Masarykovo nádraží	1 000 (dle verze 2017 částka 1 655)	2 538	2018–2020 (dle verze 2017: 2019–2021) 2023–2026	Stavba v přípravě
27	Optimalizace trati Ostrava Kunčice – Fr. Místek – Č. Těšín, včetně PEÚ a optimalizace žst. Č. Těšín, 1. část (Frýdek-Místek – Dobrá u FM – Nošovice) Optimalizace a elektrizace trati Ostrava-Kunčice – Frýdek-Místek	2 971	9 531	2018–2021 2024–2027	Stavba v přípravě
28	Modernizace tratě Brno – Přerov, II. etapa Nezamyslice – Přerov	12 235	16 335	Od 2020 (dle verze 2017: 2020–2025) 2024–2027	Stavba v přípravě
29	Modernizace tratě Brno – Přerov, III. etapa Brno – Blažovice Modernizace trati Brno – Přerov, 1. stavba Brno – Blažovice	7 082	9 378	Od 2023 (dle verze 2017: 2020–2025) 2026–2030	Stavba v přípravě
30	Modernizace a elektrizace tratě Kojetín – Hulín – Holešov Modernizace a elektrizace trati Kojetín (mimo) – Hulín	3 500	1 400	Od 2018 (dle verze 2017: od 2019) 2026–2029	Stavba v přípravě
31	Elektrizace a modernizace trati Olomouc – Uničov, Elektrizace a zkapacitnění trati Uničov (včetně) – Olomouc	1 737	4 230	Od 2018 2019–2021	Probíhá realizace
32	Elektrizace tratě Tišnov – Nedvědice	560		Od 2018	Probíhá zpracování stavebního povolení pro celou trať, termín nelze nyní stanovit
33	Modernizace trati Praha – Kladno s připojením na letiště Ruzyně – II. etapa	4 700 (dle verze 2017 částka 29 600)	59 230	Od 2018 (dle verze 2017: 2021–2025) 2021–2029	Stavba v přípravě
34	Zkapacitnění tratě Pardubice – Hradec Králové, dokončení	2 169 (dle verze 2017 částka 5 439)	7 725	Od 2017 (dle verze 2017: od 2019) 2021–2028	Úsek v realizaci, další v přípravě
35	Modernizace trati Plzeň – Česká Kubice (úsek Domažlice (včetně) – Furth im Wald (mimo)) Modernizace trati Plzeň – Domažlice – st. hranice SRN, 4. stavba, úsek Domažlice (mimo) – státní hranice SRN	6 000	967	Od 2019 (dle verze 2017: od 2020) 2022–2024	Stavba v přípravě

Poř. č.	Název projektu	Náklady dle DSS2 v mil. Kč bez DPH	Náklady aktuální v mil. Kč bez DPH	Realizace předpokládaná dle DSS2 / aktuální od-do	Stav k 30. 6. 2021
36	Modernizace trati Plzeň – Česká Kubice úsek Stod (mimo) – Domažlice (mimo) Modernizace trati Plzeň – Domažlice – st. hranice SRN, 3. stavba, úsek Stod (mimo) – Domažlice (včetně)	7 000	14 174	Od 2019 (dle verze 2017: od 2020) 2025–2029	Stavba v přípravě
37	Modernizace trati Plzeň – Česká Kubice úsek Plzeň (mimo) – Stod (včetně) Modernizace trati Plzeň – Domažlice – st. hranice SRN, 1. stavba, nová trať Plzeň (mimo) – Stod (včetně)	6 000	9 366	Od 2019 (dle verze 2017: od 2020) 2023–2026	Stavba v přípravě
38	Optimalizace trati Kolín – Všetaty – Děčín	6 000 (dle verze 2017 částka 26 299)	64 457	Od 2017 (dle verze 2017: od 2021) 2023–2033	Soubor staveb v přípravě
39	Rekonstrukce tratě Tanvald – Harrachov	270			Řešeno dílčími investicemi
40	Revitalizace trati Jaroměř – Stará Paka Zlepšení provozních parametrů trati Jaroměř – Stará Paka	874	730	– 2022–2023	Stavba v přípravě
41	Revitalizace trati Kostelec – Telč – Slavonice	402	1 999	– 2022–2024	Stavba v přípravě
42	Revitalizace (optimalizace) trati Rumburk – Dolní Poustevna	78			Řešeno dílčími investicemi, případně opravou
43	Revitalizace trati Děčín – Benešov n. Ploučnicí – Rumburk	534			Řešeno dílčími investicemi
44	Revitalizace trati Rakovník – Beroun	986			Řešeno dílčími investicemi
45	Rekonstrukce trati Karlovy Vary – Mariánské Lázně Trať 149 Karlovy Vary dolní nádraží – Mariánské Lázně	280	831	– 2016–2018	Stavba ukončena
46	Revitalizace Rokycany – Nezvěstice (zvýšení rychlosti a zabezpečení přejezdů na trati 175)	801	884	– 2015–2017	Stavba ukončena
47	Revitalizace trati Týniště n. O. – Broumov	1 716	1 270	– 2018–2019	Stavba ukončena
48	Revitalizace tratě Červenka – Prostějov	779			Realizovány/připravovány dílčí investice
49	Revitalizace trati Olomouc – Senice na Hané	361			Realizovány/připravovány dílčí investice
50	Revitalizace tratě Liberec – Frýdlant v Č.	550			Řešeno dílčími investicemi
51	Revitalizace trati Chlumec nad Cidlinou – Trutnov	2 244	1 769	– 2022–2023	Stavba v přípravě
52	Revitalizace trati Česká Lípa – Litoměřice horní n. Revitalizace trati Lovosice – Česká Lípa	546	1 136	– 2021–2022	Soutěží se
53	Revitalizace a zkapacitnění tratě Jičín – Kopidlno	350			Řešeno dílčími investicemi
54	Železniční trať Kolín – Havlíčkův Brod – Brno	37 000	34 245 (zatím nejsou plně vyčísleny náklady všech dílčích úseků)	2016–2023 2015–2027	Průběžná realizace a příprava
55	Železniční trať Ústí nad Labem – Chomutov – Cheb	34 000	56 199	2016–2023 2019–2035	Průběžná realizace a příprava
56	Modernizace úseku Praha-Radotín – Praha-Vršovice seř. n.	2 125	6 319 (zatím nejsou plně vyčísleny náklady všech dílčích úseků)	Nelze stanovit 2019–2027	Průběžná realizace a příprava

Poř. č.	Název projektu	Náklady dle DSS2 v mil. Kč bez DPH	Náklady aktuální v mil. Kč bez DPH	Realizace předpokládaná dle DSS2 / aktuální od-do	Stav k 30. 6. 2021
57	Boskovická spojka	1 152	1 799	Od 2019 2023–2025	Probíhá příprava
58	Elektrizace a modernizace trati Olomouc – Uničov – Šumperk	5 400	8 260	Od 2019 2019–2023	V realizaci
59	Modernizace trati Plzeň – České Budějovice	19 700	25 973	Od 2019 2019–2028	Průběžná realizace a příprava

Zdroj: DSS2, informace SŽ.

Věstník Nejvyššího kontrolního úřadu

Ročník 30.

Vydavatel:

Nejvyšší kontrolní úřad, Jankovcova 1518/2, 170 04 Praha 7

Redakce:

Odbor komunikace NKÚ; tel.: 233 045 430

E-mail: vestnik@nku.cz

Částka 4/2022 vyšla dne 30. září 2022

ISSN 1210-9703 (Print)

ISSN 1804-0608 (On-line)

